

Cu 500 de ani în urmă a existat un secret... Dezvăluirea lui înseamnă moarte...

MISTERUL MANUSCRISULUI

IAN CALDWELL
& DUSTIN THOMASON

Cuprins

<u>PROLOG</u>	
<u>CAPITOLUL 1</u>	
<u>CAPITOLUL 2</u>	
<u>CAPITOLUL 3</u>	
<u>CAPITOLUL 4</u>	
<u>CAPITOLUL 5</u>	
<u>CAPITOLUL 6</u>	
<u>CAPITOLUL 7</u>	
<u>CAPITOLUL 8</u>	
<u>CAPITOLUL 9</u>	
<u>CAPITOLUL 10</u>	
<u>CAPITOLUL 11</u>	
<u>CAPITOLUL 12</u>	
<u>CAPITOLUL 13</u>	
<u>CAPITOLUL 14</u>	
<u>CAPITOLUL 15</u>	
<u>CAPITOLUL 16</u>	
<u>CAPITOLUL 17</u>	
<u>CAPITOLUL 18</u>	
<u>CAPITOLUL 19</u>	
<u>CAPITOLUL 20</u>	
<u>CAPITOLUL 21</u>	
<u>CAPITOLUL 22</u>	
<u>CAPITOLUL 23</u>	
<u>CAPITOLUL 24</u>	
<u>CAPITOLUL 25</u>	
<u>CAPITOLUL 26</u>	
<u>CAPITOLUL 27</u>	
<u>CAPITOLUL 28</u>	
<u>CAPITOLUL 29</u>	
<u>CAPITOLUL 30</u>	
<u>NOTA AUTORILOR</u>	
<u>MULȚUMIRI</u>	

**IAN CALDWELL &
DUSTIN THOMASON**

**MISTERUL
MANUSCRISULUI**

Traducere din limba engleză BOGDAN NICOLAE
MARCHIDANU

Titlul original: *The Rule of Four*, 2004

Cuprins

Pentru părinții noștri

Notă istorică

Hypnerotomachia Poliphili este una dintre cele mai apreciate și mai puțin înțelese cărți din perioada scrierilor occidentale timpurii. Astăzi există mai puține exemplare din această carte decât din *Biblia* lui Gutenberg. Învățații continuă să dezbată identitatea și scopul misteriosului autor al *Hypnerotomachiei*, Francesco Colonna. Prima traducere în limba engleză a acestei cărți a fost tipărită abia în decembrie 1999, la cinci sute de ani de la apariția textului original și după luni întregi de zile de la evenimentele descrise în *Misterul manuscrisului*.

*Bunule cititor, ascultă-l pe Poliphilo povestindu-
ți visele lui,
Vise pogorâte din cel mai înalt Rai.
Nu-ți vei irosi munca, după cum ascultatul nu te
va supăra,
Căci această operă minunată e plină de atâtea
lucruri.
Dacă, îmbufnat și serios, disprețuiești poveștile
de dragoste,
Să știi, rogu-te, că lucrurile sunt bine orânduite
aici.
Refuzi? Măcar stilul cere atenția, cu limbajul lui
nou,
Cu înțelepciunea și discursul grav.
Dacă refuzi și asta, observă geometria
Lucrurilor antice descrise în semne izvorâte din
valea Nilului...
Aici vei descoperi palatele perfecte ale regilor,
Adorarea nimfelor, a fântânilor și a festinelor
bogate,
Dansul gărzilor, îmbrăcate multicolor
Și întreaga Viață umană tălmăcită în labirinturi
întunecate.*

– Elegie anonimă către cititor,
Hypnerotomachia Poliphili

PROLOG

Ca mulți dintre noi, cred eu, și tatăl meu și-a petrecut o mare parte a vieții muncind la conceperea unei povești pe care n-avea cum s-o înțeleagă niciodată. Povestea a început cu aproape cinci sute de ani înainte ca eu să intru la colegiu și s-a sfârșit cu mult după moartea lui. Într-o noapte de noiembrie din 1497, doi soli călătoreau pe cai din tenebrele Vaticanului către o biserică numită San Lorenzo, aflată în afara zidurilor cetății Romei. Întâmplarea din acea noapte le-a schimbat soarta, iar tatăl meu credea că ar fi putut să-i schimbe și lui destinul.

Eu nu am dat niciodată prea mare crezare credințelor lui. Un fiu reprezintă promisiunea pe care timpul o face unui bărbat, garanția pe care orice tată o primește că orice ar socoti el neprețuit într-o zi va fi considerat o prostie și că persoana pe care el o iubește cel mai mult pe lume va ajunge să nu îl înțeleagă. Însă tata, un cercetător al Renașterii, nu s-a îndoit niciodată de posibilitatea reînvierii. Spunea povestea celor doi soli atât de des, încât n-am putut-o uita niciodată, oricât am încercat. Acum îmi dau seama că el a sesizat că în acea poveste exista o lecție, un adevăr care în cele din urmă avea să ne lege unul de altul.

Solii fuseseră trimiși spre San Lorenzo ca să îi înmâneze scrisoarea unui nobil, după ce fuseseră

avertizați să n-o deschidă, sub amenințarea pedepsei cu chinurile morții. Scrisoarea avea patru sigilii de ceară neagră și conținea un secret pe care tatăl meu avea să încerce timp de trei decenii să îl descopere. În acele zile însă, peste Roma pogorâseră vremuri întunecate; măreția ei existase și dispăruse, fără a mai reveni. Pe tavanul Capelei Sixtine continua să fie pictat un cer înstelat și ploi apocaliptice scosese din matcă fluviul Tibru, pe ale cărui maluri apăruse, conform văduvelor bătrâne, un monstru cu corp de femeie și cap de măgar. Cei doi călăreți, lacomi, Rodrigo și Donato pe numele lor, nu au ascultat de avertismentul stăpânului lor. Au încălzit ceara sigiliilor cu flacăra unei luminări, apoi au deschis scrisoarea ca să-i afle conținutul. Înainte de a pleca spre San Lorenzo, au sigilat la loc scrisoarea, copiind marca stăpânului cu o asemenea grijă încât falsul ar fi fost imposibil de depistat. Dacă stăpânul lor nu ar fi fost un om extrem de înțelept, cei doi curieri ar fi scăpat cu siguranță nepedepsiți.

Căci nu sigiliile erau cele care îi puteau trăda pe Rodrigo și pe Donato, ci ceara neagră în care fuseseră aplicate acele sigilii. Când au ajuns în San Lorenzo, cei doi soli au fost întâmpinați de un pietrar care știa ce se găsește în ceară: un extras dintr-o iarbă otrăvitoare botezată „umbra mortală a nopții” care, aplicat pe ochi, duce la dilatarea pupilelor. Astăzi compusul e utilizat în scopuri medicinale, dar în acele vremuri era folosit de italice ca produs cosmetic, deoarece pupilele mari erau socotite un semn de frumusețe. Această practică a dus și la denumirea populară a plantei: „femeie frumoasă”, sau *belladonna*. Cât timp Rodrigo și Donato topiseră fiecare sigiliu, fumul degajat le-a afectat ochii. La sosirea lor în San Lorenzo, pietrarul i-a dus la un candelabru de lângă altar. Și-a dat seama imediat ce făcuseră când a observat că pupilele lor refuză să se contracte. Și, cu toate că oamenii s-au forțat să-l

recunoască în ciuda privirii lor care nu putea să se focalizeze, pietrarul a executat întocmai porunca primită: și-a scos sabia și i-a decapitat pe cei doi. Stăpânul lui îi spusese că era vorba de un test al încrederii, iar solii nu-l trecuseră.

*

Tatăl meu a aflat ce s-a întâmplat cu Rodrigo și cu Donato dintr-un document pe care l-a descoperit chiar înainte de a muri. Pietrarul a acoperit cadavrele oamenilor și le-a scos din biserică, după care a șters sângele scurs cu bureți și cârpe. A pus capetele în doi saci pe care i-a atârnat de o parte și de cealaltă a șei calului său. Cadavrele le-a aburcat pe spinările cailor celor doi, după care a legat caii de propriul său bidiviu. A descoperit scrisoarea în buzunarul lui Donato și a ars-o, căci era un fals, pentru care nu exista niciun destinatar real. Apoi, înainte de a pleca, s-a ghemuit în gest de penitență înaintea bisericii, îngrozit de păcatul pe care îl comisese pentru stăpânul său. În ochii lui, cele șase coloane ale bisericii San Lorenzo formau niște dinți negri, iar pietrarul se cutremură văzând asta, căci din poveștile pe care le auzise în vremea copilăriei aflate despre modul în care poetul Dante văzuse iadul și despre faptul că pedeapsa pentru cei mai mari păcătoși era să fie mestecați la nesfârșit între fălcile lui *lo 'mperador del doloroso regno*.

Poate că Sfântul Laurențiu și-a ridicat în sfârșit privirea din mormântul lui și, văzând sângele de pe mâinile sărmanului om, l-a iertat. Sau poate că nu se putea acorda nicio iertare și, precum sfinții și martirii de astăzi, Laurențiu a păstrat o tăcere de nedescifrat. Mai târziu în acea noapte, pietrarul a urmat ordinele stăpânului său și i-a dus cadavrele celor doi unui măcelar. Probabil că e mai bine să nu se știe ce s-a ales de ele. Părți din trupurile lui Rodrigo și Donato au fost aruncate pe străzi și

poate culese de căruțe de transportat gunoiul sau mâncate de câini înainte de a fi transformate în plăcinte cu carne.

Însă măcelarul a găsit o altă întrebuințare pentru capetele celor doi oameni. Un brutar din oraș, un individ care parcă îl avea pe diavol în el, a cumpărat capetele de la măcelar și le-a pus spre păstrare în cuptorul de la brutăria lui, după care a mers la culcare. În acele zile exista obiceiul ca văduvele din partea locului să folosească cuptoarele brutarilor după lăsarea nopții, câtă vreme zidurile erau încă fierbinți după munca de peste zi. Când femeile au sosit la cuptorul brutarului în cauză, au început să urle de groază și aproape au leșinat la vederea imaginii macabre.

La început totul a fost luat drept o farsă pentru sperierea bătrânelor. Însă eu îmi imaginez că Donato și Rodrigo au avut parte de o faimă mult mai mare prin modul cum au murit decât ar fi avut parte în viață. Căci văduvele sunt păstrătoarele poveștilor fiecărei civilizații, iar cele care au descoperit capetele în acel cuptor de brutar cu siguranță nu puteau uita un asemenea eveniment. Nici măcar mărturisirea faptelor de către brutar nu a fost în stare să convingă acele văduve, care trebuie să fi povestit la nesfârșit descoperirea lor copiilor Romei, cei care, timp de o generație, și-au amintit basmul capetelor miraculoase la fel de bine precum cel al monstrului scuipat pe malul Tibrului de inundații.

Cu toate că povestea celor doi soli va fi în cele din urmă complet uitată, un lucru rămâne mai presus de orice îndoială. Zidarul și-a făcut bine treaba. Oricare ar fi fost secretul stăpânului său, acesta n-a părăsit niciodată San Lorenzo. În dimineața de după omorârea celor doi, în vreme ce gunoierii încărcau murdăria și resturi în căruțele lor, faptul că doi oameni muriseră a trecut aproape neobservat. Trecerea lentă de la frumusețe la decădere și iarăși la frumusețe continuă și, precum

dinții șarpelui cusuți laolaltă de Cadmus, sângele răului a spălat pământul roman și a adus cu el renașterea. Aveau să treacă cinci sute de ani înainte ca adevărul să fie descoperit de cineva. După trecerea celor cinci secole, o dată cu moartea unei noi perechi de soli, eu îmi încheiam ultimul an de colegiu la Princeton.

CAPITOLUL 1

Timpul este ceva ciudat – atârână cel mai greu pe umerii celor care nu îl au. Nimic nu este mai ușor decât să fii tânăr și să ai lumea întreagă de cucerit. Lucrul ăsta îți dă sentimentul că te așteaptă oportunități nelimitate, iar gândul acesta este atât de seducător încât pur și simplu simți că poți face ceva mult mai important decât să înveți pentru examene.

Mă văd și acum în noaptea în care a început totul. Stau întins pe vechea noastră canapea roșie din camera de cămin, luptându-mă cu Pavlov și câinii lui din manualul de introducere în psihologie și întrebându-mă de ce nu mi-am îndeplinit niciodată sarcinile științifice de boboc la fel ca toți ceilalți. Câteva scrisori se odihnesc pe măsuta de cafea din fața mea, fiecare conținând o perspectivă asupra a ceea ce aș putea să fac în anul următor. Noaptea de Vinerea Mare a căzut într-o zi rece de aprilie la Princeton, New Jersey. Mai am doar o lună de colegiu și nu mă deosebesc cu nimic de ceilalți din promoția anului 1999: îmi este pur și simplu imposibil să îmi mut gândurile de la viitor.

Charlie stă pe podea lângă frigiderul cubic și se joacă cu Magnetic Shakespeare, lăsat de cineva în camera noastră cu o săptămână înainte. Romanul de Fitzgerald pe care el ar trebui să-l citească pentru pregătirea tezei finale la engleză stă deschis pe podea, având cotorul rupt, ca un fluture pe care a călcat cineva, în timp ce Charlie alcătuiește propoziții cu magnetii care conțin cuvinte shakespeariene. Dacă l-aș întreba de ce nu-l citește pe Fitzgerald, s-ar încrunta și mi-ar spune că n-are niciun sens. Din punctul lui de vedere, literatura reprezintă doar un joc pentru oameni educați, praf aruncat mulțimilor din colegii: ceea ce vezi nu reprezintă niciodată ceea ce obții. Pentru un obsedat de știință precum Charlie, asta reprezintă

culmea perversiunii. La toamnă se va îndrepta către facultatea de Medicină, dar între timp noi ceilalți continuăm să auzim povestea notei C-plus cu care s-a ales la examenul de engleză de la jumătatea anului, din martie.

Gil ne aruncă o privire și zâmbește. Se prefacă că studiază pentru un examen la economie, dar la televizor rulează *Breakfast at Tiffany's* și Gil are o slăbiciune pentru filmele vechi, mai ales pentru cele cu Audrey Hepburn. Sfatul lui pentru Charlie a fost simplu: „Dacă nu vrei să citești o carte, atunci închiriază filmul”. Nimeni nu-și va da seama de diferență. Probabil că are dreptate, dar Charlie socotește procedura cam necinstită; oricum, l-ar împiedica să se plângă că literatura este o porcărie, așa că în loc de Daisy Buchanan ne uităm iarăși la Holly Golightly.

Întind mâna și rearanjez unele dintre cuvintele lui Charlie, până când propoziția de pe frigider spune: „A pica sau a nu pica: asta este întrebarea”. Charlie ridică privirea și se uită dezaprobat la mine. Stând pe jos, e aproape la același nivel cu mine care stau pe canapea. Când suntem unul lângă celălalt, el arată ca un Othello îmbuibat cu steroizi, un negru de 107 kilograme care dă cu capul de tavan la cei doi metri și cincisprezece centimetri ai lui. Prin contrast cu el, eu am doar un metru și șaptezeci de centimetri, în pantofi. Charlie ne-a botezat Gigantul Roșu și Piticul Alb, deoarece o gigantică roșie este o stea neobișnuit de mare și de strălucitoare, în vreme ce o pitică albă este mică, densă și banală. Trebuie să-i reamintesc mereu că Napoleon avea doar un metru cincizeci și cinci, chiar dacă Paul are dreptate când susține că, dacă iei în calcul transformarea unităților de măsură franțuzești în cele britanice, împăratul era de fapt ceva mai înalt.

Paul e singurul absent din încăpere acum. A dispărut ceva mai devreme în cursul zilei și nu a mai fost văzut de atunci. Relația mea cu el a fost

cam tensionată în ultima lună și, din pricina presiunii academice din ultima vreme, el a ales să studieze mai mult la Ivy, clubul unde el și Gil sunt membri. Muncește din greu la lucrarea de diplomă pe care toți studenții de la Princeton trebuie să o scrie ca să poată absolvi. Eu, Charlie și Gil procedăm la fel, cu excepția faptului că termenele noastre limită au expirat deja. Charlie a identificat o nouă interacțiune între proteine pe anumite canale de semnalizare neuronală. Gil a reușit să scoată ceva pe tema efectelor colaterale ale taxelor unice. Eu mi-am întocmit lucrarea în ultima clipă, între interviuri la universități, și sunt convins că subiectul *Frankenstein* va rămâne mereu același.

Lucrarea de diplomă reprezintă o întreprindere disprețuită de aproape toată lumea. Absolvenții vorbesc despre lucrările lor cu importanță, ca și cum nu și-ar aminti nimic altceva mai plăcut decât scrierea unui volum de o sută de pagini de cercetări în vreme ce trebuie să meargă la ore și să-și aleagă viitorul profesional. De fapt, o lucrare de diplomă înseamnă o chestie mizerabilă și foarte greu de scris. Odată, un profesor de sociologie ne-a spus mie și lui Charlie că o asemenea teză înseamnă o introducere în viața adultă, în maniera iritantă a profesorilor care țin o lecție după ce lecția s-a terminat de fapt. Este o sarcină atât de mare, încât toți ar trebui să se simtă copleșiți. „Se numește responsabilitate, zisese el. Trebuie să-i simțiți povara.” Las la o parte faptul că singura povară simțită de el era aceea a unei studente drăguțe pe nume Kim Silverman. Totul era legat de responsabilitate. Iar aici trebuia să fiu de acord cu ceea ce spusese Charlie atunci. Dacă Kim Silverman e genul de sarcină de care adulții se simt copleșiți, atunci vreau și eu. Altfel, mă mulțumesc să rămân tânăr.

Paul e ultimul dintre noi care își termină lucrarea și, din punctul ăsta de vedere, nu există nicio îndoială că a lui va fi cea mai bună. De fapt,

teza lui ar putea fi cea mai bună dintre toate tezele anului nostru, indiferent de domeniul ales. Magia inteligenței lui Paul rezidă în răbdarea lui, mai mare ca a oricărui cunoscut al meu. Cu răbdarea, Paul pur și simplu doboară orice problemă din cale. Odată mi-a spus că numărarea a o sută de milioane de stele, într-un ritm de una pe secundă, pare o treabă pe care nimeni nu o poate îndeplini în cursul unei vieți. În realitate, o asemenea treabă poate dura doar trei ani. Cheia o constituie concentrarea și dorința de a nu fi distras de alte treburi. Iar asta este darul lui Paul: intuiția de a ști câte poate face o persoană cu răbdare.

Poate de aceea toată lumea așteaptă atât de mult de la teza lui – toți știu câte stele ar fi putut număra el în trei ani, iar lucrul lui la teză durează de aproape patru ani. În vreme ce studentul mediu vine cu o temă de cercetare în toamna anului patru și o termină până în primăvara următoare, Paul se luptă cu teza lui încă din primul an de facultate. Cu doar câteva luni înainte de primul nostru semestru de toamnă, el a hotărât să se concentreze asupra unui text rar din epoca Renașterii intitulat *Hypnerotomachia Poliphili*, un nume alambicat pe care eu, unul, îl pot pronunța doar datorită faptului că tatăl meu și-a petrecut cea mai mare parte a carierei lui de istoric al Renașterii studiind acest text. Trei ani și jumătate mai târziu, și cu doar ceva mai mult de o zi până la expirarea termenului limită, Paul are destul material ca să facă de răs cele mai sofisticate programe de absolvire.

Problema e că el are impresia că și eu ar trebui să împărtășesc din celebritatea lui. În timpul iernii am lucrat împreună la carte și am realizat multe în echipă. Abia atunci am înțeles ceva ce-mi spunea adesea mama: anume că bărbații din familia mea au tendința de a se îndrăgosti de anumite cărți aproape la fel de tare precum se îndrăgostesc de anumite femei. Poate că *Hypnerotomachia* n-o fi posedat un asemenea farmec, dar are cu siguranță

puterea hipnotică a unei femei urâte și atracția inexorabilă a misterului interior. Când mi-am dat seama că mă lăsam atras la fel ca tatăl meu, am reușit să ies din sfera de influență a cărții și să arunc prosopul în ring înainte de a-mi ruina relația cu o prietenă care merita mai mult. Din acel moment, relația mea cu Paul s-a schimbat. Un absolvent pe care el îl cunoștea, Bill Stein, l-a ajutat cu cercetările după retragerea mea. Iar acum, pe măsură ce se apropie termenul limită de predare, Paul a devenit ciudat de precaut. De obicei este mult mai deschis în legătură cu munca lui, dar în ultima săptămână s-a retras nu numai față de mine, ci și față de Charlie și Gil, refuzând să ne mai spună ceva.

— Așadar, încotro te îndrepti, Tom? îl întreabă Gil.

Charlie își ridică privirea de la frigider.

— Mda, rostește el, suntem cu toții încârligați.

Gil și cu mine scoatem un geamăt. „Încârligați” este unul dintre cuvintele pe care Charlie le-a ratat la lucrarea lui de la jumătatea anului. L-a atribuit romanului *Moby Dick* în loc să-l atribuie *Aventurilor lui Roderick Random* de Tobias Smollett, pe motiv că sună mai degrabă a momeală de pescuit decât a termen pentru suspans. Iar acum îl folosea în orice ocazie.

— Treci peste asta, spune Gil.

— Dă-mi un singur exemplu de doctor care știe ce înseamnă încârligat, zise Charlie.

Înainte ca vreunul dintre noi să poată răspunde, dinspre dormitorul pe care eu și Paul îl împărțim se aude un foșnet. Brusc se ivește Paul, stând în fața noastră la ușă, doar în chiloți și tricou.

— Doar unul? întreabă el, frecându-se la ochi. Tobias Smollett. Era chirurg.

Charlie își mută privirea la loc asupra pieselor magnetice.

— Se potrivește.

Gil chicotește, dar nu rostește nicio vorbă.

— Credeam că te-ai dus la Ivy, îi spune Charlie, când pauza devine stânjenitoare.

Paul clatină din cap și se retrage în cameră ca să-și ia caietul de însemnări. Părul lui de culoarea grânelor este lipit de o parte a capului, iar pe față i se văd dungi de la pernă.

— Nu e destulă intimitate acolo, răspunde el. Am lucrat iarăși în buncărul meu. Am adormit.

De două nopți, poate chiar de mai mult de atât, abia dacă a tras un pui de somn. Tutorele lui Paul, dr. Vincent Taft, l-a presat să producă tot mai mult material în fiecare săptămână și, spre deosebire de cei mai mulți tutori, care sunt fericiți să lase studenții din anii terminali să se spânzure singuri cu frânghia propriilor speranțe, Taft l-a sprijinit puternic pe Paul chiar de la început.

— Așadar, cum rămâne, Tom? întrebă Gil, spărgând tăcerea. Ce ai decis?

Îmi ridic privirea spre masă. Gil se referă la scrisorile din fața mea, la care mă uit după fiecare propoziție din cartea pe care o citesc. Prima scrisoare este de la Universitatea din Chicago, care îmi oferă admitere la un program de doctorat în engleză. Cărțile mi s-au insinuat bine în sânge, la fel cum s-a insinuat medicina în sângele lui Charlie, iar un titlu de doctor de la Chicago mi-ar veni ca o mănășă. A trebuit să mă lupt pentru scrisoarea de admitere ceva mai mult decât aș fi vrut, în parte din cauză că notele mele de la Princeton sunt undeva în zona de mijloc, dar în principal deoarece nu prea știu ce vreau să fac în viitor, iar un program bun de absolvire poate depista indecizia la fel cum un câine adulmecă teama.

— Ia banii, zice Gil, nedezipindu-și ochii de pe Audrey Hepburn.

Gil este fiul unui bancher din Manhattan. Princeton nu a însemnat niciodată o destinație pentru el, ci doar un loc la fereastră spre o priveliște, o haltă pe drumul către Wall Street. În

acest sens se face singur de râs, dar reușește să schițeze un zâmbet de fiecare dată când îl luăm peste picior pe tema asta. Știm prea bine că va ajunge într-o bancă, zâmbind tot drumul până acolo. Nici măcar Charlie, care va face în mod sigur avere ca doctor, nu va reuși să se ridice la degetul mic al lui Gil din punct de vedere al banilor.

— Nu-l asculta, spune Paul din cealaltă parte a camerei. Urmează-ți inima!

Ridic privirea, surprins că e conștient de altceva în afara tezei lui.

— Urmează *banii*, insistă Gil, ridicându-se să ia o sticlă de apă din frigider.

— Ce oferă? întreabă Charlie, dezlipindu-se pentru câteva clipe de piesele magnetice.

— Patruzeci și unu, zice Gil la nimereală. Câteva cuvinte cad de pe frigider când el trânteste ușa cu putere. Cu bonus de cinci. Plus opțiuni.

Semestrul de primăvară înseamnă o perioadă de găsimă a unei slujbe, iar în 1999 piața aparține cumpărătorilor. Patruzeci și unu de mii de dolari pe an înseamnă în mare dublu față de ceea ce mă așteptam să câștig cu licența mea de engleză, însă, prin comparație cu câteva dintre afacerile încheiate de unii dintre colegii mei, suma pare neînsemnată.

Ridic scrisoarea de la Daedalus, o firmă de Internet din Austin care pretinde că a creat cea mai avansată aplicație software din lume pentru eficientizarea activităților interne ale unei companii. Eu unul nu știu mai nimic despre această firmă și nici despre ceea ce înseamnă „activitatea internă a unei companii”, dar un amic mi-a zis că ar fi bine să accept un interviu cu ei, așa că m-am dus, mai ales că existau multe zvonuri despre salariile mari de debut oferite de această firmă recent înființată în Texas. Urmând tendința generală, celor de la Daedalus nu le-a prea păsat că nu știam nimic despre ei sau despre afacerea lor. Slujba era a mea dacă puteam rezolva câteva teste

de inteligență la un interviu și dacă reușeam să par suficient de coerent și de prietenos în cursul acestui proces. În clasicul stil al lui Cezar, am putut, am făcut-o și am primit slujba.

— Pe aproape, zic eu, citind scrisoarea. Patruzeci și trei de mii pe an. Bonus de instalare de trei mii. Opțiuni în valoare de o mie cinci sute.

— Și o barză într-un păr, adaugă Paul din cealaltă parte a încăperii. El e singurul care se comportă ca și cum e mai obscen să vorbești despre bani decât să-i atingi. Deșertăciunea deșertăciunilor.

Charlie deplasează iarăși piesele magnetice. Cu o voce de bariton imită predicatorul de la biserică, un negru mărunțel din Georgia care tocmai absolvise Seminarul Teologic din Princeton.

— *Deșertăciunea deșertăciunilor. Totul e deșertăciune.*

— Fii sincer cu tine însuși, Tom, intervine Paul cu nerăbdare, cu toate că evită să se uite direct la mine. Orice companie care crede că meriți un astfel de salariu nu va rezista mult pe piață. Nici măcar nu știi *ce fac* tipii ăia.

Se întoarce la caietul lui și continuă să mângâiească ceva în el. Precum cei mai mulți profeti, soarta lui este de a fi ignorat.

Gil rămâne concentrat asupra televizorului, dar Charlie își ridică privirea, auzind tonul vocii lui Paul. Își trece mâna peste barba nerasă, apoi spune:

— Bun, vreau ca toată lumea să *înceteze*. Cred că a sosit momentul să mai destindem puțin atmosfera.

Pentru prima dată Gil își ia ochii de la film. Probabil că aude și el ce aud și eu: ușorul accent pus pe cuvântul „destindere”.

— Chiar acum? întreb eu.

Gil se uită la ceas, prinzând ideea din zbor.

— Luăm o pauză de circa jumătate de oră, zice el.

După care, pentru a-și demonstra sprijinul, închide televizorul, lăsând-o pe Audrey să se stingă încet în tubul cinescopic.

Charlie închide cu zgomot cartea, agitându-se ca un drăcușor pe canapea. Cotorul rupt se desface și mai mult, dar el azvârle cartea pe canapea.

— Eu am de lucru, se opune Paul. Trebuie să termin asta.

Mă privește ciudat.

— Ce e? întreb eu.

Dar Paul preferă să tacă.

— Care-i problema, fetelor? se interesează nerăbdător Charlie.

— Afară încă ninge, le reamintesc eu tuturor.

Astăzi prima furtună de zăpadă și-a făcut auzit urletul în oraș chiar atunci când primăvara părea să fi înmugurit toate ramurile copacilor. Acum pe jos s-a depus un strat de peste treizeci de centimetri de nea. Festivitățile de Paște din campus, care în acest an includ un discurs în Vinerea Mare ținut de profesorul îndrumător al lui Paul, Vincent Taft, au fost reorganizate. Pentru ceea ce are de gând Charlie vremea e cum nu se poate mai proastă.

— Nu trebuie să mergi la Curry până la opt și jumătate, nu? îl întreabă Gil pe Paul, încercând să îl convingă. Până atunci terminăm. Îți poți termina treaba la noapte.

Un fost prieten excentric al tatălui meu și al lui Taft, Richard Curry este unul dintre mentorii lui Paul încă din primul lui an de colegiu. El l-a pus pe Paul în legătură cu unii dintre cei mai proeminenți istorici de artă din lume și a finanțat o mare parte din cercetările lui Paul legate de *Hypnerotomachia*.

Paul își măsoară cu privirea caietul din mână. Oboseala îi revine în ochi doar uitându-se la el.

Charlie sesizează momentul de slăbiciune.

— Terminăm până la opt fără un sfert, zice el.

— Care sunt echipele? întreabă Gil.

Charlie se gândește puțin, apoi spune:

— Tom e cu mine.

*

Jocul pe care ne pregătim să-l jucăm este o variantă nouă a unui joc vechi: un meci de paintball în ritm rapid printr-un labirint de tunele pline de abur de sub campus. Acolo jos, șobolanii sunt mai mulți decât becurile, temperatura atinge zeci de grade Celsius în toiul iernii, iar terenul este atât de periculos încât nici măcar poliția campusului nu îndrăznește să urmărească pe cineva acolo. Charlie și Gil au venit cu ideea în timpul unei sesiuni de examene din anul doi de studii, inspirați de o hartă veche pe care Gil și Paul o descoperiseră în clubul unde luau masa și de un joc pe care tatăl lui Gil îl juca în tunele cu prietenii lui în ultimul an de colegiu.

Versiunea mai nouă a căpătat o asemenea popularitate încât aproape o duzină de membri Ivy și cei mai mulți prieteni ai lui Charlie din echipa lui EMT^{III} participau la el. I-a luat oarecum prin surprindere când Paul a ajuns unul dintre cei mai buni navigatori din joc; doar noi patru înțelegeam de ce se întâmplase asta, deoarece noi știam cât de des folosea Paul tunelele ca să se ducă și să vină de la Ivy de unul singur. Treptat însă, interesul lui Paul pentru joc s-a estompat. Îl frustra faptul că nimeni altcineva nu întrezărea posibilitățile strategice ale jocului, baletul tactic desfășurat. Nu se aflase acolo când un „foc” rătăcit înțepase o țevă de abur în cursul unui meci mare din miezul iernii; explozia rezultată smulsese învelișul de protecție din plastic de pe liniile principale de curent pe o distanță de trei metri în ambele direcții. Doi studenți pe jumătate beți au fost cât pe ce să fie prăjiți la propriu dacă nu s-ar fi găsit acolo și Charlie care să-i tragă la timp din calea pericolului. Inspectorii, adică poliția de campus din Princeton, au prins de veste și în decurs de

câteva zile decanul împărțise pedepse în stânga și în dreapta. În urma incidentului, Charlie înlocuise armele și bilele cu ceva mai rapid și mai puțin riscant: un vechi set de arme de jucărie cu rază laser pe care le găsisese de vânzare la un bazar. Cu toate astea, pe măsura apropierii absolvirii, administrația impusese o politică de toleranță zero în privința infracțiunilor disciplinare. Dacă eram prinși în tunele în noaptea asta, se putea lăsa cu suspendări sau chiar cu ceva mai rău.

Charlie se duce în dormitorul pe care îl împarte cu Gil și scoate de acolo un rucsac mare, apoi altul, pe care mi-l dă mie. În cele din urmă, își pune căciula.

— Iisuse, Charlie, spune Gil. Mergem acolo doar pentru o jumătate de oră. Eu mi-am luat mai puține la mine în vacanța de primăvară.

— Să fii pregătit, răspunde Charlie, aruncându-și pe umeri rucsacul mai mare. Asta e deviza mea.

— Tu și cercetașii, mormăi eu.

— *Vulturii* cercetași, ripostează Charlie, deoarece știe că eu am fost întotdeauna un novice.

— Doamnele sunt gata? îl întrerupe Gil, stând lângă ușă.

Paul inspiră adânc, trezindu-se mai bine, apoi încuviințează din cap. Din camera lui apucă pagerul și și-l agață de curea.

În față la Dod Hall, căminul nostru, eu și Charlie ne despărțim de Gil și Paul. Vom intra în tunele prin locații diferite și vom fi invizibili unii pentru ceilalți până ce una din echipe o descoperă pe cealaltă în subsoluri.

— Habar n-aveam că există cercetași negri, îi spun eu lui Charlie de îndată ce rămânem singuri și pornim prin campus.

Zăpada e mai mare și mai rece decât m-am așteptat. Îmi strâng mai bine haina de schi în jurul corpului, apoi îmi pun mănușile.

— E-n regulă, îmi dă el replica. Înainte de a te cunoaște pe tine, nici eu nu știam că există păsărici

albe.

*

Drumul prin campus îl parcurgem ca prin ceață. De zile întregi, cu ceremonia de absolvire atât de aproape și scăpat de obsesia tezei finale, am impresia că lumea este un haos de mișcări inutile – studenți din clase inferioare grăbindu-se la seminarii serale, cei din ultimul an redactându-și ultimele capitole din teză în săli cu computere supraîncălzite și acum fulgi de zăpadă pretutindeni pe cer, dansând în spirale înainte de a atinge solul.

În vreme ce traversăm campusul, începe să mă doară piciorul. De ani de zile cicatricea de pe coapsă prezice vremea rea la șase ore după sosirea vremii rele. Cicatricea este o amintire dintr-un accident de demult. La puțin timp după ce îmi aniversasem împlinirea a șaisprezece ani, am fost implicat într-un accident de mașină în urma căruia am zăcut în spital cea mai mare parte a verii din cel de-al doilea an de școală. Acum detaliile acelei întâmplări sunt pierdute în ceață, dar una dintre cele mai vii amintiri rămase în urma acelei nopți este imaginea femurului meu stâng ieșind prin mușchiul coapsei astfel încât am putut vedea clar unul din capetele lui. Am avut timp doar să zăresc toate astea înainte de a leșina, șocat. Mi s-au rupt și ambele oase din antebrațul stâng, precum și trei coaste de pe aceeași parte a trupului. Conform celor afirmate de paramedici, hemoragia arterială a fost oprită la timp ca să pot fi salvat. În orice caz, până când au reușit să mă scoată din epava mașinii, tatăl meu, cel care conducea mașina, murise.

Bineînțeles că accidentul m-a schimbat: după trei operații, două luni de recuperare și începutul durerilor fantomatice legate de vreme cu întârzierea lor de șase ore, continuam să am tije metalice în oase, o cicatrice lungă pe picior și un

gol ciudat în viața mea, care părea să se adâncească pe măsură ce se scurgea timpul. La început a fost vorba de alte haine – mărimi diferite de pantaloni și chiloți până când am reușit să pun înapoi ceva carne pe mine, apoi stiluri diferite de a masca grefa de piele de pe coapsă. Ulterior mi-am dat seama că și familia mea se schimbase: mai întâi maică-mea, care se retrăsese în ea, aceasta fiind cea mai evidentă schimbare, apoi și cele două surori mai mari, Sarah și Kristen, care își petreceau din ce în ce mai puțin timp acasă. În cele din urmă, s-au schimbat și prietenii mei – sau, poate, în cele din urmă eu am fost cel care i-a schimbat. Nu sunt sigur dacă voiam prieteni care să mă înțeleagă mai bine sau care să mă vadă altfel, sau ce anume voiam, dar vechii mei amici, la fel ca vechile mele haine, pur și simplu nu se mai potriveau.

În general, lumea le spune victimelor că timpul este cel mai mare vindecător. *Marele* vindecător, spun ei, ca și cum timpul ar fi un soi de doctor. Dar după șase ani de meditație pe marginea acestui subiect, eu am o altă percepție. Timpul este, de fapt, tipul de la parcul de distracții care vopsește cămașile cu un spray. Împrăștie culoarea într-o ceață fină, până când rămân doar particule singuratice suspendate în aer, așteptând să se lipească de un loc anume. Iar rezultatul final, desenul de pe cămașă, de obicei nu prea înseamnă mare lucru. Bănuiesc că oricine cumpără o astfel de cămașă, marele patron al parcului de distracții veșnic, oricine ar fi el, se scoală dimineața și se întreabă ce naiba a văzut el la acel desen. În toată analogia asta noi suntem vopseaua, așa cum am încercat să-i explic odată lui Charlie. Timpul este cel care ne dispersează.

Poate cel mai bun mod de a formula totul este cel găsit de Paul la puțină vreme după ce ne-am cunoscut. Încă din acele vremuri era un fanatic al Renașterii, avea optsprezece ani și era convins deja că civilizația intrase în regres după moartea lui

Michelangelo. Citise toate cărțile tatălui meu din acea perioadă și venise singur să mi se prezinte la câteva zile după ce intrase în primul an de școală, după ce recunoscuse al doilea prenume al meu în albumul bobocilor. Acest prenume este categoric aparte și o bună parte din copilărie l-am purtat ca pe un bolovan în jurul gâtului. Tata încercase să mă boteze după compozitorul lui favorit, un italian destul de obscur din secolul șaptesprezece fără de care, susținea el, n-ar fi existat niciun Haydn și, ca atare, niciun Mozart. Maică-mea, pe de altă parte, refuzase să accepte tipărirea unui asemenea nume pe certificatul meu de naștere, insistând până la nașterea mea că Arcangelo Corelli Sullivan era un nume cumplit pentru un biet copil, ca un monstru tricefal al numelor. Ea voia să-mi spună Thomas, numele tatălui ei, cu efectul câștigării în subtilitate a ceea ce se pierdea din imaginație.

Ca atare, o dată cu debutul durerilor facerii, mama adoptase, cum îi plăcea ei să-i spună, o „tactică de amânare a livrării”, reușind să întârzie intrarea mea în această lume până când tata fusese de acord cu un compromis. Într-o clipă mai degrabă de proastă inspirație decât de disperare, am devenit Thomas Corelli Sullivan, și asta mi-a rămas numele. Mama sperase ca eu să-mi pot ascunde al doilea prenume între numele de familie și celălalt prenume, ca și cum aș fi ascuns murdăria sub preș. Dar tata, care credea că numele spune multe, afirmase mereu că un Corelli fără Arcangelo era ca un Stradivarius fără corzi. Pretindea că cedase în fața maică-mii doar din cauză că miza fusese mult mai mare decât era ea dispusă să recunoască. Iar mica ei „tactică”, continua el cu un zâmbet, fusese concepută în patul conjugal, nu pe patul de naștere. Era genul de om care credea că un pact încheiat în momente de pasiune reprezenta singura scuză bună pentru o judecată greșită.

La câteva săptămâni după ce ne-am cunoscut, i-am povestit lui Paul toate astea.

— Ai dreptate, mi-a zis el, când i-am explicat mica mea metaforă cu sprayul de vopsea. Timpul nu este un da Vinci. S-a gândit câteva clipe, apoi a zâmbit în felul lui blând. Nici măcar un Rembrandt. E doar un Jackson Pollock ieftin.

A părut să mă înțeleagă chiar de la început.

Toți trei au părut să mă înțeleagă: Paul, Charlie și Gil.

CAPITOLUL 2

Acum eu și Charlie ne aflăm deasupra unei guri de acces de la baza Dillon Gym, în zona de sud a campusului. Flamura echipei Philadelphia 76ers de pe căciula lui Charlie atâră de o sfoară, fluturând în bătaia vântului. Deasupra noastră, sub ochiul portocaliu al unui felinar cu halogen, fulgii de zăpadă se vâlătucesc în nori uriași. Așteptăm. Charlie începe să își piardă răbdarea, din cauza celor două studente de dincolo de stradă care ne mănâncă timpul.

— Spune-mi ce ar trebui să facem, zic eu.

O lumină clipește la ceasul lui. Charlie se uită la el.

— Este șapte și șapte minute. Inspectorii schimbă tura la șapte și jumătate. Mai avem douăzeci și trei de minute.

— Crezi că douăzeci de minute ne ajung ca să-i prindem?

— Desigur, răspunde el. Dacă ne dăm seama cam pe unde sunt. Charlie se uită înapoi de-a lungul străzii. Hai *odată*, fetelor!

Una din ele se luptă cu rafalele într-o fustă primăvărată, de parcă zăpada a luat-o prin surprindere în vreme ce se îmbrăca. Cealaltă, o peruviancă pe care o cunosc de la o competiție internă, poartă geaca portocalie tipică echipei de înot și de scufundări.

— Am uitat să o sun pe Katie, zic eu, brusc fulgerat de o idee.

Charlie se întoarce.

— E ziua ei de naștere. Ar fi trebuit să-i spun când trec pe la ea.

Katie Marchand, o studentă din anul doi, devenise treptat genul de prietenă pe care n-o meritam. Importanța ei tot mai mare în viața mea reprezintă un fapt pe care Charlie îl acceptă

amintindu-și mereu că femeile istețe au adesea gusturi oribile când vine vorba de bărbați.

— I-ai cumpărat ceva? mă întreabă el.

— Mda. Formez un dreptunghi cu palmele. O fotografie din galeria...

El dă din cap.

— Atunci e în regulă dacă n-o suni. Urmează un soi de geamăt, ca un râset nechezat. Oricum, probabil că ea are alte lucruri de rezolvat acum.

— Asta ce mai înseamnă?

Charlie ridică mâna în aer și prinde un fulg.

— Prima zăpadă a anului. Olimpiada în pielea goală.

— Iisuse, am uitat.

Olimpiada Nudă este una dintre cele mai îndrăgite tradiții la Princeton. În fiecare an, în noaptea primei căderi de zăpadă, studenții din anul doi se adună în curtea Holder Hall. Înconjuțați de ferestre de cămin înțesate de spectatori din întregul campus, sute de studenți apar în turmă și, cu nepăsarea eroică a unor lemingi, își scot hainele și încep să alerge în cerc precum nebunii. Este un ritual care trebuie să se fi născut încă de la înființarea colegiului, când Princeton era o instituție în care erau admiși numai bărbații și nuditatea în masă reprezenta o expresie a prerogativelor masculine, cum erau și urinatul în sus sau bătaia. Însă din momentul în care au fost acceptate și fetele, acțiunea asta elitistă a devenit cel mai important eveniment al anului universitar. Chiar și mijloacele de informare în masă își făceau apariția pentru a-l înregistra, cu videocamere și care de reportaj, venite chiar din Philadelphia sau New York. Deși gândul la Olimpiada Nudă aprinde de obicei imaginația în lunile friguroase de studiu, în acest an, când i-a venit rândul lui Katie, mă interesează mai mult ca oricând ca relația noastră să devină mai strânsă.

— Ești gata? întreabă Charlie de îndată ce fetele se hotărăsc în sfârșit să plece.

Dau cu piciorul peste capacul gurii de acces, îndepărtând zăpada de pe el.

Charlie îngenunchează, își înfinge arătătoarele în găurile capacului și îl ridică, zăpada estompând scârțâitul oțelului pe asfalt. Mă uit din nou de-a lungul drumului.

— Tu primul, zice el, punându-mi o mână pe spate.

— Cum rămâne cu rucsacurile?

— Nu mai trage de timp. *Du-te!*

Mă las în genunchi și îmi așez palmele de o parte și de cealaltă a gurii, simțind cum de dedesubt se ridică valuri de căldură înăbușitoare. Însă când încerc să cobor prin gaură, umflăturile din jacheta de schi se agață în marginile deschizăturii.

— La naiba, Tom, și morții se mișcă mai repede. Dă din picioare până atingi o treaptă de fier. Pe perete e o scară.

Încep să cobor după ce agăț cu pantoful prima treaptă.

— Bine, îmi spune Charlie. Ia și astea.

Îmi vâă rucsacul prin deschizătură, urmat de rucsacul lui.

În ambele direcții se întinde în beznă un păienjeniș de țevi. Nu vezi nimic, iar aerul geme de șuierături și de păcănituri metalice. Acesta este sistemul circulator de la Princeton. Un boiler central distribuie căldură către dormitoare și către clădirile colegiului printr-un sistem de culoare subterane. Charlie spune că vaporii de abur din țevi circulă la o presiune de optsprezece kilograme pe centimetru pătrat. Țevile cu diametru mai mic transportă gaz metan sau cabluri electrice de înaltă tensiune. Cu toate astea, în tunele nu există panouri de avertizare, nici măcar un singur triunghi fosforescent sau vreun afiș privitor la regulamentul universității. Conducerea academică ar prefera să uite de existența acestui loc. Singurul mesaj de la această intrare, scris cu multă vreme în

urmă cu vopsea neagră, spune: LASCIATE OGNI SPERANZA, VOI CH'INTRATE. Prima dată când a zărit mesajul, Paul, care nu pare să se teamă de nimic din acest loc, a zâmbit. „Abandonați orice speranță, a zis el, traducându-l pe Dante pentru noi, ceilalți, voi, cei care intrați aici.”

Charlie își croiește drum în jos, trăgând capacul la loc după el. Când ajunge jos, își scoate căciula. În perlele de sudoare de pe fruntea lui dansează luminițe. După patru luni în care n-a mai trecut pe la frizer, tunsoarea lui afro aproape că atinge tavanul. „Nu e o tunsoare afro completă, ne-a spus el odată. E doar pe jumătate.”

Inspiră de câteva ori adânc aerul stătut din tunel, apoi scoate un tub de Vick VapoRub din rucsac.

— Dă-ți cu el pe sub nas. Nu vei mai simți nimic.

Fac un gest de respingere din mână. Este un truc pe care el l-a învățat la școala de vară, la cabinetul medicului legist local, o modalitate de a evita miasele cadavrelor în cursul autopsiilor. După ceea ce s-a întâmplat cu tatăl meu, n-am mai avut niciodată o părere prea bună despre medici. Pentru mine doctorii sunt niște paraziți, niște flecari de mână a doua cu mai multe fețe. A-l vedea însă pe Charlie într-un spital este cu totul altceva. El este forța din spatele echipei locale de ambulanță, omul chemat în cazurile cele mai grele, și știu că va găsi întotdeauna o oră în plus în fiecare zi pentru a le oferi unor oameni pe care nu i-a cunoscut niciodată șansa de a se lupta cu ceea ce el numește Marele Hoț.

Charlie descarcă o pereche de arme laser cenușii, apoi benzile Velcro cu conurile mici de plastic în centru. În vreme ce continuă să-și facă de lucru cu rucsacurile, eu încep să-mi deschii jacheta. Gulerul cămășii mi se lipește deja de gât.

— Ai grijă, îmi spune el, întinzând un braț înainte să-mi agăț haina de cea mai mare țeavă. Îți

amintești ce s-a întâmplat cu vechea haină a lui Gil?

Uitasem complet. O țeavă cu abur topise fața din nailon a jachetei lui Gil și dăduse foc interiorului inflamabil. A trebuit atunci să călcăm haina în picioare ca să stingem flăcările.

— O să lăsăm hainele aici și le vom lua la ieșire, îmi zice el, luându-mi jacheta din mână și rulând-o împreună cu haina lui și făcându-le pachet, pe care apoi îl prinde bine cu bandă adezivă de un fel de cârlig din tavan.

— Ca să nu ajungă șoarecii la ele, îmi explică el, în timp ce mai scoate câteva obiecte din rucsac.

După ce îmi dă o lanternă și o stație radio de emisie-recepție, scoate două sticle mari cu apă, aburite deja de căldură, și le pune în plasa exterioară a rucsacului său.

— Amintește-ți, mă avertizează el. Dacă ne despărțim cumva, nu porni în jos. Dacă vezi vreun fir de apă, mergi împotriva curentului. Nu ar fi bine să te trezești într-o scurgere sau să cazi printr-un jgheab dacă se mărește volumul de apă. Aici nu e Ohio, ca la tine acasă. Nivelul apei aici jos crește *repede*.

Asta e pedeapsa pe care o primesc pentru că m-am rătăcit ultima dată când am făcut amândoi echipă. Trag de cămașă ca să îmi fac aer.

— Chuck, să știi că Ohio nu curge pe lângă Columbus.

Îmi dă una dintre stațiile radio și mă așteaptă să mi-o prind în jurul pieptului, neluând în seamă remarca mea.

— Așadar care e planul? întreb eu. Încotro mergem?

Îmi zâmbește.

— Ăsta e rolul tău.

— De ce?

Charlie mă bate ușor pe cap.

— Pentru că tu ești călăuza.

O spune ca și cum călăuzele sunt un soi de rasă magică de navigatori pitici, ca niște spiriduși.

— Ce vrei să fac?

— Paul cunoaște tunelele mai bine decât noi. Ne trebuie o strategie.

Mi-a dat de gândit.

— Care e cea mai apropiată intrare în tunelele din partea lor?

— E una în spatele clădirii Clio.

Cliosophic este o veche clădire de ședințe și dezbateri. Încerc să văd fiecare poziție clar cu ochii minții, dar căldura îmi întunecă mintea.

— Care duce chiar spre locul unde stăm. Un foc drept spre sud. Corect?

Charlie se gândește, luptându-se cu noțiunile geografice.

— Corect, admite el.

— Iar el nu trage *niciodată* drept.

— Niciodată.

Mi-l imaginez pe Paul, întotdeauna cu un pas înaintea celorlalți.

— Atunci asta va face clar. Va trage direct. Va trasa un drum chiar dinspre Clio și ne va lovi înainte ca noi să fim gata.

Charlie meditează.

— Mda, zice el în final, uitându-se în depărtare.

Gura începe să i se ridice într-un zâmbet.

— Așa că va trebui să-l încercuim, propun eu. Să-l surprindem din spate.

În ochii lui Charlie văd o scânteie. Mă bate pe spate atât de tare, încât aproape cad în nas din pricina greutateii rucsacului.

— Să mergem!

*

Ne punem în mișcare de-a lungul coridorului, când se aude un șuierat din stația de emisie-recepție.

Scot aparatul de la centură și apăs butonul.

— Gil?

Tăcere.

— Gil?... Nu te aud...

Niciun răspuns.

— Sunt paraziți, mă lămurește Charlie. Sunt prea departe ca să trimită vreun semnal.

Strig iarăși în microfon și aștept.

— Spuneai că mizeriile astea au o rază de acțiune de peste trei kilometri, rostesc eu. Nu suntem nici măcar la un kilometru și jumătate distanță de ei.

— O rază de trei kilometri prin *aer*, îmi replică Charlie. Prin beton și noroi raza este mult mai mică.

Stațiile sunt însă pentru cazuri de urgență. Eu unul sunt convins că am auzit vocea lui Gil.

Mergem în tăcere încă vreo sută de metri, ocolind cu grijă băltoace de noroi și mici movile de excremente. Brusc, Charlie mă înșfacă de gulerul cămășii, trăgându-mă înapoi.

— Ce naiba? mă reped eu, aproape pierzându-mi echilibrul.

Charlie luminează cu lanterna o placă de lemn care acoperă un șanț adânc din tunel. Amândoi mai trecuserăm peste ea în cursul jocurilor anterioare.

— Ce s-a întâmplat?

Charlie apasă cu prudență placa de lemn.

— Nimic, zice el, vizibil ușurat. N-a putrezit din pricina apei.

Îmi șterg fruntea și descopăr că e plină de sudoare.

— Bine, rostește el. Să mergem mai departe.

Charlie traversează placa în două salturi uriașe. Nu pot decât să-l imit ca să-mi păstrez echilibrul înainte de a ateriza în siguranță de cealaltă parte a șanțului.

— Uite! Charlie îmi dă o sticlă de apă. Bea!

Beau repede, apoi o pornesc pe urmele lui tot mai adânc în tunele. Ne aflăm în paradisul oricărui antreprenor de pompe funebre, căci pretutindeni

priveleştea are acelaşi aer de coşciug închis, din cauza pereţilor întunecaţi care se întind către un punct incert de convergenţă pierdut undeva în beznă.

— Oare chiar *toată* această zonă de tunele seamănă cu o catacombă? întreb eu.

Staţia radio pare să emită tot soiul de paraziţi.

— Cu o *ce*?

— O catacombă. Un mormânt.

— Nu chiar. Părţile mai noi sunt dotate cu ţevi imense striate, replică el, ondulându-şi palmele ca pentru a sugera un val drept exprimare plastică a suprafeţei ţevilor. E ca şi cum ai merge pe nişte coaste. Te face să crezi că ai fost înghiţit de o balenă. Ceva de genul ăsta...

Pocneşte din degete, căutând o comparaţie mai bună. Ceva biblic. Ceva melvillian, din cartea de engleză.

— Ca Pinocchio.

Charlie se uită la mine, căutând zâmbetul provocat de gluma lui.

— N-ar trebui să fie prea departe, continuă el văzând că nu fusesem impresionat. Întorcându-se, bate uşor în staţia de la piept. Nu-ţi face griji. O luăm pe după colţul ăsta, îi împuşcăm de câteva ori, apoi plecăm acasă.

Chiar în acea clipă, staţia radio pârâie iarăşi. De această dată nu mai e loc de nicio îndoială: este vocea lui Gil.

— Gata cu jocul, Charlie.

Mă opresc imediat.

— Ce înseamnă asta?

Charlie se încruntă. Aşteaptă repetarea mesajului, dar nu se mai aude nimic.

— Nu cad eu într-o astfel de capcană, zice el.

— Capcană?

— „Gata cu jocul.” Cu alte cuvinte, jocul a luat sfârşit.

— Nu zău, Charlie. De ce?

— Fiindcă s-a întâmplat ceva.

— *Ceva?*

Însă el ridică un deget, reducându-mă la tăcere. Undeva, la distanță, se aud voci.

— Sunt ei, exclam eu.

Charlie își ridică arma.

— Haide!

*

Charlie mărește pasul, iar eu nu am altceva de făcut decât să îl urmez. Abia acum, încercând să mă țin după el, apreciez la adevărata ei valoare măiestria cu care el poate alerga prin întuneric. Abia reușesc să îl mențin în raza de acțiune a lanternei mele.

Când ne apropiem de o intersecție, Charlie mă oprește.

— Nu da colțul. Stinge lanterna. Ne vor vedea venind.

Îi fac semn să meargă mai departe, în spațiul deschis. Stația radio pâraie din nou.

— Gata cu jocul, Charlie. Suntem în coridorul nord-sud, sub Edwards Hall.

Vocea lui Gil se aude mult mai limpede acum, mult mai apropiată.

Pornesc spre intersecție, dar Charlie mă împinge înapoi. Două fascicule de lanternă lucesc în direcția opusă. Mijind ochii în întuneric, zăresc siluete umane. Acestea se întorc, auzindu-ne cum ne apropiem. Unul din fascicule luminează în direcția noastră.

— La dracu! latră Charlie, protejându-și ochii.

Îndreaptă arma orbește spre lumină și începe să apese pe trăgaci. Aud pocnetele metalice ale unei stații prinse de piept.

— Oprește-te! șuieră Gil.

— Care-i problema? strigă Charlie în vreme ce ne apropiem.

Paul stă nemișcat în spatele lui Gil. Cei doi se află se află într-un con de lumină aruncat de

găurile unei guri de canal de deasupra capetelor lor.

Gil își duce un deget în dreptul buzelor, apoi arată spre capacul de sus. Zăresc cel puțin două siluete care stau deasupra noastră, în față la Edwards Hall.

— Bill încearcă să mă contacteze, spune Paul, ținându-și pagerul în dreptul razelor de lumină și fiind în mod clar agitat. Trebuie să ies de aici.

Charlie îi aruncă lui Paul o privire nedumerită, apoi le face semn lui și lui Gil să se dea la o parte din calea luminii.

— Nu vrea să se miște, zice Gil printre dinți.

Paul stă chiar sub capacul metalic, privind ecranul pagerului în vreme ce picături de zăpadă topită cad prin găuri. Deasupra se aud pași.

— Ne pui pe toți în pericol de a fi prinși, șoptesc eu.

— Spune că nu poate recepta semnalul nicăieri în altă parte, continuă Gil.

— Bill n-a mai făcut niciodată așa ceva, șoptește Paul.

Îl apuc de braț, dar el se smulge din strânsoare. Când luminează ecranul argintiu al pagerului și ni-l arată, văd trei cifre: 911.

— Asta ce mai înseamnă? întreabă șoptit Charlie.

— Probabil că Bill a descoperit ceva, spune Paul, pierzându-și răbdarea. Trebuie să-l găesc.

Pașii care trec prin față pe la Edwards Hall trimit zăpadă topită prin gura de canal. Charlie devine tot mai încordat.

— Ascultă, zice el, e o cacealma. Nu poți recepționa nimic aici.

Dar e întrerupt de pager, care începe din nou să bipăie. Acum mesajul este un număr de telefon: 116-7718.

— Asta ce mai e? întreabă Gil.

Paul întoarce ecranul invers, formând un text din cifre: BILL-911.

— Eu plec de aici *acum*, se hotărăște el.

Charlie clatină din cap.

— Nu prin gura aia. Sunt prea mulți oameni deasupra.

— Vrea să folosească ieșirea de la Ivy, zice Gil. I-am explicat ca e prea departe. Putem să ne întoarcem la Clio. Mai sunt câteva minute până când paznicii schimbă tura.

În depărtare încep să se adune la un loc niște mici șiruri de mărgele roșii. Șobolanii pândesc în ascunzișurile lor.

— Ce e atât de urgent? îl întreb eu pe Paul.

— Am descoperit ceva important... începe el să spună.

Dar Charlie îl întrerupe:

— Clio e cea mai bună alegere, aprobă el. După ce se uită la ceas, pornește spre nord. Șapte și douăzeci și patru. Trebuie să ne punem în mișcare.

CAPITOLUL 3

Forma coridorului rămâne dreptunghiulară în vreme ce noi ne îndreptăm spre nord, dar pereții nu mai sunt din beton, ci din de piatră. Parcă aud vocea tatei, explicându-mi etimologia cuvântului „sarcofag”:

„De la cuvântul grecesc însemnând «mâncător de carne»... deoarece coșciugele grecești erau confecționate din piatră de var, care măcina întregul trup – totul în afara dinților – în mai puțin de patruzeci de zile.”

Avansul lui Gil crescuse la douăzeci de pași. Asemenea lui Charlie, Gil se deplasează cu repeziciune deoarece cunoaște bine locul. Silueta lui Paul apare și dispare în lumina intermitentă. Părul îi stă lipit de frunte din pricina sudorii. În plus, îmi amintesc că nu prea a dormit în ultimele zile.

La treizeci de metri înaintea noastră îl descoperim pe Gil așteptându-ne și zorindu-ne agitat spre ieșire. Caută un plan de rezervă, văzând că ne moșmondim prea mult.

Închid ochii, încercând să vizualizez în minte o hartă a campusului.

— Încă cincizeci de pași, îi spune Charlie lui Paul. Cel mult o sută.

Când ajungem sub gura de lângă Clio, Gil se întoarce spre noi.

— O să ridic capacul și o să arunc o privire afară. Fiți gata să o luați la fugă înapoi pe unde am venit. Se uită scurt la ceas. La mine arată șapte și douăzeci și nouă.

Apucă treapta cea mai de sus, se ridică și apoi își sprijină antebrațul de capacul gurii de canal. Înainte de a împinge, se uită peste umăr și spune:

— Amintiți-vă că inspectorii nu pot coborî aici ca să pună laba pe noi. Tot ce pot face e să ne

cheme afară. Stați ascunși și nu roștiți niciun nume. Ați priceput?

Dăm din cap toți trei în semn că am înțeles.

Gil inspiră adânc, ridică pumnul și răsucesce capacul, care se deschide vreo zece centimetri. Gil inspectează rapid zona – apoi se aude o voce de sus:

— Nu te mișca! Stai pe loc!

Îl aud pe Gil cum bombănește:

— Rahat!

Apucându-l de cămașă, Charlie îl trage înapoi și îl prinde în brațe când Gil își pierde echilibrul.

— Du-te! Acolo! Stinge lanterna!

Mă împiedic în beznă, împingându-l pe Paul în fața mea. Încerc să-mi amintesc drumul.

„Stai pe partea dreaptă. Țevile sunt pe stânga, stai pe partea dreaptă.”

Lovesc zidul cu umărul și îmi sfâșii cămașa. Paul se clatină, epuizat din pricina căldurii. Reușim să facem douăzeci de pași împiedicându-ne unul de celălalt, până când Charlie ne oprește ca să ne prindă și Gil din urmă. Undeva, în spatele nostru, lumina unei lanterne pătrunde în tunel prin gura deschisă de canal. Lumina e urmată de un braț, apoi de un cap.

— Ieșiți de acolo!

Fasciculul luminos se agită în ambele direcții, sfâșiind beznă din tunel.

Acum se aude o a doua voce, o femeie:

— Ăsta este ultimul avertisment!

Mă uit la Gil. Văd în întuneric cum Gil clatină din cap avertizându-ne să nu scoatem nicio vorbă.

Simt răsuflarea umedă a lui Paul în ceafă. El se sprijină de zid, părând gata să leșine. Se aude din nou vocea femeii, care vorbește intenționat tare, adresându-se partenerului ei:

— Sună la bază. Să posteze agenți la toate gurile de canal.

Preț de o clipă, lumina nu se mai vede. Charlie ne împinge imediat din spate. Pornim în fugă până

ajungem la o intersecție în T, apoi trecem de ea și cotim la dreapta, intrând pe un teritoriu necunoscut.

— Aici nu ne pot vedea, șoptește Gil, gâfâind și aprinzându-și lanterna.

Un alt tunel lung se pierde din raza vizuală, către ceea ce bănuiesc a fi zona de nord-vest a campusului.

— Și acum ce facem? întreabă Charlie.

— Înapoi la Dod, propune Gil.

Paul își șterge fruntea.

— Nu se poate. Au sigilat ieșirea.

— Vor supraveghea toate gurile principale, zice Charlie.

Iuțesc pasul prin tunelul care duce spre vest.

— Asta e cea mai rapidă cale spre nord-vest?

— De ce?

— Pentru că am impresia că putem ieși lângă Rocky-Mathey. Cât de departe e de aici?

Charlie îi dă lui Paul ce ne-a mai rămas din apă. Acesta o bea cu lăcomie.

— Câteva sute de metri, zice el. Poate mai mult.

Gil se gândește câteva clipe, apoi dă din cap.

— Eu n-am o idee mai bună, spune și Charlie.

Așa că toți trei se iau după mine în întuneric.

*

O vreme continuăm să mergem fără să scoatem vreo vorbă. Charlie schimbă lanterna cu mine când observă că lumina de la a mea a slăbit în intensitate, dar se uită insistent la Paul, care pare tot mai dezorientat. Când Paul se oprește într-un târziu pentru a se sprijini de zid, Charlie îl susține și îl ajută să meargă mai departe, amintindu-i să nu atingă țevile. Cu fiecare pas, rezerva de apă scade. Încep să mă întreb dacă nu cumva mi-am pierdut mințile.

— Hei, băieți, ne atenționează Charlie din spate. Paul leșină.

— Trebuie doar să stau jos, răspunde Paul cu voce slabă.

Pe neașteptate, Gil luminează la distanță, descoperind vederii mai multe bare metalice.

— La naiba.

— O poartă de securitate, constată Charlie.

— Ce facem?

Gil se apleacă și se uită în ochii lui Paul.

— Hei, îl întreabă, scuturându-l de umeri. Există vreo cale de a ieși de aici?

Paul arată spre țeava de abur de lângă poarta de securitate, apoi face un gest în jos cu brațul.

— Treceți pe dedesubt.

Cercetând țeava cu lanterna, observ izolația ruptă de dedesubt, la câțiva centimetri de podea. Cineva a mai încercat să treacă pe aici.

— Nu se poate, ne anunță Charlie. Nu e spațiu suficient.

— De cealaltă parte e un chepeng de deblocare, spune Gil, arătând către un dispozitiv de pe perete. Trebuie să treacă măcar unul dintre noi. Apoi putem deschide poarta. Își coboară iarăși capul la nivelul lui Paul. Ai mai făcut așa ceva înainte?

Paul dă din cap.

— E deshidratat, rostește Charlie printre dinți. Mai are cineva puțină apă?

Gil îi dă o sticlă pe jumătate plină lui Paul, care o golește cu lăcomie.

— Mersi. E mai bine.

— Ar trebui să ne întoarcem, propune Charlie.

— Nu, mă opun eu. O s-o fac eu.

— Ia haina mea, se oferă Gil. Pentru izolare.

Îmi așez mâna pe țeava de abur. Se simte căldura puternică din ea, chiar și prin izolație.

— Nu vei trece, spune Charlie. Nu cu haina pe tine.

— Nu voi păți nimic nici fără ea, îi asigur eu pe toți.

Însă îmi dau seama cât de puțin loc am abia când mă las la nivelul solului. Izolația are fisuri

mari. Întins pe burtă, mă forțez să mă strecur între podea și țeavă.

— Expiră și împinge-te în față, mă sfătuiește Gil.

Împing în vârful picioarelor și mă forțez să îmi sug burta – dar când ajung la porțiunea cea mai îngustă constat nu mai am de ce să mă agăț și mâinile îmi alunecă în noroi. Mă trezesc brusc ținut sub țeavă.

— Rahat, mârâie Gil, lăsându-se în genunchi.

— Tom, spune Charlie, apucându-mă de picioare. Împinge-te în mine.

Mă forțez să folosesc palmele lui ca puncte de sprijin. Pieptul mi se freacă dur de beton și o coapsă ajunge lângă porțiunea de țeavă de unde a dispărut izolația. Îmi îndepărtez din reflex piciorul chiar în secunda când simt o arsură cumplită.

— Ai pățit ceva? întreabă Charlie când reușesc să trec de cealaltă parte.

— Răsuțește chepengul în sensul acelor de ceasornic, mă instruiește Gil.

Mă conformez și poarta se deschide. Gil o împinge larg, apoi Charlie trece prin ea, sprijinindu-l pe Paul.

— Ești sigur că am ieșit bine? mă întreabă Charlie, în vreme ce pornim iarăși cu toții prin întuneric.

Încuviințez din cap. Câțiva pași mai departe, ajungem la un „R” vopsit pe zid. Ne apropiem de Rockefeller, unul dintre colegiile rezidențiale. Pe când eram boboc, mă întâlneam cu o fată pe nume Lana McKnight care locuia acolo. Am petrecut o mare parte din acea iarnă șezând în fața unui foc leneș în dormitorul ei, cu mult înainte ca încălzirea din campus să fie centralizată. Lucrurile pe care le discutam cu ea par atât de îndepărtate acum: despre Mary Shelley, despre colegiu, despre arta gotică și despre Buckeyes. Mama ei preda la Universitatea de Stat din Ohio, la fel ca tatăl meu. Lana avea niște sâni în formă de vânăta și urechile

îi deveneau trandafirii dacă stăteam prea mult lângă foc.

Încep să aud voci venind de deasupra. Multe.

— Ce se întâmplă? întreabă Gil, apropiindu-se de sursa zgomotului.

Capacul gurii de canal se găsește chiar deasupra umărului său.

— Asta e, zic eu, tușind. Asta e ieșirea noastră.

Se uită la mine, încercând să priceapă.

În tăcere aud vocile mai clar – sunt gălăgioase. Studenți, nu inspectori. Sunt zeci de studenți care se învârt deasupra capetelor noastre.

Charlie schițează un zâmbet și spune:

— Olimpiada Nudă.

— Există o gură de canal în mijlocul curții, le reamintesc eu, sprijinindu-mă de zidul de piatră și încercând să îmi recapăt răsuflarea. Nu trebuie decât să ridicăm capacul, să ne alăturăm găștii și apoi să ne facem nevăzuți.

Din spatele meu însă, Paul intervine cu voce răgușită:

— Nu trebuie decât *să ne dezbrăcăm*, să ne alăturăm găștii și apoi să ne facem nevăzuți.

Pentru câteva clipe se lasă tăcerea. Primul care începe să se descheie la cămașă e Charlie.

— Scoateți-mă *de aici*, spune el, înăbușindu-și un hohot de râs în vreme ce își scoate cămașa.

Îmi dau jos blugii. Gil și Paul mă imită. Începem să ne înghesuim hainele într-unul din rucsacuri, umplându-l până la refuz.

— Poți căra totul? întreabă Charlie, oferindu-se să care el din nou ambele rucsacuri.

Ezit.

— Știi că afară vor fi inspectori, nu?

Însă Gil nu se mai teme. Începe să se cațere pe barele de metal.

— Sunt trei sute de studenți goi, Tom. Dacă nu poți ajunge acasă cu o astfel de diversiune, atunci *meriți* să fii prins.

Și cu asta, Gil forțează capacul, lăsând un val de aer rece să intre în tunel. Aerul îl readuce la viață pe Paul, ca prin vrajă.

— Bine, băieți, ne spune Gil, privind înapoi pentru ultima dată. Hai să ducem prada acasă.

*

Prima mea amintire de la ieșirea noastră din acel tunel este legată de strălucirea luminii. Felinarele luminau din plin curtea. Reflectoarele măturau pământul alb. Blițurile camerelor foto scilipeau pe cer ca niște licurici.

Apoi vine valul de frig: vuietul vântului, mai puternic chiar decât tropăitul pașilor și zumzetul vocilor. Fulgii mi se topesc pe piele precum picăturile de rouă.

În cele din urmă văd scena. Un zid de brațe și de picioare, învârtindu-se în jurul nostru ca un șarpe fără coadă și fără cap. Chipuri intră și ies din raza vizuală – colegi, jucători de fotbal, fete care mi-au atras privirea în campus – dar cu toții se estompează ca niște poze într-un colaj enorm. Ici și colo zăresc echipamente bizare – jobenuri și cape de supereroi, picturi de toate genurile desenate pe busturi – dar totul se topește în mișcarea marelui animal, dragonul chinezesc, în mijlocul chirăiturilor, al țipetelor și al licărelor de blițuri.

— Haide! strigă Gil.

Eu și Paul îl urmăm, vrăjiți. Am uitat cum e sărbătoarea din noaptea primei ninsori.

Marele șir de conga ne înghite și pentru o secundă mă pierd de tot, presat de trupuri din toate direcțiile și încercând să îmi păstrez echilibrul cu un rucsac pe umeri și cu zăpada sub picioare. Cineva mă împinge din spate și simt fermoarul explodând. Înainte de a-l putea închide la loc, hainele noastre s-au revărsat afară, într-o secundă dispar toate, trântite și călcate în picioare în noroi. Privesc în jur, sperând că în spatele meu e Charlie

ca să prindă din zbor ce a mai rămas, dar nu-l văd nicăieri.

„Țățe și buci, buci și țățe”, intonează undeva un tânăr cu accent cockney, ca și cum ar fi vândut flori pe scenă în *My Fair Lady*.

În partea cealaltă zăresc un coleg mai gras de la seminarul meu de litere furișându-se în mulțimea de tineri și dansând din buric. Nu poartă nimic în afara unui panou tip sandviș pe care scrie în față TESTARE GRATUITĂ și în spate ÎNTREBAȚI ÎNĂUNTRU. Într-un târziu îl zăresc pe Charlie. El și-a croit deja drum de partea opusă a cercului, unde Will Clay, un alt membru al echipei de intervenție, poartă o cască de fotbal flancată de cutii de bere. Charlie îi smulge cască de pe cap și cei doi încep să se alerge prin curte până nu-i mai zăresc nicidecum.

În jurul meu râsetele se aud când mai tare, când mai încet. În toată agitația, simt o mână apucându-mă de antebraț.

— Să mergem!

Gil mă smulge în afara cercului.

— Ce facem acum? întreabă Paul.

Gil privește în jur și ne atrage atenția asupra inspectorilor postați la toate ieșirile.

— Pe aici, le spun eu.

Ne apropiem de una dintre intrările în dormitoare și ne ascundem în Holder Hall. O studentă beată deschide ușa camerei ei și se postează acolo, confuză, ca și cum noi am fi cei care ar trebui să o salute. Ne măsoară cu privirea, apoi ridică o sticlă de Corona în aer.

— Noroc.

Se clatină, apoi închide ușa, dar am suficient timp s-o zăresc pe una dintre colegele ei încălzindu-se lângă cămin, înfășurată doar într-un prosop.

— Haideți, zic eu.

Mă urmează într-o cursă până la etaj, unde bat tare într-o ușă.

— *Ce naiba fa...* începe Gil.

Înainte de a termina însă, ușa se deschide și sunt întâmpinat de o pereche de ochi verzi minunați. Buzele de sub ei se deschid ușor la vederea mea. Katie este îmbrăcată într-un tricou albastru mulat și o pereche de blugi vechi. Părul castaniu e prins la spate într-o coadă scurtă de cal. Înainte de a ne da drumul înăuntru, izbucnește în râs.

— *Știam* eu că ești aici, zic, frecându-mi mâinile.

Fac un pas și o îmbrățișez, iar ea îmi răspunde cu căldură.

— În costumul lui Adam pentru ziua mea de naștere, spune ea, măsurându-mă cu privirea de sus până jos. Ochii îi strălucesc. Deci de-asta n-ai sunat.

În vreme ce Katie intră înapoi în cameră, îl văd pe Paul cum fixează aparatul foto din mâna ei, un Pentax cu obiectiv telescopic aproape la fel de lung ca antebrațul ei.

— Asta pentru ce e? întreabă Gil când Katie se întoarce să așeze aparatul pe un raft.

— Fac poze pentru *Prince*, răspunde ea. Poate că de data asta o să-mi publice măcar una.

Ăsta trebuie să fie motivul pentru care nu aleargă și ea în curte. Katie a încercat întregul an să publice o fotografie pe coperta lui *Daily Princetonian*, revista campusului, dar fusese refuzată pe motiv că era prea tânără. Acum s-a decis să răstoarne situația în favoarea ei. Doar bobocii și studenții de anul doi au camere în Holder, iar din camera ei putea vedea întreaga curte.

— Unde-i Charlie? întreabă ea.

Gil ridică din umeri și privește afară pe fereastră.

— Pe acolo, jucându-se de-a ciupit funduri cu Will Clay.

Katie se întoarce spre mine, continuând să zâmbească.

— Cât ți-a luat să plănuiești chestia asta?

Ezit să-i răspund.

— Zile întregi, improvizează Gil, când vede că nu găsesc o cale de a-i explica faptul că spectacolul nu-i fusese destinat ei. Poate chiar o săptămână.

— Impresionant, zice Katie. Meteorologii nu știau că va începe să ningă până azi-dimineață.

— Ore întregi, revine imediat Gil. Poate chiar o zi.

Ochii ei nu mă slăbesc.

— Așadar dă-mi voie să ghicesc. Ai nevoie de un schimb de haine.

— Avem nevoie de trei schimburi de haine.

Katie se duce la dulapul ei și spune:

— Trebuie să fie cam răcoare afară. Se pare că vă paște răceala, băieți.

Paul se uită la ea ca și cum Katie nu ar vorbi serios.

— E vreun telefon pe aici pe care să-l pot folosi? întreabă el, venindu-și în fire.

Katie îi arată un telefon fără fir pe birou. Eu traversez camera și mă lipesc de ea, împingând-o în dulap. Încearcă să mă dea la o parte, dar în momentul în care împing prea tare ne trezim amândoi căzând pe șirurile de pantofi de pe jos. Ne trebuie câteva clipe ca să ne desfacem din strânsoare. Mă ridic așteptându-mă la exclamații de dezaprobare din partea lui Paul și a lui Gil. Însă ei se concentrează în altă parte. Paul stă în colț, șoptind ceva în telefon, în vreme ce Gil se zgâiește pe fereastră. La început credeam ca Gil îl caută pe Charlie cu privirea. Apoi văd inspectorul care se apropie vorbind în același timp în stația lui radio.

— Hei, Katie, zice Gil, să știi că n-avem nevoie de haine pe măsură. Merge orice.

— Relaxează-te, spune ea, întorcându-se cu mâinile pline de haine pe umerase.

Întinde în fața noastră trei perechi de pantaloni de trening, două tricouri și o cămașă albastră pe

care am socotit-o pierdută din martie.

— Altceva n-am mai bun într-un timp așa de scurt.

Ne îmbrăcăm în grabă. Brusc, de la intrarea de jos se aude şuieratul unei stații radio. Ușa exterioară a clădirii se închide cu zgomot.

Paul închide telefonul.

— Trebuie să ajung la bibliotecă.

— Ieșiți prin spate, ne îndeamnă Katie, repezit. Mă descurc eu cu paznicul.

O iau de mână în vreme ce Gil îi mulțumește pentru haine.

— Te văd mai târziu? mă întreabă ea, cu ochii plini de promisiuni.

E o privire care acum este mereu însoțită de un zâmbet, deoarece nu poate să creadă că eu încă sunt topit după ea.

Gil mormăie și mă trage de braț afară pe ușă. În vreme ce ne furișăm din clădire, aud vocea lui Katie chemându-l pe inspector:

— Domnule ofițer! Domnule ofițer! Am nevoie de ajutorul dumneavoastră...

Gil se întoarce și se uită înspre camera ei. Chipul i se luminează când vede inspectorul ajungând în dreptul ferestrei acoperite a lui Katie. Aproape imediat, în vreme ce pornim cu vântul turbat în față, Holder dispare în spatele unei perdele de zăpadă. Campusul e aproape pustiu în timp ce noi coborâm spre Dod. Simt cum se evaporă orice urmă de căldură acumulată în tunele, spălată de zăpada care mi se scurge de pe obraji. Paul merge ușor în fața noastră, cu un pas hotărât. În tot acest timp nu scoate un sunet.

CAPITOLUL 4

Pe Paul l-am cunoscut prin intermediul unei cărți. Probabil că ne-am fi cunoscut oricum la biblioteca Firestone, sau într-un grup de studiu, sau la unul dintre cursurile de literatură pe care le-am urmat amândoi în primul an de colegiu, așa că probabil acea carte n-are nimic special. Dar când te gândești că volumul în cauză e vechi de cinci sute de ani și că e același pe care l-a studiat tatăl meu înainte de a muri, prilejul pare mai mult decât întâmplător.

Hypnerotomachia Poliphili, care în latină înseamnă „Lupta lui Poliphilo pentru iubire într-un vis”, a fost publicată în jurul anului 1499 de un venețian pe nume Aldus Manutius. *Hypnerotomachia* este o enciclopedie mascată sub forma unui roman, o dizertație pe toate temele, de la arhitectură la zoologie, scrisă într-un stil pe care chiar și o țestoasă l-ar găsi leneș. Este cea mai lungă carte din lume despre un om care are un vis, iar asta îl face pe Marcel Proust, care a scris cea mai lungă carte din lume despre un om care mănâncă o prăjitură, să pară un adevărat Ernest Hemingway. Mă aventurez să afirm că cititorii din epoca Renașterii au simțit la fel. *Hypnerotomachia* a fost un dinozaur al epocii sale. Deși Aldus era cel mai mare tipograf al vremii, *Hypnerotomachia* este un hățiș de subiecte și personaje legate între ele doar prin protagonist – un bărbat alegoric obișnuit pe nume Poliphilo. Intriga e simplă: Poliphilo are un vis ciudat în care o caută pe femeia pe care o iubește. Însă povestea se derulează atât de complicat, încât și cei mai înfocați cercetători ai Renașterii – aceiași oameni care îl citesc pe Plotin în timp ce așteaptă autobuzul – consideră *Hypnerotomachia* dureros și obositor de dificilă.

Cu excepția tatălui meu. El a mărșăluit imperturbabil prin toate studiile istorice ale

Renașterii și, când cei mai mulți colegi ai lui au întors spatele *Hypnerotomachiei*, s-a apucat cu osârdie să o studieze. Fusesse convertit spre această cauză de un profesor pe nume Dr. McBee, care predă istoria Europei la Princeton. McBee, care murise în anul dinaintea nașterii mele, era un șoarece de bibliotecă cu urechi elefantine și dinți mici, care datora întregul său succes unei personalități efervescente și unui simț neîntrecut de a discerne ce conținea istoria valoros în ea. Deși ca înfățișare nu era cine știe ce, omulețul ajunsese pe un adevărat pedestal în universul academic. În fiecare an, discursul lui de final, privind moartea lui Michelangelo, umplea până la refuz cu spectatori cel mai mare amfiteatru din campus și îi lăsa pe oamenii din colegiu cu ochii înlăcrimați și cu batistele la îndemână. Mai presus de orice însă, McBee era un as al cărții pe care toți ceilalți din domeniul lui de activitate o ignorau. El credea că există ceva aparte în această *Hypnerotomachie*, posibil chiar ceva măreț, și făcea mereu eforturi pentru a-și convinge studenții să caute adevăratul înțeles al vechii cărți.

Unul dintre acești studenți se apucase de cercetarea cărții cu mai mult sârg decât ar fi putut spera McBee. Tatăl meu era fiul unui librar din Ohio și ajunsese în campus a doua zi după ce împlinise optsprezece ani, aproape la cincizeci de ani după ce F. Scott Fitzgerald instaurase moda băieților din Vestul Mijlociu care vin la Princeton. De atunci se schimbaseră multe. Universitatea își ascundea trecutul de club elitist și, o dată cu spiritul vremurilor, începea să renunțe la tradiții. Colegii tatălui meu din primul an de studii au fost ultimii cărora li se cerea să participe la slujba religioasă de duminică. La un an după plecarea lui, au apărut și primele studente în campus. WPRB, postul radio al colegiului, le-a întâmpinat în acordurile corului *Aleluia* de Händel. Tatălui meu îi plăcea să spună că spiritul tânăr era cel mai bine

imortalizat în eseul lui Immanuel Kant *Ce este Iluminismul?* În mintea lui, Kant era un fel de Bob Dylan al anilor 1790.

Așa proceda tatăl meu: ștergea din istorie linia de demarcație dincolo de care totul pare plictisitor și rigid. În loc de momente și oameni mari, istoria însemna pentru el idei și cărți. A fost îndrumat de McBee timp de încă doi ani la Princeton, iar după absolvire și-a urmat obsesia până în vest, la Universitatea din Chicago, unde și-a obținut doctoratul în Renașterea italiană. A urmat un an de lucru cu bursă în New York, până când Universitatea de Stat din Ohio i-a oferit un post de profesor în istoria secolului al XV-lea, iar el a înșfăcat cu ambele mâini ocazia de a se întoarce acasă. Maică-mea, o contabilă ale cărei gusturi literare se opresc la Shelley și Blake, a preluat afacerea cu vânzarea de cărți din Columbus după pensionarea bunicului meu, iar între timp eu am fost crescut în cultul edițiilor rare la fel cum sunt crescuți unii copii în cultul religiei.

La vârsta de patru ani călătoream cu mama la diferite conferințe pe teme literare. La șase ani cunoșteam diferența dintre pergament și velină mai bine decât cunoșteam desenele animate. Înainte de a împlini zece ani prin mâinile mele trecuseră mai multe exemplare din opera de căpătâi a tipografilor din toate timpurile, Biblia lui Gutenberg. Însă nu-mi amintesc niciun moment al vieții mele în care să nu fi știut perfect care era de fapt Biblia micii noastre religii familiale: *Hypnerotomachia*.

„Este ultimul mare mister al Renașterii, Thomas, îmi spunea tata, la fel cum îl dădăcise probabil McBee pe el. Însă nimeni nici măcar nu s-a apropiat de rezolvarea acestui mister.”

Avea dreptate. Nimeni nu o făcuse. Bineînțeles că nimeni nu și-a dat seama că era vorba de un mister care *avea nevoie* de rezolvare decât la zeci de ani după publicarea cărții. Iar asta s-a întâmplat o dată cu o descoperire ciudată a unui cărturar.

Dacă primele litere ale fiecărui capitol din *Hypnerotomachia* erau puse împreună, rezultatul era un acrostih în latină: *Poliam Frater Franciscus Columna Peramavit*, adică „Fratele Francesco Colonna a iubit-o enorm pe Polia”. Cum Polia era numele femeii căutate de Poliphilo, alți cărturari au început în sfârșit să se intereseze de adevăratul autor al cărții. Volumul în sine nu spune asta și nici măcar Aldus, tipograful, nu a știut vreodată. Însă din acel moment s-a presupus că autorul era un călugăr italian pe nume Francesco Colonna. Mai recent, în cadrul unui grup restrâns de cercetători profesioniști, compus mai ales din indivizi influențați de ideile lui McBee, s-a presupus că acrostihul reprezenta doar un indiciu al secretelor care zăceau ascunse între paginile cărții. Misiunea acelui grup era să descopere tainele.

Pretenția tatălui meu la faimă în toată această poveste s-a bazat pe un document descoperit de el în vara anului când eu am împlinit cincisprezece ani. Atunci – în anul dinaintea accidentului de mașină – m-a dus cu el într-o călătorie de cercetare la o mănăstire din sudul Germaniei, apoi la biblioteca Vaticanului. Împărțeam amândoi un apartament în Italia cu două paturi pliante și o combină stereo preistorică. Timp de cinci săptămâni, în fiecare dimineață, cu precizia unei pedepse medievale, el alegea o nouă operă de Corelli din compilațiile audio aduse de acasă, apoi mă trezea în sunet de viori și harpă la șapte și jumătate punct, amintindu-mi că munca de cercetare nu aștepta pe nimeni.

Mă sculam și constatam că el se bărbiera deasupra chiuvetei, sau își călca niște cămăși, sau își număra bancnotele din portofel, întotdeauna fredonând melodia care se auzea de la combină. Chiar dacă era un bărbat scund, avea grijă de fiecare detaliu al înfățișării sale, smulgându-și firele albe din părul des și castaniu la fel cum florăresele smulg petalele ofilite de pe trandafiri,

încerca să-și conserve un soi de vitalitate internă, o vivacitate pe care el o credea diminuată de ridurile de la colțul ochilor, de cutele de concentrare de pe frunte, iar în momentele în care imaginația mea era plictisită de șirurile nesfârșite de cărți alături de care ne petreceam zilele, el sărea imediat să mă încurajeze. La prânz ieșeam pe stradă ca să luăm prăjituri proaspete și înghețată; în fiecare seară mergeam să vizităm orașul. Într-o noapte, în Roma, am făcut împreună un tur al fântânilor orașului și mi-a spus să arunc un bănuț norocos în fiecare dintre ele.

— Unul pentru Sarah și Kristen, a zis el când am ajuns la Barcaccia. Ca să le ajute să-și vindece inimile frânte.

Surorile mele trecuseră amândouă printr-o despărțire dureroasă chiar înainte de plecarea noastră. Tata, care nu privise niciodată cu ochi prea buni relațiile lor, considerase întâmplarea o binecuvântare.

— Unul pentru mama ta, a rostit el la Fontana del Tritone. Pentru că a rezistat alături de mine.

Când fusese respinsă cererea tatei de finanțare a deplasării din fonduri universitare, mama păstrase librăria deschisă și duminicile ca să-l ajute cu bani.

— Și unul pentru noi, a zis el apoi, la Quattro Fiumi. Fie să găsim ce căutăm.

N-am aflat niciodată ce anume căutam – cel puțin nu până când nu am dat literalmente peste el. Tot ce știam era că tata credea că cercetarea *Hypnorotomachiei* ajunsese într-o fundătură, în principal deoarece toată lumea nu mai vedea pădurea din pricina copacilor. Bătând cu pumnul în masă la cină, mi-a explicat ca acei cercetători care nu erau de acord cu el își înfipseseră în mod clar capetele în nisip. Cartea era mult prea greu de înțeles dinăuntru, conform afirmațiilor lui. O abordare mai bună era aceea de cercetare a documentelor care indicau cine era autorul adevărat și care era motivul scrierii acelei cărți.

În realitate, tata își îndepărtase mulți amici cu viziunea lui îngustă asupra adevărului. Dacă n-ar fi existat descoperirea din acea vară, familia mea s-ar fi putut trezi curând că se bazează în întregime pe afacerea cu librăria ca să-și ducă traiul. Dar soarta i-a zâmbit tatei, la mai puțin de un an înainte de a-i lua viața.

Într-o aripă de la etajul trei al uneia dintre bibliotecile Vaticanului, într-un coridor izolat plin de rafturi cu cărți care nu mai văzuseră o perie de praf de secole, în vreme ce stăteam spate în spate căutând indiciul pe care tata îl urmărea de ani de zile, el a găsit o scrisoare ascunsă între paginile unei istorii groase de familie. Datată cu doi ani înainte de publicarea *Hypnerotomachiei*, scrisoarea era adresată unui preot de la o biserică locală, iar în ea se spunea povestea unui descendent al unei vechi familii romane de rang înalt. Numele lui era Francesco Colonna.

E dificil să redau emoția tatei când a văzut numele. Ochelarii cu ramă metalică, pe care îi purta și care îi alunecau pe nas pe măsură ce el citea, îi măreau ochii suficient cât să-i reflecte intensitatea curiozității, primul și ultimul lucru pe care cei mai mulți oameni și-l aminteau despre tata. În acel moment, în vreme ce tata cântărea valoarea descoperirii, în ochii lui păruseră să se adune toate luminile din încăpere. Scrisoarea era scrisă de o mână stângace, într-o toscană stricată, ca de un individ neobișnuit cu acel dialect sau cu gestul scrisului. Cuvintele curgeau la nesfârșit, uneori părând să nu fie adresate cuiva anume, alteori adresate direct lui Dumnezeu. Autorul își cerea iertare că nu scrisese în latină sau greacă, limbi care îi erau total necunoscute. Apoi, la sfârșit, își cerea iertare pentru ceea ce comisese: „Iartă-mă, Tată Sfânt, căci am ucis doi oameni. Mâna mea a fost cea care a dat lovitura, dar ideea nu a fost niciodată a mea. Stăpânul Francesco

Colonna a fost cel care m-a pus să o fac. Judecă-ne pe amândoi cu milostenie”.

În scrisoare se afirma că acele crime făceau parte dintr-un plan complicat, un plan pe care un om simplu așa cum era autorul nu l-ar fi putut concepe. Cele două victime erau doi oameni pe care Colonna îi bănuia de trădare, iar la ordinul lui fuseseră trimiși într-o misiune neobișnuită. Li se dăduse o scrisoare spre livrare unei biserici din afara zidurilor Romei, unde al treilea om aștepta primirea ei. Cei doi oameni fuseseră obligați să jure sub pedeapsa cu moartea că nu vor citi scrisoarea, că n-o vor pierde și că nici măcar n-o vor atinge cu mâna neînмănușată. Așa începea povestea pietrarului simplu care îi măcelărise pe solii de la San Lorenzo.

*

Descoperirea făcută de tata și de mine în acea vară a ajuns să fie cunoscută în cercurile academice drept Documentul Belladonna. Tata era convins că descoperirea avea să-i refacă reputația în comunitatea oamenilor de știință și, în mai puțin de șase luni, a publicat o cărticică cu titlul *Documentul Belladonna*, sugerând chiar prin titlu conexiunea cărții cu *Hypnerotomachia*. Cartea îmi era dedicată mie. În ea, tata argumenta că acel Francesco Colonna care scrisese *Hypnerotomachia* nu era călugărul venețian, așa cum credeau cei mai mulți profesori, ci aristocratul roman menționat în scrisoarea găsită de noi. Pentru a-și susține afirmația, tata a adăugat o anexă în care a inclus toate datele cunoscute despre viața călugărului venețian, pe care el l-a poreclit Pretendentul, și cea a romanului Colonna, astfel încât cititorii să poată face comparația. Acea anexă simplă a avut darul de a ne convinge atât pe Paul, cât și pe mine.

Detaliile sunt clare. Mănăstirea venețiană unde a trăit falsul Francesco reprezenta un loc de

neconceput pentru un scriitor-filozof. Așa cum susținea tata, în cea mai mare parte a timpului acel loc însemna un melanj vulgar de muzică tare, băute zdravene și orgii. Când Papa Clement al VII-lea a încercat să impună abstinerea sufletelor care viețuiau acolo, acestea i-au replicat că mai bine trec la luteranism decât să accepte disciplina. Chiar și într-un asemenea mediu, biografia Pretendentului se înșiră ca un cazier plin de evenimente. În 1477 fusese exilat de la mănăstire pentru unele încălcări neprecizate ale regulamentelor. Patru ani mai târziu s-a întors, însă doar pentru a comite o nouă ticăloșie, pentru care era cât pe ce să fie răspopit. În 1516 a fost găsit vinovat de comiterea unui viol și a fost exilat pe viață. Neabătut, s-a reîntors și a fost din nou exilat, de această dată pentru un scandal în care a fost implicat și un bijutier. Moartea s-a îndurat de el în 1527. Venețianul Francesco Colonna – acuzat de hoție, violator dovedit, dominican de o viață – avea nouăzeci și trei de ani.

Pe de altă parte, romanul Francesco părea a fi un model al tuturor virtuților cărturărești. Așa cum spunea tata, era fiul unui nobil puternic, care îl crescuse în cele mai bune medii ale societății europene și îi asigurase educația cu ajutorul celor mai strălucite minți ale Renașterii. Unchiul lui Francesco, Prospero Colonna, nu era doar un patron adulat al artelor și un cardinal al Sfintei Biserici, ci și un umanist de un asemenea renume, încât este foarte posibil să se fi constituit în sursa de inspirație pentru personajul Prospero din *Furtuna* lui Shakespeare. Tata spunea că acestea erau genul de conexiuni care făceau posibil ca un singur om să scrie o carte atât de complexă precum *Hypnerotomachia* – fiind în același timp și conexiunile de care ar fi fost nevoie pentru asigurarea publicării cărții de către o tipografie de frunte.

Ce punea capac întregii povești, cel puțin pentru mine, era faptul că acest Francesco de viță nobilă fusese membru al Academiei Romane, o frăție de oameni dedicați idealurilor păgâne ale vechii Republici a Romei, idealuri exprimate cu o imensă admirație în *Hypnerotomachia*. Asta explica de ce Colonna se identifica în acrostihul secret drept „Fra”. Cuvântul „frate”, pe care alți cercetători îl socoteau un indiciu al faptului că acest Colonna fusese călugăr, reprezenta totodată o formulă comună de salut în cadrul Academiei.

Cu toate astea, argumentele tatălui meu, pe care eu și Paul le socoteam extrem de logice, au stârnit furtuni peste apele academice. Tata nu a apucat să trăiască îndeajuns de mult ca să potolească uraganul stârnit de el în micul univers al cercetătorilor *Hypnerotomachiei*, dar a apucat să vadă clocotul deja stârnit. Aproape toți colegii tatei i-au respins lucrarea. Vincent Taft s-a dat peste cap ca s-o defăimeze. Până în acel moment, argumentele în favoarea venețianului Colonna prinseseră atât de bine încât, atunci când tata a uitat să trateze unul sau două dintre ele în scurta lui anexă, întreaga lui carte a fost discreditată. Ideea de a lega două crime îndoielnice de una dintre cele mai valoroase cărți ale lumii constituia, așa cum scria Taft, „doar o tentativă patetică și ieftină de autopromovare”.

Bineînțeles că tata a fost devastat. Indivizii aceia respingeau însăși esența carierei lui, fructul cercetării în care se implicase total încă din vremea lui McBee. Nu a înțeles niciodată violența reacțiilor față de descoperirea lui. Singurul admirator de cursă lungă al *Documentului Belladonna*, din câte știu eu, a fost Paul. El a citit cartea de atâtea ori, încât i s-a întipărit în minte chiar și dedicația. Când a ajuns la Princeton și a descoperit un anume Tom Corelli Sullivan în anuarul bobocilor, mi-a recunoscut imediat al doilea prenume și a decis să mă caute urgent.

Probabil că, dacă s-a așteptat să descopere o versiune mai tânără a tatălui meu, Paul a fost dezamăgit. Bobocul descoperit de Paul, care mergea cu un ușor șchiopătat și părea stânjenit de prenumele său, comisese o greșeală de neconceput: renunțase la *Hypnerotomachia* și devenise fiul rătăcitor al unei familii care își făcuse o religie din lectură. Undele de șoc ale accidentului de mașină continuau să-mi răvășească viața, dar adevărul era că eu unul începusem să îmi pierd încrederea în cărți înainte ca tata să moară. Începusem să-mi dau seama că există o prejudecată nerostită în rândul oamenilor cu carte, o convingere secretă pe care păreau cu toții să o împărtășească, anume că viața așa cum o știm noi este doar o viziune imperfectă a realității și că doar arta o poate corecta, ca o pereche de ochelari de vedere. Cărturarii și intelectualii pe care îi întâlneam acasă la cină păreau întotdeauna revoltați împotriva întregii lumi. Nu se puteau împăca niciodată cu ideea că viețile noastre nu se desfășoară conform destinului dramatic pe care un autor bun îl conferă unui personaj literar măreț. Lumea devine o scenă doar în cazul unor accidente caracterizate de o perfecțiune pură. Iar ei erau de părere că asta reprezenta o rușine.

Nimeni nu spunea lucrurilor pe nume, dar când prietenii și colegii lui tata – cu excepția lui Vincent Taft – au venit să mă viziteze la spital, părând rușinați de recenziile făcute asupra cărții lui și murmurând tot felul de mici elogii compuse în onoarea lui în sala de așteptare, am început să văd clar dincolo de aparențe. Am observat totul în clipa în care ei s-au ivit la căpătâiul meu: toți îmi aduseseră brațe întregi de cărți.

— Asta m-a ajutat pe mine la moartea tatălui meu, mi-a spus, de pildă, șeful departamentului de

istorie, așezând *Seven Storey Mountain*, de Merton, pe tava cu mâncare de lângă mine.

— Am găsit întotdeauna alinare în opera lui Auden, mi-a zis tânăra studentă care își scria lucrarea de diplomă sub îndrumarea tatei.

Așa că mi-a lăsat o copie a cărții, cu colțul tăiat, pentru a nu i se vedea prețul.

— Ceea ce îți trebuie ție este o carte care să te revigoreze, mi-a șoptit un alt individ când ceilalți au părăsit încăperea. N-ai nevoie de chestiile astea fără sare și pier.

Nici măcar nu l-am recunoscut. Mi-a lăsat un exemplar din *Contele de Monte Cristo*, pe care îl citisem deja, făcându-mă să mă întreb dacă el chiar avea impresia că răzbunarea este cea mai bună cale de urmat pentru a-mi ridica moralul în astfel de circumstanțe.

Mi-am dat seama că niciunul dintre acei oameni nu putea face față realității mai bine decât mine. Moartea tatei, prin caracterul ei implacabil, își bătea joc de legile după care trăiau ei și care spuneau că orice fapt poate fi interpretat și orice sfârșit poate fi schimbat. Dickens rescrisese *Marile speranțe* doar pentru ca Pip să fie fericit. Nimeni nu putea rescrie însă cele întâmplate mie.

*

Ca atare, când l-am cunoscut pe Paul eram destul de sceptic. Îmi petrecusem ultimii doi ani de liceu forțându-mă să-mi impun anumite schimbări. Când simțeam dureri în picior, continuam să merg. Când instinctul îmi spunea să trec pe lângă o ușă fără să mă opresc – ușa de la sala de gimnastică, sau portiera mașinii unui prieten nou, sau ușa casei unei fete pe care începeam să o plac – mă forțam să mă opresc și să ciocănesc și, uneori, să mă las convins să intru. În Paul însă am întrezărit ceea ce aș fi putut să fiu.

Era scund, cu chipul palid sub claia de păr în neorânduială. Semăna mai degrabă cu un băiat decât cu un tânăr bărbat. Șiretul de la unul din pantofi era dezlegat. Ducea o carte în mână ca pe un mijloc de apărare. A pomenit de *Hypnerotomachia* de prima dată când s-a prezentat. Am simțit că îl cunoșteam deja mai bine decât aș fi vrut. M-a descoperit într-o cafenea în apropiere de campus, chiar când umbrele serii se lăsau peste un început de septembrie. Primul meu impuls a fost să îl ignor în acea seară și să îl evit mereu după aceea.

Totul s-a schimbat însă atunci când el a zis ceva, chiar înainte ca eu să mă despart de el ca să mă duc la culcare.

— Cumva, a rostit Paul, simt că e și tatăl meu.

Încă nu-i povestisem despre accident, iar ceea ce rostise era o greșeală cumplită.

— Nu știi nimic despre el.

— Ba da. Am exemplare din toate lucrările lui.

— Ascultă-mă...

— Am găsit chiar disertația...

— Nu e o carte. Nu poți pur și simplu să-l citești.

Paul însă nu dădea semne că mă auzise.

— *Roma lui Rafael*, 1974. *Ficino și renașterea lui Platon*, 1979. *Oamenii din Santa Croce*, 1985.

Începuse să le numere pe degete.

— „*Hypnerotomachia Poliphili* și hieroglifele lui Horapollo”, în *Renaissance Quarterly* din iunie 1987. „Doctorul lui Leonardo” în *Journal of Medical History*, 1989.

O cronologie fără nicio scăpare.

— „Pantolonarul”, în *Journal of Interdisciplinary History*, 1991.

— Ai uitat de articolul din *BARS*, am replicat. *Bulletin of the American Renaissance Society*.

— Asta a fost în 1992.

— A fost în 1991.

Paul s-a încruntat.

— 1992 a fost primul an în care au acceptat articole de la cei care nu erau membri. Era al doilea an de liceu. Îți amintești? În toamna aceea.

S-a lăsat tăcerea. Pentru o clipă a părut îngrijorat. Nu pentru că s-ar fi înșelat el, ci pentru că era posibil să mă fi înșelat eu.

— Poate că l-a scris în 1991, a admis Paul. Însă l-au publicat în 1992. La asta te refereai?

Am încuviințat.

— Atunci a fost în 1991. Ai dreptate. A scos cartea pe care o ducea cu el. Și apoi mai e asta.

O primă ediție din *Documentul Belladonna*.

Se vedea că o cercetează cu respect.

— Cea mai bună operă a lui de până acum. Erai acolo când a găsit scrisoarea? Scrisoarea despre Colonna?

— Da.

— Mi-aș fi dorit să o pot vedea și eu. Probabil că era uluitoare.

Am privit peste umărul lui, printr-o fereastră, la un zid mai îndepărtat. Frunzele copacilor erau roșii. Începuse să plouă.

— Era, am recunoscut eu.

Paul a clătinat din cap.

— Ești foarte norocos.

Degetele lui răsfoiau cu blândețe paginile cărții scrise de tata.

— A murit acum doi ani, am zis eu. Am fost amândoi implicați într-un accident de mașină.

— Cum???

— A murit imediat după ce a scris asta.

Fereastră din spatele lui începea să se aburească pe la colțuri. Un om a trecut pe lângă ea, cu un ziar pe cap, încercând să se apere de ploaie.

— V-a lovit cineva?

— Nu. Tata a pierdut controlul mașinii.

Paul s-a apucat să mângâie cu degetul imaginea de pe supracoperta cărții. O emblemă singulară – un delfin cu o ancoră. Simbolul Aldine Press din Veneția.

— Nu știam... a spus apoi.

— E-n regulă.

Tăcerea care s-a lăsat în acel moment a fost cea mai lungă dintre tăcerile care aveau să se lase între noi.

— Tatăl meu a murit când eu aveam patru ani, a continuat el. A suferit un infarct.

— Îmi pare rău.

— Mulțumesc.

— Mama ta cu ce se ocupă? l-am întrebat eu.

A găsit o cută pe suprapertă și a început să o netezească între degete.

— A murit la un an după aceea.

Am încercat să-i spun ceva, dar toate cuvintele pe care le auzisem la rândul meu până atunci păreau nepotrivite în gura mea.

Paul a încercat să zâmbească.

— Sunt ca Oliver, a continuat el, mimând un castron cu mâinile. Vă rog, domnule, mai vreau puțin.

Am izbucnit într-un râset scurt, neștiind dacă el avea chef de așa ceva.

— Voiam doar să știi la ce m-am referit, a zis el. Despre tatăl tău...

— Înțeleg.

— Am spus-o doar pentru că...

Umbrelele treceau pe lângă capătul de jos al ferestrei ca niște crabi aduși de flux. Murmurul din cafenea se întetise. Paul a început să vorbească, încercând să însenineze atmosfera. Mi-a povestit cum, după moartea părinților lui, fusese crescut la o școală parohială pentru orfani și copii ai străzii. Cum, după ce și-a petrecut cea mai mare parte a anilor de liceu în compania cărților, ajunsese la colegiu hotărât să facă ceva mai bun cu viața lui. Cum își căuta prieteni cu care să poată discuta. În cele din urmă a tăcut, evident stingherit, dându-și seama că adusesese conversația într-un punct mort.

— Așadar în ce cămin stai? l-am întrebat, știind cum se simte.

— În Holder. La fel ca tine.

A scos o copie a anuarului bobocilor și mi-a arătat pagina în cauză.

— De cât timp mă cauți? l-am întrebat.

— Tocmai ți-am descoperit numele.

M-am uitat pe fereastră. În acea clipă trecea pe acolo doar o singură umbrelă roșie. Umbrela s-a oprit în dreptul cafenelei și a părut să adaste acolo înainte de a pleca mai departe.

M-am întors spre Paul.

— Mai vrei o ceașcă?

— Desigur. Mersi.

Așa a început totul.

*

Ciudat lucru să construiești un castel de nisip. Noi doi am construit o prietenie din nimic fiindcă nu ne lega absolut nimic. După acea noapte mi s-a părut tot mai firesc să discut cu Paul. Nu peste multă vreme am început să simt la fel ca el în legătură cu tata, anume că poate îl împărțeam amândoi într-un fel.

— Știi ce obișnuia el să spună? l-am întrebat într-o noapte, în dormitorul lui, în vreme ce discutam despre accident.

— Ce?

— „Cei puternici iau de la cei slabi, dar cei deștepți iau de la cei puternici.”

Paul mi-a zâmbit.

— Un antrenor bătrân de baschet de la Princeton obișnuia să spună același lucru, am continuat eu. În primul an de liceu am încercat să fac baschet. Tata venea să mă ia de la antrenamente în fiecare zi și, când mă plângeam de statura mea pricăjită prin comparație cu toți colegii de echipă, îmi spunea: „Nu contează cât sunt de mari, Tom. Amintește-ți: «Cei puternici iau de la cei slabi, dar cei deștepți iau de la cei puternici»”. Mereu același

lucru. Am clătinat din cap. Doamne, ce mă săturasem de chestia asta.

— Și crezi că e adevărată?

— Că deștepții iau de la cei puternici?

— Mda.

Am râs.

— Nu m-ai văzut niciodată jucând baschet.

— Păi, eu cred, mi-a zis el. Chiar cred.

— Glumești...

Fusese înghesuit în mai multe dulapuri și terorizat de mai mulți puștani în liceu decât oricare alt cunoscut al meu.

— Nu. Deloc. Și-a ridicat mâinile. Suntem aici, nu?

Pusese un accent extrem de slab pe „suntem”.

În tăcere, m-am uitat la cele trei cărți de pe biroul lui. Strunk și White^[2], Biblia, *Documentul Belladonna*. Princeton însemna un dar pentru el. Era în stare să uite de orice altceva.

CAPITOLUL 5

Eu, Paul și Gil ne îndreptăm spre sud, dinspre Holder către inima campusului. Spre est, ferestrele înalte și subțiri ale Bibliotecii Firestone străpung fulgii de zăpadă cu văpăi de lumină. În întuneric, clădirea seamănă cu un vechi furnal, cu pereții groși de piatră izolând căldura și atmosfera de studiu dinăuntru de lumea exterioară. Odată, în vis, am vizitat Firestone în toiul nopții și am găsit-o plină de insecte și de mii de molii de cărți purtând ochelari minusculi și scufii de noapte, și hrănindu-se în mod magic prin citirea cărților. Treceau de la o pagină la alta, călătorind printre cuvinte, iar pe măsură ce intrigile se complicau, îndrăgostiții se sărutau cu patimă și ticăloșii își primeau pedeapsa, cozile viermilor începeau să sclipească, până ce, într-un târziu, întreaga bibliotecă nu era decât o biserică cu lumânări unduindu-se cu blândețe de la stânga la dreapta.

— Bill mă așteaptă acolo, zice Paul, oprindu-se în loc.

— Vrei să venim cu tine? îl întreabă Gil.

Paul clatină din cap.

— Nu, e-n regulă.

Mie însă mi se pare că observ ceva neobișnuit în vocea lui și mă trezesc spunând:

— Eu vin.

— Ne întâlnim înapoi în cameră, ne zice Gil. Vă întoarceți la timp pentru discursul lui Taft de la ora nouă?

— Da, răspunde Paul. Bineînțeles.

Gil ne face cu mâna și se răsuțește pe călcâie. Eu și Paul ne continuăm drumul către Firestone.

Imediat ce rămânem singuri, îmi dau seama că niciunul din noi nu știe ce să spună. Au trecut multe zile de la ultima noastră conversație adevărată. Precum frații care nu-și pot suferi cumnatele, nici noi nu reușim să purtăm o

conversație normală fără să ne împiedicăm de diferențe de opinie: el crede că am renunțat la *Hypnerotomachia* doar ca să fiu cu Katie. Eu cred că a renunțat în favoarea *Hypnerotomachiei* la mult mai multe decât are el habar.

— Ce vrea Bill? îl întreb în vreme ce ne apropiem de intrarea principală.

— Nu știu. Nu mi-a spus.

— Unde ne întâlnim cu el?

— În camera cărților rare.

Adică acolo unde există în Princeton o copie din *Hypnerotomachia*.

— Cred că a descoperit ceva important.

— Cum ar fi?

— Nu știu. Paul ezită, părând să-și caute cuvintele potrivite. Însă cartea înseamnă mai mult decât am crezut noi. Sunt sigur de asta. Eu și Bill avem sentimentul că suntem în pragul unei descoperiri mărețe.

Au trecut săptămâni de când nu l-am mai văzut pe Bill Stein. Scăldând-o în anul șase al unui program de absolvire care pare fără de sfârșit, Stein și-a încropit treptat o disertație pe tema tehnologiilor tipografice din epoca Renașterii. Slab ca un schelet ambulant, Stein voia să devină bibliotecar de profesie până când în viața lui și-au spus cuvântul ambiții mai mari: poziția socială, profesoratul, avansarea în carieră – toate fixațiile care pornesc de la dorința de a servi cărțile și se termină cu dorința ca aceste cărți să te servească pe tine. De fiecare dată când îl văd în afara bibliotecii, arată ca o fantomă evadată, ca o sacoșă plină de oase strânsă prea tare la gură, cu ochii spălăciți și părul roșcat și ciudat de cârlionțat al unuia pe jumătate evreu și pe jumătate irlandez. Miroase a praf de bibliotecă, a cărți pe care toată lumea în afară de el le-a uitat, iar după ce vorbesc cu el am uneori coșmaruri că Universitatea din Chicago va ajunge să fie locuită de armate de Bill Stein, studenți absolvenți care își fac munca

asemenea unor roboți și ai căror ochi de nichel privesc drept prin mine.

Paul vede lucrurile altfel. El susține că Bill, așa impresionant cum e, are o lacună intelectuală: absența unei scânteii de viață. Stein se cațără printre rafturile bibliotecii ca un păianjen care mănâncă din cărți moarte într-o mansardă și le transformă într-o pânză fină. Ce scoate Stein din cărți este întotdeauna ceva mecanic și neinspirat, animat de o simetrie pe care el n-o poate eluda niciodată.

— Pe aici? îl întreb eu.

Paul mă conduce de-a lungul holului. Camera de cărți rare se află într-un colț din Firestone și poți trece ușor pe lângă ea fără s-o observi. Înăuntru, acolo unde cele mai „noi” cărți sunt vechi de secole, dimensiunea temporală devine relativă. Studenții din anii superiori de la seminarile de literatură sunt aduși aici precum copiii în excursii. Li se confiscă pixurile și creioanele și li se atrage atenția asupra degetelor murdare. Bibliotecarii pot fi auziți cum avertizează ditamai profesorii să privească fără să atingă. Profesorii emeriți vin aici pentru a se simți tineri din nou.

— Ar trebui să fie închisă, zice Paul, uitându-se la ceasul lui digital. Probabil că Bill a convins-o pe doamna Lockhart să nu încuie camera.

Pășim acum în lumea lui Stein. Doamna Lockhart, bibliotecara uitată de timp, probabil că a împletit ciorapi alături de doamna Gutenberg în zilele ei de tinerețe. Are o piele albă și netedă și o siluetă fragilă, perfect croită ca să plutească printre rafturi. În cea mai mare parte a timpului poate fi găsită mormăind ceva în diverse limbi moarte la adresa cărților din jurul ei, ca un colecționar care vorbește cu obiectele din colecția lui. Trecem pe lângă ea fără s-o privim și semnăm într-un registru de vizitatori cu un pix atașat de biroul ei.

— E înăuntru, îi spune ea lui Paul, recunoscându-l, dar când mă vede pe mine strâmbă

din nas.

Printr-un coridor de legătură îngust ajungem în fața unei uși pe care eu, unul, n-am deschis-o niciodată. Paul se apropie, ciocănește de două ori și așteaptă un răspuns.

— Doamna Lockhart? vine replica pe un ton ridicat.

— Eu sunt, răspunde Paul.

De cealaltă parte se aude un zgomot de yală și ușa se deschide încet. În fața noastră apare Bill Stein. Este cu vreo cincisprezece centimetri mai înalt decât mine și decât Paul. Primul lucru pe care îl observ sunt ochii injectați, cu o strălucire metalică. Iar primul lucru pe care îl observă acei ochi sunt eu.

— A venit și Tom cu tine, constată Bill, scărpinându-se pe față. Bine. În regulă, perfect.

Bill rostește de mai multe ori ceea ce este evident. În mod clar legătura dintre gura și mintea lui s-a întrerupt undeva. Impresia este însă falsă. După câteva minute de banalități, se observă scânteierile aptitudinilor lui ieșite din comun.

— A fost o zi proastă, ne anunță el, îndrumându-ne prin încăpere. O săptămână proastă. Nu-i mare scofală. Eu sunt bine.

— De ce nu se putea să discutăm la telefon? îl întreabă Paul.

Gura lui Stein se deschide, dar din ea nu iese nicio silabă. Acum se scobește între dinții din față. Își deschide fermoarul jachetei, apoi se întoarce spre Paul.

— Ți-a căutat cumva cineva printre cărți? întreabă el.

— Ce?

— Fiindcă cineva a cotrobăit prin ale mele.

— Bill, se mai întâmplă.

— Prin lucrarea mea despre William Caxton? Prin microfilmul despre Aldus?

— Caxton e un personaj important, spune Paul.

Eu n-am auzit în viața mea de William Caxton.

— Prin documentul din 1877 despre el? continuă Bill. Se găsește doar în Anexa Forrestal. Și *Scrisorile Sfintei Caterina* ale lui Aldus ... Întorcându-se spre mine: nu este vorba, așa cum se crede în general, de prima utilizare a literelor italice. Înapoi spre Paul: în afară de tine și de mine, microfilmul a mai fost ultima dată vizionat de cineva în anii șaptezeci. Șaptezeci și unu, șaptezeci și doi. Și cineva s-a uitat la el ieri. Chestiile astea nu ți se întâmplă și ție?

Paul se încruntă.

— Ai vorbit cu Distribuția?

— Distribuția? Am discutat cu Rhoda Carter. Nu știu nimic.

Rhoda Carter, bibliotecar-șef la Firestone. Acolo unde se opresc cărțile.

— Nu știu, răspunde Paul, încercând să nu-l irite și mai tare pe Bill. Probabil că nu e nimic. Eu nu mi-aș face griji în privința asta.

— Nu-mi fac. Nu mă tem. Dar uitate cum stă treaba.

Bill își croiește drum către capătul îndepărtat al încăperii, unde spațiul dintre zid și masă pare prea îngust ca să fie străbătut. El trece prin acel spațiu fără nicio vorbă și bate ușor în buzunarul vechii lui haine de piele.

— Primesc tot felul de apeluri telefonice. Ridic... clic. Ridic... clic. Mai întâi acasă, acum și la birou. Bill clatină din cap. Nu contează. Să trecem la treabă. Am găsit ceva. Se uită nervos la Paul. Poate e ce-ți trebuie, poate nu. Nu știu. Dar cred că te va ajuta să termini.

Din haină scoate ceva apropiat de dimensiunile unei cărămizi, învelit într-o pânză. Îl pune cu blândețe pe masă și începe să-l dezvelească. Este o trăsătură a lui Stein pe care am mai observat-o înainte, anume că mâinile lui tresar spasmodic înainte de a ține o carte. Același lucru se întâmplă și acum. Pe măsură ce desface pânza, mișcările îi devin mai controlate. Înăuntru se vede o carte

uzată, groasă cam de o sută de pagini. Miroase a ceva sărat.

— Din ce colecție e? întreb eu, nevăzând niciun titlu pe cotor.

— Din nicio colecție, răspunde el. Am luat-o din New York. De la un anticariat. Acolo am găsit-o.

Paul tace. Încet, întinde mâna după carte. Cotorul cărții e crăpat și strâns cu nojițe de piele. Paginile sunt tăiate de mână. Poate că e vorba de o lucrare artizanală. O carte deținută de unul dintre primii coloniști.

— Trebuie să fie veche de o sută de ani, zic eu, văzând că Stein nu oferă niciun fel de detalii. O sută și cincizeci.

Pe chipul lui Stein apare o expresie de iritare, de parcă un câine tocmai i-ar fi ros covorul.

— Greșit, spune el. *Greșit.*

În clipa aia îmi trece prin minte că eu sunt câinele.

— Cinci sute de ani.

Îmi întorc privirea spre carte.

— E din Genova, continuă Bill, concentrându-se asupra lui Paul. Miroase-o.

Paul tace. Scoate un creion neascuțit din buzunar, îl întoarce cu fundul sus și desface ușor coperta folosind capătul moale al gumei. Bill a marcat o pagină anume cu o panglică de mătase.

— Cu atenție, zice Stein, întinzând mâinile peste carte. Unghiile lui sunt roase până la carne. Nu lăsa urme. Am împrumutat-o doar. Ezită. Trebuie s-o returnez după ce termin cu ea.

— De unde ai luat-o? întreabă Paul.

— De la librăria Argosy, repetă Bill. Din New York. E ceea ce-ți trebuia, nu? Acum putem termina.

Paul nu pare să observe forma de plural a verbului folosit de Stein.

— Ce e? întreb eu.

— Este jurnalului șefului de port din Genova, răspunde Paul.

Vorbește cu voce joasă, în vreme ce privirea parcurge înscrisurile de pe fiecare pagină.

Sunt șocat.

— Jurnalul deținut odată de Richard Curry?

Paul dă din cap. Cu treizeci de ani în urmă, Curry lucra la un vechi manuscris genovez despre care pretindea că are darul de a descifra *Hypnerotomachia*. La scurt timp după aceea i-a povestit lui Taft despre munca lui și foarte curând după asta documentul i-a fost furat din apartament. Curry a insistat că Taft i l-a furat. Oricare ar fi fost adevărul, eu și Paul am acceptat încă de la început ideea că acel document era pierdut pentru noi. Ne continuaserăm munca fără el. Acum, o dată cu apropierea finalizării tezei lui Paul, jurnalul se putea dovedi de neprețuit.

— Richard mi-a spus că existau referințe despre Francesco Colonna aici, afirmă Paul. Francesco aștepta sosirea unei nave în port. Șeful portului a consemnat intrări zilnice despre el și oamenii lui. Unde stăteau, ce făceau.

— Ia-o pentru o zi, îl întrerupe Bill. Se ridică și pornește către ușă. Fă o copie dacă e nevoie. O copie de mână. Orice te ajută să-ți termini treaba. Dar am nevoie de ea înapoi.

Paul își pierde concentrarea.

— Pleci?

— Trebuie.

— Te vedem la discursul lui Vincent?

— Discurs? Stein se oprește. Nu, nu pot.

Devin eu însumi nervos când văd cât de tensionat e el.

— Voi fi în biroul meu, continuă Stein, înfășurându-și un fular roșu în jurul gâtului. Amintește-ți că am nevoie de ea înapoi.

— Desigur, replică Paul, trăgând cărțulia mai aproape de el. O voi parcurge la noapte. Pot să-mi fac însemnări.

— Și nu-i spune lui Vincent, adaugă Stein, ridicându-și fermoarul hainei de piele. Rămâne

între noi.

— Ți-o aduc înapoi mâine, promite Paul. Termenul meu limită este la noapte.

— Pe mâine atunci, spune Stein, aruncându-și capătul fularului peste umăr și furișându-se afară din încăpere.

Ieșirile lui par întotdeauna dramatice datorită faptului că sunt atât de bruște. Cu câțiva pași mari a și trecut de locul unde se află doamna Lockhart și a dispărut. Bătrâna bibliotecară ține în palmă un exemplar fragil din Victor Hugo, pe care îl mângâie ca și cum ar mângâia gâtul unui vechi prieten.

— Doamnă Lockhart, se aude vocea lui Bill dintr-un loc pe care nu-l vedem. La revedere.

*

— Chiar e jurnalul? întreb eu imediat după plecarea lui.

— Ascultă, îmi spune Paul.

Se concentrează din nou asupra cărții și începe să citească cu voce tare. Traducerea merge cam poticnit la început, căci Paul se luptă cu dialectul liguric, limba folosită în Genova lui Columb, împestrită cu multe cuvinte care sună a franceză. Treptat însă ritmul lui de traducere se îmbunătățește.

Valuri mari azi-noapte. O navă... sfărâmată de țărș. Rechinii au fost aduși la țărș – unul foarte mare. Marinari francezi merg la bordeluri. Un maur... corsar?... văzut la țărș.

Întoarce câteva pagini, citind la întâmplare:

O zi superbă. Maria își revine. Doctorul spune că urina ei e mai bună. Scump șarlatanul! Omul cu... plantele... spune că o va trata pentru jumătate din preț. Și de două ori mai repede!

Paul se oprește, privind țintă pagina. Apoi continuă:

Caca de liliac, vindecă orice.

Îl întrerup:

— Ce are asta de-a face cu *Hypnerotomachia*?
însă el continuă să răsfoiască paginile.

Un căpitan venețian a băut prea mult azi-noapte și a început să se laude. Cu slăbiciunile noastre de la Fornovo. Cu vechea înfrângere de la Portofino. Oamenii l-au dus în... port... și l-au spânzurat de un catarg înalt. Azi-dimineață continua să atârne acolo.

Înainte de a apuca să-mi repet întrebarea, Paul face ochii mari.

Noaptea trecută a venit iarăși același om din Roma. Îmbrăcat mai elegant decât un duce. Nimeni nu-i cunoaște afacerile aici. De ce a venit? îi întreb pe alții. Cei care știu ceva nu vorbesc. Zvonurile spun că o navă de-a lui trebuie să ajungă în port. El a venit ca să se asigure că nava ajunge cu bine.

Mă dau mai în față pe scaun. Paul întoarce pagina și continuă:

Ce poate fi atât de important ca un asemenea om să vină până aici? Ce fel de încărcătură? Bețivanul Barbo spune că sunt femei. Sclavi turci, un harem. Dar eu l-am văzut pe acest om, căruia servitorii lui îi spun stăpânul Colonna, iar prietenii lui, fratele Colonna. Este un gentleman. Și am mai văzut ce se ascunde în ochii lui. Nu e vorba de dorință. Este frică. Arată ca un lup care a văzut un tigru.

Paul se oprește, holbându-se la cuvinte. Curry îi repetase de multe ori ultima propoziție. Chiar și eu o recunoșteam. „Un lup care a văzut un tigru.”

Coperta se închide cu zgomot în mâinile lui Paul, care apoi învelește cartea din nou în pânză. În aer s-a lăsat un miros sărat, greu.

— Băieți, se aude o voce de nicăieri. V-a expirat timpul.

— Venim, doamnă Lockhart.

Paul se pune în mișcare, trăgând pânza peste carte și înfășurând-o strâns.

— Și acum ce se întâmplă? întreb eu.

— Trebuie să-i arătăm asta lui Richard, spune Paul, așezând pachetul sub cămașa pe care i-a împrumutat-o Katie.

— În noaptea asta?

În vreme ce străbatem drumul înapoi, doamna Lockhart mormăie ceva, dar nu-și ridică privirea.

— Richard trebuie să știe că Bill a aflat, spune Paul, privindu-și ceasul.

— Unde e?

— La muzeu. În seara asta este un eveniment pentru custozii muzeului.

Rămân uimit. Presupusesem că Richard Curry este în oraș ca să sărbătorească finalizarea tezei lui Paul.

— Sărbătorim mâine, spune el, citindu-mi expresia de pe chip.

Jurnalul se ivește de sub cămașă, ca un ochi de piele neagră înfășurat în bandaje. De deasupra noastră se aude ecoul unei voci, părând aproape ecoul unui râset.

Web! Steck ich in dem Kerker noch? Verfluchtes dumpfes Mauerloch, Wo selbst das liebe Himmelslicht Trüb gemalte Scheiben bricht!

— Goethe, îmi spune Paul. Întotdeauna își încheie cursul cu *Faust*. Deschizând ușa de la intrare, Paul strigă înapoi: Noapte bună, doamnă Lockhart.

Vocea ei se aude unduindu-se spre intrarea în bibliotecă.

— Da, răspunde ea. O noapte bună.

CAPITOLUL 6

Punând cap la cap ceea ce știam de la tata și de la Paul, reiese că Vincent Taft și Richard Curry se întâlniseră în New York când aveau douăzeci și ceva de ani, apărând simultan într-o noapte la aceeași petrecere din Manhattan. Taft era tânăr profesor la Columbia și erau deja vizibile la el pasiunea de cercetător și dispoziția morocănoasă. Autor a două cărți în scurtă perioadă de optsprezece luni scursă de la prezentarea lucrării de absolvire, Taft era deja îndrăgit de critici și era socotit un tânăr intelectual la modă, fiind ca atare primit cu brațele deschise în tot felul de cercuri sociale. Pe de altă parte, după ce fusese scutit de serviciul militar datorită unui murmur la inimă, Curry abia își începea cariera în lumea artelor. După spusele lui Paul, Curry își construia cu grijă prietenii cele mai avantajoase, construindu-și treptat o reputație pe scena extrem de volatilă a Manhattanului.

Prima lor întâlnire s-a produs târziu în timpul petrecerii, când Taft, care se ametea tot mai mult, a vărsat un pahar de cocteil pe tipul athletic de lângă el. Paul mi-a spus că a fost vorba de un accident tipic, deoarece în acele vremuri Taft era recunoscut de toată lumea ca bețiv. La început Curry nu a luat prea mult în seamă incidentul – până când și-a dat seama că Taft n-avea de gând să își ceară scuze. Ducându-se după el spre ușă, Curry a început să-i pretindă scuze, dar Taft l-a ignorat cu bună știință, mergând în același timp împleticit către lift. Când timp cei doi au coborât zece etaje, Taft s-a apucat să vorbească fără măsură, proferând tot felul de insulte la adresa tânărului chipeș, în timp ce se clătina nesigur pe picioare spre ieșirea din clădire, zbierând că victima lui era „săracă, urâtă, brutală și mărunță”.

Spre surpriza lui ușor de imaginat, tânărul i-a zâmbit.

— Din *Leviathan*, i-a spus Curry, care scrisese o teză la Princeton despre Hobbes. Și ai uitat „solitar”. „Viața omului este solitară, săracă, urâtă, brutală și mărunță.”

— Nu, i-a replicat Taft cu un rânjet tâmp, chiar înainte de a se prăbuși de stâlpul unui felinar de stradă, n-am uitat. Pur și simplu îmi rezerv „solitar” pentru mine. „Sărac”, „urât”, „brutal” și „mărunț” sunt oricum toate ale tale.

Iar cu asta, mi-a zis Paul, Curry a oprit un taxi, l-a băgat pe Taft în el și s-au întors împreună la el în apartament, unde, pentru următoarele douăsprezece ore, Taft a rămas într-o stare profundă și mizerabilă de letargie.

Povestea spune că atunci când Taft s-a trezit, confuz și stingherit, cei doi au început o conversație stângace. Curry i-a explicat cu ce anume se ocupă, la fel cum a procedat și Taft, și se părea că ciudățenia situației va pune capăt întâlnirii, când, într-un moment de inspirație, Curry a menționat *Hypnerotomachia*, o carte pe care o studiasse cu un profesor foarte popular de la Princeton, pe nume McBee.

Îmi pot doar imagina răspunsul lui Taft. Nu numai că auzise de misterul care înconjură acea lucrare, dar trebuie să fi observat scânteia din ochii lui Curry. Așa cum mi-a povestit tata, cei doi au început să discute despre viețile lor, dându-și repede seama de lucrurile pe care le aveau în comun. Taft disprețuia alți profesioniști din domeniul academic, socotind munca lor trivială și lipsită de viziune, în vreme ce Curry își vedea colegii de muncă drept niște hârțogari plictisitori și unidimensionali. Amândoi detectau o lipsă majoră de curaj la alții, o absență fundamentală a unui scop. Și poate că asta explică și lupta pe care cei doi au dat-o pentru a elimina diferențele dintre ei.

Căci *existau* diferențe, și nu tocmai mici. Taft era o persoană cu dispoziție schimbătoare, dificil de cunoscut și mult mai dificil de iubit. Bea enorm atunci când avea companie, dar bea la fel de mult și de unul singur. Poseda o inteligență fără astâmpăr și sălbatică, asemenea unui foc lăuntric pe care nici măcar el nu-l putea controla. Putea parcurge cărți întregi dintr-o dată, găsind lacune în argumente și în dovezi, erori de interpretare, și asta la subiecte care nu se numărau printre preferințele lui. Paul susținea că Taft nu avea o personalitate distructivă, ci o minte pusă pe harță. Iar focul interior devenea tot mai puternic pe măsură ce îl alimenta, pârlind totul în calea lui. Și după ce acest foc ardea totul în cale, îi mai rămânea un singur lucru de făcut. Cu timpul, s-a întors împotriva lui însuși.

Spre deosebire de el, Curry era un creator, nu un distrugător – un om al posibilităților mai degrabă decât al faptelor. Folosind cuvintele lui Michelangelo, el obișnuia să afirme că viața semăna cu o sculptură: era o chestiune de a vedea ceea ce nu vedeau alții și apoi de îndepărtare cu dalta a surplusului. Pentru el, cartea cea veche era doar un bloc de piatră care aștepta să fie sculptat. Dacă nimeni nu o înțelesese în cinci sute de ani, atunci însemna că sosise vremea unor priviri noi și a unor mâini nerutinate, care să construiască noi ipoteze.

În ciuda acestor diferențe, nu a trecut mult timp până când Taft și Curry și-au descoperit și afinități. Pe lângă *Hypnerotomachia*, împărtășeau o privire comună asupra chestiunilor abstracte. Credeau în noțiunea de măreție – măreția spiritului, a destinului, a proiectelor de anvergură. Precum două oglinzi puse față în față, în care reflexiile se dublau ca număr, s-au privit pentru prima dată serios, întâlnirea lor întărindu-le convingerile și puterea de lucru. Iar consecința bizară, dar previzibilă a prieteniei lor a fost aceea că amândoi

au devenit mai singuri decât erau atunci când s-au cunoscut. Personajele universurilor lui Taft și lui Curry – colegi și prieteni din timpul colegiului, surori, mame și foste iubiri – s-au estompat, lumea lor rămânând pustie, ca o scenă goală, luminată de un singur reflector. În mod cert carierele lor au înflorit spectaculos. Nu peste mult timp, Taft a devenit un istoric de mare renume, iar Curry proprietarul unei galerii artistice care l-a făcut celebru.

Numai că nebunia personajelor mărețe nu trebuie să treacă neobservată. Cei doi oameni duceau o existență de sclavi. Unica sursă de relaxare o constituiau întâlnirile lor săptămânale de sâmbătă seara, când se reuneau în apartamentul unuia sau al celuilalt sau chiar la o cină săracăcioasă în oraș și transformau unul dintre interesele lor comune într-o pasiune comună: *Hypnerotomachia*.

Abia o dată cu sosirea iernii din acel an, Richard Curry l-a prezentat în sfârșit pe Taft unui prieten de-ai lui cu care nu rupsesse niciodată legăturile – și pe care-l întâlnise cu mult timp înainte la clasa profesorului McBee de la Princeton, omul care nutrea propriul interes pentru *Hypnerotomachia*.

Mi-e greu să mi-l imaginez pe tata în acele zile. Omul din mintea mea este deja căsătorit, marchează pe perete înălțimile celor trei copii ai lui, întrebându-se doar când va începe și fiul lui să crească, și se agită în jurul cărților vechi în limbi moarte, în vreme ce lumea se învârte în jurul lui. Numai că era omul care îl transformaserăm noi – mama, eu și surorile mele – și nu omul cunoscut de Richard Curry. Tatăl meu, Patrick Sullivan, fusese cel mai bun prieten al lui Curry de la Princeton. Cei doi se considerau regii campusului și îmi imaginez că împărtășeau genul de prietenie care să facă pretenția lor să pară reală. Tata a jucat un sezon de baschet la echipa mică, mereu pe banca de rezerve, până când Curry, în calitate de

căpitan al echipei de fotbal american a juniorilor, l-a introdus pe teren, unde tata s-a achitat de sarcini mai bine decât se aștepta oricine. Cei doi au stat în aceeași cameră în anul următor, împărțind aproape fiecare masă. Când erau studenți în anul trei, au ajuns chiar să-și dea întâlniri duble cu două surori gemene de la Vassar, Molly și Martha Roberts. Relația, pe care tata a comparat-o odată cu o halucinație într-o sală a oglinzilor, s-a sfârșit primăvara următoare, când surorile s-au îmbrăcat cu rochii identice la o petrecere, iar cei doi tineri, după ce băuseră prea mult și le acordaseră fetelor prea puțină atenție, au început să facă fiecare avansuri celeilalte.

Trebuie să cred că tata și Vincent Taft apreciau laturi diferite ale personalității lui Richard Curry. Tânărul retras, bun catolic din Vestul Mijlociu și teribilul newyorkez concentrat pe carieră reprezentau două firi total diferite. Probabil că au sesizat amândoi asta de la prima strângere de mână, când palma tatălui meu a fost înghițită de aceea cărnoasă, de măcelar, a lui Taft.

Dintre cei trei, Taft avea cea mai întunecată minte. Îl fascinau părțile cele mai sângeroase și mai obscene din *Hypnerotomachia*. A întocmit sisteme de interpretare pentru înțelegerea sensului sacrificiilor din poveste – din felul în care erau tăiate gâturile animalelor, din felul în care mureau personajele – pentru a da un sens violenței. A analizat dimensiunile clădirilor menționate în poveste, manipulându-le ca să descopere tipare numerologice și comparându-le cu tabele astrologice și calendare din epoca lui Colonna, sperând să găsească potriviri. Din punctul lui de vedere, cea mai bună abordare era aceea de a ataca frontal cartea, de a-și măsura inteligența cu cea a autorului și de a-l înfrânge. După spusele tatei, Taft crezuse întotdeauna că într-o zi îl va învinge pe Francesco Colonna. Din câte știm noi, acea zi nu a venit încă.

Abordarea tatei nu putea fi mai diferită. Ce îl fascina cel mai mult în *Hypnerotomachia* era dimensiunea sexual-inocentă a cărții. În secolele mai pudibonde care au urmat publicării cărții, ilustrațiile au fost cenzurate, acoperite sau chiar smulse cu totul, în același mod în care multe nuduri din epoca Renașterii au fost repictate cu frunze de smochin când gusturile s-au schimbat și sensibilitatea publicului era lezată. În cazul lui Michelangelo o astfel de procedură este socotită pe drept o mare greșală. Însă în cazul *Hypnerotomachiei*, chiar și astăzi unele dintre imagini par puțin șocante.

Paradele de femei și bărbați dezbrăcați reprezintă doar începutul. Poliphilo urmărește o ceată de nimfe la o petrecere de primăvară – iar acolo, parcă prezidând festivitățile, se găsește penisul enorm al zeului Priap, principalul centru de interes al întregii ilustrații. Într-o ilustrație anterioară, mitologica regină Leda este prinsă în focul pasiunii cu Zeus, care este pictat între coapsele ei sub forma unei lebede. Textul este și mai explicit, descriind întâlniri prea bizare pentru viața simplă a unor pădurari. Când Poliphilo este copleșit de atracția fizică față de arhitectura pe care o vede, el admite că face sex cu clădirile. Și cel puțin o dată pretinde că plăcerea a fost reciprocă.

Toate acestea îl fascinau pe tata, a cărui opinie despre carte avea, evident, prea puține în comun cu opinia lui Taft. În loc să o considere un ghid rigid, matematic, tata vedea *Hypnerotomachia* ca un tribut al iubirii unui bărbat față de o femeie. Era singura operă de artă cunoscută de el care imita haosul minunat al unei astfel de emoții. Starea de visare care planează asupra poveștii, confuzia permanentă a personajelor și rătăcirea disperată a unui bărbat în căutarea iubirii, toate aveau o rezonanță profundă în sufletul lui.

Drept rezultat, tata – și, la începutul cercetărilor sale, și Paul – a simțit că abordarea lui Taft este greșită. „În ziua în care o să înțelegi cum e cu iubirea, mi-a spus tata odată, vei înțelege ce a vrut Colonna să spună.” Tata credea că, dacă exista cu adevărat ceva important de știut despre carte, acest lucru trebuia găsit în afara cărții, în jurnale, scrisori, documente de familie. Nu mi-a spus-o niciodată explicit, dar cred că întotdeauna a bănuیت că există cu adevărat un mare secret închis în paginile cărții. Contrar opiniilor lui Taft însă, tata simțea că era o taină despre iubire: o aventură a lui Colonna cu o femeie aflată sub condiția lui socială; o poveste cu posibile implicații politice; un moștenitor nelegitim; o poveste de dragoste de genul celei pe care și-o imaginează adolescenții înainte ca hârca maturității să se ivească și să ucidă orice lucru copilăresc din calea ei.

În orice caz, o mare parte din abordarea lui s-a îndepărtat de cea a lui Taft, deși tata, ajuns în Manhattan pentru un an de cercetare, departe de Universitatea din Chicago, a sesizat că ceilalți doi făceau progrese rapide. Curry a insistat ca vechiul lui prieten să li se alăture în munca depusă și tata a fost de acord. Ca trei animale închise într-o singură cușcă, cei trei s-au chinuit să se acomodeze unul cu celălalt, studiindu-se bănuitori, până au tras noi linii de demarcație și au găsit noi stări de echilibru. Cu toate astea, în acele zile timpul le era aliat și toți trei își împărtășeau credința în *Hypnerotomachia*. Ca un ombudsman cosmic, bătrânul Francesco Colonna îi privea de sus și îi îndruma, împăcând diferențele de opinie cu mângâierea încurajatoare a speranței. Și, cel puțin pentru o vreme, impresia unității a ținut.

*

Timp de mai bine de zece luni, Curry, Taft și tata au lucrat cot la cot. Abia după aceea Curry a făcut descoperirea care avea să pună capăt parteneriatului lor. Până atunci se plimbaser prin galerii și case de licitație, acolo unde se găseau operele importante de artă. În vreme ce pregătea prima sa vânzare de opere aflate în proprietate

particulară, a dat peste un carnet jerpelit care aparținuse pe vremuri unui colecționar de antichități, care tocmai decedase.

Carnetul îi aparținuse inițial șefului de port din Genova, un bătrân cu o mână strâmbă care își luase un obicei din a nota starea curentă a vremii și degradarea stării lui de sănătate, ținând în același timp o evidență zilnică a tuturor evenimentelor întâmplate pe docurile genoveze în primăvara și vara lui 1497, incluzând întâmplările ciudate care marcaseră sosirea unui om pe nume Francesco Colonna.

Șeful de port – pe care Curry l-a botezat Genovezul, deoarece nu-și dăduse nicăieri în jurnal numele – strânsese în carnet toate zvonurile legate de Colonna care circulau prin port. Își făcuse un obicei din spionarea conversațiilor pe care Colonna le avea cu oamenii lui din partea locului și astfel a aflat că înstăritul roman venise la Genova pentru a supraveghea sosirea unei nave importante, secretul încărcăturii fiind cunoscut numai de Colonna. Genovezul a început să ducă veștile legate de sosirea navelor în port la reședința lui Colonna, unde l-a surprins odată pe nobil scrijelind niște însemnări, pe care romanul le-a ascuns imediat ce-l văzuse intrând.

Dacă n-ar fi conținut decât aceste însemnări, jurnalul șefului de port ar fi aruncat prea puțină lumină asupra *Hypnerotomachiei*. Însă șeful de port era un om curios și, pe măsură ce devenea tot mai nerăbdător să vadă nava lui Colonna sosind în port, a sesizat că singura cale de a descoperi intențiile nobilului era să citească documentele de transport ale lui Francesco, unde era trecut conținutul încărcăturii de pe navă. În cele din urmă a ajuns să-l întrebe pe cumnatul lui, Antonio, un negustor care se ocupa câteodată de negoțul cu mărfuri furate, dacă nu știa vreun hoț care să poată fi angajat ca să intre în locuința lui Colonna și să copieze tot ce putea fi găsit acolo. Antonio a fost

de acord să-l ajute pe Genovez, în schimbul ajutorului acestuia pentru furnizarea unor documente de transport ale unor vase.

Antonio a descoperit că nici măcar cei mai disperați oameni nu voiau să se bage în afacere la auzul numelui de Colonna. Singurul care a acceptat slujba a fost un hoț de buzunare analfabet. Din întâmplare, hoțul și-a îndeplinit bine sarcina. A copiat toate cele trei documente aflate în posesia lui Colonna: primul era o parte dintr-o poveste, pe care șeful de port nu a găsit-o interesantă și, ca atare, nu a descris-o nicăieri; cel de-al doilea era o bucată de piele cu o diagramă complicată desenată pe ea, de nedescifrat pentru Genovez; în fine, cel de-al treilea era o hartă aparte, constând din patru puncte cardinale, fiecare dintre ele urmat de un set de unități, pe care Genovezul s-a luptat în zadar să le înțeleagă. Șeful de port a început să regrete că l-a angajat pe hoț, când s-a petrecut un eveniment care l-a făcut să se teamă pentru viața lui.

La întoarcerea acasă în acea noapte, Genovezul și-a găsit soția plângând. Femeia i-a explicat că fratele ei, Antonio, fusese otrăvit la cină în casa lui, iar cadavrul îi fusese descoperit de un curier. O soartă asemănătoare avusese și hoțul de buzunare: în vreme ce bea ceva într-o tavernă, fusese înjunghiat în coapsă de un necunoscut aflat în trecere. Înainte ca proprietarul tavernei să observe, hoțul sângerase până murise, iar străinul se făcuse nevăzut.

Genovezul a trăit în următoarele zile cu frica în sân, fiind cu greu în stare să-și îndeplinească obligațiile la docuri. Nu s-a mai întors niciodată la locuința lui Colonna, dar a notat în jurnal toate detaliile utile legate de ceea ce găsisese hoțul și a așteptat nervos sosirea navei lui Colonna, sperând ca nobilul să plece o dată cu încărcătura. Preocuparea lui a devenit atât de obsedantă, încât mari nave comerciale intrate și ieșite din port abia dacă mai erau menționate. Când nava lui

Francesco s-a ivit în sfârșit în port, bătrânul cu greu și-a putut crede ochilor.

De ce s-ar deranja atât un nobil pentru o barcă neînsemnată, a notat el, atât de mică, de păraginită și de veche cum e asta? Ce putea aduce acea barcă astfel încât un aristocrat să arate un asemenea interes față de ea?

Iar când a aflat că nava a ocolit Gibraltarul, aducând mărfuri din nord, Genovezul aproape că a dat în apoplexie. Și-a umplut carnetelul cu mășcări, spunând că acest Colonna era un nebun sifilitic și că doar un idiot sau un lunatic ar putea crede că poate veni vreodată ceva de valoare dintr-un loc precum Parisul.

După spusele lui Richard Curry, doar alte două intrări în jurnal se mai refereau la Colonna. În prima, Genovezul înregistrase o conversație auzită, dintre Colonna și un arhitect florentin, singurul vizitator regulat al nobilului roman. În timpul conversației, Colonna făcea aluzie la o carte pe care o scria, în care consemna tumultul ultimelor. Deși cuprins încă de frică, Genovezul și-a notat cu atenție acest amănunt.

A doua mențiune, făcută cu trei zile mai târziu, era mai criptică, dar mult mai legată de scrisoarea descoperită de mine și de tata. Până în acel moment, Genovezul se convinsese că acel Colonna era cu adevărat nebun. Nobilul roman refuzase să-și lase oamenii să descarce nava la lumina zilei, insistând că marfa putea fi deplasată în siguranță numai după lăsarea serii. Șeful de port a observat că multe dintre cutiile de lemn în care era depozitată marfa erau suficient de ușoare ca să fie transportate de o femeie sau chiar de un bătrân și atunci a început să se gândească la niscaiva mirodenii sau la vreun metal prețios care putea fi astfel transportat. Treptat, Genovezul a început să bănuiască faptul că asociații lui Colonna – arhitectul și doi frați, tot din Florența – erau

mercenari sau asasini angajați în cine știe ce conspirație murdară. Când omul a prins din zbor un zvon care părea să-i confirme temerile, s-a repezit să îl noteze cu frenezie.

Se spune că Antonio și hoțul nu sunt primele victime ale acestui om, ci că acest Colonna a hotărât uciderea altor doi oameni în urma unei toane de-a lui. Nu știu cine sunt și n-am auzit încă numele lor rostite, dar sunt convins că trebuie să aibă legătură cu această încărcătură a lui. Au aflat de conținutul ei și el s-a temut de trădarea lor. Acum sunt convins: frica este cea care îl conduce pe acest om. Îl trădează ochii, chiar dacă oamenii lui n-o fac.

După ceea ce spunea tata, Curry s-a preocupat mai puțin de cea de-a doua înregistrare decât de prima, despre care el credea că poate constitui o referință la scrierea *Hypnerotomachiei*. Dacă era adevărat, atunci povestea descoperită de hoț printre lucrurile personale ale lui Colonna și detaliile pe care Genovezul nu se deranjase niciodată să le consemneze puteau constitui o schiță premergătoare scrierii manuscrisului.

Însă Taft, care până în acel moment se preocupase de *Hypnerotomachia* din propriul punct de vedere, punând cap la cap niște cataloage imense de referințe de text, astfel încât fiecare cuvânt scris de Colonna să poată fi urmărit până la originile lui, a refuzat să acorde vreo importanță însemnărilor scrijelite pe care șeful de port pretindea că le-a descoperit printre lucrurile personale ale lui Colonna. Așa cum afirma Taft, o asemenea poveste ridicolă nu ar fi putut să arunce niciodată lumină asupra misterului profund al măreței cărți. S-a grăbit să trateze descoperirea în același mod în care a tratat toate celelalte cărți pe care le citise pe marginea subiectului: ca fiind bune doar pentru foc.

Cred că frustrarea lui avea rădăcini mai profunde decât sentimentele lui legate de jurnal.

Observase cum balanța puterii se înclină în defavoarea lui și cum țesătura fină a parteneriatului său cu Richard Curry se descompunea pe măsură ce tatăl meu îl atrăgea pe Curry în explorarea unor abordări noi și a unor oportunități alternative.

Ca atare, a început o luptă internă, o bătălie pentru câștigarea influenței, în cursul căreia tata și Vincent Taft au început să simtă o ură reciprocă unul față de celălalt, ură care avea să dureze până la moartea tatei. Simțind că n-are nimic de pierdut, Taft s-a apucat să defăimeze munca tatei în încercarea de a-l recâștiga pe Curry de partea sa. Pe de altă parte, tata, sesizând ezitarea lui Curry provocată de presiunea exercitată de Taft, a răspuns cu aceeași monedă. Într-o singură lună s-a dus pe apa sâmbetei toată munca depusă în cele zece luni anterioare. Tot progresul înregistrat de cei trei împreună s-a destrămat și s-a transformat în trei eforturi individuale, nici Taft și nici tata nemaivoid să aibă de a face cu sprijinul celuilalt.

În tot acest scandal, Curry s-a menținut pe linia jurnalului *Genovezului*. Îl îngrozise faptul că prietenii lui lăsaseră micile orgolii personale să le distrugă concentrarea. În tinerețe, Curry posedase aceeași virtute pe care ulterior avea s-o observe și s-o admire la Paul: angajamentul profund față de adevăr și iritarea față de diversiuni. Dintre cei trei, Curry a fost, în opinia mea, cel care a îmbrățișat cel mai mult tema cărții lui Colonna și care a vrut cel mai tare să rezolve misterul ei. Poate din cauza faptului că erau universitari, tata și Taft au văzut latura academică a *Hypnerotomachiei*. Știau că un cercetător își poate petrece întreaga viață studiind o singură carte, și asta le amorțea sentimentul imperativității în găsirea unor răspunsuri. Numai Richard Curry, negustorul de artă, și-a menținut ritmul alert. Probabil că își întrezărise viitorul încă de pe atunci. Viața lui legată de cărți se apropia cu repeziciune de sfârșit.

Nu unul, ci două evenimente au contribuit la rezolvarea conflictelor. Primul a avut loc când tata s-a întors în Columbus ca să-și limpezească gândurile. Cu trei zile înainte de întoarcerea în New York s-a împiedicat, la propriu, de o colegă de la Universitatea din Ohio. Ea și surorile ei din frăția Pi Beta Phi se găseau în mijlocul unei colecte de cărți, solicitând donații din partea librăriilor locale ca parte a unui eveniment anual de caritate, iar în ușa librăriei bunicului meu drumurile li s-au intersectat fără ca niciunul din ei să-și dea seama pe moment. Într-o adevărată avalanșă de pagini și foi de hârtie, mama și tata au căzut, iar destinul tatei a luat o altă întorsătură.

Când a ajuns înapoi în Manhattan, tata era iremediabil pierdut, trăsnet de întâlnirea cosmică cu fata cu păr lung și ochi azurii care îi spunea „tigrule”, făcând aluzie nu la Princeton, ci la Blake. Chiar și înainte de a o cunoaște pe ea, tata își dăduse seama că se săturase de Taft. Își mai dăduse seama și că Richard Curry își găsisese o cale proprie, fiind obsedat de jurnalul șefului de port. Pe tata începea să-l roadă dorul de casă. Cu un părinte grav bolnav și cu o femeie de care abia se îndrăgostise, tata s-a întors în Manhattan doar ca să-și strângă lucrurile și să-și ia rămas-bun. Anii petrecuți pe Coasta de Est, care începuseră atât de promițător la Princeton alături de Richard Curry, se apropiu de sfârșit.

Când a ajuns la locul întâlnirii lor săptămânale, pregătit să le dea veștile, tata s-a trezit în mijlocul unei noi explozii. În timpul absenței lui, Taft și Curry se certaseră în prima noapte și se luaseră la bătaie în noaptea următoare. Fostul căpitan de echipă de fotbal nu s-a putut dovedi un adversar redutabil pentru un urs ca Vincent Taft, care i-a tras una colegului mai tânăr și i-a rupt nasul. Apoi,

în seara dinaintea întoarcerii tatei, Curry și-a părăsit apartamentul cu ochii învinețiți și cu nasul bandajat și s-a dus să ia cina cu o femeie de la galeria lui. În acea noapte, când s-a întors în apartament, a descoperit că dispăruseră toate documentele casei lui de licitații, împreună cu toate cercetările efectuate de el pe tema *Hypnerotomachiei*. Împreună cu acestea dispăruse și cel mai valoros lucru al lui – jurnalul șefului de port.

Curry l-a acuzat imediat pe Taft, dar acesta a negat totul. Invocând o serie de spurgeri locale de locuințe, poliția a dovedit prea puțin interes față de dispariția câtorva cărți vechi. Însă tata, care a ajuns în toiul evenimentelor, i-a luat imediat partea lui Curry. Amândoi i-au spus lui Taft că nu mai vor să aibă de-a face cu el vreodată. Tata le-a explicat apoi că avea bilet a doua zi pentru Columbus și că nu intenționa să se mai întoarcă. El și Richard Curry și-au luat rămas-bun, în vreme ce Taft se holba tăcut în gol.

Așa s-a încheiat perioada studiilor tatei, anul care a pus în mișcare toate roțile viitoarei sale identități. Gândindu-mă la acea perioadă, mă întreb dacă nu cumva același lucru se petrece cu fiecare dintre noi. Maturitatea reprezintă un ghețar care ținut tăcut aripile tinereții. Când se ivește la orizont, emblema copilăriei îngheață brusc, prinzând pe vecie imaginea ultimului gest, în postura pe care o avem atunci când a încremenit totul. Cele trei dimensiuni ale lui Patrick Sullivan prinse de îngheț au fost cele de soț, tată și cărturar. Aceste dimensiuni l-au definit până la sfârșitul vieții.

După dispariția jurnalului șefului de port, Taft a ieșit din povestea vieții tatălui meu, ca să reapară ca un tăun al carierei tatei, mușcându-l în permanență, la adăpostul hainei de cărturar. Curry nu a mai intrat în legătură cu tata mai bine de trei ani, până la căsătoria părinților mei. Scrisoarea

compusă de el cu acea ocazie nu a fost scrisă cu inima ușoară, în mintea sa stăruind umbrele zilelor încordate ale relației lor. Primele cuvinte erau niște felicitări adresate mirelui și miresei; tot ce urma era legat de *Hypnerotomachia*.

Timpul a trecut, iar sferele de interes au devenit tot mai divergente. Ca rezultat al muncii acelor primi ani, lui Taft i s-a oferit un post permanent la prestigiosul Institut de Studii Avansate, unde lucrase și Einstein când locuise lângă Princeton. Era o onoare pentru care tata l-a invidiat cu siguranță, dar și o poziție care l-a eliberat pe Taft de toate obligațiile unui profesor de colegiu. În afară de a încuviința să fie îndrumător pentru Bill Stein și pentru Paul, bătrânul morocănos nu suferise niciun alt student în preajma lui și nici nu mai predase vreun curs. Curry primise un post important la Casa de Licitații Skinner din Boston și se înălțase pe culmile succesului profesional. În acest timp, în librăria din Columbus unde tata făcuse primii pași, trei copii mici îl mențineau suficient de ocupat ca să uite, pentru o vreme, de faptul că experiența trăită în New York lăsase urme permanente în sufletul și în viața lui. Despărțiți de orgoliu și de circumstanțe, cei trei foști prieteni au găsit diverse surrogate pentru *Hypnerotomachia*, iubiri artificiale care să înlocuiască o cercetare de o viață lăsată neterminată. Ceasul generațiilor a mai efectuat o mișcare de rotație și timpul a transformat foștii prieteni în niște străini. Probabil că Francesco Colonna, cel în favoarea căruia părea să se scurgă timpul, și-a crezut secretul în siguranță.

CAPITOLUL 7

— Încotro? îl întreb pe Paul, în vreme ce biblioteca dispare în spatele nostru.

— Către muzeul de artă, răspunde el, mergând cocoșat ca să mențină uscată pânza de pe prețioasa carte.

Ca să ajungem acolo trecem de Murray-Dodge, o clădire imensă de piatră aflată în mijlocul zonei de nord a campusului. Înăuntru, o companie de teatru studențească joacă *Arcadia* de Tom Stoppard, ultima piesă de teatru pe care Charlie a fost obligat să o citească în cadrul lecturilor obligatorii și totodată prima piesă de teatru la care vom merge împreună. Avem bilete pentru spectacolul de duminică seara. Rezonând de pereții în formă de cazan ai scenei se aude vocea Thomasinei, protagonista-minune a piesei în vârstă de treisprezece ani, care mi-a amintit de Paul atunci când am citit piesa pentru prima dată.

— Dacă ai putea să oprești fiecare atom pe poziția și în direcția lui, spune ea în piesă, și dacă mintea ți-ar putea cuprinde toate acțiunile astfel suspendate, atunci, dacă ai fi foarte, foarte bun la algebră, ai putea scrie formula întregului viitor.

— Da, îngaimă profesorul ei, epuizat de energia minții ei. Da, din câte știi, ești prima persoană care s-a gândit la așa ceva.

De la distanță, intrarea principală în muzeul de artă pare deschisă, ceea ce reprezintă un mic miracol într-o noapte de vacanță. Custozii muzeului sunt niște persoane ciudate. Jumătate din ei au aspect de șoareci de bibliotecă, cealaltă jumătate fiind plini de toane ca niște artiști, iar în acest timp eu trăiesc cu impresia că cei mai mulți ar prefera să lase copiii de grădiniță să picteze cu degetele pline de vopsea pe tablourile lui Monet decât să lase un student în muzeu atunci când nu este strict necesar.

McCormick Hall, sediul departamentului de istorie a artei, se află în fața muzeului propriu-zis, iar peretele intrării este îmbrăcat în sticlă. În vreme ce ne apropiem, paznicii ne privesc prin acvariu. Ca într-una dintre expozițiile avangardiste la care m-a dus Katie și pe care n-am înțeles-o deloc, unde exponatele par într-un tot real, dar stau tăcute și perfect nemișcate. Pe un carton atârnat de ușă scrie: ȘEDINȚA CUSTOZILOR MUZEULUI DE ARTĂ DE LA PRINCETON. Cu litere mai mici, dedesubt scrie: „Muzeul este închis pentru public”. Eu șovăi, dar Paul dă buzna.

— Richard, strigă el în sala principală.

Mai mulți custozi se întorc și cască gura, dar nu zăresc niciun chip cunoscut printre ei. Pereții sălii principale sunt plini de tapiserii, ca niște ferestre colorate în această clădire albă și austeră. Vaze grecești restaurate stau pe stâlpi înalți până la talie, într-o încăpere alăturată.

— Richard, repetă Paul, mai tare acum.

Chelia lui Curry se răsucesce pe gâtul lung și gros. Curry e înalt și subțiratic. Poartă un costum cu dungi și o cravată roșie. Când îl vede pe Paul apropiindu-se, ochii i se umplu de afecțiune. Soția lui Curry a murit cu mai bine de zece ani în urmă, fără să-i fi dăruit vreun copil, iar acum Curry se uită la Paul ca la unicul lui fiu.

— Băieți, ne salută el cu căldură, întinzând ambele brațe, ca și cum am avea doar jumătate din vârsta noastră. Se întoarce spre Paul. Nu mă așteptam să te văd așa de repede. Credeam că vei termina abia mai târziu. Ce surpriză plăcută!

Își mângâie butonii de la cămașă cu degetele și în ochi i se citește plăcerea autentică. Se apleacă pentru a strânge mâna întinsă a lui Paul.

— Ce-ai mai făcut?

Zâmbim amândoi. Energia din vocea lui Curry îi sfidează vârsta, dar din alte puncte de vedere semnele timpului se fac simțite clar. De când l-am văzut ultima dată, cu numai șase luni înainte,

mișcările lui au devenit mai rigide, iar obraji au început să i se scofâlcească. Richard Curry deține acum o mare casă de licitații în New York și este custode la muzee mult mai mari decât acesta – dar, conform celor spuse de Paul, după ce *Hypnerotomachia* a dispărut din viața lui, cariera lui nu a însemnat apoi decât o luptă încăpățânată pentru a uita ceea ce fusese înainte. Nimeni nu părea mai surprins și mai puțin impresionat de succesul acestei cariere decât Curry însuși.

— Ah, exclamă el acum, întorcându-se ca și cum ar fi vrut să ne prezinte cuiva. Ați văzut picturile?

În spatele lui se vede o pânză pe care n-o observasem niciodată înainte. Privind în jur, îmi dau seama că operele de artă de pe pereți nu seamănă cu ceea ce se află de obicei aici.

— Astea nu sunt din colecția colegiului, spune Paul.

Curry zâmbește.

— Nu, ai dreptate. Fiecare dintre custozi a adus ceva pentru seara asta. Am făcut un pariu ca să vedem care dintre noi poate împrumuta muzeului cele mai multe picturi.

Ca vechi jucător de fotbal, Curry păstrează în vorbire urme despre rămășaguri, jocuri de noroc și pariuri între gentlemen.

— Cine a câștigat? întreb eu.

— Muzeul de artă, răspunde el, deturnând sensul întrebării. Când noi ne străduim, Princeton profită.

În tăcerea care urmează, Curry inspectează fețele invitaților care nu plecaseră din sala principală după întreruperea provocată de noi.

— Aveam de gând să-ți arăt asta după ședința custozilor, îi spune el lui Paul, dar nu văd niciun motiv să nu o fac acum.

Ne face semn să îl urmăm și pornește către o încăpere din stânga. Mă uit la Paul, întrebându-mă

ce vrea să spună, dar Paul pare să n-aibă absolut deloc habar.

— George Carter senior a adus aceste două... spune Curry, arătându-ne operele de artă înșirate pe pereți.

Două schițe mici semnate Dürer se odihnesc în rame. Sunt atât de vechi, că textura lor pare lemnoasă.

— Și Wolgemut-ul din cealaltă parte. Ne indică partea opusă a sălii. Philip Murrays a adus aceste două lucrări manieriste foarte drăguțe.

Curry ne conduce într-o a doua încăpere, unde arta secolului al XX-lea lăsase locul picturilor impresioniste.

— Familia Wilson a adus patru opere: un Bonnat, un mic Manet și două Toulouse-Lautrec. Ne lasă un răgaz ca să le studiem. Marquands a adăugat acest Gauguin.

Traversăm iarăși sala principală, iar în sala antichităților Curry continuă:

— Mary Knight a adus o singură operă, dar e vorba de un bust roman foarte mare, despre care ea spune că ar putea deveni o donație permanentă. Foarte generos din partea ei.

— Și tu ce ai adus? îl întreabă Paul.

Curry ne-a purtat într-un tur al etajului întâi, înapoi spre încăperea din care plecaserăm.

— Astea sunt ale mele, spune el, arătând cu mâna.

— Care dintre ele? întreabă Paul.

— Toate.

Curry și Paul schimbă o privire. Sala principală conține mai mult de o duzină de lucrări.

— Veniți încoace, ne spune Curry, întorcându-se către un perete plin cu picturi, aflat în apropiere de locul în care îl găsiserăm pe el. Astea sunt operele pe care vreau să vi le arăt.

Ne poartă prin fața fiecărei pânze de pe perete, câte una pe rând, fără să scoată vreo vorbă.

— Ce au în comun? întreabă el, după ce ne lasă să le studiem.

Eu clatin din cap, dar Paul își dă imediat seama.

— Subiectul. Toate se referă la povestea biblică a lui Iosif.

Curry încuviințează.

— *Iosif vânzând grâu oamenilor*, începe el, arătând spre prima pânză. De Bartholomeus Breenbergh, pictată în jurul lui 1655. I-am convins pe cei de la Institutul Barber să îl împrumute.

Ne lasă o clipă, apoi trece la al doilea tablou.

— *Iosif și frații lui*, de Franz Maulbertsch, 1750. Uitați-vă la obeliscul din fundal.

— Îmi amintește de o ilustrație din *Hypnerotomachia*, spun eu.

Curry zâmbește.

— La început am crezut același lucru. Din nefericire, se pare că nu există nicio legătură.

Ne duce la a treia pictură.

— Pantormo, exclamă Paul înainte de a spune ceva Curry.

— Da. *Iosif în Egipt*.

— Cum ai obținut-o pe asta?

— Londra nu a fost dispusă să o lase să vină direct la Princeton. A trebuit să aranjez totul prin Poliția Metropolitană.

Curry vrea să spună altceva, când Paul zărește ultimele două picturi din serie. Este, de fapt, o pereche de panouri de lemn, mari de un metru și ceva, bogat colorate. În vocea lui Paul se citește ușor emoția:

— Andrea del Sarto. *Povești despre Iosif*. Le-am văzut în Florența.

Richard Curry tace. Plătise toate costurile pentru ca Paul să-și petreacă vara primului nostru an de colegiu în Italia, studiind *Hypnerotomachia*. A fost singura dată când Paul plecase în străinătate.

— Am un prieten la Palazzo Pitti, spune Curry, ducându-și mâinile la piept. A fost foarte bun cu mine. Le-am împrumutat pentru o lună.

Paul rămâne încremenit un minut. Părul îi stă lipit de ȣeastă, încă ud din pricina zăpezii, dar un zâmbet i se formează pe buze când se întoarce spre picturi. Într-un târziu, după ce i-am observat reacȣia, îmi trece prin minte că picturile au fost aranjate în această ordine cu un anumit scop. Se constituie într-un crescendo al semnificaȣiilor pe care doar Paul îl poate înȣelege. Probabil că Richard insistase asupra acestui aranjament, iar curatorii au fost de acord cu el, recunoscători custodelui care adusese mai multe opere de artă decât toȣi ceilalȣi la un loc. Peretele din faȣa noastră este un cadou din partea lui Curry pentru Paul, o felicitare tăcută pentru finalizarea tezei lui.

— Aȣi citit poemul lui Browning despre Andrea del Sarto? întreabă Curry, încercând să-ȣi exprime ideile și în cuvinte.

Eu am făcut-o, pentru seminarul de literatură, dar Paul clatină din cap.

— „Tu faci ceea ce mulȣi visează numai toată viaȣa lor, recită Curry. Visează? Doresc cu disperare să o facă! Însă speranȣa li se transformă în agonie și eȣuează în tentativa lor.”

Paul se întoarce în sfârȣit și își pune o mână pe umărul lui Curry. În acel moment se dă înapoi și scoate cărticica învelită în pânză de sub cămașă.

— Ce e asta? întreabă Curry.

— Ceva ce tocmai mi-a fost adus de Bill.

Paul ezită și eu îmi dau seama că e nesigur pe reacȣia lui Curry. Dezvelește cu grijă cartea.

— Cred că ar trebui să vezi despre ce e vorba.

— Jurnalul meu! exclamă Curry, șocat. Îl răsucește în mâini. Nu-mi vine să cred...

— O să-l folosesc, spune Paul. Ca să termin.

Dar Curry îl ignoră. Pe măsură ce îl studiază, zâmbetul îi dispare.

— De unde a apărut?

— De la Bill.

— Ai mai spus asta. Și el unde l-a găsit?

Paul ezită. În vocea lui Curry se citește o oarecare tensiune.

— Într-un magazin de cărți din New York, răspund eu. Un anticariat.

— Imposibil, îngaimă Curry. Am căutat cartea asta pretutindeni. În fiecare bibliotecă, în fiecare librărie, în fiecare bazar de cărți din New York. La toate casele importante de licitație. Dispăruse. Timp de treizeci de ani, Paul. Pur și simplu a dispărut.

Întoarce paginile, inspectându-le cu atenție, cu privirea și cu mâinile.

— Da, uite aici. Asta e secțiunea despre care ți-am povestit. Colonna e menționat aici – trece la altă intrare, apoi la alta – și aici. Ridică brusc privirea din carte. E imposibil ca Bill să fi dat așa peste ea în seara asta. Nu cu o seară înainte de terminarea lucrării tale.

— Ce vrei să spui?

— Cum rămâne cu desenul? vrea Curry să afle. Bill ți l-a dat și pe ăsta?

— Ce desen?

— Bucata de piele. Curry imaginează niște dimensiuni din degetele mari și arătătoare, o suprafață cam de nouă de centimetri pătrați. Înghesuită în mijlocul jurnalului. Avea un desen pe ea. O schiță.

— Nu era acolo, răspunde Paul.

Curry răsucesce iarăși cartea în mâini. Ochii îi devin reci și distanți.

— Richard, mâine trebuie să îi înapoiez jurnalul lui Bill, spune Paul. O să-l citesc de la un capăt la altul în noaptea asta. Poate că mă va îndruma prin ultima secțiune din *Hypnerotomachia*.

Curry se scutură și revine la realitate.

— Nu ți-ai terminat lucrarea?

Vocea lui Paul se umple de neliniște.

— Ultima secțiune nu e ca celelalte.

— Dar cum rămâne cu termenul limită de mâine?

Văzând că Paul nu-i răspunde, Curry își plimbă palma peste coperta jurnalului, apoi îi dă drumul.

— Termină. Nu compromite ceea ce ai câștigat deja. Miza e prea mare.

— N-o voi face. Cred că sunt aproape de rezolvare. Sunt foarte aproape.

— Dacă ai nevoie de ceva, spune-mi. Un permis de excavare. Topografi. Dacă e acolo, e imposibil să ne scape.

Mă uit la Paul, întrebându-mă la ce se referă Curry.

Paul zâmbește nervos.

— Nu mai am nevoie de nimic. O să găsesc totul pe cont propriu, acum că am jurnalul.

— Să nu-l scapi din ochi. Nimeni nu a mai făcut așa ceva înainte. Amintește-ți ce spune Browning: „Ce mulți visează numai toată viața lor”.

— Domnule, se aude o voce din spatele nostru.

Ne întoarcem și vedem un custode venind spre noi.

— Domnule Curry, ședința începe în curând. Pot să vă rog să urcați la etaj?

— Mai vorbim pe tema asta mai târziu, spune Curry devenind serios. Nu știu cât va dura întâlnirea asta.

Îl bate ușor pe Paul pe braț, mie îmi strânge mâna, apoi pornește spre scări. După ce le urcă, ne trezim singuri cu paznicii.

— N-ar fi trebuit să-l las să-l vadă, spune Paul, mai mult pentru sine, în vreme ce pornim spre ușă.

Se oprește ca să se mai uite o dată la picturi, imprimându-și în minte o amintire pe care să o folosească atunci când muzeul este închis. Apoi ne îndreptăm hotărâți spre ieșire.

— De ce ar fi mințit Bill în legătură cu locul de unde a luat jurnalul? întreb eu după ce ieșim iarăși în ninsoare.

— Nu cred că a mințit, îmi răspunde Paul.

— Atunci la ce se referea Curry?

— Ne-ar fi spus dacă ar fi știut mai multe.

— Poate că n-a vrut să-ți spună cu mine de față.

Paul mă ignoră. Îi place să pretindă că în ochii lui Curry noi doi suntem egali.

— Ce a vrut să spună când a afirmat că te ajută să obții permisul de excavare? îl întreb eu mai departe.

Paul privește nervos peste umăr, la un student care a apărut în spatele nostru.

— Nu aici, Tom.

Îmi dau seama prea bine că nu e cazul să-l presez. După un moment lung de tăcere, întreb:

— Îmi poți spune de ce toate picturile alea aveau de-a face cu Iosif?

Expresia de pe chipul lui Paul se luminează.

— Facerea, capitolul 37. Face o pauză ca să-și amintească. „Și iubea Israel pe Iosif mai mult decât pe toți ceilalți fii ai săi, pentru că el era copilul bătrâneților lui, și-i făcuse haină lungă și aleasă.”

Îmi trebuie câteva secunde ca să pricep. Haina aleasă. Iubirea unui tată în vârstă pentru fiul lui favorit.

— E mândru de tine, spun eu.

Paul dă din cap.

— Dar n-am terminat. Lucrarea nu e terminată.

— Dar nu e vorba de asta, îi spun eu.

Paul zâmbește ușor.

— Ba bineînțeles că e.

*

Ne întoarcem la cămin, iar eu mă uit la cer și ceva nu-mi place: este întunecat, dar nu e negru complet. Cupola cerului este în întregime acoperită de nori de zăpadă de la un orizont la celălalt, de un cenușiu intens, aproape luminos. Nu se vede nici măcar o singură stea.

Ajunși la ușa din spate de la Dod, îmi dau seama că n-avem cum să intrăm. Paul îi face semn unui student din anii terminali de la etaj, care ne aruncă

o privire curioasă înainte de a ne împrumuta legitimația lui de acces. Un aparat înregistrează codul cu un „bip” scurt, apoi ușa se deschide cu un sunet ca de carabină armată. În subsol, două boboace împăturesc haine pe o masă desfăcută, îmbrăcate doar cu tricouri și pantalonași scurți în căldura înăbușitoare a spălătoriei. Întotdeauna se întâmplă la fel: trecerea prin spălătorie iarna seamănă cu intrarea într-un miraj deșertic, din pricina aerului care parcă tremură datorită căldurii și a trupurilor pe jumătate goale. Când ninge afară, priveliștea picioarelor și a umerilor goi e mai bună decât o doză de whisky pentru a-ți pune sângele în mișcare. Suntem departe de Holder, dar avem senzația că am intrat în sala de așteptare pentru Olimpiada Nudă.

Urc la etajul întâi și mă îndrept spre aripa de nord a clădirii, la capătul căreia se află apartamentul nostru. Paul vine tăcut în urma mea. Cu cât ne apropiem mai mult, cu atât mă gândesc mai intens la cele două scrisori de pe măsuta pentru cafea. Nici măcar descoperirea lui Bill nu mă poate distra. Săptămâni de zile am adormit cu gândul la ce poate face o persoană cu patruzeci și trei de mii de dolari pe an. Fitzgerald a scris odată o nuvelă despre un diamant de mărimea hotelului Ritz, iar în secunde de moțăială înainte să adorm profund, atunci când lucrurile au proporții variabile, mă imaginez cumpărând un inel cu un astfel de diamant montat pe el, pentru o femeie care se află la celălalt capăt al visului. În unele nopți mă gândesc să cumpăr articole vrăjite, așa cum fac copiii în joacă, cum ar fi o mașină care nu se strică niciodată sau un picior care se vindecă întotdeauna. Când mă las astfel purtat de imaginație, Charlie e cel care mă aduce cu picioarele pe pământ. Îmi spune că ar trebui să-mi cumpăr o colecție de pantofi scumpi sau să depun un avans pentru o casă cu tavane joase.

— Ce fac? întreabă Paul, arătând cu degetul înspre capătul coridorului.

Charlie și Gil stau unul lângă celălalt lângă ușa apartamentului. Se uită prin ușa deschisă înăuntru, unde se plimbă cineva. La o a doua privire mai atentă, totul se limpezește în mintea mea: poliția campusului ne face o vizită. Probabil că ne-a zărit cineva ieșind din tunele.

— Ce se petrece? întreabă Paul, iuțindu-și pașii.

Mă grăbesc să îl urmez.

Inspectorul măsoară ceva pe podea. Îi aud pe Charlie și pe Gil discutând, dar nu pot discerne cuvintele. Exact în clipa când încep să-mi pregătesc scuzele pentru ceea ce am făcut, Gil ne vede venind și spune:

— E-n regulă. Nu a fost luat nimic.

— Ce???

Ne arată ușa. Acum văd că încăperea este în dezordine. Pernele de pe canapea au fost împrăștiate pe jos, iar cărțile de pe rafturi sunt răscolite. În dormitorul pe care îl împart cu Paul, ușile de la dulapuri sunt larg deschise.

— Oh, Doamne... șoptește Paul, împingându-ne pe Charlie și pe mine pentru a vedea mai bine.

— Cineva a dat o spargere, explică Gil.

— Cineva a intrat, îl corectează Charlie. Ușa era descuiată.

Mă întorc spre Gil, ultimul care a ieșit. În ultima lună, Paul ne-a rugat să ținem apartamentul încuiat până când el își termină teza. Gil este singurul care uită de această rugămințe.

— Uitați-vă, se apără Gil arătând spre fereastra din partea cealaltă a camerei. S-a intrat pe acolo. Nu pe ușă.

Sub o fereastră care dă spre fațada de nord a camerei comune s-a format o băltoacă de apă. Jumătatea de jos a ferestrei este ridicată, iar zăpada se strânge pe pervaz, troienită de vânt. Oblonul a fost tăiat în trei locuri.

Intru în dormitor împreună cu Paul. Privirea lui observă în fugă sertarele biroului, apoi se ridică spre locul unde ar fi trebuit să fie cărțile de la bibliotecă așezate pe un raft pe care i l-a construit Charlie. Cărțile au dispărut. Se uită în stânga și-n dreapta, căutând ce mai lipsește. Respiră cu zgomot. Pentru o clipă suntem iarăși în tunele; nimic nu mai pare cunoscut, în afara vocilor de alături.

— Nu contează, Charlie. Nu au intrat așa.

— Nu contează pentru tine, pentru că ție nu ți-au luat nimic.

Inspectorul continuă să se plimbe prin living.

— Probabil că cineva a știut... mormăie Paul pentru sine.

— Ia privește aici, spun eu, arătând spre salteaua de jos a celor două paturi suprapuse.

Paul se întoarce. Cărțile sunt acolo, în siguranță. Cu mâini tremurânde, Paul începe să verifice titlurile.

Mă apuc să caut printre lucrurile mele și descopăr că aproape nimic nu a fost atins. Praful nici nu fusese deranjat. Cineva mi-a răsfoit hârtiile, dar doar o reproducere înrămată a primei pagini din *Hypnerotomachia*, un cadou de la tata, a fost dată jos de pe perete și scoasă din ramă. Un colț e îndoit, dar altfel n-a pățit nimic. Cu reproducerea în mână, privesc în jur și zăresc o singură carte de-a mea care nu e la locul ei: dovada despre existența *Scrisorii Belladonna*, înainte ca tata să decidă că *Documentul Belladonna* sună mult mai bine.

Gil vine în holul dintre dormitoare și ne strigă:

— N-au atins nimic din lucrurile lui Charlie sau ale mele. La voi cum e?

În voce i se citește un pic de vină, dar și speranța că, în ciuda dezastrului, nu a dispărut nimic.

Îmi dau seama la ce se referă când mă uit în direcția lui. Celălalt dormitor e perfect ordonat.

— Lucrurile mele sunt în ordine, îi spun eu.

— N-au găsit nimic, îmi replică Paul.

Înainte de a apuca să întreb la ce se referă, o voce ne întrerupe din hol:

— Pot să vă pun amândurora câteva întrebări?

Inspectoarea, o femeie cu piele ca de pergament și cu păr buclat, ne măsoară încet cu privirea când ne facem apariția, uzi leoarcă din pricina zăpezii. Îi atrag atenția pantalonii de trening ai lui Katie pe care îi poartă Paul și tricoul ei de înot sincron pe care îl port eu. Femeia, care se legitimează ca locotenent Williams după ecusonul din piept, scoate un carnetel din haină.

— Și voi doi sunteți...?

— Tom Sullivan, răspund eu. El e Paul Harris.

— V-a fost luat ceva?

Privirea lui Paul continuă să inspecteze camera, ignorând-o pe polițistă.

— Nu știm, răspund eu.

Femeia își înalță privirea.

— V-ați uitat prin jur?

— Încă n-am observat să lipsească ceva.

— Cine a plecat ultimul din cameră în seara asta?

— De ce?

Williams își drege glasul.

— Deoarece știm cine a lăsat ușa descuiată, dar nu și cine a lăsat fereastra deschisă.

Întârzie asupra cuvintelor „ușă” și „fereastră”, în special ca să ne amintească modul în care am ajuns să pățim ce am pățit.

Paul observă fereastra pentru prima dată. Culoarea îi dispare din obraji.

— Trebuie să fi fost eu de vină. În dormitor era atât de cald, iar Tom nu voia să deschidă fereastra. Am ieșit să lucrez și probabil am uitat să o închid.

— Ascultați, îi spune Gil polițistei, văzând că ea nu încearcă să ajute în niciun fel, putem termina chestia asta? Nu cred că mai e ceva de văzut.

Fără a aștepta vreun răspuns, închide fereastra și îl conduce pe Paul spre canapea, după care se așază lângă el.

Polițista își face ultimele însemnări în carnet.

— Fereastra deschisă, ușa neîncuiată. Altceva?

Tăcem cu toții.

Williams clatină din cap.

— Spargerile sunt cazuri greu de rezolvat, spune ea, pentru a preîntâmpina speranțe prea mari din partea noastră. O să raportăm cazul poliției de proximitate. Data viitoare, încuiați bine înainte de a pleca. Așa veți fi scutiți de necazuri. Luăm legătura dacă obținem informații noi.

Pornește spre ieșire, cu bocancii scârțâind la fiecare pas. Ușa se închide singură în urma ei.

Mă duc la fereastră ca să mai arunc o privire. Balta de zăpadă topită de pe podea se vede perfect.

— Nu vor rezolva nimic, spune Charlie, clătinând din cap.

— E-n regulă, replică Gil. Nu s-a furat nimic.

Paul tace, dar continuă să cerceteze cu privirea încăperea.

Ridic geamul, lăsând vântul să pătrundă iarăși în cameră. Gil se întoarce iritat spre mine, dar eu mă uit fix la tăieturile din oblon. Sunt făcute pe conturul cadrului ferestrei pe trei laturi, lăsând materialul să penduleze în vânt ca o ușiță pentru câine. Mă uit iarăși în jos, la podea. Singurele urme de noroi provin de la pantofii mei.

— Tom, strigă Gil, închide blestemata aia de fereastră!

Acum se întoarce și Paul să privească.

Oblonul e împins în afară, ca și cum cineva ar fi plecat pe fereastră. Dar ceva nu se potrivește. Iar polițista nici măcar nu s-a obosit să observe.

— Veniți să vă uitați la asta, zic eu, plimbându-mi degetele peste fibrele din materialul oblonului pe marginile fiecărei tăieturi.

Toate inciziile sunt făcute spre exterior. Dacă cineva ar fi tăiat materialul ca să intre, marginile

tăiate ar fi fost orientate spre interior.

Charlie se uită deja prin încăpere.

— Nu sunt nici urme de noroi, constată el, arătând spre băltoaca de pe podea.

El și Gil schimbă o privire, pe care Gil pare să o interpreteze ca pe o acuzare. Dacă oblonul a fost tăiat pe dinăuntru, atunci ne-am întors la pătrunderea prin ușa descuiată.

— Dar nu are sens, spune Gil. Dacă știau că ușa era descuiată, de ce să fi plecat pe fereastră?

— Oricum nu are niciun sens, îl liniștesc eu. O dată ce ești înăuntru, poți întotdeauna să pleci pe ușă.

— Trebuie să le spunem inspectorilor despre chestia asta, zice Charlie, înfierbântându-se din nou. Nu-mi vine să cred că tipa aia nu s-a uitat la asta.

Paul nu spune nimic, dar își plimbă mâna peste jurnal.

Mă întorc spre el.

— Mai vrei să te duci la cursul lui Taft?

— Cred că da. Nu începe decât peste aproape o oră.

Charlie s-a apucat să pună cărțile înapoi în rafurile de sus, unde doar el poate ajunge.

— Pe drum trec pe la Stanhope, anunță el. Ca să le povestesc inspectorilor despre ce le-a scăpat.

— Probabil că a fost o farsă, rostește Gil fără a se adresa cuiva anume. Olimpici nudiști care s-au distrat puțin.

După alte câteva minute de strâns prin încăpere, decidem că ne-a fost de ajuns. Gil începe să se schimbe într-o pereche de pantaloni de lână, aruncând cămașa lui Katie într-un sac de rufe murdare.

— Pe drum am putea trece pe la Ivy să mâncăm ceva.

Paul aprobă tăcut, răsfoind exemplarul lui din *M Mediterana și lumea mediterană în epoca lui Filip II*, de Braudel, de parcă ar fi căutat pagini lipsă.

— Trebuie să-mi verific lucrurile de la club.

— Poate că ar fi bine să vă schimbați, adaugă Gil, uitându-se la noi.

Paul e prea preocupat ca să-l audă, dar eu știu la ce se referă Gil, așa că mă întorc în dormitor. Ivy nu e genul de loc în care să fiu văzut îmbrăcat așa. Doar Paul, o umbră care locuiește în tumul de fildeș, trăiește după alte reguli.

În vreme ce îmi verific dulapul, mă izbește faptul că aproape toate hainele mele sunt murdare. Răscolind adânc în dulap, găsesc o pereche de pantaloni kaki făcuți ghem și o cămașă care stă împăturită de atâta amar de vreme că pliurile au devenit dungii, iar dungile, tășuri. Îmi caut haina de iarnă, apoi îmi dau seama că atârnă încă de rucsacul lui Charlie în tunele. Mă hotărâsc să iau haina pe care maică-mea mi-a cumpărat-o cadou de Crăciun și mă îndrept spre living, unde Paul stă lângă fereastră, cu privirea ațintită spre rafturile cu cărți, încercând să descifreze o enigmă.

— Iei jurnalul cu tine? îl întreb eu.

Paul lovește cu palma jurnalul învelit în pânză din poală și dă afirmativ din cap.

— Unde-i Charlie? întreb eu, privind în jur.

— A plecat deja, îmi spune Gil, conducându-ne din spate către ieșire. Ca să discute cu inspectorii.

Își ia cheile de la Saab și le vârstă în interiorul hainei. Înainte de a închide ușa în spatele nostru, își verifică buzunarele.

— Cheile de la cameră... cheile de la mașină... legitimația...

E atât de grijuliu încât îmi dă o stare de nervozitate. Lui Gil nu-i stă în fire să se preocupe de detalii. Uitându-mă înapoi în living, văd cele două scrisori ale mele pe masă. Apoi Gil încuie ușa cu aceeași precizie ciudată, încercând clanța de două ori, ca să se asigure că nu cedează. Pornim spre mașina lui, iar acum tăcerea din jurul nostru este apăsătoare. În vreme ce el ambalează motorul, la distanță se văd inspectorii, ca niște umbre ale

unor umbre. Îi urmărim câteva secunde, apoi Gil bagă în viteză și pornește alunecând ușor prin întuneric.

CAPITOLUL 8

După ce trecem de ghereta paznicului de la intrarea dinspre nord a campusului, cotim la dreapta pe Nassau Street, principala stradă din Princeton. La o asemenea oră e pustie, pe ea plimbându-se doar două pluguri de dezăpezit și un camion care împrăștie sare, trezite toate de careva din starea lor de hibernare. Ferestrele magazinelor luminează în noapte, cu zăpada adunându-se pe sub geamuri. Talbot's și Micawber Books sunt închise la ora asta, dar Pequod Copy și cafenelele reușesc să atragă câteva grupulețe de studenți în anii terminali care se grăbesc să-și termine tezele în ceasul al doisprezecelea înainte de termenul limită stabilit de fiecare departament.

— Te bucuri că ai scăpat de teză? îl întreabă Gil pe Paul, care s-a retras iarăși în sine.

— Teza mea?

Gil îl privește în oglinda retrovizoare.

— Încă nu e terminată, răspunde Paul.

— Fii serios. E gata. Ce mai ai de făcut?

Respirația lui Paul aburește geamul din spate.

— Destule, răspunde el.

La semafor cotim pe Washington Road, apoi către Prospect Avenue și către cluburile unde se ia masa. Gil știe că nu trebuie să mai întrebe nimic. Apropiindu-ne de Prospect, îmi dau seama că e cu gândul în altă parte. Sâmbătă seara este balul anual al Clubului Ivy și lui, în calitate de președinte al clubului, îi revine sarcina de a supraveghea pregătirile. După ce a rămas în urmă din cauza finalizării tezei, Paul și-a creat obiceiul de a face mici drumuri până la Ivy pentru a se convinge că totul e sub control. Așa cum spune Katie, până când voi ajunge acolo mâine seară, cu ea la braț, abia dacă voi recunoaște interiorul clubului.

Oprim lângă club, pe un loc care pare rezervat pentru Gil. Când scoate cheia din contact, în

mașină se lasă o tăcere de gheață. Vinerea e ziua care precedă nebunia din week-end, o șansă de a rămâne treaz înainte de petrecerile tradiționale din nopțile de sâmbătă și duminică. Zăpada așternută în ultimele ore estompează chiar și zumzetul vocilor care se aude de obicei în vreme ce studenții mai mari se întorc în campus după cină.

Conform administratorilor, cluburile din Princeton reprezintă „o opțiune dedicată claselor superioare”. Realitatea este că aceste cluburi reprezintă practic singura opțiune pe care o avem la dispoziție. În epoca de început a colegiului, când focurile din șeminee și hangii posaci îi obligau pe studenți să aibă grijă de ei înșiși, mici grupuri de tineri se adunau laolaltă ca să ia masa sub același acoperiș. Princeton fiind ce era în acele zile, acoperișurile sub care mâncau ei și clădirile construite ca să suporte aceste acoperișuri nu reprezentau o afacere proastă. Unele dintre ele au devenit ditamai reședințele. Iar până în ziua de azi cluburile rămân o instituție aparte a colegiului Princeton: un loc, precum o fraternitate intimă, unde membrii care sunt studenți în ani mai mari țin petreceri și iau masa, dar unde nu locuiesc. La aproape o sută cincizeci de ani de la apariția acestei instituții, viața socială de la Princeton e simplu de explicat. Ea se desfășoară ferm în cadrul cluburilor.

La această oră Ivy are un aspect sumbru. Învăluit în beznă, clubul își arată colțurile ascuțite și pietrele întunecate care nu sunt deloc primitoare. Aflat alături, Cottage Club, cu rotunjimile și reliefurile sale albe este mult mai atrăgător. Aceste două cluburi surori, mai vechi decât celelalte zece cluburi care supraviețuiesc pe Prospect Avenue, sunt cele mai exclusiviste din Princeton. Rivalitatea dintre ele pentru atragerea celor mai buni din fiecare clasă datează din 1886.

Gil își privește ceasul.

— Nu ne mai primesc pentru cină. O să mă duc să iau ceva de mâncare.

Ține deschisă ușa de la intrare pentru noi, apoi ne conduce în sus pe scara principală.

A trecut ceva vreme de la ultima mea vizită aici. Lambriurile din stejar, cu portretele severe atârinate din loc în loc, mă fac întotdeauna să mă opresc. Pe stânga este sufrageria, cu mesele sale lungi de lemn și cu scaunele englezești din secolul al XVIII-lea. La dreapta este sala de biliard, unde Parker Hassett joacă de unul singur la o masă. Parker este idiotul clubului Ivy, un nerod de familie bună, destul de inteligent ca să-și dea seama cât de idiot îl socotesc unii oameni și suficient de tâmpit ca să dea vina pe toată lumea pentru asta. Joacă biliard mișcând tacul cu ambele mâini, ca un actor de vodevil care dansează cu un băț. Deși se uită la noi când trecem pe lângă el, eu îl ignor și urc scara, îndreptându-mă către Sala Ofițerilor.

Ciocănind de două ori în ușă, Gil intră fără să aștepte un răspuns. Îl urmăresc în lumina caldă a încăperii, unde Brooks Franklin, vicepreședintele corpolent al clubului, stă la o masă lungă din mahon, care se întinde până aproape de ușă. Pe masă se odihnesc o lampă de la Tiffany și un telefon. În jurul mesei sunt înghesuite șase scaune.

— Mă bucur că ați apărut tocmai acum, spune Brooks către noi, ignorând cu politețe faptul că Paul poartă haine femeiești. Parker mi-a explicat planul lui de costumație pentru mâine noapte, iar eu mă gândeam deja că s-ar putea să am nevoie de o soluție de rezervă.

Nu-l cunosc prea bine pe Brooks, dar încă din perioada celui de-al doilea an, când am urmat amândoi cursuri de introducere în economie, omul m-a socotit un prieten bun. Bănuiesc că planurile lui Parker au de-a face cu petrecerea de sâmbătă, care în mod tradițional reprezintă un bal mascat pe teme legate de Princeton.

— O să *mori* blestemat, Gil, rostește Parker, care sosește neanunțat de jos, cu o țigară într-o mână și un pahar de vin în cealaltă. Cel puțin *tu* ai simțul umorului.

I se adresează direct lui Gil, ca și cum Paul și cu mine suntem invizibili. La masă, îl văd pe Brooks clătinând din cap.

— Eu am decis să vin îmbrăcat ca JFK, continuă el. Iar fata care va veni cu mine n-o să fie Jackie. O să fie Marilyn Monroe.

Probabil că Parker vede nedumerirea de pe chipul meu, căci își ascunde țigara într-o scrumieră de pe masă.

— Da, Tom, spune el, Kennedy *a absolvit* Harvardul. Dar primul an l-a făcut aici.

Ultimul vlăstar al unei familii californiene de producători de vin, care își trimitea un fiu la Princeton și la Ivy de generații întregi, Parker a depășit ambele bariere grație doar a ceea ce Gil, generos, numește „perioada de glorie a familiei Hassett”.

Înainte ca eu să apuc să răspund, Gil se apleacă înainte.

— Ascultă, Parker, n-am timp de așa ceva. Dacă vrei să fii Kennedy e treaba ta. Încearcă doar să dovedești ceva bun-gust.

Părând că așteptase o replică mai bună, Parker ne aruncă o privire acidă și pleacă, cu paharul de vin în mână.

— Brooks, continuă Gil, te poți duce jos ca să-l întrebi pe Albert dacă mai e ceva de mâncare? N-am mâncat și ne grăbim.

Brooks încuviințează. Este vicepreședintele perfect: săritor, neobosit, loial. Nu pare să se simtă deranjat nici măcar atunci când rugămințile lui Gil sună ca niște ordine. În seara asta este pentru prima dată când îl văd epuizat și mă întreb dacă nu cumva abia și-a terminat și el teza.

— De fapt, adaugă Gil, ridicând privirea, adu două porții aici sus, fiindcă pe-a mea o s-o mănânc

în sufragerie și între timp putem discuta despre comanda de vin pentru mâine.

Brooks se întoarce către Paul și către mine.

— Mă bucur că v-am văzut, băieți, ne spune el. Îmi cer scuze pentru Parker. Nu știu ce îl apucă uneori.

— Doar uneori? rostesc eu printre dinți.

Probabil că Brooks m-a auzit, căci zâmbește înainte de a pleca.

— Masa ar trebui să fie gata în câteva minute, spune Gil. Voi fi jos dacă aveți nevoie de mine. Apoi se concentrează asupra lui Paul. Putem merge la curs imediat ce termin.

Timp de câteva secunde după ce Gil pleacă, îmi dă târcoale senzația că eu și Paul comitem un soi de fraudă. Stăm la o masă veche de mahon dintr-o reședință din secolul al XIX-lea, așteptând ca cineva să ne aducă cina. Dacă aș fi câpătat o monedă de fiecare dată când am pățit așa ceva de când sunt la Princeton, aș mai avea nevoie de una ca să le frec una de cealaltă. Cloister Inn, clubul unde suntem membri eu și Charlie, este o clădire simplă, micuță, cu un aer de intimitate fermecător. Când podelele sunt spălate și pereții văruiți, este un loc respectabil unde să bei o bere sau să dai o bilă. Ca mărime și importanță este însă surclasat clar de Ivy. Prioritatea numărul unu a bucătarului nostru este cantitatea, nu calitatea, și, spre deosebire de prietenii noștri de la Ivy, noi mâncăm unde avem chef, în loc să ne așezăm în ordinea sosirii. Jumătate din scaunele noastre sunt de plastic, tacâmurile sunt de unică folosință și, uneori, când petrecerile pe care le dăm sunt prea scumpe sau băutura consumată prea multă, vinerea găsim crenvurști în tăvile de prânz. Suntem la fel ca multe dintre cluburile obișnuite. Ivy a fost întotdeauna excepția.

— Vino jos cu mine, spune Paul brusc.

Nu prea sigur de ce vrea să spună, îl urmez. Trece pe lângă fereastra cu vitralii care se înșiră

de-a lungul părții de sud a clădirii la parter, apoi coborâm încă un rând de trepte, până la subsolul clubului. Paul mă conduce prin hol către Camera Președintelui. Se presupune că Gil e singurul care are acces în această cameră, dar când Paul s-a arătat îngrijorat că va avea parte de tot mai puțină intimitate la bibliotecă pentru a-și termina teza, Gil i-a promis o copie a cheii de la camera lui, sperând astfel să-l atragă înapoi în club. Obsedat de muncă așa cum era, Paul dispunea de puține recomandări pentru a face parte din Ivy. Însă Camera Președintelui, mare, tăcută și accesibilă lui Paul direct din tunele, constituia o binecuvântare pe care el n-o putea refuza. Alții au protestat că Gil a transformat cea mai exclusivistă cameră din club în reședință de oaspeți, dar Paul n-a lăsat niciodată loc de controverse, ajungând în acea cameră întotdeauna prin tunele. Ofensații păreau mai puțin deranjați dacă nu erau obligați să-l vadă permanent venind și plecând de acolo.

Când ajungem în fața ușii, Paul descuie cu cheia lui. Agitându-mă în spatele lui, sunt luat prin surprindere. Au trecut săptămâni bune de când n-am mai văzut locul ăsta. Primul lucru pe care mi-l amintesc este cât de frig e înăuntru. Aici, în camera care este de fapt pivnița clubului, temperaturile sunt aproape permanent apropiate de limita de îngheț. Exclusivistă sau nu, camera arată ca și cum ar fi fost lovită de un uragan de scrisori. În fiecare colțisor se văd mormane de cărți, ca niște munți de moloz. Rafturile cu autori clasici americani și europeni găzduiți de Ivy sunt aproape sufocate de cărțile lui Paul, de reviste istorice, de hărți de navigație și de tot felul de schițe ciudate.

Paul închide ușa în spatele nostru. Lângă birou se află un șemineu mare, iar dezordinea este atât de mare acolo, încât unora dintre volume îți vine să le plângi de milă. Cu toate astea, cercetând încăperea cu privirea, Paul pare mulțumit. Totul este la locul lui. Paul se duce și ridică *Poezia lui*

Michelangelo de pe podea, îndepărtează niște urme de murdărie de pe copertă și o pune cu grijă pe birou. Apoi găsește un chibrit cu bățul lung pe șemineu, îl aprinde și dă foc ziarelor de sub buștenii din șemineu.

— Ai muncit enorm, îi spun eu, privind una dintre schițele mai detaliate desfășurate pe birou.

Paul se încruntă.

— Asta nu înseamnă nimic. Am făcut o duzină dintr-astea și probabil că sunt toate greșite. Le fac atunci când mă apucă cheful de a renunța.

Când mă uit mai bine, văd că e vorba de schița unei clădiri inventate de Paul. Edificiul este schițat pornind de la ruinele clădirilor menționate în *Hypnerotomachia*. Arcadele frânte au fost restaurate, fundațiile crăpate sunt din nou puternice, coloanele și capitellurile, înainte fisurate, acum sunt complet reparate. Sub schiță se vede un teanc de alte desene, fiecare asamblată în același mod din fragmente ale imaginației lui Colonna, fiecare fiind diferită de celelalte. Paul și-a creat aici un peisaj propriu în care să trăiască, o Italie numai a lui. Pe pereți sunt prinse alte schițe, unele ascunse sub bilețele care le acoperă cu totul. În fiecare dintre schițe, liniile au un pronunțat caracter arhitectural și sunt măsurate în unități pe care nu le înțeleg. Parcă sunt toate realizate pe computer, atât de perfecte sunt proporțiile și atât de îngrijit este scrisul. Însă Paul, care pretinde că nu se descurcă prea bine cu munca pe computer, nu a fost niciodată în stare să-și permită unul și a refuzat politicos oferta lui Curry de a-i cumpăra el. Tot ce era aici era desenat de mână.

— Ce ar trebui să reprezinte astea? îl întreb eu.

— Clădirea pe care o proiectează Francesco.

Aproape că uitasem de obiceiul lui Paul de a se referi la Colonna la timpul prezent, folosind mereu prenumele lui.

— Ce clădire?

— Cripta lui Francesco. În prima jumătate a *Hypnerotomachiei* se spune că el o proiectează. Îți amintești?

— Bineînțeles. Crezi că arată ca astea? îl întreb din nou, arătând spre desene.

— Nu știu. Dar am de gând să aflu.

— Cum? Brusc, îmi amintesc ceea ce a spus Curry la muzeu. Pentru asta ai nevoie de topografi? Ai de gând să-l exhumezi?

— Poate.

— Așadar, ai descoperit de ce a construit-o Colonna?

Era întrebarea-cheie la care ajunseserăm chiar atunci când lucrul nostru în echipă luase sfârșit. Textul *Hypnerotomachiei* făcea aluzie în mod misterios la o criptă pe care o construia Colonna, dar eu și Paul n-am putut cădea niciodată de acord asupra naturii ei. Paul o vedea ca pe un sarcofag din epoca Renașterii pentru familia Colonna, care să rivalizeze probabil cu mormintele papale de genul celor proiectate de Michelangelo cam în aceeași perioadă. Pe de altă parte eu, încercând cu tot dinadinsul să leg cripta de *Documentul Belladona*, mi-am imaginat această criptă ca pe un loc de odihnă veșnică pentru victimele lui Colonna, o teorie care explica și secretomania *Hypnerotomachiei* față de proiect. Faptul că Francesco Colonna nu a descris nicăieri clădirea cu totul sau locul unde putea fi găsită constituia veriga lipsă majoră în munca lui Paul în momentul când eu am renunțat la cercetări.

Înainte ca el să-mi răspundă la întrebare, se aude o bătaie în ușă.

— Te-ai mutat, remarcă Gil, intrând împreună cu chelnerul clubului.

Gil încremenește locului, cântărind camera lui Paul din priviri ca un puști care se zgâiește în baia unei femei, cu sfială, dar și cu o mare curiozitate. Chelnerul pune pe masă două tacâmuri pe șervete de pânză, abia găsind două locuri înghesuite între

cărți. Gil și chelnerul au adus două farfurii din porțelan cu însemnele Clubului Ivy, o carafă cu apă și un coș cu pâine.

— Pâine caldă țărănească, spune chelnerul, lăsând coșul jos.

— Friptură cu piper, adăugă și Gil. Altceva?

Clătinăm din cap. Gil se mai uită o dată prin cameră, apoi se întoarce la parter.

Chelnerul toarnă apă în două pahare.

— Vreți să beți altceva?

După ce-l refuzăm, se face și el nevăzut.

Paul înfulecă repede friptura. Urmărindu-l cum mănâncă, mă gândesc la impresia de Oliver Twist pe care mi-a creat-o prima dată când ne-am întâlnit, la castronul micuț pe care îl mimase cu mâinile. Uneori mă întreb dacă prima amintire a lui Paul din copilărie nu e legată de foame. La școala parohială unde fusese crescut împărțea masa cu alți șase copii, iar mesele se desfășurau întotdeauna pe principiul primul venit, primul servit, până când se termina mâncarea. Nu sunt sigur că Paul a scăpat vreodată de acea obișnuință. Într-o noapte din primul nostru an, când luam cu toții cina împreună în sala de mese a colegiului, Charlie s-a apucat să glumească pe tema faptului că Paul înfuleca atât de repede încât lăsa impresia că îi era teamă ca mâncarea să nu se deprecieze. În aceeași noapte Paul ne-a explicat de ce se comportă astfel și nimeni nu a mai făcut glume pe tema asta.

Acum Paul întinde o mână după o bucată de pâine, prins în bucuria actului de a mânca. Savoarea mâncării se ia la trântă cu mirosul cărților și al fumului din șemineu, într-un fel care mi-ar fi făcut mare plăcere în alte circumstanțe. Însă acum și aici amestecul nu e deloc plăcut, căci trezește la viață amintiri diferite. Ca și cum mi-ar putea citi gândurile, Paul devine conștient și se înroșește de jenă.

Împing coșul de pâine spre el.

— Mănâncă, îl îndemn eu, abia atingându-mă de mâncare.

În spatele nostru, focul trosnește. În colț se vede o deschidere în perete, de mărimea unei servante mari – este intrarea în tunele, cea pe care o preferă Paul.

— Nu-mi vine să cred că mai suporti să te târăști pe acolo.

Paul își lasă jos furculița.

— E mai bine decât să am de-a face cu cei de sus.

— De aici seamănă cu o temniță.

— Înainte nu te deranja.

Simt declanșarea unei vechi dispute. Paul se șterge repede la gură cu un șervețel.

— Las-o baltă, spune tot el, așezând jurnalul pe masă între noi. Asta e ceea ce contează acum. Bate ușor coperta cu două degete, apoi împinge cărțulia spre mine. Avem ocazia de a termina ce am început. Richard crede că asta ar putea fi cheia.

— Poate că ar trebui să i-l arăți lui Taft, îi răspund ștergând o pată de pe birou.

Paul rămâne cu gura căscată.

— Vincent crede că tot ce am descoperit cu tine n-are nicio valoare. Insistă să-i dau rapoarte de două ori pe săptămână despre progresele mele, doar ca să-i demonstrez că n-am renunțat. Am obosit să mă duc la institut de fiecare dată când am nevoie de ajutorul lui și să-l aud că ceea ce fac e cercetare colaterală.

— *Colaterală?*

— Și m-a amenințat că va informa conducerea departamentului că trag de timp.

— După tot ce am descoperit?

— Nu contează, replică Paul. Nu-mi pasă ce crede Vincent. Bate din nou cu degetele în jurnal. Vreau să termin.

— Dar termenul tău limită e mâine.

— Am făcut mai multe împreună în trei luni decât am reușit eu singur în trei ani. Ce mai

contează o noapte? Apoi adaugă printre dinți: în plus, nu termenul limită contează.

Sunt surprins să-l aud spunând asta, dar respingerea venită din partea lui Taft mă doare. Probabil că Paul știa de asta. Sunt mult mai mândru de munca depusă cu *Hypnerotomachia* decât de toată munca depusă cu teza mea.

— Taft a înnebunit de tot, îmi spun. Nimeni nu a descoperit mai multe despre cartea asta decât tine. De ce n-ai cerut schimbarea îndrumătorului?

Mâinile lui Paul încep să fărâmițeze pâinea în bucățele mici, pe care apoi le freacă între degete, formând biluțe.

— M-am întrebat și eu același lucru, spune el, uitându-se în altă parte. Știi de câte ori mi s-a lăudat că a distrus cariera academică a „unor idioți” cu părerile sale critice sau a ideilor nefavorabile? Nu l-a menționat niciodată pe tatăl tău, dar a fost vorba de alții. Ți-l amintești pe profesorul de literatură Macintyre? Îți amintești cartea lui despre *Odă la o urnă grecească* a lui Keats?

Încuviințez din cap. Taft a scris atunci un articol despre calitatea în scădere a programelor școlare de la instituțiile importante de învățământ superior, folosind cartea lui Macintyre ca prim exemplu. În trei paragrafe, Taft identifica mai multe erori faptice, atribuiri greșite și scăpări decât descoperiseră două duzini de alți cercetători în cărțile lor. Critica implicită a lui Taft era îndreptată, se pare, împotriva recenzenților lucrării, dar Macintyre devenise obiectul batjocurii generale, astfel că universitatea îl eliberase din atribuțiile sale din cadrul departamentului cu prima ocazie. Ulterior, Taft a recunoscut că voise doar să se răzbune pe tatăl lui Macintyre, un istoric al Renașterii care făcuse o critică ambiguă uneia dintre cărțile lui Taft.

— Vincent mi-a spus o poveste odată, continuă Paul, cu vocea mai coborâtă. Despre un puști pe

care îl știa, pe nume Rodge Lang. Puștii de la școală îi spuneau Epp. Într-o zi, un câine vagabond l-a urmărit pe Epp pe drumul de la școală spre casă. Epp a luat-o la fugă, dar câinele s-a ținut după el. Epp i-a aruncat o parte din prânzul lui, dar câinele nu voia deloc să-l lase în pace. În cele din urmă a încercat să sperie animalul cu un băț, dar acesta a continuat să-l urmărească. După câțiva kilometri, Epp a început să-și pună întrebări. L-a condus pe câine printr-un pâlc de măceși. Câinele l-a urmat. A aruncat cu o piatră în animal dar acesta nu s-a dat niciun pas înapoi. În cele din urmă, Epp l-a lovit cu piciorul. Câinele n-a fugit. Epp l-a lovit iar, și iar. Câinele nu s-a mișcat. Epp l-a lovit până când animalul a murit. Atunci l-a luat în brațe, l-a dus la copacul lui favorit și l-a îngropat acolo.

Sunt prea șocat ca să-i răspund.

— Care naiba-i morala unei asemenea povești?

— După spusele lui Vincent, abia așa a aflat Epp că a găsit un câine credincios.

Între noi se lasă tăcerea.

— Asta înțelegea oare Taft prin glumă?

Paul clatină din cap.

— Vincent mi-a spus o mulțime de povești despre Epp. Toate sunt ca asta.

— Iisuse. De ce?

— Cred că trebuie să fie un soi de parabole.

— Parabole inventate de el?

— Habar n-am. Paul ezită. Însă Rodge Epp Lang este și o anagramă. O rearanjare a literelor din *doppelganger*³¹.

Simt că îmi vine rău.

— Și tu crezi că Taft a făcut chestiile alea?

— Câinelui? Cine știe? Poate că da. Însă el voia să scoată în evidență faptul că noi avem același gen de relație. În care eu sunt câinele.

— Și atunci de ce dracu' mai lucrezi cu el?

Paul începe să se joace iarăși cu pâinea.

— Am luat o decizie. Să rămân alături de Vincent era singura cale prin care îmi puteam termina teza. Îți spun, Tom, sunt convins că povestea asta e mult mai importantă decât am crezut noi. Suntem foarte aproape de cripta lui Francesco. Nimeni nu a mai făcut o asemenea descoperire de ani de zile. Iar după tatăl tău, nimeni nu s-a mai ocupat atât de mult de *Hypnerotomachia* ca Vincent. Aveam nevoie de el.

Paul aruncă apoi coaja pe farfurie.

— Iar el știa asta.

În ușa se ivește Gil.

— Eu am terminat sus, ne spune, ca și cum l-am fi așteptat să termine. Putem pleca acum.

Paul pare bucuros să termine conversația. Comportamentul lui Taft este un reproș la adresa lui. Mă ridic și încep să strâng farfuriile.

— Nu-ți face griji pentru ele, îmi face semn Gil. O să trimită ei pe cineva jos.

Paul își șterge mâinile una de alta. Bucăți de pâine i s-au lipit de palme și le desprinde ca pe niște fâșii de piele moartă. Ne luăm amândoi după Gil, îndreptându-ne spre ieșire.

*

Ninsoarea e și mai intensă ca înainte, iar zăpada e atât de groasă, încât am impresia că văd lumea printre șiruri nesfârșite de petice albe. În vreme ce Gil manevrează Saab-ul spre vest, apropiindu-se de amfiteatru, mă uit în oglinda retrovizoare la Paul, întrebându-mă de cât timp ținea în el tot ce îmi povestise. Trecem în viteză pe lângă stâlpii de iluminat și preț de câteva secunde la intervale repetate de timp nu îl văd deloc. Chipul lui e doar o umbră.

De fapt, Paul a avut întotdeauna secrete față de noi. Ani de zile a ascuns adevărul despre copilăria lui, detaliile despre coșmarul trăit de el la școala parohială. Și acum ascunsese adevărul relației sale

cu Taft. Oricât am fi noi de apropiați, acum s-a creat între noi o anumită distanță, un sentiment că, deși avem multe în comun, nu a sosit încă vremea ca toate barierele dintre noi să cadă. Leonardo scria că un pictor ar trebui să-și înceapă fiecare pânză nouă vopsind-o complet în negru, deoarece toate lucrurile din natură sunt întunecate și nu-și dezvăluie coloritul decât atunci când sunt expuse la lumină. Cei mai mulți pictori procedează exact pe dos, începând cu vopsirea pânzei în alb și adăugând umbre abia la sfârșit. Însă Paul, care îl cunoaște pe Leonardo atât de bine încât ai crede că bătrânul a dormit alături pe salteaua de jos din camera noastră, înțelege exact însemnătatea începutului cu umbre. Singurele lucruri pe care oamenii le pot afla vreodată despre tine sunt cele pe care îi lași tu să le vadă.

Poate că n-aș fi conștientizat asta atât de bine dacă nu s-ar fi petrecut un lucru interesant în campus cu doar câțiva ani înainte de sosirea noastră, un lucru care ne-a atras atenția mie și lui Paul. Un hoț de biciclete de douăzeci și nouă de ani pe nume James Hogue a intrat în Princeton susținând că e altcineva, mai precis un ajutor de fermier din Utah în vârstă de optsprezece ani. Hogue pretindea că studiasse de unul singur Platon sub stele și că se antrenase să alerge un kilometru și jumătate în puțin peste patru minute. Când echipa de atletism l-a adus în campus pentru o probă, el a declarat că era pentru prima dată în decurs de zece ani când dormea sub un acoperiș. Biroul de admitere a fost atât de mișcat de declarație, că l-a acceptat pe loc. Când a rămas repetent un an, nimeni nu i-a luat-o în nume de rău. Hogue a declarat că a avut grijă de mama lui bolnavă, aflată în Elveția; de fapt, el făcuse închisoare timp de șase luni.

Înșelătoria era interesantă fiindcă, în vreme ce jumătate se baza pe o minciună sfruntată, cealaltă jumătate era mai mult sau mai puțin adevărată.

Hogue era un alergător de primă clasă și timp de doi ani a fost la Princeton vedeta echipei de atletism. Era o vedetă și în clasa lui, fiind prezent la multe cursuri, lucru de care eu n-aș fi fost niciodată capabil, și luând numai note maxime. Era atât de fermecător, încât Ivy l-a testat ca să devină membru în primăvara anului doi. A fost mare păcat că această carieră a lui s-a sfârșit așa cum s-a sfârșit.

Printr-o pură întâmplare, un spectator de la o cursă de atletism l-a recunoscut din viața lui anterioară. Zvonul s-a răspândit cu repeziciune, colegiul a lansat o anchetă și l-a arestat în mijlocul unei ore de laborator. A fost dat în judecată și Hogue s-a recunoscut vinovat de înșelăciune. În câteva luni s-a trezit din nou aruncat în închisoare, unde treptat a devenit iarăși un necunoscut.

Pentru mine, povestea lui Hogue fusese evenimentul acelei veri. Singurul eveniment care a rivalizat cu el a fost descoperirea că revista *Playboy* publicase un pictorial cu „Femeile de la Ivy” în primăvara anterioară. Pentru Paul însă, povestea însemna mult mai mult. El, care insistase mereu să-și condimenteze viața cu elemente de ficțiune, pretinzând că mâncase bine când, de fapt, nu mâncase nimic sau pretinzând că nu vrea să-și cumpere un computer deoarece nu-i place să folosească așa ceva, era exact genul de om care se simțea hărțuit de adevăr. Unul dintre puținele avantaje ale originilor obscure, o caracteristică împărtășită atât de Paul, cât și de Hogue, este libertatea de a te reinventa. De fapt, cu cât am ajuns să-l cunosc mai bine pe Paul, cu atât am priceput mai bine că era mai puțin vorba de libertate cât de obligație.

Cu toate astea, văzând ce s-a întâmplat cu Hogue, Paul a trebuit să reconsidere amplasarea liniei subțiri dintre propria reinventare și păcălirea tuturor. Începând cu ziua în care sosise la Princeton, a pășit cu prudență de-a lungul acestei

linii, mai degrabă păstrând secrete decât spunând minciuni. Când mă gândesc la asta mă cuprinde o veche spaimă. Înțelegând modul în care *Hypnerotomachia* îl captivase, tata a comparat odată cartea cu o relație de dragoste cu o femeie. „Te face să minți, mi-a spus el, ba chiar să te minți pe tine însuși.” E posibil ca teza lui Paul să fie tocmai o asemenea minciună. După patru ani petrecuți alături de Taft, Paul s-a dat peste cap pentru carte, a renunțat să mai doarmă pierzându-și somnul pentru carte, iar în schimbul tuturor acestor sacrificii cartea i-a adus foarte puține satisfacții.

Privind din nou în oglindă, îl văd urmărind ninsoarea. În ochi are o privire lipsită de expresie și chipul îi pare palid. La distanță, un semafor luminează galben intermitent. Tata m-a mai învățat ceva fără să-mi spună direct: niciodată să nu investești în ceva atât de mult încât eșecul să te coste fericirea. Paul era în stare să-și vândă și hainele de pe el pentru o mână de iluzii. Abia acum începe și el să se întrebe dacă iluziile astea vor rodi ceva.

CAPITOLUL 9

Cred că mama mea a fost cea care mi-a spus că un prieten bun sare în ajutorul tău în secunda în care îl rogi – dar un prieten de suflet o face fără a fi rugat. În viața unei persoane există atât de puține momente când apare un asemenea prieten, încât ți se pare aproape nefiresc când se ivesc dintr-o dată trei astfel de oameni.

Noi patru ne-am întâlnit într-o noapte răcoroasă în toamna primului an de colegiu. Eu și Paul petreceam deja mult timp împreună, iar Charlie – care se prezentase în prima zi de școală dând buzna în camera lui Paul și oferindu-se să-l ajute la despachetat – locuia într-o cameră de o persoană puțin mai încolo pe coridor. Gândindu-se că nimic nu poate fi mai rău decât să fii singur, Charlie era mereu în căutare de noi prieteni.

Paul avea îndoieli în legătură cu acest personaj sălbatic și impresionant, care nu înceta să-i bată la ușă, propunându-i tot felul de aventuri. Ceva din constituția athletică a lui Charlie părea să provoace teama în sufletul lui, de parcă el însuși ar fi fost torturat atunci când era copil de un bătaș cu aceeași alură. Din punctul meu de vedere, eram surprins că Charlie nu se plictisise de noi, care eram prea liniștiți prin comparație cu el. În cea mai mare parte a primului nostru semestru, am fost convins că ne va abandona pentru tovarăși asemănători lui. În mintea mea, el făcea parte dintr-o minoritate sănătoasă de atleți – de genul celor care au mama neurochirurg și tata director general – care au trecut prin școală având parte mai degrabă de instructori decât de probleme și care au ajuns la Princeton fără niciun plan anume exceptând distracția și absolvirea în jumătatea superioară a clasei.

Toate astea par amuzante acum. Adevărul e că Charlie a crescut în inima Philadelphiei și a mers

cu serviciul voluntar de ambulanță prin cele mai rău famate cartiere ale orașului. Era un puști mediocru de la o școală publică, al cărui tată era reprezentant de vânzări regional pentru un producător de chimicale de pe Coasta de Est și a cărui mamă predă știința la elevi de clasa a șaptea. Când a făcut cerere de admitere la colegiu, părinții lui i-au spus clar că orice depășea ca valoare taxele normale reprezenta o chestiune pe care trebuia să o rezolve singur. În ziua în care ajunsese în campus, Charlie contractase deja mai multe împrumuturi studentești și se îndatorase mai mult decât am fi putut-o face noi, ceilalți, până la absolvire. Chiar și Paul, care provenea dintr-un mediu și mai sărac, beneficia de o bursă întreagă, fiind atât de nevoiaș.

Poate că acesta era și motivul pentru care, în afara lui Paul, ale cărui insomnii erau generate de apropierea termenului limită de predare a lucrării, niciunul dintre noi nu făcea atât de multe și dormea atât de puțin precum Charlie. Charlie se aștepta la lucruri mărețe în schimbul banilor și, ca să justifice sacrificiul, își intensifica dăruirea personală. Nu era ușor să-ți menții un simț al identității într-o școală unde doar unul din cincisprezece studenți era negru și doar jumătate dintre aceștia erau bărbați. Pentru Charlie însă, povestea cu identitatea proprie nu s-a desfășurat niciodată conform unor tipare convenționale. Charlie avea o personalitate copleșitoare și un stil irezistibil de a-și stabili obiectivele. Eu, unul, am simțit încă de la început că noi eram cei care trăiam în universul lui, nu invers.

Bineînțeles că nu știam toate astea în acea seară târzie de octombrie, la doar șase săptămâni după ce l-am cunoscut, când Charlie a apărut la ușa lui Paul cu cel mai îndrăzneț plan al lui de până atunci. Încă din vremea Războiului Civil, studenții de la Princeton căpătaseră obiceiul de a fura limba clopotului din vârful Nassau Hall, cea mai veche clădire din campus. Ideea originală fusese aceea

că, dacă acel clopot nu putea anunța începutul unui nou an universitar, atunci anul nu putea începe. Nu știu dacă a existat cineva care chiar să creadă în așa ceva, dar știu că furatul limbii clopotului a devenit o tradiție și că studenții încercau orice, de la forțarea încuietorilor la cățărutul pe pereți, pentru a păstra această tradiție. După mai bine de o sută de ani, administrația campusului s-a săturat de atâtea necazuri și s-a temut de un posibil proces, încât a anunțat în cele din urmă că limba a fost scoasă de la locul ei. Numai că Charlie avea informații că lucrurile nu stăteau așa. După spusele lui, zvonul era doar o farsă, iar limba se odihnea bine mersi la locul ei. Iar în noaptea aceea, cu ajutorul nostru, el avea de gând să o fure.

Nu mai e nevoie să explic că pătrunderea într-o clădire istorică, înarmat cu un set de chei furate, și apoi fuga din fața inspectorilor având în vedere piciorul meu invalid, totul în numele unei limbi de clopot lipsite de valoare și a cincisprezece minute de faimă în cadrul campusului nu mi s-a părut o idee genială. Însă cu cât Charlie insista pe această temă, cu atât îmi dădeam mai bine seama de argumentele lui: dacă studenții în anii mai mari au lucrările și temele lor de cercetare, iar studenții de anul doi își aleg cursurile și cluburile în care să ia masa, atunci tot ce le mai rămâne bobocilor este să-și asume riscuri sau să fie prinși în timpul acțiunii. Decanii nu puteau fi mai îngăduitori ca atunci. Iar când Charlie a insistat că avea să fie nevoie de nu mai puțin de trei oameni, amândoi am decis că singura cale corectă de a rezolva lucrurile era prin vot. În cadrul unui exercițiu clar de democrație, am demonstrat o ușoară superioritate față de Paul, iar acesta a cedat, nefiind genul care să se opună cu înverșunare inițiativelor. Am convenit să-i ținem de șase lui Charlie și, după ce ne-am plănuit bine strategia de atac, toți trei am strâns de unde am putut și ce am

reușit în materie de haine negre de camuflaj și la miezul nopții am pornit spre Nassau Hill.

Am mai spus că noul Tom – cel care supraviețuise accidentului de mașină – era construit acum dintr-un material mai pus pe aventură și mai curajos decât ființa slabă care fusese vechiul Tom. Să fim clari asupra unui aspect însă. Vechi sau nou, nu am stofă de James Bond. Timp de o oră după ce am ajuns la Nassau Hall, am stat de pază încordat și plin de sudoare, temându-mă și de umbra mea și tresărind la orice sunet. Apoi, puțin după unu noaptea, s-a întâmplat lucrul de care mă temeam. Când primul dintre cluburi și-a închis porțile în acea noapte, a început migrația de studenți și paznici către vest, înspre campus. Charlie promisese că până la acea oră vom fi departe de Nassau Hill, dar acum nu se vedea nicăieri.

M-am întors și am șuierat înspre Paul:

— Ce îi ia așa de mult timp?

Însă n-am primit niciun răspuns.

Retrăgându-mă cu un pas în întuneric, am vorbit din nou, mijind ochii în penumbră:

— Ce naiba face acolo sus?

Însă când m-am uitat după colț, n-am zărit nici urmă de Paul. Ușa din față a clădirii era întredeschisă.

Am alergat spre intrare. Vârându-mi capul înăuntru, am auzit o conversație la distanță între Charlie și Paul.

— Nu e acolo sus, spunea Charlie.

— Grăbiți-vă! am spus eu. Vin încoace.

Brusc, din întunericul din spatele meu s-a auzit o voce:

— Poliția campusului! Stai pe loc!

M-am întors îngrozit. Charlie a tăcut brusc. Probabil că nu auzisem bine, deoarece am avut senzația că îl aud pe Paul înjurând.

— Pune-ți mâinile în șolduri, s-a auzit iarăși vocea.

Am simțit cum mi se înceteșează creierul. Mi-am imaginat ancheta, avertismentul decanului, apoi exmatricularea din colegiu.

— Pune-ți mâinile în șolduri, a repetat vocea, mai tare.

M-am conformat.

Pentru câteva clipe s-a lăsat tăcerea. Am căutat să-l zăresc pe polițist în întuneric, dar n-am putut vedea nimic.

Următorul sunet pe care l-am auzit a fost un hohot de râs.

— Și acum mișcă-te, iubito. Dansează!

Silueta care s-a ivit din beznă era cea a unui student. Individul a râs din nou, apoi s-a apropiat cu mișcări de rumba. Avea o înălțime undeva între înălțimea mea și cea a lui Charlie, iar părul negru îi cădea pe față. Bluzonul negru îi acoperea o cămașă albă apretată, cu prea mulți nasturi desfăcuți.

Charlie și Paul au ieșit îngrijorați din clădirea din spatele meu, cu mâinile goale.

Tânărul s-a dus la ei, zâmbind.

— Așadar, e adevărat? a întrebat el.

— Ce anume? a mârâit Charlie, uitându-se urât la mine.

Tânărul a arătat spre clopotniță.

— Limba. Chiar au scos-o de acolo?

Charlie n-a spus nimic, dar Paul a încuviințat tăcut, încă pătruns de spiritul de aventură.

Noul nostru prieten s-a gândit câteva secunde.

— Dar ați ajuns acolo sus?

Am început să-mi dau seama unde voia să ajungă.

— Păi nu puteți pleca pur și simplu.

În ochi i se citeau intențiile răutăcioase. Charlie începea să-l placă tot mai mult. Nu peste mult timp m-am trezit înapoi în postul de veghe, păzind ușa dinspre est, în vreme ce ei trei au dispărut în clădire.

Cincisprezece minute mai târziu, când s-au întors, niciunul nu mai purta pantaloni.

— Ce faceți? m-am minunat eu.

Au venit spre mine, braț la braț, executând niște mișcări ușoare de dans în boxeri. Privind spre cupolă, am zărit șase craci de pantaloni fluturând prinși de giruetă.

Am îngăimat că trebuie să mergem acasă, dar ei s-au uitat unul la altul și m-au huiduit. Străinul a insistat că trebuie să mergem la unul dintre cluburi pentru a sărbători. Spunea că sosise momentul câtorva toasturi la Ivy, știind prea bine că, la acea oră, pantalonii pe Prospect Avenue erau doar opționali.

În vreme ce ne îndreptam așadar spre Ivy, către est, noul nostru prieten ne-a spus povești despre șotiile făcute de el în liceu: vopsirea piscinei în roșu pentru Ziua de Sfântul Valentin; eliberarea de gândaci la ora de engleză când bobocii citeau din Kafka; scandalizarea celor din departamentul de teatru prin umflarea unui penis gigantic deasupra acoperișului teatrului în seara de debut cu *Titus Andronicus*. Am recunoscut că eram impresionat. Am descoperit ulterior că și el era boboc. Afirmă că absolvise liceul din Exeter și că se numea Preston Gilmore Rankin.

— Dar, a adăugat el, așa cum îmi amintesc până în ziua de astăzi, voi îmi puteți spune Gil.

Gil se deosebea de noi, bineînțeles. Privind retrospectiv, cred că a ajuns la Princeton atât de obișnuit cu îndeșularea de la Exeter, încât bogăția și distincția deveniseră aspecte invizibile pentru el. Singurul element important în ochii lui era caracterul și poate de aceea, în cursul primului nostru semestru, Gil s-a simțit imediat atras de Charlie, iar prin Charlie, de noi. Farmecul lui personal reușea întotdeauna să anuleze diferențele, iar eu nu m-am putut împiedica să nu simt că Gil avea să joace un rol extrem de important pentru noi.

La mese și la petreceri, Gil rezerva întotdeauna un loc pentru noi. În vreme ce Paul și Charlie au hotărât repede că ideile lui Gil despre viața socială prea nu semănau cu ale lor, eu am descoperit că îmi plăcea compania lui Gil cel mai mult atunci când ședeam la o masă sau ne înghesuiam la un bar în anticamera clubului Ivy, indiferent dacă eram singuri sau însoțiți de prieteni. Dacă Paul se simțea ca acasă într-o sală de curs sau cu o carte în mână, iar Charlie se simțea acasă într-o ambulanță, atunci Gil se simțea acasă ori de câte ori avea loc o conversație, fără să-i pese de ce spune restul lumii. Multe dintre cele mai bune nopți de care îmi amintesc le-am petrecut la Princeton cu el.

Către sfârșitul primăverii anului doi, venise vremea și pentru noi să ne alegem cluburile – și pentru cluburi să-și aleagă membrii. Cele mai multe cluburi instauraseră un soi de sistem de loterie ca să își facă selecția: candidații își depuneau numele pe o listă deschisă și noua secțiune a clubului era aleasă la întâmplare. Câteva cluburi însă menținuseră vechiul sistem, cunoscut sub numele de „sfada”. Această „sfadă” amintește de competițiile pentru intrarea într-o fraternitate, prin aceea că acest sistem permite selectarea membrilor unui club mai degrabă pe baza meritelor decât a șanselor. Și, la fel ca în cazul fraternităților, definițiile folosite de ei pentru „merite” nu prea seamănă cu cele găsite, de pildă, într-un dicționar. Eu și Charlie ne-am înscris numele la loteria de la Cloister Inn, unde păreau să se adune prietenii noștri comuni. Gil a ales, bineînțeles, sistemul „sfadă”. Iar Paul, aflat sub influența lui Richard Curry, un vechi membru Ivy, a lăsat orice prudență deoparte și a ales și el „sfada”.

Privit din exterior, Gil era perfect croit pentru Ivy. Îndeplinea toate criteriile posibile de admitere, de la faptul că era fiul unui membru al unor cluburi de vază, până la faptul că el însuși era membru al

celor mai înalte cercuri sociale din campus. Era chipeș fără să facă niciun efort deosebit pentru asta – căci întotdeauna se purta cu finețe și niciodată nu avea toane – putea fi tăios, dar într-un mod elegant, era sclipitor fără a lăsa impresia de tocilar. Iar faptul că tatăl lui era un agent de bursă cu avere, care îi oferea unicului său fiu alocații mai mult decât generoase, nu făcea decât să sporească aceste șanse de admitere. Ca atare, nu a surprins pe nimeni faptul că a fost admis în Ivy în acea primăvară, după cum nu a surprins pe nimeni nici faptul că a fost ales președintele clubului un an mai târziu.

Cât despre acceptarea lui Paul în Ivy, ea s-a produs în urma unui proces cu o logică total diferită. La această admitere a contribuit susținerea lui Gil și, de la distanță, cea a lui Richard Curry, ambii niște ajutoare prețioase fără de care cazul lui Paul ar fi fost lipsit de orice șansă. Dar succesul lui nu s-a datorat numai acestor relații importante. În acea vreme, Paul era deja recunoscut ca unul dintre studenții excepționali din anul nostru. Spre deosebire de șoarecii de bibliotecă, indivizi care nu se aventurau niciodată în afara clădirii Firestone, Paul era condus de o curiozitate care îl transforma într-un personaj cu care îți făcea o adevărată plăcere să te întâlnești și să discuți. Studenții mai mari de la Ivy păreau să descopere ceva cu adevărat fermecător în acest elev de anul doi, care nu avea niciun fel de talent de a trage sforile, dar care se referea la autori morți de multă vreme folosind prenumele lor și părea să-i cunoască extrem de bine și de detaliat. Când Paul a fost acceptat, nici măcar el nu a fost surprins. În acea noapte de admitere, când s-a întors ud din cap până în picioare de șampania sărbătoririi, am crezut că și-a găsit în sfârșit un nou cămin.

De fapt, pentru o vreme, eu și Charlie am fost îngrijorați că magnetismul clubului Ivy i-ar fi putut îndepărta pe cei doi de noi. Iar din acest punct de

vedere nu ne-a fost de niciun folos faptul că, între timp, Richard Curry ajunsese să aibă o importanță covârșitoare în viața lui Paul. Cei doi se cunoscuseră în prima parte a anului întâi, când am fost de acord să iau masa cu Richard în cursul uneia dintre rarele mele vizite în New York. Interesul pe care acest om mi-l arătase după moartea tatei mi se păruse întotdeauna bizar și un lucru egoist – nu știam niciodată care din noi era surogatul, tatăl fără copii sau orfanul fără tată – așa că l-am rugat pe Paul să ni se alăture la cină, sperând să-l folosesc pe el pe post de tampon. Lucrurile au mers mai bine decât intenționasem eu. Conexiunea dintre ei s-a realizat aproape instantaneu: Curry a întrezărit imediat în Paul realizarea viziunii sale despre potențialul meu personal, viziune pe care el pretindea că și tatăl meu o împărtășise. Interesul lui Paul în *Hypnerotomachia* răscolea în Curry amintiri din epoca de glorie când lucrase la carte cu tata și cu Vincent Taft. După mai puțin de un semestru, Curry s-a oferit să-l trimită pe Paul în Italia pentru a-și petrece vacanța de vară pentru documentare. Pe atunci, sprijinul susținut de Curry lui Paul începuse să mă îngrijoreze.

Dar dacă eu și Charlie ne temeam că pierdem doi buni prieteni, temerile noastre s-au spulberat destul de curând. La sfârșitul celui de-al treilea an, Gil a propus ca toți să locuim împreună în anul patru, o decizie care însemna că el era dispus să renunțe la camera sa de președinte de la Ivy ca să fie colegul nostru de cameră în campus. Paul a fost imediat de acord. Ca atare, după ce am obținut o repartizare mediocră la loteria camerelor, ne-am trezit cazați într-o clădire din capătul de nord al clădirii Dod. Charlie susținea că un apartament la etajul patru ne-ar fi determinat să mai facem și ceva exerciții fizice, dar până la urmă au prevalat bunul-simț și comoditatea, așa că apartamentul de

la parter, bine mobilat grație lui Gil, ne-a devenit cămin pentru ultimul an la Princeton.

*

Acum, în vreme ce eu, Gil și Paul și ajungem în curtea dintre capela universității și amfiteatrul mare, suntem întâmpinați de o priveliște ciudată. Mai mult de o duzină de corturi au fost montate în ninsoare, sub fiecare dintre ele fiind întinsă o masă pe care se servește mâncare. Îmi dau imediat seama ce înseamnă asta, dar nu-mi vine să cred. Organizatorii cursului vor să servească mâncare și băutură afară.

Exact ca la o petrecere câmpenească înaintea unui uragan neașteptat, mesele sunt complet pustii. Pământul de sub ele este plin de noroi și de smocuri de iarbă. Zăpada se furișează pe la colțuri, iar în vântul puternic fețele de masă flutură turbate, ancorate cu vase mari și grele care în curând vor fi pline de ciocolată fierbinte sau cafea și de platouri cu prăjiturile și pateuri învelite în plastic. În curtea tăcută imaginea are un aer straniu, ca de oraș aflat în plină mișcare, devastat de o calamitate, un soi de punere în scenă a dezastrului de la Pompei.

— Așa ceva e incredibil, spune Gil în vreme ce parchează mașina.

Ieșim din vehicul și Gil pleacă spre amfiteatru, oprindu-se ca să scuture puțin pilonii de sprijin ai celui mai apropiat cort. Întreaga structură tremură.

— Stai să vezi ce va face Charlie când vede asta.

Ca la comandă, Charlie se ivește în ușa amfiteatrului. Dintr-un motiv oarecare, se pregătește să plece.

— Hei, Chuck, îl strig eu apropiindu-ne de el și arătând înspre curte. Ce zici de toate astea?

Însă Charlie are alte preocupări.

— Cum naiba să intru în sală? se repede el la Gil. Voi, idioților, ați pus o fată la intrare, iar ea nu vrea să mă lase înăuntru.

Gil deschide ușa pentru noi toți. Prin „idioti” înțelege că Charlie se referă la membrii Ivy. În calitate de copreședinți ai celei mai mari congregații creștine din campus, trei fete în anul patru de la club coordonează ceremoniile de Paște.

— Ia-o mai blând, zice Gil. Au crezut că cei de la Cottage încearcă să facă un soi de farsă. Și încearcă să înăbușe din fașă orice tentativă.

Charlie se apucă sugestiv de o parte importantă a corpului.

— Zău? Păi atunci mai bine ar îngropa asta din fașă.

— Minunat, exclam eu, îndreptându-mă spre amfiteatru. Pantofii îmi sunt uzi leoarcă. Putem intra, vă rog?

La intrare, o fată de anul doi cu păr blond-platinat și un bronz de schioare stă în spatele unei mese lungi, deja clătinând din cap. Însă când Gil ajunge în spatele nostru, în capul scărilor, totul se schimbă.

Fata se uită sfioasă la Charlie.

— Nu știam că ești cu Gil... începe ea.

Din interior aud vocea profesorului Henderson de la catedra de literatură comparată, care îl prezintă pe Taft publicului.

— Las-o baltă, i-o retează Charlie, trecând de masă și pornind spre intrarea în amfiteatru.

Noi, ceilalți, îl urmăm.

Amfiteatrul e plin ochi. De-a lungul pereților și în spatele sălii, lângă intrare, cei care nu au găsit un loc stau în picioare. O zăresc pe Katie într-un rând din spate, alături de alte fete de la Ivy, dar, înainte de a reuși să-i atrag atenția, Gil mă împinge în față, căutând un loc unde să stăm toți patru. Își pune un deget în dreptul buzelor și arată spre scenă. Taft se îndreaptă spre podium.

Discursul din Vinerea Mare este o tradiție adânc înrădăcinată la Princeton. Este prima dintre cele trei festivități pascale care au devenit repere fixe în viețile sociale ale multor studenți, creștini și necreștini deopotrivă. Legenda spune că evenimentul a fost introdus în primăvara lui 1758 de Jonathan Edwards, teribilul om al bisericii din New England care a devenit al treilea președinte al colegiului Princeton. Edwards le-a oferit studenților o predică în noaptea Vinerei Mari, după care a dat o masă în seara de sâmbătă și apoi i-a dus la slujbă în noaptea de înviere. Cumva aceste ritualuri s-au păstrat de atunci și până în prezent, profitând de imunitatea față de timp și de soarta pe care colegiul o conferă tuturor lucrurilor, la fel cum o groapă veche cu smoală, rămasă descoperită, continuă să omoare tot ce cade în ea din greșeală.

Așa cum se mai întâmplă de multe ori, una dintre victimele acestei gropi cu smoală a fost chiar Jonathan Edwards. La scurt timp după sosirea la Princeton, lui Edwards i s-a administrat un vaccin puternic împotriva vărsatului de vânt, în urma căruia bătrânul a decedat în mai puțin de trei luni. Neluând în seamă faptul că omul era probabil prea slăbit ca să inventeze asemenea ceremonii, oficialitățile colegiului au recreat toate cele trei sărbători, an după an, în ceea ce se numește în mod eufemistic „un context modern”.

Bănuiesc că Jonathan Edwards n-a fost niciodată un mare admirator al eufemismelor sau al contextelor moderne. Luând în considerație faptul că metafora lui celebră pentru viața oamenilor se lega de un păianjen care se bălăngăne deasupra genunilor iadului, atârnat acolo de un Dumnezeu plin de ură, probabil că bătrânul se răsucesce în mormânt în fiecare primăvară. Predica din Vinerea Mare nu este acum decât un discurs

ținut de un membru al Facultății de Științe Umaniste. În cadrul discursului, singurul lucru menționat mai rar decât Dumnezeu este iadul. Cina inițială cu motiv religios, a cărei concepție fusese probabil de austeritate și de inspirație calvinistă, este acum un banchet în cea mai frumoasă dintre sufrageriile studenților din anii inferiori. Iar slujba de la miezul nopții, care mai mult ca sigur făcea să tremure pereții bisericii pe vremuri, este acum o celebrare a credinței lipsite de ceremonie, unde nici măcar atei sau agnosticii nu se pot simți nelalocul lor. Poate că acesta este motivul pentru care studenții de toate orientările religioase participă la ceremoniile de Paște, fiecare dintr-un motiv diferit, și toți pleacă de acolo fericiți, cu speranțele confirmate și orgoliile intacte.

Taft stă pe podium, gras și neîngrijit ca de obicei. Văzându-l, mă gândesc la Procust, tâlharul mitologic, care își tortura victimele întinzându-le membrele pe un pat, dacă victimele erau prea scunde, sau ciopârțindu-le dacă erau prea înalte. De fiecare dată când mă uit la Taft, mă gândesc cât de prost e construit, cum capul îi este prea mare și burta prea rotundă, cum îi atârână grăsimea de brațe, ca și cum carnea i-ar fi fost trasă de pe oase. Cu toate astea, silueta lui are un aer de cântăreț de operă atunci când urcă pe scenă. În cămașa lui albă și mototolită și cu haina lui de tweed ponosită, Taft își depășește în importanță apariția materială și devine doar o minte care se adresează semenilor ei umani. Profesorul Henderson pășește către el, încercând să potrivească microfonul, iar Taft rămâne nemișcat, ca un crocodil ai cărui dinți sunt curățați de o pasăre. Acesta este uriașul din vârful vrejului de fasole sădit de Paul. Amintindu-mi de povestea cu Epp Lang și câinele, simt cum mă cuprinde iarăși revolta.

Până când găsesc un loc în spatele amfiteatrului, Taft și-a început discursul și deja a deviat de la obișnuita direcție a unui discurs din Vinerea Mare.

S-a apucat să ne prezinte ceva pe ecranul mare de proiecție, pe care apar o serie de imagini, fiecare mai îngrozitoare decât precedenta. Sfinți torturați. Martiri măcelăriți. Taft spune că e mai ușor să renunți la credință decât la viață, dar credința e mai greu de căpătat. A adus cu el și exemple ca să-și illustreze predica.

— Sfântul Denis, spune el, cu vocea bubuind în difuzoarele montate undeva sus, a fost martirizat prin decapitare. Conform legendei, leșul lui a înviat și a luat și capul cu el.

Deasupra, pe ecran, se vede o pictură cu un om legat la ochi, cu capul pe o piatră. Călăul ridică un topor imens.

— Sfântul Quentin, continuă el, trecând la imaginea următoare. Pictat de Jacob Jordaens, în 1650. A fost tras pe roată, apoi biciuit. S-a rugat la Dumnezeu pentru tărie și putere și a supraviețuit, dar ulterior a fost trimis în judecată pentru vrăjitorie. A fost tras pe roată și bătut, iar carnea i-a fost străpunsă cu sârme de fier de la umeri până la coapse. În degete i-au fost înfipite cuie de fier, ca și în țeastă și în trup. În cele din urmă a fost decapitat.

Neînțelegând sensul acestei expuneri, sau poate neimpresionat după ororile pe care le vede de obicei în timpul lucrului pe ambulanță, Charlie se întoarce spre mine.

— Așadar, ce voia Stein? mă întreabă el în șoaptă.

Pe ecran apare imaginea întunecată a unui bărbat, complet dezbrăcat cu excepția unei cârpe în jurul șoldurilor, care e obligat să se întindă pe o suprafață de metal. Sub el este aprins un foc.

— Sfântul Laurențiu, continuă Taft, suficient de familiarizat cu detaliile grafice ca să nu se mai uite înspre ele. Martirizat în anul 258. Ars de viu pe un pat de fier.

— A găsit o carte de care are nevoie Paul pentru teza lui, îi răspund eu, tot în șoaptă.

Charlie arată spre legătura din mâna lui Paul.

— Trebuie să fie ceva important, remarcă el.

M-aș fi așteptat la o nuanță dură în cuvintele lui, ca un ecou al modului în care Stein ne-a retezat jocul, dar Charlie rostește vorbele cu respect. El și Gil continuă să pronunțe greșit *Hypnerotomachia* de cinci ori din zece încercări, dar cel puțin Charlie își poate da seama cât de mult a muncit Paul și cât de mult înseamnă această cercetare pentru el.

Taft apasă un buton în spatele proiecteurului și pe ecran apare o imagine și mai ciudată. Un bărbat zace pe o tăblie de lemn, cu o gaură în partea laterală a abdomenului. Din gaură, o sfoară este încet răsucită pe o țepușă de doi oameni care flanchează victima.

— Sfântul Erasmus, spune Taft, cunoscut și ca Elmo. A fost torturat de împăratul Dioclețian. A supraviețuit bătăilor cu bice și bâte. A trăit după ce a fost rostogolit prin smoală și i s-a dat foc. A scăpat din închisoarea în care fusese aruncat. A fost recapturat și forțat să se așeze pe un scaun de fier încins. În cele din urmă a fost ucis prin deschiderea stomacului și răsucirea intestinelor în jurul unui tambur.

Gil se întoarce spre mine.

— Chestia asta este *clar* diferită.

Un chip din rândul din spate se întoarce pentru a ne admonesta, dar pare că se răzgândește după ce privirea îi cade asupra lui Charlie.

— Inspectorii nici n-au vrut să audă de povestea mea legată de stor, îi șoptește Charlie lui Gil, încă dornic de conversație.

Gil se întoarce spre scenă, nevrând să reînvie subiectul.

— Sfântul Petru, continuă Taft, pictat de Michelangelo, în jurul anului 1550. Petru a fost martirizat sub domnia lui Nero, fiind crucificat cu capul în jos la cererea lui. Se socotea nevrednic să fie crucificat la fel ca Hristos.

Pe scenă, profesorul Henderson dă semne de iritare și își ciupește nervos un punct de pe o mânecă a cămășii. Fără niciun fel de conexiune logică între imaginile care se succedă, prezentarea lui Taft începe să semene mai puțin cu un discurs și mai mult cu un spectacol de voyeurism al unui sadic. Rumoarea obișnuită a conversațiilor din amfiteatru în Vinerea Mare s-a transformat într-o tăcere încremenită.

— Hei, spune Gil, bătându-l ușor pe Paul pe mânecă, Taft vorbește mereu despre astfel de lucruri?

Paul aprobă în tăcere.

— E cam ținut, nu-i așa? șoptește Charlie.

Stând atâta vreme departe de preocupările academice ale lui Paul, cei doi observă asemenea scene pentru prima dată în viața lor.

Paul dă iarăși tăcut din cap.

— Și acum ajungem, continuă Taft, la Renaștere. Perioada unui om care a îmbrățișat limbajul violenței pe care am încercat să-l dezvălui aici. Ce vreau eu să împărtășesc cu voi aici, în seara asta, nu este povestea măsluită de el prin moarte, ci o parte din povestea misterioasă pe care el a creat-o în timpul vieții. Omul era un aristocrat din Roma, pe nume Francesco Colonna. A scris una dintre cele mai rare cărți care au văzut lumina tiparului: *Hypnerotomachia Poliphili*.

Privirea lui Paul este fixată pe Taft, iar pupilele i se văd imense în întuneric.

— Din Roma? șoptesc eu.

Paul se uită la mine, nevenindu-i să-și creadă urechilor. Înainte de a-mi răspunde însă, la intrarea din spatele nostru se aude agitație. Un schimb violent și dur de replici a izbucnit între fata de la ușă și un individ masiv, aflat încă în obscuritate. Vocile lor răsună în încăpere.

Spre surprinderea mea, când individul apare la lumină, îl recunosc imediat.

CAPITOLUL 10

În ciuda protestelor vehemente ale blondei de la ușă, Richard Curry pătrunde în amfiteatru. Zeci de capete din spatele sălii se întorc. Curry inspectează audiența, apoi se întoarce spre scenă.

— Această carte, continuă Taft în fața sălii, neluând în seamă agitația de la ușă, reprezintă poate cel mai mare mister încă nedescifrat al tipăriturilor din Occident.

Priviri curioase măsoară intrusul din toate părțile. Curry arată complet dezordonat: cravata desfăcută, haina în mână, o privire rătăcită în ochi. Paul începe să-și croiască drum printr-un mic grup de studenți.

— A fost publicată de cea mai renumită tiparniță din întreaga Italie renascentistă, dar identitatea autorului ei rămâne încă un subiect de aprigă controversă.

— Ce caută tipul ăsta aici? șoptește Charlie.

Gil clatină din cap.

— Nu e Richard Curry?

Acum Paul a ajuns în dreptul ultimului rând și încearcă să-i atragă atenția lui Curry.

— Este considerată de mulți nu numai cea mai neînțeleasă carte din lume, continuă Taft, ci poate și cea mai valoroasă, după Biblia lui Gutenberg.

Paul a ajuns în spatele individului. Își lasă mâna pe spatele lui Curry, cu mare prudență, și îi șoptește ceva, dar bătrânul clatină din cap.

— Sunt aici, izbucnește Curry cu glas tare, suficient de tare ca mai mulți oameni din primul rând să întoarcă mirați capetele, ca să spun și eu ceva.

Taft se oprește din discurs. Toate chipurile din amfiteatru se uită la intrus. Acesta întinde mâna și și-o plimbă prin păr. Uitându-se urât la Taft, începe din nou să vorbească:

— Limbajul violenței? spune el, cu o voce pițigăiată, neobișnuită. Am auzit acest discurs cu treizeci de ani în urmă, Vincent, când aveai impresia că eu sunt publicul tău. Se întoarce spre mulțime și își întinde brațele în lateral, adresându-se tuturor: V-a povestit despre Sfântul Laurențiu? Sfântul Quentin? Sfântul Elmo și tamburul? Oare nu s-a schimbat nimic, Vincent?

Din public se aud murmure, ivite în clipa în care oamenii își dau seama de ura din glasul lui Curry. Dintr-un colț se aude un hohot scurt de râs.

— Acest individ, prieteni, continuă Curry, arătând spre scenă, este un farseur. Un idiot și un escroc. Se întoarce către Taft. Chiar și un șarlatan poate păcăli același om de două ori, Vincent. Dar tu? Tu te repezi asupra nevinovaților. Își duce degetele la buze și formează cu ele un gest de sărut. *Bravissimo, il Fraudolento!* Ridicând brațele, încurajează publicul să se ridice în picioare. O ovație la scenă deschisă, prieteni. De trei ori bravo! Pentru Sfântul Vincent, sfântul patron al hoților.

Taft îl privește furios pe intrus.

— De ce ai venit aici, Richard?

— Se cunosc? șoptește Charlie, uluit.

Paul încearcă să îi distragă atenția lui Curry, spunându-i să se oprească, dar Curry îi dă mai departe:

— Dar de ce ai venit tu aici, bătrâne prieten? Aici e teatru sau școală? Ce-o să mai furi de data aceasta, acum că jurnalul șefului de port nu mai e în mâinile tale?

Auzind asta, Taft înaintează câțiva pași.

— Oprește-te, tună el. Ce ai de gând să faci?

Însă vocea lui Curry se aude din nou ca un duh posedat:

— Unde ai pus bucata de piele din jurnal, Vincent? Spune-mi și o să plec. O să-ți poți continua farsa.

Umbrele amfiteatrului fac un joc sinistru pe chipul lui Curry. Profesorul Henderson sare în sfârșit în picioare și latră:

— Să cheme cineva oamenii de pază!

Un inspector este deja la un braț depărtare de Curry, dar Taft îi face semn să nu se amestece. Și-a recăpătat în întregime prezența de spirit.

— Nu, mârâie el. Dați-i drumul. Va pleca din proprie voință. Nu-i așa, Richard? Înainte ca ei să fie obligați să te aresteze!

Curry nu se dă absolut deloc bătut.

— Uită-te la noi, Vincent. Au trecut douăzeci și cinci de ani și purtăm același război. Spune-mi unde e desenul original și n-o să mă mai vezi. E singura afacere pe care o mai avem de rezolvat. Toate celelalte – Curry îmbrățișează simbolic întreg amfiteatrul, adunând tot ce e înăuntru laolaltă – sunt lipsite de orice valoare.

— Ieși, Richard, îi spune Taft.

— Noi am încercat și am eșuat, continuă Curry. Ce spun italienii? „Nu există hoț mai rău decât o carte proastă”. Hai să ne comportăm bărbătește în privința asta și să ne dăm la o parte. Unde e desenul?

În amfiteatru se aud șoapte. Inspectorul se vâără între Curry și Paul – dar, spre surprinderea mea, Curry își pleacă brusc capul și începe să meargă spre capătul coridorului. Expresia de agitație de pe chip îi dispare.

— Nebun bătrân și prost, zice el, adresându-i-se lui Taft, chiar și cu spatele spre scenă. Joacă teatru mai departe!

Studentii de lângă perete încep să împingă spre partea din față a amfiteatrului, menținând însă distanța. Paul rămâne locului, cu un aer nefericit, și își urmărește prietenul cum pleacă.

— Du-te, Richard, rostește Taft de pe scenă. Să nu te mai întorci.

Urmărim cu toții înaintarea înceată a lui Curry către ieșire.

Fata de la ușă privește scena cu ochi mari și plini de teamă. Peste câteva clipe, Curry trece pragul ușii, către anticameră, apoi se face nevăzut.

*

Imediat după dispariția lui, șoapte aprinse cuprind tot amfiteatrul.

— Ce naiba a fost asta? întreb eu, uitându-mă spre ieșire.

În colțul nostru, Gil se duce către Paul.

— Ești bine?

Paul spumegă de furie.

— Nu înțeleg...

Gil își lasă un braț peste umărul lui.

— Ce i-ai spus?

— Nimic, răspunde Paul. Trebuie să mă duc după el. Îi tremură mâinile în care continuă să țină strâns jurnalul. Trebuie să vorbesc neapărat cu el.

Charlie începe să protesteze, dar Paul e prea supărat ca să comenteze. Înainte ca vreunul dintre noi să mai apuce să insiste în vreun fel, se răsucesc pe călcâie și pornește spre ușă.

— Mă duc cu el, îi spun eu lui Charlie.

Acesta încuviințează. Vocea lui Taft începuse între timp să bubuie iarăși în fundal, iar când mă uit spre scenă pe drumul de ieșire, uriașul pare să mă fixeze. De pe locul ei, Katie îmi atrage atenția. Pune o întrebare mută din vârful buzelor despre Paul, dar nu înțeleg ce spune. Îmi închei fermoarul hainei și ies din amfiteatru.

În curte, corturile se înalță ca niște schelete în întuneric, dansând pe picioarele lor de lemn. Vântul s-a mai înmuiat, dar ninsoarea continuă să cadă, mai densă ca înainte. De după colț aud vocea lui Paul.

— E totul în regulă?

Dau colțul. La nici trei metri depărtare îl văd pe Richard Curry, cu haina fluturând în vânt.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Paul.

— Du-te înapoi înăuntru, îi răspunde Curry.

Fac un pas în față ca să aud mai multe, dar zăpada scârțâie sub pașii mei. Curry își înalță privirea și pune capăt conversației lor. Mă aștept la o scânteie de recunoștință în ochii lui, dar nu zăresc nimic. După ce își lasă palma pe umărul lui Paul, Curry pleacă încet de-a-ndăratelea.

— Richard! Nu putem discuta undeva? strigă Paul.

Însă bătrânul se îndepărtează repede, îmbrăcându-și haina. Nu-i răspunde lui Paul.

Îmi trebuie câteva secunde ca să-mi recapăt curajul și să mă duc lângă Paul. Împreună îl urmărim pe Curry cum dispare în umbra aruncată de capelă.

— Trebuie să aflu de unde a făcut rost Bill de jurnal, spune el.

— Chiar acum?

Paul încuviințează.

— Unde e Bill?

— În biroul lui Taft de la institut.

Privesc dincolo de curte. Singurul mijloc de transport al lui Paul este un vechi Datsun pe care el și l-a cumpărat din alocațiile primite de la Curry. Institutul e la ceva depărtare de locul în care ne aflăm.

— Tu de ce ai plecat de la discurs? întreabă el.

— Credeam că ai nevoie de ceva ajutor.

Buza de jos îmi tremură. În părul lui Paul se adună fulgii de zăpadă.

— O să-mi revin repede, mă asigură el.

Numai că el e cel fără haină.

— Haide. Putem merge împreună acolo cu mașina.

Paul își privește pantofii.

— Trebuie să discut singur cu el.

— Ești sigur?

Dă din cap.

— Cel puțin ia asta, mă ofer eu, dându-mi jos haina de postav.

Paul îmi zâmbește.

— Mersi.

— Cheamă-ne dacă ai nevoie de ceva.

Paul îmbracă haina și își strecoară jurnalul sub braț. După câteva clipe pornește pe jos prin ninsoare.

— Ești sigur că nu vrei ajutor? strig eu după el, cât mă mai putea auzi.

Paul se întoarce, dar numai ca să dea din cap a încuviințare.

— *Multă baftă*, îi urez eu, mai mult pentru mine.

Și, în vreme ce frigul începe să mi se strecoare pe sub gulerul cămășii, îmi dau seama că nu-mi rămâne nimic de făcut. Când Paul dispare, pornesc înapoi spre amfiteatru.

*

Pe drum trec pe lângă blonda de la intrare fără să scot vreo vorbă și descopăr că Gil și Charlie nu s-au mișcat din locul lor aflat în spatele amfiteatrului. Niciunul nu-mi acordă atenție; Taft le-a captat interesul. Vocea lui este de-a dreptul hipnotizantă.

— E totul în regulă? șoptește Gil.

Încuviințez, dar n-am chef să intru în detalii.

— Anumiți interpreți moderni, spune Taft, s-au mulțumit să accepte faptul că această carte se conformează multor convenții aparținând genului vechii Renașteri, acela al idilei bucolice. Dar dacă *Hypnerotomachia* este doar o poveste de dragoste convențională, atunci de ce sunt dedicate doar treizeci de pagini idilei dintre Poliphilo și Polia? De ce restul de trei sute patruzeci de pagini formează un labirint de comploturi, întâlniri ciudate cu personaje mitologice, disertații pe subiecte ezoterice? Dacă doar unul din fiecare zece cuvinte ține de idila în sine, atunci cum explicăm celelalte nouăzeci de procente din carte?

Charlie se întoarce iarăși spre mine.

— Tu știai de toate chestiile astea?

— Mda.

Am auzit același discurs de zeci de ori acasă, la cină.

— Pe scurt, nu este vorba doar de o poveste de dragoste. *Lupta pentru dragoste într-un vis* a lui Poliphilo, așa cum s-ar traduce titlul din latină, este mult mai complexă decât o chestie de genul băiatul-care-cunoaște-fata. Timp de cinci sute de ani, cărturarii au supus cartea celor mai puternice instrumente de interpretare din zilele lor și niciunul nu a descoperit o cale de ieșire din labirint.

Cât de grea este *Hypnerotomachia*? Gândiți-vă cât s-au temut traducătorii cărții. Primul traducător în franceză a comprimat propoziția de deschidere, care în original avea mai mult de șaptezeci de cuvinte lungime, în mai puțin de douăsprezece. Robert Dallington, un contemporan al lui Shakespeare care a încercat o traducere mai exactă, a ajuns pur și simplu la disperare. A renunțat la încercare când nici măcar nu ajunsese la jumătatea cărții. De atunci nu s-a mai încercat nicio traducere în engleză. Intelectualii occidentali au considerat cartea un sinonim al obscurității încă de la publicarea ei. Rabelais și-a bătut joc de ea. Castiglione i-a avertizat pe oamenii din epoca Renașterii să nu vorbească precum Poliphilo atunci când ies la vânătoare de femei.

Și atunci, de ce este atât de greu de înțeles? Deoarece ea conține nu numai cuvinte latinești și italienești, ci și cuvinte grecești, iudaice, arabe, caldeene și hieroglife egiptene. Autorul a scris simultan în mai multe limbi, uneori în mod interschimbabil. Și atunci când toate acele limbi nu îi erau de ajuns, a inventat el însuși alte cuvinte.

Mai mult, există unele mistere care învăluie cartea. În primul rând, până de curând nimeni nu a știut cine a scris-o. Secretul identității autorului a

fost atât de strașnic păzit, încât nici măcar marele Aldus, cel care a publicat cartea, nu a aflat cine i-a compus cea mai faimoasă operă tipărită. Unul dintre editorii *Hypnerotomachiei* a scris o introducere în care le cere muzelor să dezvăluie numele autorului. Muzele refuză. Ele îi explică omului că „e mai bine să fii prudent și să împiedici distrugerea lucrurilor divine de către gelozia răzbunătoare”.

Și atunci se ridică o serie de întrebări: De ce s-ar fi ostenit atât autorul dacă nu ar fi scris altceva decât o idilă bucolică? De ce atât de multe limbi? De ce două sute de pagini de arhitectură? De ce optsprezece pagini despre un templu al lui Venus sau douăsprezece pagini despre un labirint subacvatic? De ce cincizeci de pagini despre o piramidă? Sau alte o sută patruzeci de pagini despre pietre prețioase și metale, balet și muzică, mâncare și aranjamente de masă, despre floră și faună?

Poate chiar mai important decât atât, ce roman ar fi putut învăța atât de multe despre atâtea subiecte, ar fi putut stăpâni la perfecție atâtea limbi și l-ar fi putut convinge pe cel mai mare meșter tipograf din Italia să-i publice misterioasa carte fără ca acesta să-i menționeze numele?

Mai presus de toate însă, ce erau acele „lucruri divine” despre care se face aluzie în introducere și pe care muzele au refuzat să le divulge? Ce era cu acea gelozie răzbunătoare pe care se temeau ca aceste lucruri să n-o inspire?

Răspunsul este că aici nu avem de a face cu o poveste de dragoste. Autorul trebuie să fi avut cu totul alte intenții – intenții pe care noi, cercetătorii, nu am reușit să le înțelegem încă. Dar de unde să începem căutarea răspunsurilor?

Nu am de gând să răspund la această întrebare în locul vostru, în schimb, vă voi lăsa cu o șaradă la care să vă gândiți singuri. Rezolvați această

șaradă și veți fi mai aproape cu un pas de înțelegerea sensului *Hypnerotomachiei*.

Cu asta, Taft pornește proiectorul cu o apăsare a telecomenzii. Pe ecran apar trei imagini, dezarmante în contrastul lor alb-negru.

— Acestea sunt trei desene din *Hypnerotomachia*, descriind un coșmar pe care îl are Polia ceva mai târziu în cursul poveștii. Așa cum le descrie ea, primul desen înfățișează un copil care străbate o pădure într-o caleașcă în flăcări, aceasta fiind trasă de două femei goale pe care el le biciuiește ca pe niște animale sălbatice. Polia privește scena din ascunzișul ei în pădure.

Al doilea desen arată copilul eliberând femeile prin tăierea lanțurilor lor fierbinți ca focul cu o sabie de fier. Apoi înfige sabia în fiecare din ele și, după ce femeile mor, le dezmembrează.

În ultimul desen, copilul a smuls inimile încă palpitând ale celor două femei din cadavrele lor și le aruncă păsărilor de pradă. Măruntaiele le aruncă vulturilor. Apoi, după tranșarea cadavrelor, aruncă resturile câinilor, lupilor și leilor care s-au strâns în jur.

Când Polia se trezește din vis, doica ei îi spune că acel copil este Cupidon și că femeile erau tinere care îl mâniaseră refuzând afecțiunea pețitorilor lor. Polia deduce de aici că a greșit respingându-l pe Poliphilo.

Taft face o pauză, întorcând spatele publicului ca să contemple imaginile uriașe care par să plutească în aer în spatele lui.

— Dar dacă presupunem că înțelesul explicit nu este și înțelesul *real*? reia el, continuând să stea cu spatele la noi, cu o voce străină ce reverberează în microfonul pe care îl are prins de piept. Dacă interpretarea dată de doică visului nu este, de fapt, cea corectă? Dacă ar trebui să folosim pedeapsa aplicată acestor femei ca să descifrăm care a fost adevărata lor crimă?

Să ne gândim la pedepsele pentru crima de înaltă trădare practicate în cadrul mai multor națiuni europene timp de secole înainte și după ce a fost scrisă *Hypnerotomachia*. Un criminal condamnat pentru înaltă trădare era mai întâi târât – adică era legat de coada unui cal și târât pe

pământ prin întregul oraș. Astfel era dus la spânzurătoare, unde era atârnat în ștreang până când ajungea doar pe jumătate mort. În acel moment era spintecat, iar măruntaiele îi erau smulse din trup și arse chiar în fața lui de către călău. Inima îi era scoasă și arătată mulțimii adunate în jur. Apoi călăul decapita ce mai rămăsese din trup, tăia rămășițele și înfigea bucățile în țepe aflate în locuri publice, spre a le servi drept luare-aminte potențialilor trădători.

În vreme ce rostește toate astea, Taft își întoarce privirea spre public, ca să observe reacțiile. Acum se răsucesc încet înapoi spre imagini.

— Ținând cont de toate aceste amănunte, haideți să reconsiderăm imaginile noastre. Vedem că multe dintre detalii corespund genului de pedeapsă pe care tocmai l-am descris. Victimele sunt trase către locul unde vor muri – sau, mai degrabă un pic ironic, ele însele trag caleașca celui care le va fi călău. Sunt dezmembrate și mădularele lor sunt prezentate mulțimii adunate, care în acest caz este reprezentată de animale sălbatice.

Însă, în loc să fie spânzurate, femeile sunt spintecate cu o sabie. Ce ar trebui să înțelegem de aici? O explicație posibilă este aceea că decapitarea, cu toporul sau cu sabia, era o pedeapsă rezervată celor nobili, pentru care spânzurarea era văzută ca fiind prea primitivă. Atunci am putea presupune că aceste doamne erau de rang înalt.

În fine, animalele care apar în mulțime vor aminti multora dintre voi de cele trei bestii din cântecul de deschidere al *Infernului* lui Dante sau de cel de-al șaselea verset din Ieremia.

Taft aruncă o privire circulară prin amfiteatru.

— Tocmai voiam să spun asta... șoptește Gil, zâmbind.

Spre surprinderea mea, Charlie îl înghiontește să tacă.

— Leul semnifică păcatul trufiei, continuă Taft. Iar lupul reprezintă pizma. Acestea sunt viciile unui înalt trădător – Satana sau Iuda – așa cum pare să sugereze pedeapsa. Aici însă, *Hypnerotomachia* deviază: a treia bestie a lui Dante este leopardul, reprezentând pofta. Francesco Colonna include aici un câine în loc de leopard, inducând ideea că pofta nu era unul dintre păcatele pentru care sunt pedepsite cele două femei.

Taft face o pauză, lăsând publicul să rumege câteva clipe ideile enunțate.

— Așadar, ceea ce începem să citim aici, continuă el, este vocabularul cruzimii. În ciuda celor gândite de mulți dintre voi, nu este vorba de un limbaj pur barbar. Este un limbaj bogat în semnificații, la fel ca multe dintre ritualurile noastre. Trebuie pur și simplu să învățați să citiți acest limbaj. De aceea vă voi oferi o informație suplimentară, pe care o puteți folosi la interpretarea imaginii. Apoi voi pune o întrebare și voi lăsa restul în seama voastră.

— Indiciul vostru final este un fapt pe care probabil că mulți dintre voi îl cunosc, dar l-au trecut cu vederea. Mai precis acela că putem afirma cu siguranță că Polia a identificat greșit copilul, observând doar arma pe care o duce acesta. Căci dacă băiețelul din coșmar ar fi fost cu adevărat Cupidon, așa cum pretinde Polia, atunci arma lui nu ar fi fost sabia. Ar fi fost arcul cu săgeți.

În public izbucnesc murmure de aprobare. Probabil că sute de studenți încep să vadă Valentine's Day într-o lumină cu totul nouă.

— Ca atare, vă întreb pe voi: Cine este acest copil care duce o sabie, obligă femeile să tragă la carul lui de război printr-o pădure încâlcită și apoi le măcelărește ca și cum ar fi vinovate de trădare?

Taft așteaptă, ca și cum s-ar fi pregătit să dea și răspunsul, dar se mulțumește să spună:

— Rezolvați acest mister și veți începe să înțelegeți adevărul ascuns din *Hypnerotomachia*. Poate că veți începe, de asemenea, să înțelegeți nu numai semnificația morții, dar și a formei pe care o ia moartea când vine. Noi toți, cei cu credință și cei fără de credință, suntem prea obișnuiți cu simbolul crucii ca să înțelegem semnificația crucifixului. Însă religia, mai ales creștinismul, a însemnat întotdeauna povestea morții în floarea vieții, a sacrificiilor și a martirilor. Noaptea asta, mai presus decât celelalte nopți, când comemorăm sacrificiul celui mai faimos dintre acești martiri, reprezintă un fapt pentru care ar trebui să fim disprețuiți dacă îl uităm.

Luându-și ochelarii de pe nas și băgându-i în buzunarul de la piept, Taft își înalță capul și încheie:

— Vă încredințez toate astea și îmi pun speranța în voi. Făcând un pas mare îndărăt, adaugă: Vă mulțumesc tuturor și vă urez noapte bună.

*

Din toate colțurile amfiteatrului izbucnesc aplauze – la început timide, apoi crescând repede în intensitate. În ciuda întreruperii de mai devreme, publicul a fost sedus de acest om ciudat și vrăjit de combinația dintre intelectul și talentul lui oratoric.

Taft dă din cap și își târâie pașii către masa de pe scenă, vrând să se așeze, dar aplauzele continuă. Câțiva din public se ridică în picioare, continuând să bată din palme.

— Vă mulțumesc, rostește el din nou, continuând să stea în picioare, cu palmele sprijinite de spătarul scaunului.

Chiar în vreme ce rostește cuvintele, vechiul lui zâmbet îi revine pe buze. Ca și cum el ar fi urmărit tot timpul publicul și nu invers.

Profesorul Henderson se ridică și pornește spre pupitru, făcând un gest de potolire a aplauzelor.

— Prin tradiție, spune ea, vom oferi în această seară băuturi și mâncare în curtea dintre amfiteatru și capelă. Înțeleg că echipele de la întreținere și aprovizionare au montat mai multe radiatoare sub mese. Vă rugăm să veniți afară și să vă alăturați nouă.

Întorcându-se către Taft, adaugă:

— Astea fiind spuse, dați-mi voie să-i mulțumesc doctorului Taft pentru un asemenea discurs memorabil. Cu siguranță că ați impresionat pe toată lumea, spune ea zâmbind, dar cu o anumită reținere.

Publicul aplaudă iarăși, apoi începe să se îndrepte încet către ieșire.

Taft urmărește lumea cum pleacă, iar eu îl urmăresc pe Taft. Este una dintre puținele ocazii în care îl văd bine pe individ, așa retras cum este. Acum pricep în sfârșit de ce îl socotește Paul de un magnetism aparte. Chiar atunci când știi că își bate joc de tine, îți este aproape imposibil să îți iei privirea de la el.

Încet, Taft pornește spre ieșirea de pe scenă. În vreme ce ecranul alb se retrage automat în locul lui din tavan, cele trei desene devin niște fuioare cenușii peste tablele negre din spate. Abia reușesc să disting animalele sălbatice devorând rămășițele femeilor și copilul care plutește în aer.

— Vii? mă întreabă Charlie, luându-se după Gil către ieșire.

Mă grăbesc să-i urmez.

CAPITOLUL 11

— Nu l-ai găsit pe Paul? mă întreabă Charlie când îl ajung din urmă.

— Nu avea nevoie de ajutorul meu.

Dar când povestesc ceea ce auzisem afară, Charlie se uită la mine ca și cum n-ar fi trebuit să-l las pe Paul să plece. Cineva se oprește în dreptul nostru ca să-l salute pe Gil și Charlie se întoarce spre mine.

— Paul s-a dus după Curry? întreabă el.

Clatin din cap.

— După Bill Stein.

— Hei, veniți la recepție? ne interpelează Gil, sesizând o cale mai ușoară de destindere. Ne-ar prinde bine o ieșire.

— Desigur, spun eu, iar Gil pare satisfăcut.

Mintea lui e în altă parte. Ne întoarcem în elementul lui.

— Va trebui să-i evităm pe Jack Parlow și pe Kelly. Nu vor să discute decât despre bal, spune el, revenind lângă noi. Dar n-ar trebui să iasă rău.

Ne conduce pe trepte în curtea albăstruie, unde urmele pașilor lăsați de Curry și de Paul în zăpadă au fost de mult acoperite. Corturile gem de studenți și aproape imediat îmi amintesc cât de inutil este să încerci să eviți pe cineva când îl ai pe Gil lângă tine. Mărșăluim prin zăpadă către un cort aflat aproape de capelă, dar Gil exercită un soi de atracție socială de neevitat.

Prima care vine este fata blondă de la intrare.

— Tara, ce mai faci? o întreabă Gil cu amabilitate când fata ajunge sub acoperișul de pânză. Mai mare agitația decât te așteptai, nu?

Pe Charlie nu-l interesează compania ei. Ca să evite o scenă, își face de lucru la masă, unde ceainicele de argint sunt pline cu ciocolată caldă proaspătă.

— Tara, spune Gil, îl știi pe Tom, nu?

Fata găsește o modalitate politicoasă de a spune că nu.

— Ah, în fine, zice Gil. Ani diferiți.

Îmi trebuie o secundă ca să-mi dau seama că se referă la diferențele între cursanții de anul doi și cei de anul patru.

— Tom, ea e Tara Pierson, un membru al secțiunii 2001, continuă el, observând că Charlie ne evită. Tara, el e bunul meu prieten Tom Sullivan.

Faptul că ne face cunoștință nu servește decât la crearea unei stări de stinghereală. Abia ce termină Gil de vorbit, că Tara găsește o clipă când acesta nu vede și arată înspre Charlie.

— Îmi pare *atât* de rău pentru ce am spus despre prietenul tău acolo înăuntru, începe ea. Habar n-aveam cine erați...

Și-i dă așa mai departe. Ce vrea ea să spună este că noi merităm un tratament mai bun decât alți neica nimeni cu care nu s-a întâlnit niciodată, deoarece Gil și cu mine ne tragem de șireturi. Cu cât vorbește mai mult, cu atât mă întreb mai serios de ce n-a fost dată afară din Ivy în hohote de râs. Există o legendă – habar n-am dacă e adevărată sau nu – care spune că fetele de anul doi, precum Tara, pe care nu le recomandă nimic în afara aspectului fizic, uneori își croiesc drum și devin membre grație unei probe speciale botezate „sfada de la etajul trei”. Fetele sunt invitate la etajul trei al clubului, etaj asupra căruia se păstrează un oarecare secret, unde li se spune că nu vor fi admise fără a da dovadă de o anumită disponibilitate. Nu pot decât să-mi închipui natura exactă a cererii pe care o au ele de îndeplinit, dar Gil neagă, bineînțeles, existența unei asemenea probe. Presupun însă că asta este magia unui mit precum „sfada de la etajul trei”: cu cât se vorbește mai puțin pe tema asta, cu atât devine misterul mai mare.

Tara probabil că ghicește la ce mă gândesc sau poate că observă doar că nu-i mai acord atenție, deoarece în cele din urmă găsește o scuză oarecare și se îndepărtează în ninsoare. Îi urez călătorie sprâncenată în gând, urmărind-o cum se îndreaptă spre alt cort, cu părul fluturând în vânt.

O zăresc pe Katie. Stă la marginea cortului, în cealaltă parte, și pare obosită de discuții. Ceașca plină cu ciocolată fierbinte din mâna ei continuă să scoată aburi, iar aparatul foto îi stă agățat de gât ca un medalion. Îmi trebuie câteva secunde ca să îmi dau seama la ce se uită. Cu câteva luni în urmă aș fi bănuir ce e mai rău, anume că se uita după un posibil alt bărbat în viața ei, cel care și-ar fi găsit timp pentru ea în nopțile pe care eu le dedicam *Hypnerotomachiei*. Acum știu mai bine. Privirea ei este fixată doar asupra capelei. Aceasta se înalță ca o creastă la marginea unei mări albe – visul oricărui fotograf.

Se întâmplă ceva curios cu atracția între oameni. E un lucru pe care abia încep să-l învăț. Prima dată când am cunoscut-o pe Katie, am avut impresia că apariția ei pe stradă e în stare să provoace accidente rutiere. Nu toată lumea era de acord cu mine (lui Charlie, care prefera femeii mai corpolente, îi plăcea mai mult hotărârea lui Katie decât aspectul ei), dar eu am fost vrăjtit. Ne îmbrăcam elegant unul pentru celălalt – cu cele mai bune haine ale noastre, adoptând cele mai elegante maniere și povestindu-ne unul altuia cele mai interesante povești – până când am ajuns la concluzia că secretul pentru aura de mister în care eram învăluit și pentru menținerea relației cu o asemenea trufanda e diferența de doi ani dintre noi și prietenia mea cu președintele clubului unde ea își lua masa. În acele zile, doar ideea de a-i atinge mâna sau a-i mirosi părul era suficientă ca să simt urgent nevoia de a face un duș rece. Eram fiecare câte un trofeu pentru celălalt și ne petreceam zilele pe câte un pedestal.

De atunci am dat-o jos de pe soclu. Ea mi-a întors favoarea. Am ajuns să ne certăm pentru că la mine în cameră e prea cald și pentru că ea doarme cu fereastra deschisă. Ea se tot ia de mine pentru că cer mai mult desert, spunându-mi că într-o bună zi chiar și bărbații vor trebui să plătească un preț pentru micile lor excese. Gil glumește spunând că m-am domesticit, ironizându-mă cu ideea că obișnuiam să fiu un sălbatic. Cert este că am fost creat pentru a fi soț. Deschid termostatul când nu mi-e rece și mănânc desert când nu mi-e foame, fiindcă în spatele fiecărei admonestări din partea lui Katie stă impresia că ea nu va tolera astfel de lucruri în viitor, deoarece va exista un viitor. Fantasmele pe care le aveam, alimentate de potențialul electric al întâlnirilor dintre doi străini, au ajuns niște umbre palide acum. Cel mai mult îmi place de ea așa cum arată acum, în curte.

Ochii îi sunt obosiți, semn că o zi lungă se apropie de final. Părul e lăsat liber, iar palele de vânt îi răsfiră șuvițele pe lângă umăr. Nu m-ar deranja deloc să stau și să o admir de departe, contemplând-o în toată splendoarea ei. Însă când fac un pas înainte, micșorând distanța dintre noi, ea mă vede și îmi face un semn să vin lângă ea.

— Ce a fost cu toată povestea aia? mă întreabă ea. Cine a întrerupt discursul?

— Richard Curry.

— Curry? Îmi ia mâna în mâna ei. Își prinde buza inferioară cu dinții. Paul cum se simte?

— Cred că bine.

Se lasă tăcerea câteva clipe, în vreme ce privim amândoi mulțimea. Bărbați în hanorace din pânză de cort își oferă hainele prietenelor lor mai subțire îmbrăcate. Tara, blonda de la intrare, a vrăjit un tip care i-a dat haina lui.

Katie face un gest înapoi către amfiteatru.

— Așadar ce crezi?

— Despre discurs?

Dă din cap, începând să-și aranjeze părul într-un coc.

— Un pic cam sângeros.

Căpcăunul ăla nu o să primească niciun compliment de la mine.

— Dar mai interesant ca de obicei, zice ea, întinzându-mi ceașca ei de ciocolată fierbinte. Vrei să ții asta?

Își înfășoară pletele într-un coc și îl trece prin două ace lungi de păr pe care le scoate din buzunar. Modul în care își mișcă degetele, aranjând ceva ce nu poate vedea, îmi amintește de felul în care mama obișnuia să aranjeze cravatele tatei în vreme ce stătea în spatele lui.

— Ce s-a întâmplat? întreabă ea, observându-mi expresia de pe chip.

— Nimic. Mă gândeam doar la Paul.

— Va termina la timp?

Termenul limită al tezei. Chiar și acum ea se gândește la *Hypnerotomachia*. Măine seară n-o să mai aibă de ce să se teamă.

— Sper.

Urmează o nouă tăcere, de această dată mai puțin oportună. Ghinionul lovește chiar în clipa în care încerc să găsesc ceva pentru a schimba subiectul – ceva despre ziua ei de naștere sau despre cadoul care-o așteaptă la întoarcerea în cameră. Ghinionul se ivește – având chipul lui Charlie. După vreo douăzeci de ture în jurul mesei cu mâncare, Charlie s-a decis în sfârșit să ni se alăture.

— Am întârziat, anunță el. Puteți face o recapitulare?

Dintre toate lucrurile ciudate la Charlie, cel mai bizar este acela că se poate comporta ca un gladiator neînfricat între bărbați, dar devine o cârpă de șters pe jos lângă femei.

— O recapitulare? se miră Katie, amuzată.

Charlie înșfacă un pateu și-l azvârle în gură, apoi încă unul, cercetând în același timp mulțimea.

— Știi tu. Cum mai merg cursurile. Cine se mai vede cu cine. Ce vei face anul viitor. Chestiile obișnuite.

Katie zâmbește.

— Cursurile merg foarte bine, Charlie. Tom și cu mine continuăm să ne vedem. Îi aruncă o privire dojenitoare. Iar eu voi fi doar în anul trei. Voi continua să fiu aici anul viitor.

— Aha, exclamă Charlie, pentru că nu-și amintește niciodată vârsta lui Katie. Scoțând la iveală un fursec din palmele lui ca două lopeți, caută un subiect bun de conversație între o studentă de anul doi și un student în anul patru. Probabil că anul trei e cel mai greu, rostește el în cele din urmă, optând pentru cel mai prost subiect: sfatul. Două teze de dat. Pregătirea pentru lucrarea de diplomă. Și o relație de durată cu tipul ăsta, continuă el arătând spre mine cu o mână și hrănindu-se cu cealaltă. Nu e un an ușor. Savurează gustul din gură și în același timp rumegă viitorul nostru. Nu pot spune că sunt invidios, continuă el.

Face o pauză, oferindu-ne timp să ne revenim. Ca printr-o minune a economiei, Charlie a înrăutățit dramatic situația în mai puțin de douăzeci de cuvinte.

— Ți-ai fi dorit să fi fost în stare să alergi în seara asta? întreabă el acum.

Continuând să spere într-o rezolvare bună a situației, Katie așteaptă explicații de la el. Mult mai obișnuit cu felul în care funcționează creierul lui Charlie, eu mă aștept la o înrăutățire.

— Olimpiada Nudă, zice el, ignorând semnul meu imperativ de a schimba subiectul. Nu-ți dorești să fi alergat?

Întrebarea este o lovitură de maestru. O văd venind, dar nu am nicio putere de a mă apăra împotriva ei. Ca să demonstreze că știe prea bine de faptul că ea e în anul doi și că locuiește în Holder, Charlie întreabă dacă prietena mea nu e

supărată că nu a putut poza dezbrăcată în seara asta în fața întregului campus. Cred că în subconștientul lui complimentul făcut e acela că o fată cu nurii lui Katie abia așteaptă orice ocazie ca să-i arate tuturor. Charlie pare să n-aibă habar de milioanele de moduri în care toată povestea asta se poate termina extrem de prost.

Chipul lui Katie se înăsprește când ea își dă seama unde bate el.

— De ce? Ar trebui să-mi fi dorit?

— Nu prea există fete de anul doi pe care să le știu și care să rateze o asemenea ocazie, zice Charlie.

Iar din tonul lui mai prudent deduc că și-a dat seama că a întrecut măsura.

— Și despre ce ocazie ar fi vorba? insistă Katie.

Încerc să îl ajut, căutând un eufemism adecvat pentru sintagma „goliciune beată”, dar în minte nu am decât niște crâmpie de gânduri fără noimă. Nu-mi trec prin creier decât înjurături și obscenități.

— Ocazia să rămână fără haine o dată la patru ani? îngaimă Charlie.

Încet, Katie ne măsoară cu privirea pe amândoi din cap până în picioare. Evaluând îmbrăcămintea de pe noi, mai ales hainele mele ponosite de prea mult stat în dulap, nu-și irosește vorbele:

— Atunci cred că suntem chit. Deoarece nu cunosc prea mulți studenți mari care să rateze ocazia de a-și schimba hainele o dată la patru ani.

Mă lupt cu impulsul de a a-mi netezi cutele cămășii.

Înțelegând mesajul subînțeles, Charlie se prefăce iarăși interesat de mâncare. Și-a terminat treaba aici.

— Voi doi sunteți un cuplu încântător, spune Katie. Știai chestia asta?

Încearcă să pară amuzată, dar în vocea ei există o urmă de supărare pe care nu o poate ascunde. Întinde mâna și își trece degetele prin părul meu,

încercând să schimbe starea de spirit, dar în acea clipă se ivește o fată de la Ivy, braț la braț cu Gil. După expresia de scuze de pe chipul lui, înțeleg că ea a acea Kelly despre care el ne avertizase să o evităm.

— Tom, o cunoști pe Kelly Danner, nu-i așa?

Înainte de a putea răspunde că nu, fața lui Kelly se contorsionează de furie. Se concentrează asupra unei chestii din colțul îndepărtat al curții.

— Rahații ăștia idioți, înjură ea, aruncând paharul de plastic pe jos. Știam eu că vor încerca să facă așa ceva în seara asta.

Ne întoarcem cu toții. Mărșăluind spre noi din direcția cluburilor, un grup de tineri purtând tunici și togă se apropie de corturi.

Charlie scoate un chiot, apropiindu-se de noi ca să vadă mai bine.

— Spuneți-le să plece de aici, se răstoiește Kelly, la toți și la nimeni în particular.

Grupul începe să se vadă mai bine prin ninsoare. Acum e limpede că se întâmplă lucrul de care Kelly se temea cel mai mult: o farsă coregrafică. Fiecare togă este inscripționată cu mai multe litere pe piept, scrise pe două rânduri separate. Deși nu pot distinge încă literele din rândul de jos, rândul de sus conține doar două litere mari: „T.I.”.

T.I. reprezintă abrevierea obișnuită pentru Tiger Inn, al treilea club ca vechime și singurul loc din campus condus de o gașcă de nebuni de legat. Plănuirea unei farse de către cei din T.I. constituie una dintre puținele ocazii când Ivy își demonstrează vulnerabilitatea. Iar seara asta constituie ocazia perfectă.

În curte izbucnesc hohote de râs, dar eu trebuie să îmi forțez serios privirea ca să văd motivul acestor hohote. Întregul grup de nebuni s-a deghizat, având acum bărbi lungi și sure și peruci. De jur împrejurul nostru, corturile se umplu cu tineri care caută un loc mai bun de unde să vadă scena.

După o mică înghesuială, tipii de la T.I. se desfășoară pe un rând lung. În timp ce ei fac asta, eu reușesc în sfârșit să deslușesc cel de-al doilea șir de litere de pe fiecare togă. Pe pieptul fiecăruia este înscris un singur cuvânt și, așa cum îmi dau eu seama, fiecare cuvânt reprezintă un nume. Iar numele celui mai înalt tip, cel care stă în mijloc, este Iisus. La stânga și la dreapta lui stau doisprezece apostoli, câte șase de fiecare parte.

Râsetele și chiotele au devenit deja mai intense.

Kelly strânge din fălci. Din expresia lui Gil nu mi dau seama dacă încearcă să-și înăbușe râsul ca să n-o irite pe Kelly sau încearcă să creeze impresia că e doar vag amuzat, când el de fapt nu e.

Personajul Iisus iese din rând și își ridică brațele ca să reducă publicul la tăcere. De îndată ce în curte se instaurează tăcerea, individul se dă înapoi, rostește câteva comenzi și întregul rând se postează în formație de cor. Scoțând un fluier din togă, personajul Iisus suflă în el o singură notă. Rândul care între timp s-a așezat pe jos răspunde fredonând nota respectivă. Rândul care stă pe vine se alătură cu o terță perfectă. În cele din urmă, chiar în secunda în care cele două rânduri par să-și fi epuizat răsuflarea, apostolii care stau în picioare își aduc contribuția cu o cvintă.

Impresionat de toate pregătirile de scenă, publicul aplaudă frenetic și fluieră încă o dată.

— Frumoasă togă! strigă cineva dintr-un cort apropiat.

Personajul Iisus își rotește capul, ridică o sprânceană în direcția vocii, apoi revine la dirijarea corului. În cele din urmă, ridicându-și de trei ori bagheta în aer cu o mișcare din încheietură, își dă brațele în spate într-un gest teatral, le întinde iarăși în față și apoi corul începe să cânte cu voce tare. Vocile tinerilor răsună puternic în întreaga curte, pe melodia din *Imul de luptă al republicii*.

Am venit să vă spunem povestea colegiului
Domnului,

Dar strugurii urii au fermentat în butoaiele unde
au stat,

Așa că iertați-ne dacă suntem cu toții un pic beți
și duși.

Noi, sfinții, ne continuăm marșul înainte.

Glorie, Glorie, noi suntem fosilele

Tuturor apostolilor nazarineni.

Dacă nu era Hristos, am fi fost

Doar niște pescari din Galileea,

Așa că ascultați-ne povestea.

Așa, Iisus era bărbatul mediu din vechiul Orient
Mijlociu.

S-a dus la școala publică cu o chemare sfântă
specială:

Mai bine ar fi ars în iad decât să meargă la
Harvard sau Yale

Așa că alegerea a fost clară.

Glorie, Glorie, Dumnezeu L-a convins,

Iisus Hristos, S-a dus la Princeton.

A luat decizia corectă

Când a absolvit Religia

Iar restul e istorie.

Deci Hristos a sosit în campus în toamna anului
18,

Cel mai Mare Om din Campus pe care l-a văzut
vreodată lumea.

Celelalte cluburi au înverzit de invidie^[4].

Când Iisus a ales T.I.

La acest moment, doi apostoli din primul rând
se ridică în picioare și fac un pas în față. Primul
desface un banner pe care scrie „Ivy”, iar cel de-al
doilea desface un alt banner pe care scrie
„Cottage”. După ce își ridică nasurile disprețuitor

unul la celălalt și se învârt plini de importanță pe lângă personajul Iisus, cântecul pornește mai departe.

Corul: „Glorie, Glorie, Iisus a dat glas,
Toți păgânii mitocani au strâmbat din nas.”
Ivy: „Noi nu vom lua un evreu”;
Cottage: „Un tâmplar nu e de nasul meu”;
Corul: „Așa că Domnul a intrat la T.I.”

Kelly strânge din pumni atât de tare, încât aproape că îi dă sângele.

Acum cei doisprezece apostoli ies din formația corală și formează o singură linie de atac și, cu Iisus în mijloc, își duc brațele la piept și ridică sfidători picioarele în aer, după care trag concluzia:

Iisus, Iisus, El este un tip plin de umor.
Grație Lui suntem cu toții absolvenți.
Nu există nimic mai divin
Ca transformarea apei în vin,
Adevărul Lui merge mai departe.

Cu asta, cei treisprezece oameni se întorc și, cu precizie coregrafică, își ridică partea din spate a togilor ca să dezvăluie un mesaj scris pe fesele lor, câte o literă pe fiecare fesă:

PAȘTE FERICIT DE LA TIGER INN

Urmează o combinație sălbatică de aplauze frenetice, chiote puternice și huiduieli. Apoi, chiar în clipa în care cei treisprezece se pregătesc să plece, se aude un pocnet puternic din cealaltă parte a curții, urmat de un zgomot tare de sticlă spartă.

Capetele se întorc în direcția zgomotului. La ultimul etaj din clădirea Dickinson, clădirea departamentului de istorie, se aprinde o lumină, care apoi se stinge imediat. Un ochi de geam de la

o fereastră a fost făcut țandări. În întuneric se văd mișcări.

Un apostol T.I. începe să chiuiască.

— Ce se petrece? întreb eu.

Mijind ochii, îmi dau seama că lângă geamul spart se află o persoană.

— Chestia asta nu e amuzantă deloc, mârâie Kelly în direcția personajului Iuda, care s-a apropiat între timp de noi.

Tânărul își suflă nasul.

— Ce face acolo? îl întrebă, arătând înspre fereastră.

— O să se pișe. Tipul râde strâmb din pricina alcoolului îngurgitat, apoi repetă: O să se pișe pe fereastră.

Kelly se repede după personajul Iisus.

— Ce dracu se petrece, Derek? întreabă ea.

Silueta din spatele ferestrei se vede clar câteva secunde, apoi dispare. După cum se clatină, îmi dau seama că omul e beat. La un moment dat pare să strângă cioburile de sticlă spartă, apoi dispare.

— Cred că mai e cineva acolo sus, zice Charlie.

În raza noastră vizuală apare brusc întregul corp al omului. Se sprijină de cadrul gol al ferestrei.

— O să se pișe, spune personajul Iuda.

Din rândul apostolilor rămași locului, trei încep să țipe:

— Sari! Sari!

Kelly se repede spre ei.

— Liniște, la naiba! Duceți-vă și dați-l jos!

Individul dispare iarăși de la fereastră.

— Nu cred că e de la T.I, spune Charlie, îngrijorat. Cred că e un tip beat de la Olimpiada Nudă.

Însă individul era îmbrăcat. Privesc prin întuneric, încercând să deslușesc formele. De această dată, individul nu se mai întoarce.

Lângă mine, apostolii încep să huiduiască.

— Sari! țipă iarăși unul dintre ei.

Însă Derek îl împinge înapoi și îi cere să tacă din gură.

— Plecați dracului de aici, le ordonă Kelly.

— Stai cuminte, fetițo, spune Derek, după care începe să-și adune discipolii în jurul lui.

Gil urmărește întreaga scenă cu aceeași privire amuzată de nedescifrat pe care a adoptat-o de la prima apariție a individului. Uitându-se la ceas, ne spune:

— Ei bine, se pare că s-a terminat cu toată distracția aceea.

— Sfinte Sisoe! strigă Charlie.

Vocea lui aproape că acoperă ecoul celui de-al doilea zgomot. De această dată îl identific fără greșală. Este un foc de armă.

Eu și Gil ne răsucim capetele la țanc ca să vedem scena. Individul pur și simplu sare pe spate, ca împins de suflul unei explozii, prin geamul spart și timp de câteva secunde corpul lui pare complet inert în aer. Cu un bufnet surd, corpul lovește stratul de zăpadă de pe pământ, iar impactul declanșează un infern de sunete și de mișcări agitate în curte.

Apoi nu se mai aude nimic.

*

Primul lucru pe care mi-l amintesc este sunetul pașilor lui Charlie, care se repede la trupul din zăpadă. Îl urmează o mulțime imensă, care se strânge în jurul victimei, așa că nu mai văd nimic.

— O, Iisuse, șoptește Gil.

Mai multe voci din mulțime se reped:

— A pățit ceva?

Victima însă nu pare să se miște.

În cele din urmă se aude vocea lui Charlie:

— Cineva să cheme o ambulanță! Spuneți-le că avem o victimă inconștientă în curtea de lângă capelă!

Gil scoate telefonul mobil din buzunar, dar, înainte să formeze vreun număr, la fața locului apar doi polițiști din campus. Unul din ei își croiește drum cu coatele prin mulțime. Celălalt începe să împingă spectatorii înapoi. Pentru o clipă îl văd pe Charlie ghemuit deasupra victimei, apăsându-i pieptul cu palmele – cu mișcări perfecte, ca niște pistoane. Ce ciudat este să îl vezi în acțiune pe Charlie, noaptea, la genul de treabă la care el se pricepe cel mai bine.

— Vine o ambulanță încoace!

Aud vag, departe, sirenele.

Picioarele încep să-mi tremure. Am senzația înfiorătoare că ceva întunecat îmi trece pe deasupra capului.

Se ivește și ambulanța. Ușile din spate se deschid și doi paramedici ies ca să pună victima pe targă și s-o fixeze bine. Acțiunea atrage iarăși spectatorii, care intră și ies din raza mea vizuală. Când ușile din spate ale ambulanței se închid, pe sol rămâne urma trupului căzut. Forma de pe caldarâm are un aspect aparte, ca o pată de murdărie pe hainele imaculate ale unei prințese din povești. Încep să văd mai clar ceea ce eu am socotit a fi noroi împrăștiat în momentul impactului. Negrul este de fapt roșu; noroiul este sânge. În biroul de deasupra domnește întunericul.

Ambulanța pleacă în goană. Sirenele și luminile ei se estompează pe măsură ce vehiculul parcurge Nassau Street. Mă holbez iarăși la forma de pe sol. Nu pare deloc regulată; seamănă cu un înger de zăpadă frânt. Vântul șuieră, iar eu încep să tremur. Îmi dau seama că a dispărut și Charlie doar atunci când mulțimea din curte începe să se disperseze. Charlie a plecat cu ambulanța și o tăcere neplăcută se lasă în locul din care mă aștept să-i aud vocea.

Studentii dispar încet din curte, discutând cu voci înăbușite.

— Sper că n-a pățit ceva serios, spune Gil, lăsându-și mâna pe umărul meu.

Pentru câteva secunde cred că se referă la Charlie.

— Hai să mergem acasă, continuă el. Te duc eu cu mașina.

Apreciez căldura mâinii lui, dar rămân pe loc și continuu să mă holbez. În mintea mea omul acela cade din nou și se izbește de pământ. Secvența evenimentului se fragmentează și aud geamul spărgându-se, apoi focul de armă.

Simt că mi se face rău.

— Haide, insistă Gil. Să plecăm de aici.

Vântul crește iarăși în intensitate, așa că sunt de acord. Katie a dispărut undeva în toiul agitației cu ambulanța și o prietenă de-a ei care stă în apropiere de mine îmi spune că s-a întors la Holder cu colegele ei de cameră. Hotărâsc s-o sun de acasă.

Gil își lasă palma cu blândețe pe spatele meu și mă îndrumă către Saab-ul lui, care se odihnește în zăpadă în apropiere de intrarea în amfiteatru. Cu acel instinct inegalabil al omului care știe ce e mai bine în orice situație, Gil pornește căldura și o potrivește la un nivel confortabil, apoi potrivește sonorul unui vechi cântec al lui Sinatra, până când vântul devine o amintire, după care, turând motorul și țâșnind de pe loc într-un mod care are darul de a mă asigura de invulnerabilitatea noastră în fața stihiiilor naturii, pornește spre campus. În urma noastră totul se transformă treptat într-un strat alb de zăpadă.

— Ai apucat să-l vezi pe individul care a căzut? mă întreabă Gil, cu voce scăzută.

— N-am putut vedea nimic.

— Doar nu crezi...

Gil se agită ușor pe scaunul lui.

— Ce să cred?

— Să-l sunăm pe Paul ca să vedem dacă n-a pățit ceva?

Gil îmi dă telefonul lui, dar n-are semnal.

— Sunt convins că n-a pățit nimic, spun eu, jucându-mă cu telefonul.

Rămânem fiecare cu gândurile lui câteva minute, încercând să ne alungăm din minte posibilitatea nefastă. În cele din urmă, Gil schimbă vorba:

— Povestește-mi despre călătoria ta. Am zburat până în Columbus în cursul săptămânii pentru a sărbători terminarea tezei. Cum a fost acasă?

Înjghebăm o conversație seacă, trecând de la un subiect la altul și încercând să plutim deasupra gândurilor noastre reale. Îi spun ultimele vești despre surorile mele mai în vârstă, una – medic veterinar, cealaltă – doctorand în afaceri, apoi Gil mă întreabă despre maică-mea, de a cărei zi de naștere tocmai și-a amintit. Îmi spune că, în ciuda timpului pe care l-a dedicat planificării balului, a reușit să-și termine teza înainte de ultimele zile limită ale departamentului de economie, când eu fusesem plecat. Treptat, începem să ne întrebăm cu voce tare la ce facultate de Medicină a fost acceptat Charlie și să ne dăm cu presupusul despre intențiile lui, căci acestea reprezintă chestiuni asupra cărora Charlie păstrează tăcerea cu modestie, chiar și în fața noastră.

Mergem spre sud, iar în noaptea friguroasă internatele se succed de-o parte și de alta a drumului. Probabil că vestea despre cele întâmplare la capelă s-a răspândit deja prin campus, fiindcă nu se vede niciun pieton, iar celelalte mașini se odihnesc tăcute în parări. Drumul până la parcare noastră, la aproape un kilometru dincolo de Dod, pare aproape la fel de lung ca plimbarea pe jos înapoi. Paul nu se vede nicăieri.

CAPITOLUL 12

Referindu-se la *Frankenstein*, există un vechi punct de vedere al analiștilor care spune că monstrul reprezintă de fapt o metaforă pentru roman. Mary Shelley, care avea nouăsprezece ani atunci când a început să scrie cartea, a încurajat o astfel de interpretare, referindu-se la ea folosind expresia „progenitură hidoasă” – un lucru mort cu o viață proprie. După ce pierduse un copil la șaptesprezece ani și după ce ea însăși provocase moartea mamei ei la naștere, probabil că Mary știa prea bine ce spunea.

O vreme am crezut că Mary Shelley reprezintă tot ce are în comun teza mea cu teza lui Paul: ea și Francesco Colonna (care, în opinia unor cercetători, avea doar paisprezece ani la data scrierii *Hypnerotomachiei*) făceau un cuplu pe cînste, ca doi adolescenți înțelepți cu mult peste vârsta lor biologică. Pentru mine, în lunile dinainte să o cunosc pe Katie, Mary și Francesco erau iubiți dincolo de baierile timpului, la fel de tineri în epoci diferite. Pentru Paul, care stătuse nas în nas cu cercetătorii din generația tatălui meu, cei doi reprezentau o emblemă a puterii tinereții împotriva mecanismului predestinat al vârstei.

Poate părea ciudat, dar Paul și-a îndreptat prima dată atenția asupra *Hypnerotomachiei* doar atunci când a auzit alte argumente, care susțineau că Francesco Colonna fusese mai vârstnic la data scrierii cărții. Venise la Taft în primul an ca un novice, iar vulpoiul simțise imediat influența tatei asupra lui Paul. Deși pretindea că se retrăsese din studierea acelei cărți vechi, Taft era mai mult decât nerăbdător să-i demonstreze lui Paul tâmpenia teoriilor tatei. Continuând să favorizeze teoria unui Colonna venețian, Taft i-a explicat cea mai puternică dovadă în favoarea Pretendentului.

Conform celor afirmate de Taft, *Hypnerotomachia* a fost publicată în 1499, când Colonna avea patruzeci și cinci de ani; nu aici era problema. Însă ultima pagină a poveștii, compusă de însuși Colonna, afirmă că această lucrare a fost scrisă în 1467 – dată la care Francesco, teorie susținută de tatăl meu, ar fi avut doar paisprezece ani. Oricât de improbabil ar fi fost ca un călugăr criminal să fi scris *Hypnerotomachia*, pentru un adolescent ar fi fost de-a dreptul imposibil.

Ca atare, precum regele pizmaș care inventa mereu noi munci pentru tânărul Hercule, Taft i-a pus lui Paul pe umeri sarcina de a aduce dovezi. Până când noul său protejat nu lămuria problema vârstei lui Colonna, Taft refuza să supervizeze orice cercetare plecată de la premisa unui autor roman.

Modul în care Paul a refuzat să se plece sub logica zdrobitoare a acestor fapte aproape că sfidează orice explicație. Paul a găsit o sursă extrem de puternică de motivare nu numai în mănășa aruncată de Taft, ci și în Taft însuși: cu toate că respingea interpretarea rigidă a *Hypnerotomachiei* oferită de el, Paul s-a apucat să cerceteze sursele cu aceeași rigurozitate. În vreme ce tatăl meu se lăsa condus de inspirație și intuiție, căutând mai degrabă în locuri exotice precum mănăstiri și biblioteci papale, Paul a adoptat abordarea mai științifică a lui Taft. Nicio carte nu era prea neînsemnată de cercetat și nicio locație prea sordidă. S-a apucat să scotocească bibliotecile din Princeton de la un capăt la celălalt. Treptat, concepția lui despre cărți s-a modificat profund, așa cum se modifică radical concepția despre apă a unui individ care a trăit întreaga viață lângă un lac și este brusc confruntat cu măreția oceanului. În ziua în care a plecat la colegiu, colecția de cărți a lui Paul număra cu puțin sub șase sute de volume. Colecția de cărți de la Princeton, incluzând aici cei optzeci de kilometri de rafturi de la biblioteca

Firestone, număra mai bine de șase milioane de volume.

Experiența l-a intimidat foarte tare pe Paul la început. Imaginea ciudată zugrăvită de tatăl meu, cea a descoperirii de documente-cheie din pură întâmplare, i-a explodat brusc în față lui Paul. Mai dureroasă, cred eu, a fost îndoiala indusă în mintea lui Paul, introspecția și lupta cu sine, toate acestea generând în el întrebarea dacă geniul adorat de el nu era cumva un simplu talent de provincie, o steluță insipidă într-un colț întunecat de cer. Faptul că unii dintre colegii lui Paul, care aveau o minte mai destupată, recunoșteau că Paul era cu mult peste media clasei și că profesorii nutreau față de el un respect aproape mesianic nu însemna nimic pentru Paul dacă n-avea să descifreze secretul *Hypnerotomachiei*.

După aceea, în cursul verii petrecute în Italia, totul s-a schimbat. Paul a descoperit munca cercetătorilor italieni, ale căror texte le putea parcurge grație celor patru ani de studiu al limbii latine. Cufundându-se în cercetarea biografiei oficiale a Pretendentului venețian, Paul a aflat că unele elemente din *Hypnerotomachia* se datorau unei cărți intitulate *Cornucopiae*, publicate în 1489. Ca detaliu în viața Pretendentului, acest lucru părea lipsit de importanță – dar Paul, adâncindu-se în problemă cu imaginea romanului Francesco în minte, a văzut mult mai mult decât atât. Indiferent când ar fi pretins Colonna că a scris cartea, acum exista dovada clară că ea fusese compusă după 1489. La acea dată, Francesco ar fi avut cel puțin treizeci și șase de ani, nu paisprezece. Și, în vreme ce Paul nu-și putea imagina de ce ar fi mințit Colonna în legătură cu anul în care a scris *Hypnerotomachia*, tot el și-a dat seama că avea în față răspunsul la provocarea lansată de Taft. Iar o dată cu asta descoperise că intra clar în lumea creată de tatăl meu, indiferent de consecințe.

A urmat o perioadă de încredere nețărmurită. Înarmat cu un bagaj de patru limbi cunoscute la perfecție (cea de-a cincea, engleza, fiind inutilă cu excepția unor surse secundare) și cu bogate cunoștințe despre viața și vremurile în care a trăit Colonna, Paul s-a aruncat cu nesaț în studiul textului cărții. A dedicat în fiecare zi tot mai mult timp proiectului, adoptând față de *Hypnerotomachia* o poziție pe care eu o găseam neliniștitor de familiară: paginile cărții reprezentau un teren de bătălie unde el și Colonna își încrucișau spadele, iar câștigătorul lua totul. Influența lui Vincent Taft, oarecum diminuată în lunile dinaintea călătoriei lui Paul în Italia, a cunoscut și ea o revenire în forță. În vreme ce interesul lui Paul a dobândit treptat nuanța obsesiei, Taft și Stein au devenit niște personaje tot mai importante în viața lui. Și, dacă n-ar fi existat intervenția unui om providențial, cred că l-am fi pierdut pe Paul complet în favoarea lor.

Acel om s-a numit Francesco Colonna, iar cartea lui s-a dovedit o enigmă mult mai greu de descifrat decât s-ar fi gândit vreodată. Deși Paul și-a extenuat creierul dincolo de orice limită, a descoperit curând că muntele nu se lasă mișcat din loc oricât de mult ar încerca. În vreme ce progresele lui deveneau tot mai dificile și toamna anului trei s-a transformat în iarnă, Paul a devenit tot mai iritabil, aruncând iute cu replici usturătoare și având maniere brutale, influențe pe care nu le-ar fi putut prelua decât de la Taft. Gil mi-a spus că, în cadrul clubului Ivy, membrii începuseră să glumească pe seama lui Paul când îl vedeau cum se așază singur la masă, înconjurat de stive de cărți și fără să intre în vorbă cu cineva. Cu cât vedeam că încrederea lui se năruie, cu atât înțelegeam mai bine ceva ce îmi spusese tata odată: *Hypnerotomachia* era o sirenă, un cântec fantomatic pe un țărm îndepărtat, o zgrițuroaică

fără milă. Cine voia să-și unească destinul cu ea o făcea pe propriul risc.

Așa s-a și întâmplat. A venit primăvara; tinerele în bustiere au început să se joace Frisbee¹⁵¹ sub fereastra lui; veverițele și florile au năpădit ramurile copacilor; de pe terenurile de tenis au început să se audă ecourile meciurilor amicale; cu toate astea, Paul continua să stea în camera lui, singur, cu jaluzelele trase, cu ușa încuiată și cu un afiș pe ușă pe care scria: NU DERANJAȚI. Tot ce îmi plăcea mie la anotimpul trezirii la viață el socotea doar o deturnare a atenției – aromele și sunetele, sentimentul de nerăbdare după o iarnă lungă și plină de ore de studiu. Știam că eu însumi deveneam o sursă de distragere pentru el. Tot ce îmi spunea începea să sune a buletin meteo într-o limbă străină. Am început să-i fac tot mai rar vizite.

I-a fost de ajuns o singură vară ca să se schimbe. La începutul lunii septembrie din anul patru, după trei luni petrecute într-un campus pustiu, Paul ne-a urat bun venit înapoi tuturor și ne-a ajutat la mutatul bagajelor. Devenise brusc deschis față de întreruperi, dornic să petreacă mai mult timp cu prietenii, mai puțin obsedat de trecut. În primele luni ale acelui semestru, amândoi ne-am bucurat de o renaștere a prieteniei noastre, care a devenit mai puternică decât aș fi putut spera vreodată. Paul a început să se descotorosească de cârcotașii care abia așteptau să audă ceva scandalos din gura lui; petrecea mai puțin timp cu Taft și cu Stein; se bucura de mese și de plimbări între cursuri. Ajunsese chiar să privească cu umor modul în care gunoierii goleau coșurile de sub fereastra noastră în fiecare dimineață de marți la ora șapte. Mi-am zis că își revenise. Mai mult decât atât: mi-am zis că a renăscut.

Abia când Paul a venit la mine în octombrie, într-o noapte târziu după examenele noastre parțiale, am înțeles celălalt lucru pe care lucrările

noastre îl aveau în comun: ambele teme erau niște lucruri moarte care refuzau să rămână îngropate.

— Există ceva care te-ar putea face să te răzgândești în ceea ce privește munca la *Hypnerotomachia*? m-a întrebat Paul în acea noapte – iar din expresia lui de încordare mi-am dat seama că descoperise ceva important.

— Nu, i-am răspuns, pe jumătate pentru că vorbeam serios în privința asta, pe jumătate ca să-l fac să dezvăluie mai multe.

— Cred că am făcut o descoperire semnificativă peste vară. Dar am nevoie de ajutorul tău ca s-o înțeleg.

— Povestește-mi, i-am cerut eu.

Indiferent de cum începuse totul pentru tatăl meu, fără să țină seama de ce-i trezise curiozitatea pentru *Hypnerotomachia*, povestea lui Paul a fost cea care mi-a atras mie atenția. Ceea ce mi-a dezvăluit Paul în acea noapte a dat o nouă viață cărții demult scrise a lui Colonna.

*

— Anul trecut, când a observat că deveneam tot mai frustrat, Vincent m-a prezentat lui Steven Gelbman de la Brown, a început Paul. Gelbman face cercetări în domeniul combinat al matematicii, al criptografiei și al religiei. Este expert în analiza matematică a Torei. Ai auzit de chestia asta?

— Pare a fi cabala.

— Exact. Nu se studiază doar ce spun cuvintele din Biblie, ci se studiază ce spun numerele. Fiecare literă din alfabetul iudaic are un număr alocat. Folosind ordinea literelor, poți căuta anumite modele matematice.

Ei bine, la început am avut dubiile mele. N-am acceptat ideea nici măcar după zece ore de introducere în corespondența sefirotică. Pur și simplu nu părea să aibă legătură cu Colonna. Până

în acea vară însă, terminasem cu sursele secundare despre *Hypnerotomachia* și începusem chiar să lucrez la carte. Era un lucru imposibil. Încercam să adaptez diverse interpretări ale cărții, dar totul se termina într-o fundătură. Abia apucam să construiesc o ipoteză după câteva pagini, folosind o anumită structură, că fragmentul se termina brusc, iar următorul paragraf punea totul într-o nouă lumină.

Mi-am petrecut cinci săptămâni doar încercând să înțeleg primul labirint descris de Francesco. L-am studiat pe Vitruvius ca să înțeleg termenii arhitecturali. Am cercetat în cărți toate labirinturile antice pe care le știam – cel egiptean din Orașul Crocodililor, cele din Lemnos, Clusium și Creta și încă alte câteva. Apoi mi-am dat seama că în *Hypnerotomachia* apăreau patru labirinturi diferite – unul într-un templu, unul sub apă, unul într-o grădină și unul subteran. Imediat ce am crezut că încep să înțeleg un nivel de complexitate, devenea de patru ori mai complicat. Însuși Poliphilo se rătăcește la începutul cărții și spune: „Singura mea șansă a fost să cerșesc îndurarea Ariadnei din Creta, cea care i-a dat firul de arnică lui Tezeu ca să scape din labirintul îngrozitor”. Era ca și cum volumul îmi transmitea mesajul că înțelege prefect ce se petrece cu mine.

În cele din urmă, mi-am dat seama că singurul lucru despre care știam că funcționează în mod cert era acrostihul cu prima literă a fiecărui capitol. Așa că am procedat așa cum îmi cerea cartea. Am cerșit îndurarea Ariadnei din Creta, singura persoană capabilă să rezolve misterul.

— Așa că te-ai dus înapoi la Gelbman, am rostit eu.

El a dat din cap.

— Îmi mușcam pumnii. Eram disperat. În iulie, Gelbman m-a lăsat să stau cu el în Providence după ce Vincent a insistat asupra progreselor obținute prin aplicarea metodei lui. Și-a petrecut

sfârșitul de săptămână arătându-mi alte tehnici de decodare, mai sofisticate, și atunci lucrurile au început să capete noimă.

Îmi amintesc că mă uitam dincolo de umărul lui Paul, pe fereastră, în timp ce el vorbea, sesizând că peisajul de afară se schimbă. Stăteam în dormitorul nostru din Dod, singuri într-o noapte de vineri; Charlie și Gil se găseau undeva dedesubtul nostru, jucând paintball în tunele cu un grup de prieteni de la Ivy și cu echipa de paramedici de pe ambulanță. În ziua următoare aveam de făcut o lucrare și de învățat pentru un test. O săptămână mai târziu, urma să mă întâlnesc cu Katie pentru prima oară. În acel moment însă, Paul avea parte de toată atenția mea.

— Cel mai complicat concept pe care mi l-a predat, a continuat Paul, a fost cel de decodificare a unei cărți pe baza algoritmilor sau a cifrurilor inserate în textul în sine. În astfel de cazuri, cheia de descifrare este construită o dată cu textul. Afli cifrul, ca pe o ecuație sau un set de instrucțiuni, apoi folosești cifrul ca să descoperi taina textului. Astfel, cartea se interpretează practic singură.

Am zâmbit.

— Pare o idee care ar putea duce la faliment catedra de engleză, am rostit eu.

— Și eu am fost sceptic, mi-a mărturisit Paul. Se pare însă că există o tradiție de lungă durată în acest sens. Intelectualii din perioada iluministă obișnuiau să scrie texte întregi în acest mod, luând-o ca pe o joacă. Textul semăna cu o poveste obișnuită sau cu o nuvelă epistolară, genul ăsta de scrieri. Dar dacă deprindeai tehnicile adecvate – poate observând greșeli de tipar care se dovedeau intenționate sau rezolvând enigmele din ilustrații – aveai șansa de a descoperi cheia. Ceva de genul: „Folosește doar numerele prime și pătratele perfecte și literele comune din fiecare al zecelea cuvânt; exclude cuvintele lordului Kinkaid și orice întrebări ale fetei în casă”. Urmai instrucțiunile și

la sfârșit dădeai peste un mesaj. În cele mai multe cazuri era o snoavă sau o glumă obscenă. Însă a existat și un individ care și-a scris astfel testamentul. Cine i-l putea descifra îi moșteneva averea.

Paul a scos o singură foaie de hârtie dintre paginile unei cărți. Pe ea stătea scris, în două blocuri distincte de litere, textul unui pasaj codificat, iar sub el mesajul mai scurt, decodificat. Nu îmi dădeam seama cum se puteau transforma unul în celălalt.

— După o vreme, am început să cred că va funcționa, a reluat Paul. Poate că acrostihul din literele cu care începea fiecare capitol al *Hypnerotomachiei* era doar un indiciu. Poate că se găsea acolo ca să dezvăluie ce gen de interpretare avea să funcționeze în restul cărții. O mulțime de umaniști erau interesați de cabala, iar ideea diverselor jocuri cu limbajul și cu simbolurile era destul de populară în epoca Renașterii. Poate că Francesco folosisese un soi de cifru pentru *Hypnerotomachia*.

Problema era că habar n-aveam unde să caut algoritmul. Am început să inventez cifruri de unul singur, doar ca să văd dacă ar putea funcționa vreunul. Mă luptam cu chestia asta zi de zi. Mă trezeam dând peste ceva, petreceam o săptămână în Sala Cărilor Rare căutând un răspuns – doar ca să descopăr în cele din urmă că n-are sens, că e o capcană sau că e un drum înfundat.

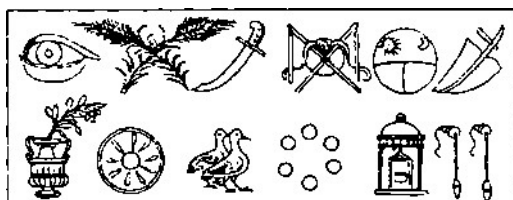
Apoi, la sfârșitul lui august, am petrecut trei săptămâni studiind un singur pasaj. Acesta se referă la momentul din poveste unde Poliphilo examinează ruinele unui templu și găsește un mesaj în hieroglife sculptat pe un obelisc. „Divinului și pe vecie augustului Iulius Caesar, guvernatorul lumii” este fraza de deschidere. N-o s-o uit niciodată – aproape că m-a înnebunit. Aceleași câteva pagini, zi după zi. Dar atunci am făcut descoperirea.

A deschis un fel de cutie de pe biroul lui. Înăuntru se găsea o reproducere după fiecare pagină din *Hypnerotomachia*. Ducându-se direct la anexa pe care și-o crease la sfârșit, Paul mi-a arătat o foaie de hârtie pe care decupase și lipise prima literă a fiecărui capitol și care semăna cu un bilet de răscumpărare, în care se putea citi faimosul mesaj despre fratele Francesco Colonna: *Poliam Frater Franciscus Columna Peramavit*.

— Presupunerea mea de început a fost simplă, a continuat Paul. Acrostihul nu putea fi doar un truc de paradă, un mod ieftin de identificare a autorului. Trebuia să mai aibă un scop: primele litere nu erau importante doar pentru decodarea acelui mesaj inițial, ci erau importante pentru descifrarea întregii cărți.

Așa că am încercat. Pasajul la care mă uitasem începe, din întâmplare, cu o hieroglifă specială într-unul dintre desene – un ochi.

A răsfoit câteva pagini, până a ajuns la desen.

DIVOIVVO CAES ARI SEMP. A VG.TOT! VS ORB. GVBER NAT. OG ANIMI CLEMENT.ET LIBERA LI
TATEMAEGYPTII COMMVNIA ER F.S ER EXCR E.

— De vreme ce ochiul era primul simbol, am decis că trebuie să fie important. Problema era că nu aveam ce face cu el. Definiția dată de Poliphilo simbolului – anume că ochiul înseamnă Dumnezeu sau divinitatea – nu mă ducea nicăieri.

Atunci mi-a surâs și mie norocul. Într-o dimineață lucram ceva la centrul studentesc. Nu dormisem mult, așa că am decis să cumpăr o băutură răcoritoare de la un automat. Numai că aparatul îmi tot respingea bancnota. Eram extrem de obosit, nu-mi dădeam seama de ce mașinăria îmi respingea banii, până când m-am uitat în cele

din urmă în jos și mi-am dat seama când o introduceam greșit. Puneam fața care nu trebuia în sus. Tocmai voiam să întorc bancnota și să încerc din nou, când am văzut. Chiar în fața mea, pe spatele bancnotei.

— Ochiul, am spus eu. Chiar deasupra piramidei.

— Exact. Face parte dintr-un mare sigiliu. Atunci m-a izbit. În epoca Renașterii a existat un umanist celebru care folosea ochiul drept simbolul *său*. L-a tipărit chiar și pe monede și pe medalii.

S-a oprit așteptându-mă, ca și cum aș fi putut ști răspunsul.

— Alberti. Paul mi-a indicat o carte mică de pe un raft mai depărtat. Pe cotor se putea citi *De re aedificatoria*. La asta se referea Colonna prin simbol. Avea de gând să împrumute o idee din cartea lui Alberti și voia ca cititorul să o observe. Dacă îți puteai da seama despre ce era vorba, restul se potrivea ca într-un puzzle.

În tratatul lui, Alberti generează echivalente latine pentru cuvinte din arhitectură derivate din greacă. Francesco face aceeași înlocuire în tot cuprinsul *Hypnerotomachiei* – cu excepția unui singur loc. Am observat asta de prima dată când am tradus secțiunea, deoarece am început să dau peste termeni vitruvieni pe care nu-i mai întâlnisem de multă vreme. Însă n-am crezut niciodată că așa ceva are vreo semnificație.

Mi-am dat seama că șmecheria consta în faptul că trebuia să găsești toți termenii grecești legați de arhitectură în acel pasaj și să îi înlocuiești cu echivalenții lor latini, la fel cum apar în restul textului. Dacă făceai asta și utilizai regula acrostihului – citind prima literă a fiecărui cuvânt într-un rând, la fel cum se proceda cu prima literă a fiecărui capitol – atunci șarada se dezleagă. Descoperi un mesaj în latină. Singura problemă e că, dacă faci o singură greșeală de conversie a limbii grecești în latină, întregul mesaj devine un

nonsens. Înlocuiește *entasi* cu *ventris diametrum* în loc de *venter* și „D”-ul de la începutul cuvântului *diametrum* va schimba totul.

Paul a răsfoit până la altă pagină, vorbind tot mai repede.

— Am făcut greșeli, bineînțeles. Din fericire, nu erau atât de mari încât să nu pot pune cap la cap bucățile de mesaj în latină. Mi-a luat trei săptămâni, chiar până în ziua când v-ați întors voi în campus. În cele din urmă însă, am dezlegat ceva. Știi ce spune?

S-a scărpinat nervos pe față.

— Spune: „Cine l-a încornorat pe Moise?”

— Nu pricep, am răspuns eu.

— Cu alte cuvinte, cine l-a înșelat pe Moise?

— Știu ce înseamnă să pui coarne.

— De fapt, nu spune chiar încornorat. Mai precis spune: „Cine i-a dat lui Moise coarnele?” încă din vremea lui Artemidorus coarnele sunt folosite pentru sugerarea înșelătoriei în căsnicie. Vine din...

— Dar ce are asta de-a face cu *Hypnerotomachia*?

Așteptam explicația lui sau să îmi spună că greșise în dezlegarea șaradei. Dar când Paul s-a ridicat și a început să se plimbe nervos, mi-am dat seama că povestea era mult mai complicată.

— Nu știu, a mărturisit el. Nu-mi dau seama cum se potrivește chestia asta cu restul cărții. Însă acum vine chestia ciudată. Cred că e posibil să fi rezolvat șarada.

— Cineva i-a pus coarne lui Moise?

— Mda, într-un fel. La început am crezut că trebuia să fie o greșeală. Moise este un personaj mult prea important în Vechiul Testament ca să fie asociat cu infidelitatea. Din câte știam eu, Moise avea o soție – o femeie din Madian pe nume Sefora – dar ea abia dacă apare în Ieșirea, și n-am găsit absolut niciun fel de referință la faptul că ea l-ar fi înșelat pe Moise.

Numai că în Numerii 12:1 se întâmplă ceva neobișnuit. Fratele și sora lui Moise vorbesc împotriva lui pentru că Moise se însoară cu o femeie etiopiană. Detaliile nu sunt explicate nicăieri, dar unii cercetători susțin că, din pricina faptului că Madian și Etiopia reprezintă zone geografice diferite, Moise trebuie să fi avut două soții. Numele soției etiopiene nu apare niciodată în Biblie, dar un istoric din secolul I, Flavius Josephus, scrie o cronică a vieții lui Moise și pretinde că numele femeii etiopiene cu care era înșurat era Tharbis.

Detaliile începuseră să mă copleșească.

— Deci aceasta l-a înșelat?

Paul a clătinat din cap.

— Nu. Luându-și o a doua soție, Moise a fost cel care a înșelat-o pe ea sau pe Sefora, în fine pe cea cu care s-a căsătorit mai întâi. E greu de rezolvat problema cronologiei exacte, dar în unele culturi coarnele de încornorare apar și pe capul celui care înșală, nu numai pe capul partenerului celui care înșală. Asta trebuie să fie indicația șaradei. Răspunsul este Sefora sau Tharbis.

— Și ce-ai făcut cu toate astea?

Emoția lui a părut să dispară brusc.

— Aici m-am lovit de un zid. Am încercat să folosesc Sefora și Tharbis ca soluții în toate felurile posibile, aplicându-le ca cifru în descifrarea misterului restului cărții. Numai că nimic nu funcționează.

S-a oprit, ca și cum ar fi așteptat să intervin și eu cu ceva.

— Taft ce zice de toate astea? a fost tot ce am putut întreba în acea clipă.

— Vincent habar n-are de toate astea. El crede că îmi pierd timpul. Imediat ce a decis că tehnicile lui Gelbman nu aduc spargerea mult râvnită a codului, mi-a spus că ar trebui să mă întorc la ideea lui de căutare. Adică să mă concentrez asupra surselor primare venețiene.

— Nu ai de gând să-i povestești nimic despre toate astea?

Paul s-a uitat la mine ca și cum aș fi înțeles greșit.

— Îți spun ție, a rostit el.

— Dar eu n-am deloc habar.

— Tom, nu poate fi vorba de un accident. În niciun caz nu când e în discuție ceva atât de mareț. Asta căuta tatăl tău. Nu trebuie decât să ne dăm seama ce poate fi. Vreau ajutorul tău.

— De ce?

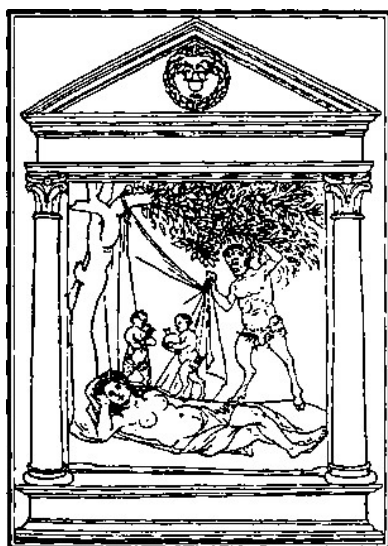
O anumită siguranță curioasă îi pătrunsese în voce, ca și cum ar fi înțeles ceva despre *Hypnerotomachia* peste care trecuse înainte cu vederea.

— Cartea răsplătește moduri diferite de gândire. Uneori funcționează răbdarea și atenția acordată detaliilor. Însă în alte situații e nevoie de instinct și de inventivitate. Am citit unele dintre concluziile tale din teza despre *Frankenstein*. Sunt bune. Sunt originale. Și nici măcar nu te-ai trudit prea mult la ea. Gândește-te puțin la asta. Gândește-te la șaradă. Poate că vei fi în stare să vii cu ceva nou. Asta-i tot ce-ți cer.

*

Există un motiv simplu pentru care am respins oferta lui Paul în acea noapte. În peisajul copilăriei mele, cartea lui Colonna a reprezentat o casă pustie de pe un deal, o umbră persistentă peste orice gând al meu. Toate misterele neplăcute ale tinereții mele păreau să își aibă originile în aceleași pagini imposibil de citit: nenumăratele absențe ale tatei de la cină în vreme ce el muncea la birou; vechile certuri cu mama pe tema asta, asemenea unor sfinți care cad în păcat; chiar și ciudățenia respingătoare a lui Richard Curry, care căzuse în plasa cărții lui Colonna mai rău decât oricine altcineva și nu dăduse niciodată semne că și-ar

reveni. Nu puteam înțelege puterea pe care *Hypnerotomachia* o exercita asupra oricui o citea, dar, din experiența mea, acel soi de putere părea să genereze tot ce era mai rău în oameni. Iar urmărirea traseului de trei ani al lui Paul, deși culminase cu importanta lui descoperire, nu făcuse altceva decât să mă țină la distanță față de carte.

Dacă vi se pare atunci surprinzător că a doua zi m-am răzgândit și m-am alăturat lui Paul, legați totul de un vis pe care l-am avut în noaptea în care el mi-a povestit despre șaradă. În *Hypnerotomachia* există o scenă care se va lega întotdeauna de începutul copilăriei mele, un desen peste care am dat de multe ori când mă furișam în biroul tatei ca să cercetez ce anume studia el. Nu se întâmplă în fiecare zi ca un băiețel să vadă o femeie goală odihnindu-se sub un copac și, în timp ce el o privește, ea să-i întoarcă favoarea. Și bănuiesc că nimeni din afara cercului de cercetători ai *Hypnerotomachiei* nu poate afirma că a văzut un satir gol stând la picioarele unei astfel de femei, cu un corn în chip de penis îndreptat în direcția ei ca un ac de busolă. Aveam doisprezece ani când am zărit desenul pentru prima dată, de unul singur în biroul tatei, și brusc mi-am putut imagina de ce venea el uneori târziu la cină. Orice ar fi fost acest desen ciudat și

minunat, friptura de vacă nu se putea compara în niciun fel cu el.

În acea noapte mi-a revenit în vis desenul din copilărie – femeia întinsă, satirul tânjind la ea cu membrul vibrând – și probabil că m-am întors de multe ori în somn de pe o parte pe cealaltă pentru că Paul s-a uitat la un moment dat în jos din patul lui și m-a întrebat:

— Hei, Tom, te simți bine?

Venindu-mi în fire, m-am ridicat din pat și m-am repezit la cărțile de pe biroul lui. Acel penis, acel corn plasat într-un loc greșit îmi amintea de ceva. Trebuia făcută o conexiune. Colonna știa ce vorbea. Cineva îi pusese coarne lui Moise.

Am găsit răspunsul în *Istoria artei Renașterii* de Hartt. Văzusem imaginea înainte, dar nu mă gândisem că ar putea folosi la ceva.

— Ce sunt astea? l-am întrebat pe Paul, aruncând cartea pe patul lui și indicându-i pagina cu pricina.

Paul s-a zgâit.

— Imagini cu statuia lui Moise sculptată de Michelangelo, a răspuns el, holbându-se la mine ca și cum mi-aș fi pierdut mințile. Ce s-a întâmplat, Tom?

Apoi, înainte ca eu să apuc să explic ceva, Paul s-a oprit și a aprins veioza lui de lângă pat.

— Bineînțeles... a șoptit el. Oh, Dumnezeule, *bineînțeles*.

În fotografia pe care i-o arătasem, două cioturi mici se iveau din vârful capului statuii, asemănătoare cornului satirului.

Paul a sărit din pat, suficient de tare ca să capăt sentimentul că Gil și Charlie aveau să vină și ei imediat la noi, speriați de zgomot.

— Ai reușit, a exclamat el, cu ochii mari. Asta *trebuie* să fie.

A continuat o vreme să bolborosească, până am început să fiu cuprins de un sentiment neplăcut de îndoială, întrebându-mă în același timp cum ar fi

putut încredința Colonna răspunsul pentru șarada lui unei sculpturi de Michelangelo.

— Așadar, de ce sunt acolo? am întrebat în cele din urmă.

Însă Paul trecuse deja de mult de faza asta. Mi-a aruncat cartea din patul lui și mi-a arătat explicația în text.

— Coarnele n-au nimic de-a face cu încornorarea. Șarada avea sens literal: „Cine i-a pus coarne lui Moise?”. Totul provine dintr-o traducere greșită a Bibliei. Ieșirea spune că atunci când Moise coboară de pe muntele Sinai, pe fața lui strălucesc raze de lumină. Însă cuvântul iudaic pentru „raze” poate fi tradus și drept „coarne” – *karan* versus *keren*. Când sfântul Jerome a tradus Vechiul Testament în latină, s-a gândit că nimeni altcineva în afara lui Hristos nu putea emite raze de lumină, așa că a folosit a doua traducere. Iar Michelangelo s-a conformat și l-a sculptat pe Moise în consecință. Cu coarne.

În toată starea aceea de agitație, cred că nici măcar nu am sesizat ce se petrecea. *Hypnerotomachia* intrase iarăși cu bocancii în viața mea, transportându-mă dincolo de o apă pe care nu avusesem nicio clipă intenția să o traversez. Tot ce stătea în calea noastră era descifrarea semnificației celor scrise de Sfântul Jerome, care aplicase cuvântul latin *cornuta* în cazul lui Moise, prin asta punându-i acestuia coarne. Pe tot parcursul săptămânii următoare, Paul și-a asumat bucuros o asemenea sarcină. Începând cu acea noapte, pentru o perioadă, eu m-am trezit în postura unui asistent închiriat, un ultim punct de sprijin în descifrarea *Hypnerotomachiei*. Credeam că este o poziție pe care o puteam păstra, o distanțare de carte pe care o puteam menține, lăsându-l pe Paul să fie în prim-plan. Ca atare, în vreme ce el s-a întors la Firestone, înfierbântat de posibilitățile deschise de descoperirea noastră, eu mi-am văzut de treabă și am făcut o altă

descoperire pe cont propriu. Încă zdruncinat după întâlnirea cu Francesco Colonna, pot doar să-mi închipui ce impresie i-am lăsat fetei în cauză.

*

Ne-am întâlnit într-un loc de care niciunul din noi nu aparținea, dar unde amândoi ne simțeam ca acasă: la Ivy. În ce mă privea, petrecusem la fel de multe week-end-uri acolo ca la propriul club. Cât despre ea, era deja una dintre favoritele lui Gil, cu luni de zile înainte de începerea procesului de selecție pentru candidații din anul doi. A fost ideea lui Gil să ne facă cunoștință.

— Katie, a spus el, după ce ne-a adus pe amândoi în club în aceeași seară de sâmbătă, acesta e colegul meu de cameră, Tom.

Am zâmbit leneș, gândindu-mă că nu trebuie să fac prea multe eforturi ca să vrăjesc o tipă din anul doi.

Atunci a început să vorbească. Mi-am dat imediat seama cine pe cine vânează, ca o insectă care se trezește într-o plantă carnivoră, așteptându-se să găsească nectar și descoperindu-și acolo moartea.

— Deci tu ești Tom, a zis ea, ca și cum aș fi corespuns descrierii unui condamnat de pe un afiș al poliției. Charlie mi-a povestit despre tine.

Partea bună a faptului că Charlie te descrie cuiva este aceea că, începând din acel punct, lucrurile nu pot evolua decât ascendent. Se pare că o cunoscuse pe Katie cu câteva nopți înainte la Ivy și, când își dăduse seama că Gil voia să ne facă lipeala, se apucase să furnizeze cu frenezie detalii despre mine.

— Ce naiba ți-a povestit? am întrebat eu, încercând să nu par îngrijorat.

Ea s-a gândit câteva clipe, căutând cuvintele exacte.

— Ceva despre astronomie. Despre stele.

— Pitica albă, am rostit eu. Este o glumă din domeniul științei.

Katie s-a încruntat.

— Nici eu n-o pricep, am recunoscut eu, căutând să-mi refac prima impresie. Nu prea mă pasionează astfel de lucruri.

— Vei absolvi engleza? m-a întrebat ea, ca și cum ar fi știut.

Am dat din cap. Gil îmi spusese că ea urmează filosofia.

S-a uitat bănuitoare la mine.

— Cine e autorul tău favorit?

— E o întrebare imposibilă. Cine e filosoful tău favorit?

— Camus, mi-a răspuns ea, deși întrebarea mea era retorică. Iar scriitorul meu favorit este H.A. Rey, un fel de e.e. cummings cu majuscule.

Cuvintele îi păreau un test. Nu auzisem niciodată de Rey; părea un modernist, un T.S. Eliot mai obscur.

— A scris poezie? m-am aventurat eu, imaginându-mi-o citind versuri noaptea la lumina focului din cămin.

Katie a clipit din ochi. Apoi mi-a zâmbit, pentru prima dată de la întâlnirea noastră.

— A scris *Curious George*, mi-a răspuns ea, izbucnind apoi într-un hohot de râs când a observat cât mă forțez eu să nu roșesc.

Cred că asta a devenit rețeta de funcționare a relației noastre. Ne ofeream unul altuia ceea ce nu ne așteptasem niciodată să găsim. În primele zile la Princeton învățasem să nu discut niciodată despre chestii mărunte cu prietenele mele. Gil mă învățase că amorul putea fi ucis chiar și de versuri, dacă versurile sunt greșit interpretate drept conversație. Însă Katie învățase aceeași lecție și amândoi o uram. În primul ei an se întâlnise cu un jucător de *lacrosse*¹⁶¹ pe care și eu îl cunoscusem în cursul unuia dintre seminarile mele de literatură. Tipul era deștept, vorbind despre Pynchon și

DeLillo așa cum eu nu reușisem niciodată să o fac, dar în afara clasei refuza cu obstinație să vorbească despre ei. Chestia asta o înnebunise pe Katie, care nu pricepea defel liniile de separație pe care el și le trasa în viață, zidurile înălțate între muncă și restul vieții. În acea noapte de la Ivy, în douăzeci de minute de conversație, am văzut amândoi ceva ce ne plăcea – o dorință de a nu avea ziduri despărțitoare sau poate doar lipsa unei dorințe de a le lăsa în picioare. Lui Gil îi făcea plăcere că reușise o asemenea cuplare. Nu peste mult timp m-am trezit așteptând sfârșiturile de săptămână, sperând să dau între timp peste ea între cursuri, gândindu-mă la ea înainte de culcare, la duș, în mijlocul testelor. În mai puțin de o lună, începuserăm să ieșim împreună.

Fiind cel mai mare din noi, pentru o vreme mi-am imaginat că era de datoria mea să aplic înțelepciunea experienței mele în tot ce făceam împreună. O invitam întotdeauna în locuri familiare, pline de lume veselă și prietenoasă, fiindcă învățasem din relațiile anterioare că familiaritatea este precedată întotdeauna de afecțiune: doi oameni îndrăgostiți pot afla doar atunci când sunt lăsați singuri cât de puține știu unul despre celălalt. Așa că am insistat în privința locurilor publice – weekenduri în club și seri petrecute în centrul studentesc – și am fost de acord să ne întâlnim în internat și în spațiile intime din biblioteci doar când am crezut că detectez în vocea lui Katie și altceva, o chemare ascunsă cu care eram dispus să mă amăgesc singur.

Ca de obicei, a fost nevoie ca primul pas în această direcție să fie făcut cu hotărâre chiar de Katie.

— Haide, mi-a spus ea într-o seară. Mergem la cină împreună.

— În care club? am întrebat eu.

— Într-un restaurant. Alegerea îți aparține.

Eram împreună de mai puțin de două săptămâni; încă nu cunoșteam multe lucruri despre ea. O cină lungă doar în doi suna riscant.

— Vrei să le chemi și pe Karen sau pe Trish? am întrebat.

Colegele ei de cameră de la Holder reprezentau o plasă de siguranță în caz de eșec. Mai ales Trish, căreia niciodată nu părea să-i fie foame, în schimb îi plăcea să vorbească mult.

Katie stătea cu spatele la mine.

— L-am putea ruga și pe Gil să vină, mi-a replicat ea.

— Desigur.

Combinația propusă mi s-a părut ciudată, dar, cu cât erau mai mulți, cu atât mai bine.

— Ce zici și de Charlie? a continuat ea. Ăstuia îi e mereu foame.

Într-un târziu, mi-am dat seama că era sarcastică.

— Care e problema ta, Tom? a zis ea, întorcându-se către mine. Ți-e teamă că ne vor vedea singuri alți oameni?

— Nu.

— Te plictisesc?

— Bineînțeles că nu.

— Atunci ce e? Crezi că vom descoperi că nu ne cunoaștem așa bine, de fapt?

Am șovăit.

— Da.

Katie a părut uimită de faptul că eu vorbeam serios.

— Cum o cheamă pe sora mea? a întrebat ea în cele din urmă.

— Nu știu.

— Sunt o ființă credincioasă?

— Nu sunt sigur.

— Fur bani din vasul cu bacșiș de la cafenea când nu mai am bani de buzunar?

— Probabil că da.

Atunci Katie a zâmbit și s-a aplecat spre mine.

— Vezi? Gata, ai supraviețuit.

Nu mai fusesem niciodată cu cineva atât de hotărât să mă cunoască. Katie părea să nu aibă niciun dubiu că va reuși.

— Și-acum să mergem la cină, a zis ea, trăgându-mă de mână.

Din acel moment nu ne-am mai uitat în spate.

*

La opt zile de la visul meu cu satirul, Paul mi-a adus vești.

— Aveam dreptate, a rostit el cu mândrie. Cartea este scrisă parțial cu un cifru.

— Cum ți-ai dat seama?

— *Cornuta*, cuvântul folosit de Jerome ca să-i pună coarne lui Moise, este răspunsul dorit de Francesco. Însă cele mai multe dintre tehnicile normale de folosire a unui cuvânt drept cifru nu merg în cazul *Hypnerotomachiei*. Uite...

Mi-a arătat o foaie de hârtie pregătită de el, cu două linii de litere în paralel.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
CORNUTAB DE FGHIJK LM P Q S V W X Y
Z

— Iată un alfabet cifrat la nivel foarte primar, mi-a zis el. Rândul de sus reprezintă ceea ce se numește textul în clar, iar rândul de jos este textul cifrat. Observi cum textul cifrat are la început cuvântul nostru cheie, *cornuta*? După asta, este doar un alfabet obișnuit, cu literele din *cornuta* îndepărtate ca să nu fie duplicate.

— Și cum funcționează?

Paul a luat un creion de pe birou și a început să încercuiască literele.

— Să spunem că voiai să scrii *hello* folosind acest cifru *cornuta*. Ai fi început cu textul în clar de deasupra și ai fi găsit H, apoi te-ai fi uitat la

echivalentul lui din textul cifrat de dedesubt, în acest caz, lui H îi corespunde B. Faci asta cu restul literelor și *hello* devine *buggj*.

— Așa a folosit Colonna *cornuta*?

— Nu. Prin secolele al XV-lea și XVI-lea, curțile italiene dispuneau de sisteme mult mai sofisticate. Alberti, cel care a scris tratatul de arhitectură pe care ți l-am arătat săptămâna trecută, a fost și inventatorul criptografiei polialfabetice. Alfabetul de cifrare se schimbă la fiecare câteva litere. Este mult mai greu așa.

Am arătat înspre foaia lui de hârtie.

— Dar Colonna nu ar fi putut folosi așa ceva. Creează doar prostii. Toată cartea ar fi plină de cuvinte precum *buggj*.

Ochii lui Paul s-au luminat.

— Exact. Metodele complexe de cifrare nu produc text lizibil. Dar *Hypnerotomachia* este altfel. Textul ei cifrat continuă să se citească precum o carte.

— Așadar Colonna a folosit șaradele pe post de cifru.

Paul a dat din cap.

— Se numește steganografie. E ca și cum ai scrie un mesaj cu cerneală simpatică: ideea este ca nimeni să nu știe că e acolo. Francesco a combinat criptografia cu steganografia. A ascuns șaradele în interiorul unei povești cu aspect firesc, de unde ele să nu iasă în evidență. Apoi a folosit șaradele ca să creeze tehnici de descifrare, tocmai ca să îngreuneze înțelegerea mesajului. În acest caz, nu trebuie decât să socotești numărul de litere din *cornuta*, adică șapte, apoi să scoți fiecare a șaptea literă din text. Nu e chiar atât de diferit de folosirea primei litere a fiecărui capitol. E doar o chestiune de cunoaștere a intervalelor corecte.

— A mers? Fiecare a șaptea literă din carte?

Paul a clătinat din cap.

— Nu pentru întreaga carte. Doar pentru o parte a ei. Și nu, n-a mers de la început. Îmi tot rezultau

bazaconii. Problema constă în depistarea locului de unde trebuie început. Dacă alegi fiecare a șaptea literă începând cu prima, obții un rezultat complet diferit decât dacă alegi fiecare a șaptea literă începând cu a doua. Aici își spune din nou cuvântul hotărâtor răspunsul la șaradă.

A scos o altă foaie din teancul lui, de această dată o fotocopie după o pagină originală din *Hypnerotomachia*.

— Chiar aici, în mijlocul acestui capitol, se găsește cuvântul *cornuta*, scris chiar în textul cărții. Dacă începi cu C din *cornuta* și scrii fiecare a șaptea literă timp de următoarele trei capitole, obții clar textul curat al lui Francesco. Originalul era în latină, dar l-am tradus.

Mi-a dat o altă foaie.

— Uite!

Bunule cititor, acest ultim an a fost cel mai greu din câte am îndurat. Depart de familia mea, am avut la dispoziție doar bunătatea omenirii ca să mă ostoiesc și, în vreme ce am călătorit pe ape, am văzut cât de fragilă poate fi această bunătate. Dacă ce spunea Pico e adevărat, că omul este plin de toate darurile, dacă, așa cum pretindea Hermes Trismegistul, omul este el însuși un mare miracol, atunci unde este dovada? Pe de o parte sunt înconjurat de lăcomia și ignoranța celor care speră la profit urmându-mă, și pe de altă parte de gelozia și de falsa pioșenie a celor care speră la profit din distrugerea mea.

Dar tu, cititorule, crezi în ceea ce cred eu, altfel nu ai fi descoperit ce am ascuns eu aici. Nu te numeri printre cei care distrug în numele lui Dumnezeu, căci textul meu este dușmanul lor, iar ei sunt inamicii mei. Am călătorit mult în căutarea unui vas pentru secretul meu, a unei căi de păstrare a lui de-a lungul vremii. Roman din naștere, am fost crescut într-un oraș construit pentru toate vârstele. Zidurile și podurile împăraților rezistă după o mie de ani, iar cuvintele concetățenilor mei antici s-au înmulțit, retipărite astăzi de Aldus și de colegii lui de la tiparnițe. Inspirat de acei creatori ai vechii lumi, am ales aceleași vase: o carte și o mare lucrare

de zidărie. Împreună, ele adăpostesc ceea ce îți voi oferi ție, cititorule, dacă îmi înțelegi sensul.

Ca să afli ceea ce vreau să spun, trebuie să știi lumea, așa cum am cunoscut-o noi, cei care am studiat-o mai mult decât oricare alți oameni din vremurile noastre. Trebuie să te dovedești un îndrăgostit de înțelepciune și de potențialul omului, astfel încât să știu că nu ești un dușman. Căci afară există mereu un mare rău și nici măcar noi, prinții zilelor noastre, nu putem scăpa de teama față de el.

Mergi mai departe, cititorule. Caută cu înțelepciune înțelesul meu. Călătoria lui Poliphilo devine tot mai grea, la fel ca a mea, dar mai am multe de povestit.

Am întors foaia, căutând continuarea.

— Unde e restul?

— Asta-i tot, mi-a răspuns el. Trebuie să rezolvăm alte șarade ca să obținem mai mult.

M-am uitat la pagină, apoi la Paul, uimit. Undeva, în spatele minții mele, din mijlocul unui vârtej de gânduri confuze, a răsărit sunetul unui zgomot pe care îl făcea totdeauna tata când era emoționat. Degetele lui băteau darabana pe ritmul concertului de Crăciun al lui Corelli, de două ori mai repede decât orice ritm alegro, pe orice suprafață dură găsea el la dispoziție în acel moment.

— Și acum ce ai de gând să faci? l-am întrebat, încercând să nu mă afund prea tare în trecut.

Însă legătura cu trecutul mi-a venit oricum în minte, așezând descoperirea în perspectivă temporală: Arcangelo Corelli și-a terminat concertul în primele zile ale epocii muzicii clasice, cu mai bine de o sută de ani înainte de Simfonia a Noua a lui Beethoven. Cu toate astea, chiar și în zilele lui Corelli, mesajul lui Colonna își aștepta primul cititor de mai bine de două veacuri.

— Același lucru ca tine, mi-a răspuns Paul. Vom găsi următoarea șaradă a lui Francesco.

CAPITOLUL 13

Când eu și Gil ne întoarcem în cameră, amorțiți din pricina distanței lungi de la parcare până la internat, descoperim că toate holurile din Dod sunt pustii. O tăcere ciudată a luat clădirea în stăpânire. Toate sufletele trebuie să dea socoteală pentru ceea ce fac între Olimpiada Nudă și festivitățile de Paște.

Deschid televizorul ca să văd dacă se dă vreo știre cu privire la cele întâmplate. Rețelele locale de televiziune dau imagini de la Olimpiada Nudă la ultimele buletine de știri ale zilei, după ce au alocat timp redactării materialelor, iar alergătorii din Holder Courtyard plutesc pe sticla imaginii într-o ceață albă, clipind ca niște licurici prinși într-un borcan.

La sfârșit, prezentatoarea știrilor revine pe ecran.

— Dispunem de informații noi în privința primei noastre știri.

Gil apare din dormitor ca să asculte.

— Ceva mai devreme în cursul serii am relatat despre un incident de la Universitatea Princeton. La această oră, accidentul de la Dickinson Hall, pe care unii martori l-au descris ca pe o cascadorie a unei fraternități care a sfârșit prost, a căpătat un aspect tragic. Oficialități de la Centrul Medical Princeton confirmă că tânărul, despre care se presupune că e student al universității, a murit. Într-o alocuțiune pregătită special, șeful poliției de proximitate, Daniel Stout, a repetat faptul că anchetatorii vor continua să investigheze posibilitatea ca, cităm, „factori intenționali să fi jucat un rol”. Între timp, administratorii universității le cer studenților să rămână în camerele lor sau să meargă în grupuri dacă trebuie să se ducă undeva în noaptea asta.

În studio, prezentatoarea se întoarce spre colegul ei.

— În mod clar este o situație dificilă, având în vedere ce am văzut mai devreme la Holder Hall. Întorcându-se către camera de luat vederi, femeia adaugă: Vom reveni la această știre ceva mai târziu.

— A murit? repetă Gil, nevenindu-i să creadă. Dar credeam că Charlie...

Își lasă gândurile să o ia razna.

— Un student de la universitate, spun eu.

După o lungă tăcere Gil își înalță privirea spre mine.

— Nu gândi așa, Tom. Ne-ar fi sunat Charlie.

Sprijinită de peretele îndepărtat, poza înrămată pe care am cumpărat-o pentru Katie se odihnește incomod într-o rână. Formez numărul biroului lui Taft, chiar atunci când Gil se întoarce din camera lui cu o sticlă de vin.

— Ce e asta? întreb eu.

Telefonul de la institut sună la nesfârșit. Nimic.

Gil se duce la barul artizanal pe care l-a confecționat în colțul încăperii și apucă două pahare și un tirbușon.

— Trebuie să mă relaxez.

La Taft continuă să nu răspundă nimeni, așa că pun încet receptorul în furcă. Tocmai vreau să-i mărturisesc lui Gil cât de rău mă simt, când mă uit la el și îmi dau seama că el arată și mai rău.

— Ce s-a întâmplat? îl întreb.

Gil umple ochi paharele. Ridicând unul, ia o gură din el, apoi spune:

— Ia și tu. E bun.

— Desigur, replic eu, întrebându-mă dacă nu cumva simte doar nevoia să nu bea de unul singur.

Însă gândul la vin îmi întoarce stomacul pe dos.

Așteaptă, așa că gust din paharul meu. Arsura de culoare închisă îmi coboară în picioare, dar asupra lui Gil are efect invers. El cu cât bea mai mult, cu atât arată mai bine.

Îmi pun paharul înapoi la locul lui. Afară, ninsoarea se vălătucește în jurul luminilor răspândite de felinare. Gil golește al doilea pahar.

— Ia-o ușor, șefule, îl sfătuiesc eu, încercând să par amabil. Doar nu vrei să te trezești la bal cu o mahmureală.

— Mda, corect, zice el. Mâine la nouă trebuie să fiu la firma care a fost contractată pentru furnizarea mâncării. Ar fi trebuit să le spun că nu mă duc la cursuri așa devreme.

O spune răspicat, după care pare să-și revină. Ridicând telecomanda de pe podea, continuă:

— Hai să vedem dacă ăștia mai dau ceva.

Trei canele diferite transmit de undeva din campus, dar, când observă că nu par să existe informații noi, Gil se ridică și pune un film.

— *Vacanță la Roma*, mă anunță el, așezându-se la loc.

Fața începe să i se însenineze. Din nou Audrey Hepburn. Își lasă jos paharul de vin.

Cu cât mă uit mai mult la film, cu atât îmi dau seama că Gil are dreptate. Indiferent cât de rătăcite sunt gândurile mele, mai devreme sau mai târziu atenția mea revine la Audrey. Pur și simplu nu-mi pot lua privirea de la ea.

După o vreme, atenția lui Gil pare să nu mai fie așa de concentrată. Bănuiesc că de vină e vinul. Însă când își freacă fruntea și se uită fix, în jos, la mâini, îmi dau seama că mai e și altceva la mijloc. Poate că se gândește la Anna, care a rupt relația cu el câtă vreme eu am fost plecat acasă. Charlie mi-a spus că relația dintre ei s-a destrămat din pricina termenelor limită pentru teză și a planificării balului, dar Gil n-a vrut să discute niciodată pe tema asta. Anna a fost un mister pentru noi încă de la început. Gil nu a adus-o aproape niciodată în cameră, deși la Ivy auzisem că erau nedespărțiți. Ea era prima dintre prietenele lui care nu recunoștea niciodată care dintre noi ridica receptorul, prima care uneori uita numele lui Paul

și care nu trecea niciodată prin fața apartamentului nostru dacă știa că Gil nu e acolo.

— Știi cine seamănă un pic cu Audrey Hepburn? întreabă brusc Gil, luându-mă prin surprindere.

— Cine? îl întreb la rândul meu, formând iarăși numărul de la biroul lui Taft.

— Katie, răspunde el, surprinzându-mă de-a binelea.

— Ce te face să te gândești la asta?

— Nu știu. Vă urmăream pe amândoi în seara asta. Vă stă nemaipomenit împreună.

O spune ca și cum ar încerca să-și amintească sieși de ceva anume. Vreau să-i spun că eu și Katie avem și noi perioade bune și mai puțin bune, că nu e singurul care se luptă cu o relație, dar îmi dau seama că aș comite o greșeală.

— E genul tău, Tom, insistă el. E deșteaptă. Jumătate din timp nici măcar nu pricep ce spune.

Pun receptorul la loc când observ că nu răspunde nimeni.

— Unde poate fi?

— O să sune el. Gil inspiră adânc, încercând să ignore posibilitățile. De câtă vreme ești cu Katie?

— Miercurea viitoare se împlinesc patru luni.

Gil clatină din cap. El s-a despărțit de trei ori de când eu și Katie ne-am cunoscut.

— Te întrebi vreodată dacă ea e aleasa?

E prima dată că îmi pune cineva această întrebare.

— Uneori. Mi-aș dori să avem mai mult timp. Îmi fac griji pentru anul viitor.

— Ar trebui să auzi cum vorbește despre tine. E ca și cum v-ați cunoaște de când erați mici.

— Ce vrei să spui?

— Am găsit-o la club odată înregistrând un meci de baschet pentru tine de la televizorul de sus. A spus că o face deoarece tu și tatăl tău obișnuiați să vă duceți împreună la meciul Michigan – Ohio State.

Nici măcar nu-i cerusem eu să facă asta. Până ne-am cunoscut, ea nu urmărise niciodată un meci de baschet.

— Ești norocos, trage Gil concluzia.

Eu dau din cap a încuviințare.

Mai vorbim puțin despre Katie, apoi Gil își întoarce treptat atenția spre Audrey. Expresia de pe chip i se mai luminează, dar în cele din urmă văd cum îi revin vechile gânduri. Paul. Anna. Balul. Nu peste mult timp întinde mâna după sticlă. Tocmai sunt pe punctul de a-i sugera că a băut destul, când din hol se aude zgomot de pași. Se deschide ușa de la intrare și în cadrul ei apare Charlie. Arată foarte rău. Pe haine i se văd din loc în loc pete de sânge.

— Ești în regulă? întreabă Gil, ridicându-se în picioare.

— Trebuie să vorbim, spune Charlie, cu o voce tăioasă.

Gil dă sonorul televizorului la minim.

Charlie se duce la frigider și scoate o sticlă de apă. Bea jumătate din ea, apoi își toarnă în palme și își udă fața. Ochii îi sunt tulburi. În cele din urmă se așază și începe:

— Omul care a căzut din Dickinson era Bill Stein.

— Iisuse, șoptește Gil.

Simt că mă ia cu frig.

— Nu pricep.

Expresia de pe chipul lui Charlie spune același lucru.

— Era în biroul lui de la departamentul de istorie. Cineva a intrat acolo și l-a împușcat.

— Cine?

— Nu se știe.

— Cum adică „nu se știe”?

Se lasă tăcerea câteva clipe. Charlie se concentrează asupra mea.

— Despre ce era mesajul ăla de pe pager? Ce voia Bill Stein de la Paul?

— Ți-am spus. Voia să-i dea lui Paul o carte pe care o găsisese. Nu-mi vine să cred, Charlie.

— N-a spus și altceva? Unde se ducea? Pe cine voia să vadă?

Clatin din cap. Apoi, treptat, îmi revine în minte ceea ce luasem drept paranoia: apelurile telefonice primite de Bill, cărțile pe care le verifica altcineva. Le povestesc celor doi totul, cuprins de un val de spaimă.

— Rahat, mormăie Charlie.

Întinde mâna după telefon.

— Ce faci? îl întreabă Gil.

— Poliția va dori să discute cu tine, îmi spune Charlie. Unde e Paul?

— Iisuse! Nu știu, dar trebuie să-l găsim. Am tot încercat la biroul lui Taft de la institut. Nu răspunde nimeni.

Charlie se uită nerăbdător la noi.

— Nu va păți nimic, spune Gil sau mai exact vinul înghițit de el. Calmează-te.

— Nu vorbeam cu tine, se enervează Charlie.

— Poate că e acasă la Taft, sugerez eu. Sau în biroul lui Taft din campus.

— Polițiștii îl vor găsi când vor avea nevoie, spune Gil, cu o expresie mai dură pe chip. Noi ar trebui să nu ne băgăm în asta.

Charlie se întoarce.

— Doi dintre noi sunt deja băgați în chestia asta.

Gil se încruntă:

— Mai lasă-mă în pace, Charlie. De când ești tu băgat în asta?

— Nu eu, amărățule. Tom și Paul. Noi înseamnă mai mult decât doar tu.

— Nu face pe deșteptul cu mine. M-am săturat ca tu să-ți bagi bocancii în viețile altora.

Charlie se apleacă în față, ridică sticla de pe masă și o aruncă la gunoi.

— Ai băut destul.

Pentru câteva secunde mă tem că vinul îl va face pe Gil să spună ceva ce vom regreta cu toții. Dar,

după ce se uită urât la Charlie, Gil se ridică de pe canapea.

— Hristoase, rostește el. Mă duc să mă culc.

Îl urmăresc cum se duce în dormitor fără să mai scoată vreo vorbă. O secundă mai târziu, raza de lumină care se zărea pe sub ușă se stinge.

Trec așa mai multe minute, care par ore. Încerc din nou la institut, dar fără noroc, așa că Charlie și cu mine ne așezăm în living, fără ca vreunul din noi să vorbească. Mintea mea este prea răscolită ca să mai emită vreun gând logic. Mă holbez pe fereastră și vocea lui Stein îmi revine în creier: „Tot primesc niște telefoane ciudate. Ridic... clic. Ridic... clic”.

Într-un târziu Charlie se ridică. Găsind un prosop în dulap, începe să-și adune echipamentul de baie. Fără a scoate vreo vorbă, iese pe ușă îmbrăcat doar cu boxerii. Baia băieților e la capătul coridorului și între ea și apartamentul nostru locuiesc vreo șase fete din anii superiori, dar Charlie iese pe ușă oricum, cu prosopul înfășurat în jurul gâtului ca un boxer și cu gentuța în mână.

Așezându-mă la loc pe canapea, întind mâna după ediția de azi din *Daily Princetonian*. Ca să-mi abat singur gândurile, răsfoiesc paginile, căutând o poză făcută de Katie undeva în colțurile ziarului, unde contribuțiile celor din anii inferiori sunt sortite morții incognito. Mă interesează mereu pozele ei, noile subiecte pe care le alege, dar și subiectele pe care ea le consideră prea lipsite de importanță ca să le menționeze. După ce te întâlnești cu cineva o vreme suficient de îndelungată, începi să-ți închipui că persoana în cauză vede totul la fel ca tine. Fotografiile lui Katie mă corectează brutal în acest sens, căci reprezintă o viziune a lumii prin ochii ei.

Nu peste mult timp se aude un zgomot la ușă; probabil Charlie întorcându-se de la duș. Îmi dau seama că e altcineva când aud o cheie răsucindu-se

în broască. Ușa se deschide și Paul intră în cameră. Chipul lui e palid rău de tot și buzele i s-au învînețit din pricina frigului.

— Ești bine? îl întreb eu imediat.

Charlie se întoarce la țanc.

— Unde ai fost? cere el să afle.

Ne trebuie un sfert de oră ca să obținem detaliile de la Paul, dată fiind starea lui.

După ce a plecat de la discurs, s-a dus la institut și l-a căutat pe Bill Stein în laboratorul de computere. O oră mai târziu, văzând că Stein nu apare, Paul a decis să se întoarcă la internat. A pornit la drum cu mașina lui, dar a trebuit să o abandoneze în dreptul unui semafor la un kilometru și jumătate distanță de campus, după care a trebuit să se întoarcă pe jos prin ninsoare.

Restul nopții se află pentru el într-o ceață totală. A ajuns în partea de nord a campusului, unde a descoperit mașinile poliției lângă biroul lui Bill din Dickinson. După ce a pus întrebări în stânga și în dreapta, a fost dus la spital, unde cineva i-a cerut să identifice cadavrul. Nu mult după aceea, la spital a apărut Taft, care a oferit o a doua identificare, dar, înainte ca el și Paul să poată schimba o vorbă, polițiștii i-au separat pentru a-i interoga. Ofițerii au vrut să afle despre relația lui cu Stein și Taft, de ultima oară când l-a văzut pe Bill, de locul în care se afla el la momentul crimei. Paul a cooperat cu polițiștii, însă vedea totul ca prin vis. În cele din urmă, când aceștia i-au dat drumul, i-au cerut să nu plece din campus și l-au anunțat că vor lua din nou legătura cu el. Într-un târziu, Paul a plecat spre Dod, dar a rămas o vreme pe treptele căminului, vrând doar să fie puțin singur.

În fine, ajungem să discutăm despre conversația pe care am avut-o cu Stein în Camera Cărților Rare, pe care Paul afirmă că poliția a răscolit-o deja căutând indicii. În timp ce vorbește despre Bill, despre agitația extremă a lui Stein din

bibliotecă și despre prietenul pe care l-a pierdut, Paul nu prea dă semne de emoție. Încă nu și-a revenit din șoc.

— Tom, rostește el într-un târziu, când ajungem amândoi în cameră. Poți să-mi faci o favoare?

— Bineînțeles, zic eu. Spune-mi despre ce e vorba.

— Trebuie să mă însoțești undeva.

Ezit.

— Unde?

— La muzeul de artă.

Se schimbă cu un rând de haine uscate.

— Acum? De ce?

Paul își freacă fruntea, ca și cum l-ar durea ceva.

— Îți explic pe drum.

Când ne întoarcem în living, Charlie se uită la noi ca și cum ne-am fi pierdut mințile.

— La ora asta? întreabă el. Muzeul este închis.

— Știu eu ce fac, spune Paul, pornind deja spre hol.

Charlie îmi aruncă o privire cam ciudată, dar nu spune nimic atunci când eu îl urmez pe Paul și dispar pe ușă.

*

Muzeul de artă se odihnește ca un vechi palat mediteranean de cealaltă parte a curții internatului nostru. Privită din față, pe unde am intrat cu câteva ore mai devreme, clădirea pare doar o construcție modernistă cu o sculptură de Picasso pe pajiștea din față, care arată ca un bazin pentru păsări. Cu toate astea, dacă te apropii dinspre lateral, elementele arhitectonice noi lasă loc celor vechi: ferestre cochete în arcade mici în stil românesc și țigle roșii pe acoperiș care se ivesc de sub pătura de zăpadă. În alte circumstanțe, priveliștea de aici ar fi încântătoare. În alte circumstanțe ar putea constitui chiar cadrul unei poze făcute de Katie.

— Ce facem? întreb eu.

Paul croiește o cărare în fața mea cu bocancii lui vechi de muncitor.

— Am descoperit ce credea Richard că se află în jurnal, îmi răspunde el.

Pare mijlocul unui gând al cărui început Paul îl păstrează numai pentru sine.

— Desenul?

Clatină din cap.

— Îți arăt după ce intrăm.

Merg exact pe urmele lui, ca să nu mi se prindă zăpada de pantaloni. Ochii îmi sunt parcă lipiți de bocancii lui. Paul a lucrat în timpul primei noastre vacanțe, ajutând la încărcarea și descărcarea exponatelor muzeului. Pe atunci bocancii constituiau o necesitate, dar în noaptea asta lasă urme murdare pe albul curat din curte. Paul pare un băiețel încălțat cu niște pantofi de bărbat.

Ajungem la o ușă din aripa de vest a muzeului. Lângă ușă se află un mic panou de acces. Paul tastează parola și așteaptă să vadă dacă aceasta funcționează. Obişnuia să facă pe ghidul în muzeu, dar în cele din urmă a trebuit să-și ia o slujbă la una dintre biblioteci deoarece ghizii nu erau plătiți.

Spre surprinderea mea, ușile se deschid cu un „bip” și se aude un ușor declic. Sunt atât de obișnuit cu scârțâitul ușilor din internat, încât aproape că nici nu aud cum se deschid ușile acum. Paul mă conduce într-o mică anticameră, o cameră de supraveghere în care se află un paznic în spatele unui geam de plexiglas, unde brusc am sentimentul că sunt prins ca într-o capcană. Cu toate astea, după semnarea unui formular de vizitare și după prezentarea legitimațiilor de student, ni se dă voie să intrăm în biblioteca din spatele ușii alăturate.

— Asta-i tot? întreb eu, așteptându-mă la un control ceva mai amănunțit la o asemenea oră.

Paul arată spre o cameră video de pe hol, dar nu spune nimic.

Biblioteca ghizilor nu e deloc impresionantă – câteva rafturi cu cărți de istorie a artei donate de

alți ghizi ca să ajute la pregătirea tururilor pentru vizitatori – dar Paul își continuă drumul spre un ascensor ascuns după colț. Un afiș mare lipit pe ușile de metal spune: DOAR PENTRU FACULTATE, PERSONAL ȘI PAZĂ. STUDENȚII ȘI GHIZII NU AU ACCES NEÎNSOȚIȚI. Cuvintele „studentii” și „ghizii” au fost subliniate cu roșu.

Paul se uită în altă parte. Scoate un inel cu chei din buzunar și introduce una dintre ele într-un locaș din perete. Când răsuțește cheia spre dreapta, ușile de metal se deschid alunecând în lateral.

— De unde ai cheile?

Mă conduce în lift, apoi apasă un buton.

— Treaba mea, îmi răspunde el.

Biblioteca îi oferă acces spre camerele de arhivă din muzeu. Paul este atât de atent cu munca lui, încât și-a câștigat încrederea aproape unanimă.

— Unde mergem? mă interesez eu.

— Sus, în camera cu retroproiectorul. Unde Vincent își păstrează câteva dintre diapozitive.

Ascensorul ne aduce la etajul întâi al muzeului. Paul mă conduce, ignorând picturile pe care mi le-a arătat de peste zece ori înainte – Rubensul imens cu Jupiterul lui cu sprâncene negre, tabloul neterminat cu tema *Moartea lui Socrate*, unde bătrânul filosof întinde mâna după cana lui cu cucută. Privirea lui Paul se abate din drum doar atunci când trecem pe lângă picturile pe care le-a adus Curry pentru expoziție.

Ajungem la ușa bibliotecii, unde Paul scoate iarăși cheile. Una dintre ele intră încet în broască. Pătrundem în întuneric.

— Pe aici, spune el, arătând spre un șir de rafturi pline de cutii prăfuite.

Fiecare cutie conține un set de diapozitive. În spatele unei alte uși închise, într-o încăpere mare pe care am văzut-o o singură dată, se află o mare

parte a restului colecției de diapozitive a universității.

Paul găsește setul de cutii pe care îl căuta, apoi apucă una din stivă și o pune pe raftul din fața lui. Pe o parte, scris de o mână neglijentă, un bilet spune: HĂRȚI: ROMA. Paul scoate capacul și duce cutia către micul spațiu deschis din apropierea intrării. De pe un alt raft ia un retroproiector, pe care îl conectează la o priză. În cele din urmă apasă pe un comutator și o imagine cețoasă apare pe peretele opus. Paul reglează focalizarea până când imaginea devine clară.

— Bun, zic eu. Și-acum spune-mi ce căutăm aici.

— Și dacă Richard avea dreptate? se întreabă el. Dacă Vincent i-a furat jurnalul acum treizeci de ani?

— Probabil că a făcut-o. Ce mai contează acum?

Paul mă lămurește repede.

— Imaginează-te în postura lui Vincent. Richard insistă spunându-ți că jurnalul este singura cale de a înțelege *Hypnerotomachia*. Tu crezi că el aruncă doar o perdea de fum, ca un puști de colegiu care a absolvit Istoria artei. Apoi apare altcineva. Un alt cercetător.

Paul o spune cu un anume respect. Presupun că se referă la tatăl meu.

— Brusc, ai devenit o ciudățenie. Amândoi susțin că jurnalul este răspunsul. Numai că tu te-ai retras într-un colț. I-ai spus lui Richard că jurnalul e inutil și că șeful de port era un șarlatan. Și, mai mult ca orice, urăști să te înșeli. Ce-ți rămâne de făcut?

Paul încearcă să mă convingă de o posibilitate pe care nu am avut niciodată vreo dificultate să o înțeleg: anume că Vincent Taft este un hoț.

— Înțeleg, spun eu. Continuă.

— Așa că reușești cumva să furi jurnalul. Dar nu reușești să înțelegi nimic din el, deoarece ai

abordat tot timpul *Hypnerotomachia* în mod greșit. Fără mesajele cifrate de la Francesco, habar n-ai ce să faci cu jurnalul. Ce-ți mai rămâne de făcut?

— Nu știu.

— Nu-l vei arunca, reia el, ignorându-mă, doar pentru că nu-l înțelegi.

Dau din cap a încuviințare.

— Așa că îl păstrezi. Undeva în siguranță. Poate că în seiful din biroul tău.

— Sau acasă la tine.

— Corect. Apoi, zece ani mai târziu, apare puștiul ăsta, iar el și prietenul lui încep să facă progrese în studierea *Hypnerotomachiei*. Mai mari decât de așteptai. De fapt, mai mari chiar decât ceea ce ai realizat tu când erai tânăr. Puștiul începe să găsească mesajele de la Francesco.

— Și tu începi să te gândești că poate jurnalul este bun la ceva.

— Exact.

— Și nu-i spui nimic puștiului în privința asta, deoarece atunci el ar ști cine l-a furat.

— Dar, accentuează Paul o dată ce ajunge în acest punct, să spunem că într-o zi cineva dă peste el.

— Bill.

Paul aprobă.

— Bill era mereu în biroul lui Vincent, acasă la Vincent, ajutându-l cu toate micile proiecte pe care Vincent i le dădea ca sarcină. Iar el știa ce înseamnă jurnalul. Dacă l-ar fi găsit, nu l-ar fi pus pur și simplu la loc.

— Ți l-ar fi adus ție.

— Corect. Iar noi ne-am dus și i l-am arătat lui Richard. Apoi Richard s-a luat de Vincent în amfiteatru.

Sunt sceptic.

— Dar nu era mai probabil ca Taft să-și fi dat seama de dispariția jurnalului înainte de acest moment?

— Ba da, bineînțeles. Trebuia să fi știut că l-a luat Bill. Dar care crezi că a fost reacția lui când și-a dat seama că de povestea asta știa și Richard? Primul lucru care trebuie să-i fi trecut prin minte a fost să-l caute pe Bill.

Acum înțeleg.

— Tu crezi că s-a dus la biroul lui Stein după discurs.

— Vincent a fost la recepție?

O iau ca pe o întrebare retorică, până când îmi amintesc că Paul nu a fost acolo, căci plecase deja să-l găsească pe Stein.

— Eu nu l-am văzut, răspund eu.

— Între Dickinson și amfiteatru există un coridor care le leagă prin interior, spune el. Vincent nici măcar nu trebuia să iasă din clădire ca să ajungă acolo.

Paul lasă vorbele să mi se sedimenteze în minte. Posibilitatea sugerată îmi invadează treptat gândurile, legată de o mie de alte detalii.

— Chiar crezi că Taft l-a ucis? întreb uluit.

În penumbra încăperii se conturează o siluetă ciudată, un soi de Epp Lang îngropând un câine sub un copac.

Paul privește fix contururile negre proiectate pe perete.

— Cred că e capabil de așa ceva.

— Doar de furie?

— Nu știu.

Însă Paul pare să fi rulat deja toate scenariile în mintea lui.

— Ascultă, spune el. În vreme ce îl așteptam pe Bill la institut, am început să citesc jurnalul cu mai multă atenție, căutând toate mențiunile despre Francesco.

Îl deschide și din interiorul copertei scoate o pagină de însemnări pe care și le-a făcut în sala de așteptare a institutului.

— Am dat peste paragraful unde șeful de port notează setul de instrucțiuni copiate de hoț după

hârtiile lui Francesco. Genovezul spune că acestea au fost scrise pe o bucată de hârtie și trebuie să fi format un soi de itinerar naval, ceva legat de drumul parcurs de nava lui Francesco. Șeful de port a încercat să-și dea seama de unde trebuia să fi venit încărcătura luând-o pas cu pas înapoi dinspre Genova.

Când Paul desface foaia, zăresc un șablon format din săgeți trasate lângă o busolă.

— Acestea sunt coordonatele. Sunt în latină: „Patru sud, zece est, doi nord, șase vest”. Apoi scrie *De Stadio*.

— Ce înseamnă *De Stadio*?

Paul zâmbește.

— Cred că asta este cheia. Șeful de port a dus hârtia la vărul lui, care i-a spus că *De Stadio* reprezintă modalitatea de reprezentare a direcțiilor. Poate fi tradus prin „în stadii”, asta însemnând că direcțiile sunt măsurate în stadii.

— Nu pricep.

— *Stadium* era o unitate de măsură în lumea antică, pornind de la lungimea unei curse de atletism în cadrul olimpiadei elene. De acolo vine și cuvântul modern „stadion”. Un *stadium* are circa 200 de metri, așa că într-un kilometru sunt cam cinci *stadia*.

— Deci *patru sud* înseamnă patru stadii spre sud.

— Apoi zece est, două nord și șase vest. Sunt toate cele patru puncte cardinale. Îți amintește de ceva?

Îmi amintește: în ultima lui șaradă, Colonna s-a referit la ceea ce el a intitulat „Regula lui Patru”, un mecanism care ar ghida cititorii spre cripta lui secretă. Însă noi am renunțat la descoperirea acestui mecanism când am văzut că textul în sine nu dă absolut niciun fel de indicații geografice.

— Crezi că asta este? Aceste patru direcții?

Paul dă din cap.

— Dar șeful de port căuta ceva la scară mult mai mare, un voiaj de sute și sute de kilometri. Dacă direcțiile lui Francesco sunt măsurate în *stadia*, atunci nava nu se poate să fi plecat din Franța sau din Țările de Jos. Trebuie să-și fi început călătoria cam la un kilometru sud-est de Genova. Șeful de port știa că așa ceva nu putea fi corect.

Observ nechibzuința din vocea lui Paul, care crede că s-a descurcat mai bine decât șeful de port.

— Vrei să spui că direcțiile aveau o cu totul altă semnificație.

Paul nu are timp să facă pauze.

— *De Stadio* nu trebuie să însemne pur și simplu „în stadii”. *De* poate să mai însemne și „din”.

Se uită la mine așteptând efectul, dar frumusețea acestei noi traduceri îmi scapă.

— Poate că măsurătorile nu sunt doar *în stadii*, sau făcute în astfel de unități, reia el. Poate că sunt și luate *dintr-un* stadion. E posibil ca un stadion să fie punctul de plecare. *De Stadio* poate avea o dublă semnificație – urmezi direcțiile *de la* un stadion, *în stadii* ca unități de măsură.

Pe perete se vede clar acum harta Romei. Orașul este împânzit de arene sportive antice. Colonna ar fi trebuit să-l cunoască mai bine decât pe oricare alt oraș din lume.

— Asta rezolvă problema scalei la care se gândea șeful de port, continuă Paul. Distanța între două țări nu se poate măsura în câteva *stadia*, însă în cadrul unui oraș poți aplica foarte ușor această unitate de măsură. Plinius susține că circumferința zidurilor cetății romane era de circa 21 de kilometri în anul 75 î.Hr. Ca atare, întregul oraș avea undeva între douăzeci și cinci și treizeci de stadii.

— Crezi că asta ne va conduce la criptă? îl întreb eu.

— Francesco vorbește de o construcție acolo unde nimeni nu o poate vedea. Nu vrea ca nimeni să știe ce este înăuntrul ei. Asta poate fi singura cale de a găsi locația.

În minte îmi vin luni și luni de speculații. Am petrecut multe nopți întrebându-ne de ce Colonna și-ar fi construit cripta undeva în pădurile din jurul Romei, ascuns de familie și prieteni, dar Paul și cu mine nu am căzut niciodată de acord în privința unei concluzii.

— Dacă acea criptă înseamnă mai mult decât ceea ce am crezut noi? zice el acum. Dacă locația *este* secretul?

— Atunci ce se găsește înăuntrul ei? întreb eu, relansând vechea dispută.

Brusc, Paul pare din nou frustrat.

— Nu știu, Tom. Încă nu mi-am dat seama.

— Mă gândesc doar, nu crezi că Colonna ne-ar fi...

— Spus ce e în criptă? Bineînțeles că da. Dar toată partea a doua a cărții depinde de ultimul cifru, iar eu nu-l pot afla. Nu de unul singur. Așa că acest jurnal o va face. Bine?

Bat în retragere.

— Așadar tot ce trebuie să facem, spune Paul mai departe, este să ne uităm la câteva dintre aceste hărți. Începem cu zonele majore cu arene sportive – Colloseum, Circus Maximus și așa mai departe – și ne deplasăm patru *stadia* spre sud, zece spre est, două spre nord și șase spre vest. Dacă vreuna dintre aceste locații se găsește în ceea ce pe vremea lui Colonna putea fi o pădure, o marcăm.

— Hai să vedem, spun eu.

Paul apasă butonul telecomenzii trecând printr-o serie de hărți întocmite în secolele al XV-lea și al XVI-lea. Seamănă cu niște caricaturi arhitectonice, cu clădirile desenate disproporționat împreună cu împrejurimile lor și atât de înghesuie una în alta, că spațiile dintre ele devin imposibil de evaluat.

— Cum naiba măsurăm distanțele pe hărțile astea? mă mir eu.

Paul îmi răspunde apăsând pe același buton încă de câteva ori. După încă trei sau patru hărți din perioada Renașterii apare o hartă modernă. Orașul seamănă mai bine cu cel pe care mi-l amintesc din ghidurile de călătorie pe care mi le dăduse tatăl meu înainte de excursia noastră la Vatican. Zidurile din vremea lui Aurelian dinspre nord, est și sud, precum și fluviul Tibru în vest creează profilul unui cap de bătrână cu fața spre restul Italiei. Biserica San Lorenzo, unde Colonna a dat dispoziție să fie uciși cei doi oameni, atârnă ca o muscă dincolo de șaua nasului bătrânei.

— Asta are o scală bună pe ea, spune Paul, arătând spre unitățile de măsură din colțul din stânga sus.

Opt *stadia* sunt marcate de-a lungul unei singure linii, formând VECHEA MILĂ ROMANĂ.

Paul se apropie de imaginea de pe perete și își pune mâinile lângă scala distanțelor. De la baza palmei lui până la vârful degetului mijlociu sunt acoperite opt *stadia* pline.

— Hai să începem cu Colloseumul.

Îngenunchează pe podea și își așază palma în apropiere de un oval întunecat din mijlocul hărții, în apropiere de obrazul bătrânei.

— Patru spre sud, spune el, deplasându-și palma cu un lat în jos. Apoi zece spre est. Își duce palma cu o lățime completă spre dreapta, apoi adaugă jumătate din arătător. Apoi două nord și șase spre vest.

Când termină, îmi arată pe hartă un punct botezat M. CELIUS.

— Crezi că acolo e?

— Nu se poate, răspunde el, dezumflat. Arătând spre un cerc negru de pe hartă, imediat la sud-vest de locul în care terminase măsurătoarea, adaugă: Chiar aici este o biserică. San Stefano Rotondo. Își mută degetul spre nord-est. Aici este alta, Santi

Quattro Coronati. Iar aici – își duce degetul spre sud-est – este San Giovanni în Laterano, unde au locuit papii până în secolul al XIV-lea. Dacă Francesco și-ar fi construit cripta aici, ar fi făcut-o la o distanță mai mică de 400 de metri de trei biserici diferite. Este imposibil. Circul lui Flaminius, reia Paul. Harta asta este veche. Cred că Gatti l-a plasat mai aproape de acest loc.

Își duce degetul mai aproape de fluviu, apoi repetă măsurătorile.

— E de bine sau de rău? întreb eu, holbându-mă la noua locație, undeva deasupra colinei Palatine.

Paul se încruntă.

— E de rău. Chestia asta este aproape în mijlocul lui San Teodoro.

— O altă biserică?

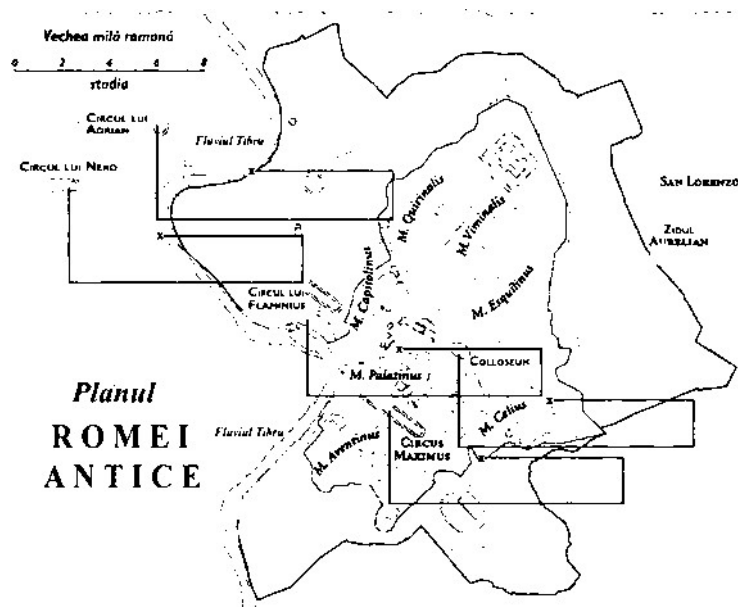
Paul dă din cap.

— Ești convins că Francesco n-ar fi construit așa ceva în apropiere de o biserică?

Paul se uită la mine ca și cum aș fi uitat de prima regulă.

— Fiecare mesaj vorbește despre groaza lui de a nu fi prins de zeoți. De „oamenii lui Dumnezeu”. Tu cum interpretezi chestia asta?

Pierzându-și răbdarea, Paul încearcă alte două posibilități – Circul lui Adrian și vechiul Circ al lui Nero, peste care a fost construit Vaticanul – dar în ambele cazuri dreptunghiul de douăzeci și două de *stadia* îl aduce aproape în mijlocul fluviului Tibru.

— Există câte un stadion în fiecare colț al acestei hărți, rostesc eu. De ce nu ne gândim unde ar putea fi cripta, apoi să măsurăm de-a-ndoaselea ca să vedem dacă dăm peste vreun stadion?

Paul se gândește la această idee.

— Va trebui să verific câteva dintre celelalte atlase ale mele de la Ivy.

— Putem veni înapoi aici mâine.

Cu optimismul dispărându-i vizibil, Paul se mai uită la hartă câteva clipe, apoi încuviințează. Colonna l-a învins din nou. Chiar și șeful de port maestru al spionajului se dovedește complet depășit.

— Ce facem acum? întreb eu.

Paul își încheie haina și stinge proiectorul.

— Vreau să verific biroul lui Bill din biblioteca de dedesubt.

Pune la loc retroproiectorul pe raft, încercând să lase totul așa cum era.

— De ce? întreb eu.

— Ca să văd dacă restul jurnalului e acolo. Richard insistă că exista un desen împăturit în interior.

Deschide ușa și o ține să ies, verificând încăperea înainte de a o încuia.

— Ai cheia de la bibliotecă?

Paul clatină din cap.

— Bill mi-a dezvăluit codul scării de acces.

Ne întoarcem în întunericul coridorului, de-a lungul căruia mă conduce Paul. Luminile portocalii de siguranță clipește în beznă ca niște lumini de avion care străpung aerul nopții. Ajungem la o ușă care duce spre o scară de acces. Sub clanță se găsește o cutie cu cinci butoane numerotate. Paul se gândește o secundă, apoi începe să tasteze o secvență de cifre. Când yala se descuie, încremenim amândoi. În tăcerea din jur auzim un fâșâit.

CAPITOLUL 14

— Du-te, îi fac eu semn lui Paul, împingându-l către ușa bibliotecii.

În partea de sus a ușii se observă un geam mic. Ne zgâim amândoi în bezna de dincolo.

O umbră trece prin dreptul uneia dintre mese. Pe suprafața mesei se vede fasciculul unei lanterne. Disting o mână care se întinde către un dulap.

— Aia e biroul lui Bill, șoptește Paul.

Vocea lui răsună în golul scării de acces. Raza de lumină încremenește, apoi se deplasează în direcția noastră.

Îl trag pe Paul sub nivelul ferestrei.

— Cine e? întreb eu, tot în șoaptă.

— Nu mi-am putut da seama.

Așteptăm, ascultând cu atenție sunetele de pași. Când ne dăm seama că pașii se îndepărtează, mă zgâiesc iarăși în încăpere. A devenit pustie.

Paul împinge ușa. Întreaga zonă este cufundată în umbrele lungi ale rafturilor cu cărți. Lumina razelor de lună se strecoară prin ferestrele dinspre nord. Sertarele biroului lui Stein au rămas deschise.

— Mai există vreo altă ieșire? șoptesc eu, în vreme ce ne apropiem.

Paul încuviințează și arată dincolo de un șir de rafturi înalte până la tavan.

Brusc se aude iarăși târșăit de pași, în direcția ieșirii. Sunt urmați de un clinchet. Ușa se închide ușor.

Mă îndrept spre sursa zgomotului.

— Ce faci? murmură Paul.

Îmi face semn să mă întorc la el, lângă birou.

Mă zgâiesc prin gemuleț în golul scării, dar nu reușesc să disting nimic.

Paul răsfoiește hârtiile lui Stein, plimbându-și lumina de la micuța lanternă peste un teanc de bilețele și scrisori. Arată înspre un sertar încuiat

care a fost deschis prin forțare. Dosarele din sertar au fost scoase și împrăștiate pe birou. Margini de hârtii stau curbate în sus ca niște fire de iarbă netunsă. Pare să existe câte un dosar pentru fiecare profesor din departamentul de istorie.

RECOMANDARE: PREȘEDINTELE
WORTHINGTON

REC (A-M): BAUM, CARTER, GODFREY, LI

REC (N-Z): NEWMAN, ROSSINI, SACKLER,
WORTHINGTON

REC (ALTE DEPART.): CONNER,
DELFOSSE, LUTKE, MASON, QUINN

CORESPONDENȚA VECHE:
HARGRAVE/WILLIAMS, OXFORD

CORESPONDENȚA VECHE: APPLETON,
HARVARD

Pentru mine toate astea nu înseamnă nimic, dar Paul rămâne cu privirea ațintită asupra documentelor.

— Ce s-a întâmplat? îl întreb.

Paul își plimbă lanterna peste birou.

— De ce are nevoie de toate aceste recomandări?

Alte două dosare zac deschise. Pe unul stă scris REC/ CORESPONDENȚA: TAFT. Pe celălalt – LEVERAGE/LEADS.

Scrisoarea lui Taft a fost împinsă într-un colț și dată la o parte. Paul își trage manșeta cămășii peste degete și aduce hârtia la vedere.

William Stein este un tânăr competent. A lucrat în subordinea mea timp de cinci ani și s-a dovedit util mai ales

în chestiuni de ordin administrativ. Am încredere că va reuși o treabă similară oriunde s-ar duce.

— Dumnezeu, șoptește Paul. Vincent i-a făcut-o.

Citește din nou recomandarea.

— Bill seamănă cu o secretară.

Când Paul desface și colțul îndoit al paginii, se vede că recomandarea a fost datată luna trecută. Ridică scrisoarea mai sus, dezvăluind un post-scriptum scris de mână.

„Bill: scriu asta pentru tine în ciuda tuturor celor întâmplare. Meriți mai puțin. Vincent.”

— Ticălos nenorocit... șoptește Paul. Bill încerca să scape de tine. Plimbă fasciculul lanternei peste dosarul LEVERAGE/LEADS. Mai multe ciorne de scrisori ale lui Stein zac pe dosar, întocmite cu pixuri diferite. Cuvintele au fost scrise, șterse și rescrise până când textul devine greu de urmărit. În vreme ce Paul le citește, observă că lanterna-creion începe să-i tremure în mână.

Don Hargrave, începe prima scrisoare, îmi face plăcere să vă informez că studiul meu asupra Hypnerotomachia Poliphili ~~este complet~~ se apropie de finalizare. Rezultatele mele vor fi disponibile până la sfârșitul lui aprilie, dacă nu cumva mai devreme. Vă asigur că merită așteptarea. De vreme ce nu am mai avut vești de la dumneavoastră și de la maestrul Williams de când am trimis ultima scrisoare, pe 17 ianuarie, vă rog să confirmați că ~~profesoratul~~ postul despre care am discutat rămâne disponibil. Sufletul meu se găsește la Oxford, dar este posibil să nu fiu capabil să resping alte universități de îndată ce studiul meu va fi publicat și voi primi noi oferte.

Paul trece la pagina următoare. Îl aud cum începe să respire tot mai greu.

Domnule Președinte Appleton, vă aduc la cunoștință vești bune. Lucrul meu la *Hypnerotomachia* se apropie cu succes de încheiere. ~~Așa cum am promis~~, Rezultatele vor arunca o umbră asupra a tot ce s-a studiat despre istoria Renașterii – ca de altfel asupra oricărui alt studiu istoric – din acest an sau din anul viitor. Înainte de a-mi publica rezultatele, aş dori să-mi confirmați că postul de asistent universitar mai este disponibil. Sufletul meu se găsește la Harvard, dar este posibil să nu fiu capabil să resping alte universități de îndată ce studiul meu va fi publicat și voi primi noi oferte.

Paul citește a doua oară, apoi a treia oară.

— Avea de gând să încerce să-mi fure munca, șoptește el slab, îndepărtându-se de birou ca să se sprijine de perete.

— Cum ar fi fost posibil?

— Poate că s-a gândit că nimeni nu ar fi crezut că poate fi rezultatul muncii unui student.

Îmi concentrez din nou atenția asupra scrisorii.

— Când s-a oferit să îți culeagă lucrarea la calculator?

— Luna trecută.

— Se gândea de atâta vreme să-ți fure munca?

Paul se uită urât la mine, apoi își plimbă mâna peste birou.

— Evident că da. Le trimite scrisori indivizilor ăstora încă din ianuarie.

După ce scrisorile se așază mai bine pe birou, de sub scrisorile către Oxford și Harvard se ivește o altă hârtie care pare o scrisoare. Când Paul observă colțul paginii, o trage afară.

Richard, sper că scrisoarea mea te va găsi sănătos. Poate că ai avut mai mult noroc în Italia decât în New York. Dacă nu, atunci știm amândoi în ce situație te afli. Totodată, îl știm amândoi pe Vincent. Cred că e corect să afirm că el are planuri proprii în privința oricăror rezultate care pot apărea. Ca atare, am o propunere pentru tine. Aici se află mai mult decât e nevoie pentru noi amândoi, iar eu am inventat o diviziune a muncii pe care cred că o vei găsi echitabilă. Te

rog, contactează-mă cât mai curând ca să discutăm. Lasă-mi numerele de telefon din Florența și din Roma – poșta de acolo nu este de încredere și eu, unul, aș prefera să pun acest amănunt la punct cât mai curând posibil – B.

Răspunsul, scris cu un pix diferit și de o mână diferită, se găsește la capătul scrisorii originale și e trimisă pe aceeași foaie. Pe ea sunt două numere de telefon, unul precedat de litera F, celălalt de un R. După aceea este scrisă o însemnare finală:

După cum ai cerut. Sună după orele de lucru, conform fusului meu orar. Cum rămâne cu Paul? – Richard.

Paul nu mai are glas. Răsfoiește hârtiile din nou, dar nu mai găsește nimic altceva. Când încerc să-l consolez, mă respinge cu un gest al mâinii.

— Ar trebui să-i povestim decanului, rostesc eu în cele din urmă.

— Să-i spunem ce? Că am scotocit prin lucrurile lui Bill?

Pe neașteptate, o lumină strălucitoare se reflectă de peretele opus nouă, urmată de pâlpâieli colorate în roșu și albastru prin geamurile ferestrelor. O mașină de poliție ajunsese în curtea din față a muzeului, cu sirena oprită. Din mașină ies doi polițiști. Luminile girofarului se sting chiar în clipa în care se ivește o a doua mașină, din care coboară alți doi oameni.

— Cineva le-a spus că suntem aici, rostesc eu.

Biletul de la Curry tremură în mâna lui Paul, care stă pe loc, urmărind siluetele întunecate cum se grăbesc spre intrarea principală.

— Hai!

Îl împing către rafturile dinspre ieșirea din spate.

Chiar atunci, ușa din față a bibliotecii se deschide și fasciculul unei lanterne mari începe să cerceteze încăperea. Ne facem mici într-un colț. Ambele echipaje de poliție pătrund în bibliotecă.

— Acolo, spune un ofițer, gesticulând în direcția noastră.

Înșfac clanța și deschid ușa din spate. Paul se ghemuiește pe hol, în vreme ce primul polițist se apropie. Reușesc și eu să ies neobservat și îmi recapăt echilibrul. Pornim cu spatele lipit de perete, iar Paul se îndreaptă spre scări, apoi o ia la goană către parter. Când ajungem în spațiul deschis al holului principal, văd un fascicul de lumină profilându-se pe un perete apropiat.

— Jos, spune Paul. Există un lift de serviciu.

Intrăm în aripa asiatică a muzeului. Sculpturi și vase se odihnesc în spatele unor pereți fantomatici de sticlă. Suluri chinezești zac desfăcute alături de figurine mortuare așezate în vitrine. Camera este cufundată într-o penumbră verzuie, de nepătruns.

— Pe aici, mă îndeamnă Paul, în vreme ce pașii celorlalți se aud tot mai aproape.

Mă conduce după un colț, apoi într-o fundătură, unde singura ieșire o reprezintă ușile metalice ale liftului de serviciu.

Vocile se aud mai tare. Reușesc să observ doi polițiști care sunt la baza scărilor, încercând să se orienteze prin întuneric. Brusc, întregul etaj se luminează.

— S-a aprins lumina... se aude vocea unei a treia persoane.

Paul înfinge cheia în locașul de pe perete. După ce ușile liftului se deschid, mă trage și pe mine înăuntru. Dincolo se aud mai mulți pași, îndreptându-se în direcția noastră.

— Haide, haide...

Ușile rămân deschise. Pentru câteva clipe am sentimentul că au tăiat alimentarea cu curent a liftului. Apoi, chiar în clipa în care primul polițist apare, ușile de metal se închid ermetic. O mână apucă să bată în uși, dar sunetul se estompează pe măsură ce liftul se îndepărtează.

— Unde mergem? întreb eu.

— Ieșim pe la rampele de încărcare-descărcare, răspunde Paul, încercând să-și recapete răsuflarea.

Ieșim pe un soi de platformă de așteptare, iar Paul forțează deschiderea unei uși care duce într-o cameră imensă și rece. Aștept ca ochii să mi se obișnuiască și aici cu întunericul. Porțile mari ale rampei de încărcare se înalță amenințătoare în fața noastră. Vântul de afară bate atât de aproape încât panourile de metal zăngănesc. Îmi imaginez pași alergând pe scări înspre noi, dar nu se aude nimic prin ușa groasă.

Paul fuge la un comutator de pe perete. Când îl răsuțește, se aude un zgomot de motor trezit la viața și porțile metalice încep să se ridice.

— Ajunge, spun eu, de îndată ce deschiderea este suficient de mare ca să ne permită să trecem pe burtă.

Însă Paul clatină din cap și porțile continuă să se ridice.

— Ce faci?

Distanța între podea și marginea de jos a porților crește până când prin ea se poate vedea întregul peisaj al sudului campusului. Timp de o secundă sunt înmărmurit văzând cât de frumos este acest peisaj de aici și cât de pustiu pare.

Pe neașteptate, Paul răsuțește comutatorul în direcția opusă și porțile încep să se închidă.

— Fugi! exclamă el.

O ia la goană de lângă perete spre spațiul rămas deschis, în vreme ce eu mă agit să mă las pe spate pe podea. Paul este deja în fața mea. Se rostogolește pe sub porți, apoi mă trage și pe mine înaintea ca metalul să atingă podeaua.

Mă ridic, încercând să-mi recapăt răsuflarea. Când pornesc înspre Dod, Paul mă trage cu putere înapoi.

— Ne vor vedea de sus. Arată spre ferestrele de pe partea de vest a clădirii. După ce inspectează drumul către est, spune: Pe aici!

— Ești bine? îl întreb eu, urmându-l.

Dă din cap și ne avântăm amândoi în noapte, îndepărtându-ne de echipajele de poliție și ieșind din raza lor vizuală. Simt vântul pe sub gulerul hainei, înghețându-mi sudoarea de pe ceafă. Când privesc în urmă, Dod și Brown Hall sunt aproape complet întunecate, la fel ca toate internatele aflate mai încolo. Noaptea s-a lăsat definitiv în toate colțurile campusului. Doar ferestrele muzeului de artă sunt luminate.

*

Continuăm să mergem spre est prin Prospect Gardens, o minunăție botanică din inima campusului. Plănuțele mici de primăvară sunt ninse în întregime și au devenit aproape invizibile sub picioarele noastre, dar fagul american și cedrul libanez stau ca niște îngeri păzitori deasupra lor, cu ramurile întinse ca să oprească masiva cădere de zăpadă. O mașină de poliție patrulează pe una dintre străzile laterale, așa că iuțim pașii.

Gândurile îmi sar de la una la alta fără logică, iar îmi mintea lucrează febril ca să înțeleagă ceea ce am văzut. Poate că pe Taft l-am văzut la biroul lui Stein răsfoind printre hârtii și încercând să șteargă orice urmă de legătură între ei. Poate că tot el a chemat poliția. Mă uit la Paul, întrebându-mă dacă și lui îi trece același gând prin minte, dar pe chipul lui nu se citește nimic.

Undeva în depărtare, noul departament de muzică al colegiului dă semne de viață.

— Putem merge acolo o vreme, propun eu.

— Unde?

— În sala se repetiții din subsol. Până scăpăm de urmăritori.

În vreme ce ne apropiem, ciudate note muzicale încep să plutească prin aer. Muzicieni insomniaci vin la Woolworth ca să exerseze în particular. Undeva, înspre Prospect, o altă mașină de poliție

trece încet, împrăștiind zloată și bulgări de sare de pe drum. Mă forțez să merg și mai repede.

Construcția de la Woolworth a fost finalizată abia recent, iar clădirea care a răsărit dintre schele reprezintă o chestie bizară, asemănătoare cu o fortăreață din exterior, dar cu un aspect fragil, ca de sticlă din interior. Holul de la intrare șerpuiește ca un râu între biblioteca de muzică și clasele de la parter, apoi se înalță trei etaje către tavanul de deasupra. În jurul clădirii vântul urlă gelos. Paul descuie cu legitimația lui și ține ușa ca să trec și eu.

— Pe unde o luăm? întreabă el.

Îl conduc spre cea mai apropiată scară. Împreună cu Gil am fost aici de două ori de la inaugurarea clădirii, de ambele dăți după ce am băut zdravăn în seri de sâmbătă liniștite. Cea de-a doua soție a tatălui său a insistat ca Gil să învețe să interpreteze ceva de Duke Ellington, la fel cum tata insista ca eu să învăț să cânt ceva de Arcangelo Corelli. Am acumulat amândoi opt ani de lecții și nu avem aproape nimic de arătat. Trântind sticlele de podea, Gil a început să lălăie *A Train*, eu am mormăit ceva din *La Folgia* și amândoi am pretins că păstrăm o măsură pe care niciunul nu a învățat-o vreodată.

Eu și Paul tropăim pe holul subsolului și descoperim că un singur pian este folosit. Cineva dintr-o sală mai depărtată de repetiții interpretează *Rapsodia albastră*. Ne strecurăm într-un mic studio izolat fonic și Paul se furișează în spatele pianului, luând loc pe scăunel. Se uită la clapele pianului, care pentru el sunt la fel de misterioase ca niște taste de computer, dar nu le atinge. Lumina de deasupra capului tremură o secundă, apoi se stinge. Oricum nu are importanță.

— Nu-mi vine să cred, rostește el într-un târziu, inspirând adânc.

— De ce să fi făcut asta? întreb eu.

Paul își plimbă degetul arătător peste o clapă, zgâriind plasticul. Observând că nu pare să fi auzit întrebarea, o repet.

— Ce-ai vrea să spun, Tom?

— Poate că ăsta a fost motivul principal pentru care Stein și-a oferit ajutorul.

— Când? În seara asta, cu jurnalul?

— Cu luni de zile în urmă.

— Adică atunci când tu ai refuzat să mai lucrezi la *Hypnerotomachia*?

Cronologia e o capcană și o aducere aminte a faptului că implicarea lui Stein duce în ultimă instanță la mine.

— Crezi că e vina mea?

— Nu, răspunde Paul încetișor. Bineînțeles că nu.

Însă acuzația rămâne în aer, nerostită. Harta Romei, la fel ca jurnalul, mi-a reamintit ce am lăsat în urmă, cât de mult progresaserăm înainte să plec și cât de multă plăcere îmi făcuse munca la carte. Îmi privesc mâinile, care stau liniștite în poală. Tata mi-a zis că am mâini leneșe. Cinci ani de lecții nu produseseșă nici măcar o singură sonată de Corelli pe care să o pot interpreta decent. ăla a fost momentul când s-a decis să mă dea la baschet.

„Cei puternici iau de la cei slabi, Thomas, dar cei deștepți iau de la cei puternici.”

— Ce zici de biletul către Curry? zic eu, fixându-mi privirea pe partea din spate a pianului.

Lemnul este nelăcuit și neșlefuit pe toată zona laterală, unde partea ridicată ar trebui să se sprijine de un perete. Mi se pare o dovadă bizară de zgârcenie, ca un profesor care nu-și piaptână părul de la spate fiindcă nu-l poate vedea în oglindă. Și tata obișnuia să procedeze așa. Mi-am zis întotdeauna că era vorba de o lipsă de perspectivă – greșeala cuiva care poate vedea lumea într-un singur mod. Probabil că studenții lui observau

acest amănunt tot așa de des ca mine. De fiecare dată când se întorcea cu spatele la ei.

— Richard n-ar încerca niciodată să îmi ia ceva, spune Paul, mușcându-și o unghie. Probabil că ne-a scăpat ceva.

În cameră se lasă tăcerea. În sala de repetiții e cald și când tăcem amândoi nu se aude absolut nimic cu excepția câte unui acord ocazional dinspre hol, unde Gershwin a fost înlocuit cu o sonată de Beethoven care răsună în noapte. Îmi amintește de furtunile de vară din copilăria mea. Curentul electric s-a întrerupt, casa este scufundată în tăcere și nu se aude nimic în afara tunetelor îndepărtate. Mama îmi citește la lumina lumânării – din Bartholomew Cubbins sau un Sherlock Holmes ilustrat – și singurul lucru care îmi trece prin minte în asemenea momente era acela că poveștile cele mai bune par întotdeauna să aibă drept personaje principale bărbați cu pălării caraghioase.

— Cred că Vincent intrase acolo, spune Paul. La secția de poliție a mințit în legătură cu relația dintre el și Bill. Le-a spus că Bill a fost cel mai bun absolvent pe care el l-a supervizat de ani de zile.

Îl știm amândoi pe Vincent, scria în scrisoarea lui Stein. Cred că e corect să afirm că el are planuri proprii în privința oricăror rezultate care pot apărea.

— Crezi că Taft vrea totul pentru sine? întreb eu. De ani de zile n-a mai încercat să publice nimic despre *Hypnerotomachia*.

— Aici nu e vorba despre publicare, Tom.

— Dar despre ce e vorba?

Paul rămâne tăcut câteva clipe, apoi rostește:

— Ai auzit ce a spus Vincent în seara asta. Niciodată nu a mai recunoscut că Francesco era din Roma. Se uită la pedalele pianului, care ies din

cadrul lor de lemn ca niște pantofiori aurii. Asta încearcă el să îmi fure mie.

— Ce anume să îți fure?

Din nou Paul ezită.

— Nu contează. Las-o baltă.

— Dar dacă în muzeu era Curry? sugerez eu, observând că Paul renunță.

Scrisoarea lui Stein către Curry mi-a complicat imaginea despre acest om. Îmi amintește de faptul că el s-a adâncit în studiul *Hypnerotomachiei* mai mult ca oricare altul.

— El nu e implicat, Tom.

— Ai văzut cum a reacționat când i-ai arătat jurnalul. Curry continua să creadă că e al lui.

— Nu. Îl *cunosc*, Tom. Bine? Tu nu.

— Asta ce mai înseamnă?

— Tu niciodată n-ai avut încredere în Richard. Nici măcar atunci când a încercat să te ajute.

— N-aveam nevoie de ajutorul lui.

— Iar pe Vincent îl urăști doar din pricina tatălui tău.

Mă întorc surprins spre el.

— L-a adus pe tata în...

— În ce? În stare să facă un accident de circulație?

— L-a *abătut* din calea lui. Ce naiba se întâmplă cu tine?

— A scris o recenzie despre carte, Tom.

— I-a ruinat viața.

— I-a *ruinat* cariera. E o diferență.

— De ce îi iei apărarea?

— Nu i-o iau. Îl apăr pe Richard. Dar Vincent nu ți-a făcut niciodată nimic ție personal.

Sunt pe punctul de a insista să scot mai multe de la Paul, dar observ efectul pe care îl are conversația noastră asupra lui. Își freacă podul palmei de pomeți, apăsându-i cu putere. Pentru o fracțiune de secundă văd numai niște faruri pe sosea. Un claxon tună din față.

— Richard a fost întotdeauna bun cu mine, spune Paul.

Nu-mi amintesc ca tata să fi scos vreun sunet. Nici cât a șofat și nici când am derapat de pe șosea.

— Nu-i cunoști, zice Paul. Pe niciunul dintre ei.

Nu prea știu când a început ploaia – când mergeam să o vedem pe mama la târgul de carte sau pe drumul către spital, când ședeam întins în ambulanță.

— Am descoperit odată recenzia despre prima lucrare majoră a lui Vincent, chiar la el acasă, continuă Paul. O tăietură din ziar, de la începutul anilor șaptezeci, pe vremea când era mahăr la Columbia – înainte de a veni la institut și de a-și vedea cariera ruinată. Era un articol strălucitor, genul de poveste la care visează toți profesorii. La sfârșit scria: „Vincent Taft și-a început deja următorul proiect – o istorie definitivă a Renașterii italiene. Judecând după opera lui deja existentă, va fi o lucrare cu adevărat magnifică; genul de realizare extrem de rară în care scrierea istoriei se transformă în facerea istoriei”. Îmi amintesc toate astea cuvânt cu cuvânt. Am descoperit totul în primăvara anului doi, înainte de a-l cunoaște cu adevărat. Acela a fost primul moment în care am început să înțeleg cine era.

O recenzie de carte. Precum cea pe care el i-a trimis-o tatei, doar ca să se asigure că a văzut-o. *Farsa Belladonna*, de Vincent Taft.

— A fost o vedetă, Tom. Știi asta. Putea ajunge mai departe decât toate mințile de la facultate adunate. Dar a pierdut totul. Dintr-o dată.

Cuvintele se adună și se aglomerează în aer ca și cum astfel ar putea echilibra tăcerea din exteriorul lui Paul cu tensiunea formidabilă din interiorul lui. Am senzația că înot și că mă zbat împotriva fluxului care mă trage în larg. Paul începe să vorbească iarăși despre Taft și Curry, iar eu îmi spun că nu sunt decât niște personaje din altă carte,

bărbați cu pălării caraghioase, tresăriri ale unei imaginații adormite. Însă, cu cât Paul vorbește mai mult, cu atât încep să văd aceste personaje la fel ca el.

*

În toiul dezbaterii pe marginea jurnalului șefului de port, Taft s-a mutat din Manhattan într-o casă albă de șindrilă de la institut, la un kilometru și jumătate sud-vest de campusul din Princeton. Poate că de vină a fost singurătatea care l-a cuprins sau absența unor colegi cu care să se ia la trântă; cert este că în decurs de câteva luni în cadrul comunității academice au început să circule zvonuri despre problemele lui cu băutura. Istoria completă la care plănuia să lucreze s-a pierdut treptat. În același timp, pasiunea și stăpânirea darurilor cu care era înzestrat au părut să i se stingă încetul cu încetul.

Trei ani mai târziu, cu ocazia publicării următoarei lui lucrări – un volumaș despre rolul hieroglifelor în arta renascentistă – era clar pentru toată lumea că Taft ajunsese într-un impas al carierei sale. Șapte ani mai târziu, când următorul lui articol a fost publicat într-un ziar de mică importanță, un recenzor a caracterizat declinul lui drept o tragedie. Conform celor spuse de Paul, pierderea a ceea ce Taft avea în comun cu tata și cu Richard Curry a continuat să-l bântuie ca o fantomă. În cei douăzeci și cinci de ani scurși între venirea lui la institut și întâlnirea lui cu Paul, Vincent Taft a mai publicat doar de patru ori, preferând să-și petreacă timpul cu scrierea de critici la adresa muncii altor cercetători, mai ales a tatălui meu. Niciodată n-a mai fost capabil să-și reînvie talentul genial din tinerețe.

Probabil că *Hypnerotomachia* a revenit în viața lui o dată cu sosirea lui Paul la ușa sa, în primăvara primului nostru an de studii. De îndată ce Taft și

Stein au început să supervizeze teza lui Paul, el mi-a povestit despre reînvierea unor scânteii de geniu în mintea mentorului său. În multe nopți, bătrânul urs se agita furios lângă Paul, recitind pasaje lungi din texte primare obscure, atunci când Paul nu le putea descoperi în bibliotecă.

— A fost vara în care Richard mi-a finanțat călătoria în Italia, spune acum Paul, frecându-și palma de marginea scaunului de pian. Eram atât de emoționați. Chiar și Vincent era. El și Richard continuau să nu-și vorbească, dar amândoi știau că sunt pe urmele unei descoperiri. Începeam să pun lucrurile cap la cap.

Locuiam într-un apartament al cărui proprietar era Richard și care ocupa tot etajul de sus al unui vechi palat renascentist. Era un apartament uluitor, pur și simplu minunat. Pereții erau plini de tablouri, tavanele erau pictate, se găseau picturi pretutindeni. Și în nișe, și deasupra scărilor. Tablouri de Tintoretto, Carracci, Perugino. Era ca în rai, Tom. Era atât de frumos, încât îți tăia răsuflarea! Iar el se scula dimineața și spunea, pe un ton de om de afaceri: „Paul, trebuie să rezolv ceva astăzi”. Apoi începeam să discutăm și jumătate de oră mai târziu își scotea cravata și spunea: „La naiba cu treaba. Hai să ne luăm liber azi”. Sfârșeam plimbându-ne prin piațete și discutând. Doar noi doi, plimbându-ne și discutând ore întregi.

Atunci a început să-mi povestească despre zilele lui la Princeton. Despre Ivy, despre aventurile pe care le-a avut, despre nebuniile pe care le făcuse, despre oamenii pe care îi cunoscuse. Mai presus de orice, despre tatăl tău. Era atât de viu, de vibrant. Adică era exact opusul a ceea ce a fost Princeton pentru mine. Eram pur și simplu complet vrăjit. Ca și cum trăiam un vis, un vis perfect. Richard chiar a folosit termenul ăsta. Tot timpul cât am stat în Italia părea să pășească pe nori. Începuse să se întâlnească cu o sculptoriță din Veneția și se

gândeă să-i ceară mâna într-o zi. Am crezut chiar că va încerca să se împăce cu Vincent după acea vară.

— Dar nu s-au împăcat niciodată.

— Nu. Când am ajuns înapoi în State, totul a început să meargă prost. El și Vincent nu și-au mai vorbit niciodată. Femeia cu care se întâlnea a rupt relația. Richard a început să vină iar în campus, încercând să-și aducă aminte de focul interior pe care îl simțea când el și tatăl tău studiau cu McBee. De atunci, trăiește tot mai mult în trecut. Vincent a încercat să mă determine să stau departe de el, dar în acest an am stat departe tocmai de Vincent, încercând să evit institutul și luptând să muncesc la Ivy ori de câte ori am putut. Nu voiam să-i dezvălui ce am descoperit până în ultimul moment. Atunci Vincent a început să mă preseze să-i arăt concluziile mele, cerându-mi rapoarte săptămânale. Poate că el a crezut că asta reprezintă unica lui șansă de a reveni la *Hypnerotomachia*.

Paul își trece o mână prin păr.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama. Ar fi trebuit să scriu o teză de notă medie, apoi să plec naibii de aici. „Zeii fac una cu pământul cele mai mărețe case și cei mai înalți copaci cu fulgere și tunete. Căci zeilor le place să distrugă tot ce este mai presus de restul. Nu suferă mândria nimănui în afara mândriei lor.” Herodot a scris asta. Probabil că am citit aceste cuvinte de cincizeci de ori și niciodată nu am meditat asupra lor. Vincent mi le-a arătat odată. El știa sensul lor ascuns.

— Nu poți crede asta.

— Nu știu ce să mai cred. Ar fi trebuit să fiu mult mai atent la Vincent și la Bill. Dacă nu aș fi fost atât de atent la mine și la munca mea, aș fi simțit trădarea.

Mă holbez la lumina de sub ușă. Pianul de pe coridor a tăcut.

Paul se ridică și pornește spre intrare.

— Hai să plecăm de aici, spune el.

CAPITOLUL 15

Abia dacă scoatem o vorbă după ce plecăm din Woolworth. Paul merge puțin înaintea mea, păstrând o distanță suficientă cât să rămânem fiecare cufundați în propriile gânduri. În depărtare disting silueta turlei capelei. Mașinile de poliție se îngrămădesc dedesubt ca broaștele sub un copac, la adăpost de furtună. În vântul care s-a mai domolit flutură benzile întinse de poliție la locul crimei. Probabil că îngerul de zăpadă rămas în urma lui Bill Stein pe pământ a dispărut între timp, nu mai este nici măcar o pată în marea de zăpadă.

Ajungem la Dod și îl găsim pe Charlie treaz, dar pregătindu-se iarăși de culcare. Făcuse curățenie în living, aranjând hârtiile aruncate și așezând în stive plicurile nedesfăcute cu scrisori, încercând prin toate astea să-și scoată din minte ce văzuse în ambulanță. După ce se uită la ceas, ne privește dezaprobat, dar e prea obosit ca să mai facă tam-tam pe tema asta. Eu rămân în picioare și ascult cum Paul îi explică ce am descoperit la muzeu, știind că Charlie va insista să chemăm poliția. După ce îi spun că am descoperit scrisorile cotrobăind prin lucrurile lui Stein, Charlie pare să se răzgândească în privința poliției.

Eu și Paul ne retragem în dormitor și ne schimbăm hainele fără să scoatem vreo vorbă, apoi ne urcăm fiecare în patul lui. În vreme ce zac întins, amintindu-mi emoția din vocea lui Paul când îl descria pe Curry, îmi dau seama de un lucru pe care nu l-am înțeles niciodată înainte. În relația lor a existat un soi de perfecțiune, chiar dacă pe termen scurt. Curry n-a putut să înțeleagă cu adevărat *Hypnerotomachia* până când în viața lui nu a apărut Paul, care a găsit ceea ce Curry nu reușise să descopere, astfel încât să se bucure amândoi de rezultate. Iar Paul își dorise mereu atât de multe, până când Curry a intrat în viața lui și i-a

oferit totul, astfel încât să se bucure amândoi de bunăstarea lui. Precum Della și James în vechea poveste a lui O. Henry – James care și-a vândut ceasul de aur ca să îi cumpere Dellei piepteni de aur și Della care și-a vândut părul ca să-i cumpere lui James un lanț pentru ceas – înzestrările și sacrificiile lor se potrivesc la perfecție. Ceea ce oferea unul dintre ei acoperea perfect necesitatea celuilalt.

Nu mă pot uita cu invidie la Paul pentru că a avut parte de un asemenea noroc. În fond, dacă există cineva care să merite asta, el e acela. Paul n-a avut niciodată o familie, un chip într-un tablou înrămat la care să se uite, o voce la celălalt capăt al liniei telefonice cu care să discute. Eu, unul, am avut toate astea, chiar dacă n-au fost numai momente fericite, chiar și după moartea tatei. Dar totuși, miza este ceva mai mare aici. Jurnalul șefului de port ar putea dovedi că tata a avut dreptate în privința *Hypnerotomachiei* – că el a văzut lucrurile așa cum sunt, a pătruns dincolo de colbul lăsat de sutele de ani, trecând peste obstacolul limbilor moarte și al desenelor complicate. Eu n-am avut încredere în el crezând că e ridicol, absurd și îngust la minte, mai ales când susținea valoarea unei asemenea cărți vechi și plictisitoare. Și în tot acest timp, când eu îl acuzam de eroare de perspectivă, singurul care judeca din perspectivă greșită eram eu.

— Nu-ți face asta, Tom, rostește Paul pe neașteptate de deasupra, atât de încet că abia îl aud.

— Să-mi fac ce?

— Să te autocompătimești.

— Mă gândeam la tata.

— Știu. Încearcă să te gândești la altceva.

— Cum ar fi?

— Nu știu. Poate la noi.

— Nu pricep.

— La noi patru. Încearcă să fii recunoscător pentru ceea ce ai. Șovăie. Cum rămâne cu anul viitor? Încotro te vei îndrepta?

— Nu știu.

— Spre Texas?

— Poate. Dar Katie va rămâne aici.

Se aude cearșaful foșnind când Paul își schimbă poziția.

— Dacă ți-aș zice că s-ar putea să plec în Chicago?

— Ce vrei să spui?

— Pentru doctorat. Am primit scrisoarea a doua zi după tine.

Sunt șocat.

— Tu unde credeai că mă duc anul viitor? întreabă el.

— Să lucrezi cu Pinto la Yale. De ce Chicago?

— Pinto iese la pensie anul acesta. Iar Chicago are un program mai bun de doctorat. Melotti este încă acolo.

Melotti. Unul dintre puținii cercetători ai *Hypnerotomachiei* menționați vreodată de tata.

— În plus, adaugă Paul, dacă Chicago a fost suficient de bun pentru tatăl tău, atunci poate să fie la fel de bun și pentru mine, nu?

Aceeași idee îmi trecuse și mie prin cap înainte de a întocmi cererea, dar motivația de la care plecasem era aceea că, dacă el fusese acceptat, atunci și eu aș putea fi admis acolo.

— Cred că da.

— Așadar, ce părere ai?

— Despre Chicago?

Paul șovăie din nou. Nu înțelesesem unde voia să bată.

— Despre noi împreună la Chicago.

Tavanul scârțâie deasupra noastră, trădând mișcări dintr-o altă lume.

— De ce nu mi-ai spus?

— Nu știam care va fi reacția ta, răspunde el.

— Ai face același program ca el.

— Pe cât îmi stă în puteri.

Nu sunt sigur că aş mai rezista să trăiesc alţi cinci ani în umbra tatălui meu. L-aş vedea de fiecare dată când m-aş uita la Paul chiar mai mult decât îl văd acum.

— Asta e prima ta opţiune?

Se lasă o tăcere lungă înainte de a-mi răspunde.

— Taft şi Melotti sunt singurii doi rămaşi.

Îmi dau seama că se referă la cercetătorii *Hypnerotomachiei*.

— Aş putea lucra şi cu un nespecialist de aici, continuă el. Cu Batali sau Todesco.

Numai că scrierea unei disertaţii despre *Hypnerotomachia* pentru un nespecialist ar semăna cu încercarea de a compune muzică pentru surzi.

— Ar trebui să te duci la Chicago, spun eu, încercând să dau impresia că vorbesc din inimă.

Şi poate că aşa şi este.

— Asta înseamnă că tu te duci în Texas?

— Încă nu m-am hotărât.

— Ştii, nu trebuie să fie totul mereu legat de el.

— Nu e vorba despre el.

— În fine, spune Paul, hotărând să nu insiste, cred că avem acelaşi termen limită de decizie.

Cele două plicuri zac acolo unde le-am lăsat, unul lângă altul pe birou. Acum îmi trece prin minte că acela e biroul unde Paul a început să descifreze *Hypnerotomachia*. Pentru o secundă mi-l imaginez pe tata stând aplecat peste capul lui Paul, ca un înger păzitor, îndrumându-l către adevăr în fiecare noapte, chiar de la început. Iar ciudat este că m-am aflat tot timpul lângă el, la doar câţiva paşi depărtare, dar am dormit mai tot timpul.

— Odihneşte-te, mă sfătuieşte Paul, după care îl aud răsucindu-se în pat cu un oftat lung.

Întâmplări din trecut îmi revin în minte mai vii ca oricând.

— Ce vei face de dimineaţă? mă interesez eu, întrebându-mă dacă vrea să discute despre asta.

— Trebuie să-l întreb pe Richard cu privire la scrisorile alea, răspunde el.

— Vrei să vin cu tine?

— Ar trebui să mă duc singur.

Apoi între noi se așterne tăcerea.

*

Paul adoarme repede, judecând după respirația lui. Mi-aș dori să pot face la fel, dar prea multe gânduri mi se îngheșuie în minte. Mă întreb ce ar fi gândit tata aflând că după atâția ani am dat peste jurnalul șefului de port. Poate că i-ar fi luminat singurătatea în care eu am presupus mereu că trăia din pricina atâtor ore de lucru la ceva care însemna atât de puțin pentru câțiva oameni. Cred că ar fi schimbat lucrurile pentru el, știind că fiul lui a reușit în sfârșit să-i aprecieze munca.

— De ce ai venit așa târziu? l-am întrebat eu într-o seară, după ce el se ivise la pauza ultimului joc de baschet pe care l-am jucat în viața mea.

— Îmi cer scuze, mi-a răspuns el. Mi-a luat mai mult timp decât mă așteptam.

Mergea în fața mea înapoi spre mașină, ca să mă conducă acasă. Mi-am fixat privirea pe șuvița de păr pe care el uita întotdeauna să o pieptene, cea pe care n-o vedea în oglindă. Era mijlocul lui noiembrie, dar el venise la meci într-o jachetă de primăvară, atât de absorbit de munca de la birou, încât îmbrăcase o haină prea subțire.

— Ce anume? am sondat eu terenul. Munca?

„Munca” era un eufemism folosit de mine ca să evit titlul care mă stânjenea atât de tare în preajma prietenilor mei.

— Nu munca, mi-a răspuns el încetișor. Traficul.

Pe drumul de întoarcere, a mers continuu cu patru-cinci kilometri peste viteza limită, așa cum proceda întotdeauna. Mica răzvrătire din acest gest, modul în care el refuza să se lase înlănțuit de

reguli, fără a le încălca vreodată cu adevărat, începuseră să mă irite tot mai mult după ce mi-am luat și eu permis de conducere.

— Cred că ai jucat bine, mi-a spus el, uitându-se la mine. Am văzut că ai reușit să înscrii ambele aruncări libere.

— Am fost dat afară pentru cinci faulturi în prima repriză. I-am spus antrenorului Ames că nu mai vreau să joc.

Faptul că nu făcuse pauză îmi demonstrase că se așteptase la această înțepătură.

— Ai renunțat? De ce?

— Cei deștepți iau de la cei puternici, am răspuns eu, știind că asta ar fi urmat el să spună. Dar cei înalți iau de la cei scunzi.

Din acel moment a părut să se învinovățească, ca și cum baschetul ar fi fost ultima legătură rămasă între noi. Două săptămâni mai târziu, când m-am întors de la școală, coșul de baschet și panoul de pe aleea noastră de acces fuseseră demontate și oferite de pomană unei organizații locale de caritate. Mama mi-a zis că nu știe de ce făcuse asta. Tot ce mi-a putut spune a fost că el a crezut că astfel va îmbunătăți relația dintre noi.

Cu acest gând în minte, încerc să-mi imaginez cel mai valoros dar pe care i l-aș fi putut oferi tatei. Și, în vreme ce somnul coboară în sfârșit și pe la genele mele, răspunsul pare ciudat de clar: credința în idolii lui. Asta a vrut el mereu – să simtă că suntem uniți de ceva permanent, să știe că nu ne vom despărți niciodată câtă vreme credem în aceleași lucruri. Iar eu avusesem grijă să mă asigur că așa ceva nu se va întâmpla niciodată. *Hypnerotomachia* nu diferea cu nimic de lecțiile de pian, de baschet și de felul în care își pieptăna el părul: adică era greșeala lui. Apoi, chiar atunci când el trebuie să-și fi dat seama ce se petrece, în momentul în care mi-am pierdut credința în acea carte, ne-am îndepărtat tot mai mult unul de altul, chiar și în clipele când ședeam la aceeași masă. El

făcuse tot ce-i stătea în puteri ca să creeze un nod puternic între noi, iar eu reușisem să îl desfac.

Paul îmi spusese odată că speranța, cea care ieșise din cutia Pandorei numai după ce scăpaseră toate molimele și necazurile, este cel mai bun lucru din lume. Fără ea nu există decât timpul. Iar timpul ne împinge de la spate, forțându-ne să ne îndepărtăm până când ne aruncă în neant. Cred că asta e singura explicație pentru ceea ce s-a întâmplat cu tata și cu mine, așa cum s-a întâmplat cu Taft și Curry, la fel cum se va întâmpla cu noi patru, cei din Dod, chiar dacă acum părem de nedespărțit. Este o lege a mișcării, un fapt din fizică pe care Charlie îl poate conceptualiza și care nu diferă de poveștile cu pitice albe și gigantice roșii. Ca de altfel toate lucrurile din univers, suntem predestinați încă de la naștere să ne depărtăm de centru. Timpul reprezintă pur și simplu jalonul separării noastre. Dacă suntem particule într-un ocean al distanței, părți dintr-un întreg original, atunci există o știință a însingurării noastre. Suntem singuri în relație direct proporțională cu anii pe care îi avem.

CAPITOLUL 16

În vara de după clasa a șasea, tata m-a trimis într-o tabără de două săptămâni pentru foști cercetași. Acum îmi dau seama că scopul acțiunii lui a fost acela de a mă face să îmi recâștig locul printre băieții merituoși de vârsta mea. Fusesem „degradat” cu un an înainte pentru că aprinsesem niște artificii în cortul lui Willy Carlson și, mai exact, pentru că insistasem că gestul fusese amuzant chiar și după ce mi se explicase pericolul la care îl supusesem pe Willy din pricina constituției lui fragile și a vezicii lui urinare slabe. Timpul trecuse și părinții mei speraseră că între timp totul fusese uitat. În cercul care îl înconjura pe Jake Ferguson, un adolescent de doisprezece ani ale cărui benzi desenate pornografice transformaseră disciplina forte a taberei de cercetași într-o afacere lucrativă și deschizătoare de noi orizonturi, fusesem „retrogradat” la un statut mai puțin demonic. Așa că părinții mei își spusese că paisprezece zile petrecute pe malul lacului Erie aveau să mă aducă înapoi în rândul băieților buni.

Mi-au trebuit mai puțin de nouăzeci și șase de ore ca să le demonstrez că se înșală. La jumătatea primei săptămâni, un îndrumător al cercetașilor m-a condus înapoi acasă și a demarat în trombă fără să scoată vreo vorbă. De această dată fusesem „lăsat la vatră” în mod rușinos, pentru că îmi învățasem colegii de tabără un cântecel imoral. Ulterior, o scrisoare de trei pagini de la directorul taberei, plină cu epitete usturătoare și moralizatoare, mă încadra între cei mai răi cercetași recidiviști din centrul statului Ohio. Nesigur pe semnificația termenului „recidivist”, le-am explicat părinților mei ce făcusem.

Ne întâlniserăm cu o trupă de cercetașe pentru o zi de canoe și cântam un cântecel pe care eu îl

știam de la surorile mele, din vremurile în care ele mergeau în tabără: „Fă-ți noi prieteni, dar păstrează-i pe cei vechi; primii sunt argint, ultimii sunt aur”. Moștenind la rândul meu alte versuri pentru cântecel, le-am împărtășit și noilor mei colegi de tabără.

Nu-ți face prieteni, celor vechi dă-le un șut.
Eu nu vreau decât argint și aur mult.

Versurile în sine cu greu puteau constitui motiv de expulzare, dar Willy Carlson, într-o izbucnire genială de răzbunare, l-a lovit cu șutul pe cel mai vechi supraveghetor din tabără în vreme ce acesta se apleca să aprindă un foc, apoi a dat vina pentru gest pe influența mea, ca și cum versurile mele îi deplasaseră piciorul în fundul bătrânului. În câteva ore, întreaga mașinărie a justiției cercetașilor se pusesese în funcțiune și amândoi ne făceam bagajele.

Din acea experiență au rezultat doar două lucruri, în afară de retragerea mea permanentă din gașca cercetașilor. Mai întâi, am devenit bun prieten cu Willy Carlson, a cărui vezică urinară sensibilă s-a dovedit ulterior că fusese o altă minciună care să determine prima mea expulzare din tabără. Nu se putea să nu-ți placă tipul. În al doilea rând, am primit o muștruluială dură de la mama, a cărei motivație n-am înțeles-o decât în ultimii ani de colegiu. Ea nu avea nimic împotriva primului vers revizuit, deși, tehnic vorbind, șutul în fund dat oamenilor în vârstă fusese cel care mă expediase din tabără, ci împotriva ideii ciudate exprimate în versul doi.

— De ce argint și aur mult? se mirase ea, punându-mă să stau jos în cămăruța din spate a librăriei, unde păstra tirajele suplimentare de cărți și dulapurile vechi cu dosare.

— Ce vrei să spui? am întrebat-o.

Pe perete se vedea un calendar vechi de la Muzeul de Artă din Columbus, întors la luna mai,

lună în care era prezentată o reproducere după un Edward Hopper înfățișând o femeie stând singură pe patul ei. Nu mă puteam abține să nu mă holbez la imagine.

— De ce nu artificii? ripostase ea. Sau focuri de tabără?

— Fiindcă astea nu mergeau. Îmi amintesc că în acea clipă mă simțeam iritat. Răspunsul părea atât de evident. Ultimul cuvânt trebuia să rimeze cu „șut”.

— Ascultă-mă bine, Tom. Mama își pusese o mână pe obrazul meu și mă privea în ochi. În lumină părul ei părea auriu, la fel cum lucea părul femeii din pictura lui Hopper. Nu este firesc. Unui băiat de vârsta ta nu ar trebui să-i pese de argint și de aur.

— *Dar nu-mi pasă.* Ce importanță are?

— Contează, deoarece fiecare dorință își are punctul ei de plecare.

Suna ca o predică pe care o auzisem odată la școala de duminică.

— Asta ce mai înseamnă?

— Înseamnă că oamenii își petrec viața dorindu-și lucruri pe care n-ar trebui să și le dorească. Lumea creează confuzie în sufletele lor luând iubirea și îndreptând-o spre ținte nevrednice. Își lărgise gulerul rochiei de vară, apoi se așezase lângă mine. Ca să fii fericit nu ai nevoie decât să iubești cele vrednice, în cantitățile potrivite. Nu banii. Nu cărțile. Oamenii. Adulții care nu înțeleg asta nu se simt niciodată împliniți. Iar eu nu vreau să ajungi o astfel de persoană.

N-am înțeles niciodată de ce o țintă corectă a pasiunilor mele însemna atât de mult pentru ea. Am dat doar din cap în mod solemn, am promis că nu voi mai cânta niciodată despre metale prețioase și mi-am dat seama că mama s-a liniștit.

Însă nu metalele prețioase erau problema. Acum îmi dau seama că mama se angajase într-un război mult mai important, încercând să mă salveze de la

ceva mai rău: să devin ca tata. Obsesia tatei legată de *Hypnerotomachia* reprezenta pentru mama chintesența pasiunii greșit direcționate în viață și ea s-a luptat cu această obsesie până în ziua morții lui. Cred că mama credea sincer că iubirea lui pentru acea carte nu era altceva decât o perversiune, o înșelare a dragostei pentru soție și pentru familie. Nici toată forța sau persuasiunea din lume nu puteau să-l îndepărteze de această iubire și presupun că mama a început să se bată pentru mine atunci când și-a dat seama că băătăia pentru reorganizarea vieții tatei o pierduse deja.

Mă tem să spun cât de bine mi-am ținut promisiunea. Încăpățânarea băieților de a se comporta prostește trebuie să li se pară tare ciudată femeilor, mai ales că ele învață foarte repede cum să se poarte frumos. De-a lungul copilăriei mele a existat cineva care pusese monopolul pe greșeli, și acel cineva am fost chiar eu. Nu mi-am imaginat niciodată dimensiunea erorii asupra căreia mă avertiza mama până când nu am avut nenorocul de a cădea eu însumi în ea. Numai că la acea dată, cea care urma să sufere pentru asta era Katie, nu familia mea.

*

A venit ianuarie, și prima șaradă a lui Colonna a făcut loc unei a doua, apoi unei a treia. Paul își dăduse seama unde să le caute, căci descoperise un anumit tipar în *Hypnerotomachia*: ca urmare a unui ciclu regulat, capitolele creșteau în lungime de la cinci sau zece pagini la douăzeci, treizeci sau chiar patruzeci de pagini. Capitolele mai scurte curgeau unul după altul, trei sau patru câteodată, în vreme ce capitolele mai lungi păreau mai solitare. Puse pe un grafic, perioadele lungi de intensitate scăzută erau întrerupte de vârfuri ascuțite de lungime a capitolelor, generând astfel un soi de profil vizual pe care amândoi l-am asemuit cu un

puls al cărții. Tiparul continua până la sfârșitul primei jumătăți a cărții, punct din care începea o altă secvență, ciudată și uniformă, căci niciun capitol nu mai trecea de unsprezece pagini.

Paul a găsit repede o logică în asta, folosindu-se de succesul înregistrat cu Moise și coarnele lui: fiecare vârf de capitol lung și solitar însemna o șaradă. Soluția șaradei, cifrul ei, era apoi aplicat la capitolele scurte care urmau, astfel descoperindu-se partea următoare a mesajului lui Colonna. Paul bănuia că a doua jumătate a cărții trebuia să fie umplutură, exact așa cum păreau să fie capitolele de deschidere a primei părți: o diversiune pentru a menține impresia continuării narațiunii într-o poveste altfel fragmentată.

Am divizat munca între noi. Paul vâna șaradele în capitolele mai lungi, lăsându-mi-le mie pentru a le rezolva. Prima pe care am descifrat-o a fost asta: „Care este cea mai neînsemnată armonie a unei victorii mărețe?”

— Mă face să mă gândesc la Pitagora, a spus Katie când i-am povestit despre asta la o budincă și o ceașcă de ciocolată fierbinte la cafeneaua Small World. Totul la Pitagora însemna armonie. Astronomia, virtutea, matematica...

— Cred că are de-a face cu logistica războiului, am replicat eu, după ce petrecusem destule ore în Firestone căutând texte din epoca Renașterii despre inginerie.

Într-o scrisoare către ducele de Milano, Leonardo pretindea că putea construi șarete blindate, ca un echivalent renascentist al tancurilor, dotate cu tunuri portabile și catapulte mari pentru folosirea în caz de asedii. Filosofia și tehnologia se uneau: victoria avea o matematică a ei, un anumit simț al proporțiilor destinat mașinii perfecte de război. Era doar un pas mic de la matematică la muzică.

A doua zi de dimineață, Katie m-a sculat la 7:30 ca să mergă să facă jogging înainte de primul ei

curs de la ora 9:00.

— Războiul n-are sens, mi-a zis ea, întorcând șarada pe toate părțile așa cum numai un absolvent de filosofie o putea face. Întrebarea are două părți: cea mai neînsemnată armonie și victoria măreață. Această victorie măreață ar putea însemna orice. Ar trebui să te concentrezi pe partea mai clară. Cea mai neînsemnată armonie are mai puține înțelesuri concrete.

Am mormăit ceva în vreme ce treceam pe lângă gara Dinky către vestul campusului, invidiindu-i pe pasagerii care așteptau cursa de 7:43. Să alergi și să gândești în același timp păreau două lucruri nefiresc de făcut simultan în vreme ce soarele abia se înălța pe cer, iar Katie știa că ceața din minte n-avea să mi se limpezească până la ora prânzului. De fapt toate astea nu însemnau decât o pedeapsă pentru că nu-l luam în serios pe Pitagora.

— Așadar, ce propui tu? am întrebat.

Katie nici măcar nu părea să respire, așa alerga de ușor.

— Ne oprim la Firestone pe drumul de întoarcere. Ți arăt eu unde cred că ar trebui să cauți.

Povestea a continuat la fel timp de două săptămâni. Mă sculam dimineța ca să fiu întâmpinat cu ironii și discursuri, îi povesteam lui Katie ideile mele doar pe jumătate dospite despre Colonna, astfel încât ea trebuia să alerge mai încet ca să asculte, apoi mă forțam să alerg mai repede ca ea să aibă mai puțin timp la dispoziție pentru a-mi explica unde greșesc. Ne petreceam sfârșitul atâtor seri și începutul atâtor dimineți împreună, încât începeam să cred că în cele din urmă îi va trece prin minte, așa rațională cum era, să rămână peste noapte la Dod, un gest mai eficient decât plimbatul înainte și înapoi până la Holder. Văzându-o în fiecare dimineță în șort și tricou, încercam să mă gândesc la o nouă cale de a-i lansa invitația, dar Katie se făcea întotdeauna că nu înțelege. Gil

mi-a povestit că vechiul ei prieten, jucătorul de lacrosse cu care fusesem coleg la unul dintre seminariile mele, acceptase să-i facă jocul de la început, fără să profite de cele câteva ocazii când ea se îmbătase, așa că îi fusese mereu recunoscătoare pentru asta când era trează. Katie a avut nevoie de mult timp ca să priceapă modelul lui de manipulare și în prima lună cu mine m-a testat tot timpul, ca să vadă dacă nu sunt la fel.

— Ce ar trebui să fac? am întrebat într-o noapte, după plecarea lui Katie, când frustrarea mea atinsese cote maxime.

Primeam un pupic pe obraz după fiecare alergare de dimineață, gest care, luând în considerație totul, nu prea îmi răsplătea investiția. Iar acum, că petreceam tot mai mult timp cu *Hypnerotomachia* și ajunseseam să dorm doar cinci sau șase ore pe noapte, un nou soi de datorie începea să se acumuleze. Tantalus și strugurii lui nu aveau nicio legătură cu mine. Când o voiam pe Katie, tot ce primeam în schimb era Colonna. Când încercam să mă concentrez asupra lui Colonna, nu mă puteam gândi decât la somn. Iar când, în sfârșit, încercam să dorm, se auzea o nouă bătaie în ușă și trebuia să ies la o nouă porție de alergare cu Katie. Mă pierdusem deja în comedia de a întârzia în mod cronic la propria viață. Meritam ceva mai bun.

Gil și Charlie mi-au răspuns atunci, ca niciodată, la unison:

— Ai răbdare. Merită efortul.

Ca de obicei, ei aveau dreptate. Într-o noapte din a cincea noastră săptămână împreună, Katie ne-a eclipsat pe toți. Întorcându-se de la un seminar de filosofie, a trecut pe la Dod cu o idee nouă.

— Ascultați puțin, a spus ea, scoțând un exemplar din *Utopia* de Thomas More din geantă și citind din el.

Locuitorii din Utopia au două jocuri asemănătoare șahului. Primul este un soi de concurs de aritmetică, în care anumite numere „întrec” altele. Cel de-al doilea este o bătălie crâncenă între virtuți și vicii, care ilustrează la modul cel mai ingenios cum viciile tind să intre în conflict unul cu altul, dar se unesc împotriva virtuților. Aceasta arată ceea ce determină în ultimă instanță victoria unei părți sau a alteia.

Katie m-a luat de mână și mi-a dat cartea, așteptându-mă să citesc din nou pasajul.

M-am uitat la coperta din spate.

— Scrisă în 1516, am zis eu. La mai puțin de douăzeci de ani după *Hypnerotomachia*.

Perioadele nu erau atât de îndepărtate.

— O bătălie crâncenă între virtuți și vicii, a repetat ea, care arată ce determină victoria unei părți sau a alteia.

Atunci mi-a trecut prin minte să s-ar fi putut să aibă dreptate.

*

Pe vremea când ieșeam împreună, Lana McKnight obișnuia să aibă o regulă. Să nu amesteci niciodată cărțile cu patul. Într-un spectru al excitației, sexul și ideile se aflau la capete opuse și nu te puteai bucura de amândouă în același timp. Mă uluia modul în care o fată atât de deșteaptă putea deveni atât de brusc proastă în întuneric, dându-se mare în neglijența ei cu model imprimat care imita leopardul, ca o femeie primitivă lovită cu leuca, lătrând diverse epitete care ar fi îngrozit chiar și haita de lupi care o crescuse. N-am îndrăznit niciodată să-i spun Lanei că ar fi însemnat mult mai mult pentru mine dacă ar fi gemut mai puțin, dar din prima noapte împreună am simțit ce lucru minunat ar fi dacă mintea și trupul meu ar fi putut să se excite în același timp. Probabil că ar fi trebuit să întrevăd o asemenea posibilitate la Katie încă de la început, după toate

acele dimineți în care ne exersam toți mușchii laolaltă. Însă totul s-a luminat abia în noaptea în care s-a petrecut evenimentul: în vreme ce aprofundam implicațiile descoperirii ei, ultimele reziduuri ale vechiului ei amic dispăruseră discret, se evaporaseră, oferindu-ne un nou început.

Îmi amintesc foarte limpede din acea noapte faptul că Paul a avut bunăvoința să doarmă la Ivy și că am ținut luminile aprinse tot timpul cât a stat Katie la mine. Le-am ținut aprinse cât am citit din Sir Thomas Morus, încercând să înțelegem la ce joc anume se referă el, în care victoriile mărețe erau posibile atunci când virtuțile se găseau în armonie. Le-am ținut aprinse când am descoperit că unul dintre jocurile menționate de Morus, intitulat Jocul Filosofilor, sau Rithmomachia, l-ar fi încântat pe Colonna, fiind în același timp cel mai provocator joc practicat de oamenii din perioada Evului Mediu și a Renașterii. Le-am ținut aprinse când ea m-a sărutat la un moment dat pentru că i-am zis că am impresia că ea are dreptate, deoarece Rithmomachia putea fi câștigat numai creând armonie printre numere, iar cea care se apropia cel mai mult de perfecțiune genera un rezultat extrem de rar intitulat „victorie măreață”. Și le-am ținut aprinse când ea m-a sărutat din nou pentru că am recunoscut că celelalte idei ale mele fuseseră probabil greșite și că ar fi trebuit să o ascult încă de la început. Mi-am dat atunci în sfârșit seama de neînțelegerea care persistase din dimineața în care începuserăm să alergăm împreună: în vreme ce eu mă luptam ca să țin pasul cu ea, Katie făcea eforturi să rămână cu un pas înaintea. Încercase să dovedească faptul că nu era intimidată de studenții mai mari, că merita să fie luată în serios – și până în seara aceea nu-i trecuse niciodată prin minte că reușise.

Salteaua mea gemea de cărți când am ajuns să stăm întinși unul lângă celălalt, când nici nu ne mai prefăceam că mai citim ceva. Probabil că în

cameră era prea cald pentru puloverul purtat de ea. Și probabil că în încăpere ar fi fost la fel de cald pentru puloverul purtat de ea chiar dacă ar fi fost pornit aerul condiționat și ninsoarea ar fi căzut la fel ca în weekendul în care a fost Paștele. Sub pulover Katie purta un tricou și sub el avea un sutien negru, dar urmărind-o pe Katie cum își scoate puloverul și văzându-i părul răvășit, cu şuvițele plutind într-o aură de electricitate statică, mi-a dat sentimentul la care Tantalus n-a ajuns niciodată, acela că un viitor extraordinar avea să urmeze unui prezent încărcat și plin de speranță, închizând astfel circuitul timpului.

Când mi-a venit rândul să îmi scot hainele și să-i arăt lui Katie piciorul meu șubred, cu cicatrice cu tot, n-am ezitat nicio clipă. Văzându-le, nici ea n-a ezitat. Dacă am fi petrecut acele ore în întuneric, n-aș fi reușit să duc nimic până la capăt. Dar în acea noapte nu am stat nicio secundă în întuneric. Ne-am rostogolit, îmbrățișați, peste Sfântul Thomas Morus și peste paginile *Utopiei* sale, găsind noi poziții pentru relația noastră, în vreme ce luminile ardeau.

*

În săptămână care a urmat s-a ivit primul semn că percepușem greșit forțele care îmi guvernau viața. Împreună cu Paul, am petrecut mult timp în luna și marțea care au urmat acelui week-end discutând despre semnificația celei mai noi șarade: „Câte brațe de la picioarele tale la orizont?”

— Cred că are de-a face cu geometria, a spus Paul.

— Euclid?

El a clătinat însă din cap.

— Măsurători terestre. Eratostene a aproximat circumferința Pământului prin ghicirea diferitelor unghiuri ale umbrelor aruncate de soare în Siena și

Alexandria la prânz în ziua solstițiului de vară.
Apoi a folosit unghiurile...

Mi-am dat seama doar pe la jumătatea explicației lui că Paul folosea sensul etimologic al cuvântului geometrie – adică literal „măsurătoare a pământului”.

— Astfel încât, cunoscând distanța între două orașe, el putea face triangulație până la curbura pământului.

— Ce-are asta de-a face cu șarada? am întrebat eu.

— Francesco cere distanța dintre tine și orizont. Calculează ce distanță este din orice punct dat al lumii până la linia de curbură a pământului și obții un răspuns. Sau uită-te în manualul de fizică. Probabil că e o constantă.

Rostise totul ca și cum răspunsul era o concluzie foarte cunoscută, dar eu bănuiam că era vorba de altceva.

— De ce ar cere Colonna distanța în brațe? am întrebat eu.

Paul s-a aplecat peste exemplarul meu și a tăiat „brațe” de acolo, înlocuind cuvântul cu ceva în italiană.

— Probabil că ar trebui să fie *braccia*, a spus el. Este același cuvânt, dar *braccia* însemna o unitate florentină de măsură. Un *braccio* are aproximativ lungimea unui braț.

Pentru prima dată am ajuns să dorm mai puțin decât Paul, întorsătura pozitivă a vieții mele obligându-mă să îmi forțez norocul și să amestec băuturile, pentru că acest cocteil format din Katie și Francesco Colonna părea să fie rețeta ideală de tratament pentru mine. Am luat ca pe un semn faptul că întoarcerea mea la *Hypnerotomachia* adusese o nouă structurare a lumii în care trăiam. Am început să cad cu repeziciune în capcana tatei, cea despre care mama încercase cu atâta efort să mă avertizeze.

Miercuri dimineața, când i-am povestit lui Katie că îl visasem pe tata, ea a procedat cum nu mai făcuse niciodată în toate zilele noastre de jogging împreună: s-a oprit.

— Tom, nu vreau să discut la nesfârșit pe tema asta, mi-a spus ea.

— Pe ce temă?

— Pe tema tezei lui Paul. Hai să discutăm despre altceva.

— Dar eu îți povesteam despre tata.

Numai că mă obișnuisem prea mult cu discuțiile cu Paul, unde invocam numele tatei în orice situație, așteptându-mă ca astfel să combat din start orice fel de critică.

— Tatăl tău a lucrat la cartea pe care o studiază Paul, a zis ea. Este același lucru.

Am judecat greșit sentimentul din spatele cuvintelor ei ca fiind frică. Frica de a nu fi în stare să rezolve o nouă șaradă așa cum o rezolvase pe cea anterioară și că astfel interesul meu pentru ea ar fi putut scădea.

— Bine, am zis eu, gândindu-mă să o scutesc de situația neplăcută. Hai să vorbim despre altceva.

Și așa a început o perioadă de multe săptămâni plăcute, construită pe premisa unei neînțelegeri la fel de mari precum cea cu care începuse relația noastră. În prima lună de întâlniri, până în noaptea pe care și-a petrecut-o la Dod, Katie a construit o fațadă pentru mine, încercând să creeze ceva ce credea că vreau eu. Iar a doua lună i-am întors favorul, evitând orice mențiune despre *Hypnerotomachia* în fața ei, nu din cauză că semnificația cărții se diminuase în viața mea, ci pentru că am crezut că șaradele lui Colonna o stingheresc.

Dacă ar fi știut adevărul, Katie ar fi avut tot dreptul să se îngrijoreze. *Hypnerotomachia* începea treptat să devină singurul obiect al gândurilor și al intereselor mele. Echilibrul pe care crezusem că l-am atins între teza lui Paul și a mea

– valsul dintre Mary Shelley și Francesco Colonna, pe care mi-l imaginam tot mai intens cu cât îmi petreceam mai multă vreme alături de Katie – s-a transformat într-un război deschis, câștigat treptat de Colonna.

Cu toate astea, înainte ca eu și Katie să ne dăm seama, experiența noastră comună lăsase urme. Străbăteam aceleași cărări în fiecare dimineață. Ne opream la aceleași cafenele înainte de cursuri. O strecuram pe Katie în clubul meu în același fel când îmi expira permisul. Joia noaptea dansam alături de Charlie la Cloister Inn. Sâmbăta noaptea jucam biliard cu Gil la Ivy. Iar vinerea noaptea, când cluburile de pe Prospect se închideau, ne urmăream prietenii jucând în comedii de Shakespeare sau mergeam la concerte simfonice sau la câte un spectacol muzical pe undeva prin campus. Aventura primelor noastre zile împreună a devenit treptat altceva: un sentiment pe care nu-l mai încercasem niciodată cu Lana sau cu vreuna dintre predecesoarele ei și pe care îl pot compara doar cu senzația de întoarcere acasă sau de atingere a unui echilibru care n-are nevoie de niciun fel de ajustare, ca și cum dimensiunile vieții mele ar fi așteptat-o în tot acest timp doar pe Katie.

În prima noapte în care Katie a observat că nu pot să dorm, mi-a recitat dintr-unul dintre autorii ei preferați, așa că l-am urmat pe George cel Curios^[7] până la capătul pământului, până când pleoapele mi s-au îngreunat de somn. După aceea, au fost multe nopți în care mă răsuțeam pe toate părțile în pat, iar Katie a găsit o soluție pentru fiecare dintre ele: episoade nocturne din *MASH*, lecturi lungi din Camus, programe radio pe care ea le asculta acasă, prinse acum destul de slab de la un post de pe coasta de est. Uneori lăsam ferestrele deschise ca să auzim ploaia la sfârșit de februarie sau vreo conversație între boboci beți. Pentru serile plictisitoare am inventat chiar un joc de rime, ceva

ce Francesco Colonna n-ar fi găsit că e la fel de edificator precum Rithmomachia, dar care nouă ne plăcea.

— A fost odată un om pe nume Camus, începeam eu, oferind sugestia de rimă.

Când zâmbea noaptea, Katie semăna cu o pisică de rasă în întuneric.

— Care a plecat din Alger ca un urs, venea răspunsul.

— Avea mult potențial.

— Dar care nu era existențial.

— Și care-l făcea pe Jean-Paul Sartre ursuz.

Însă în ciuda tuturor metodelor pe care le găsea Katie ca să mă adoarmă, *Hypnerotomachia* continua să mă mențină treaz mai mult decât ar fi trebuit. Îmi dădusem seama care era cea mai neînsemnată armonie a unei victorii mărețe: în Rithmomachia, unde scopul este să stabilești tipare numerice conținând armonii aritmetice, geometrice sau muzicale, doar trei secvențe produc toate cele trei armonii laolaltă – cerința fundamentală a unei victorii mărețe. Cea mai mică dintre acestea, cea dorită de Colonna, era secvența 3-4-6-9.

Paul a luat imediat numerele și a întocmit un cifru din ele. A citit cea de-a treia scrisoare, apoi a patra, urmate de a șasea și a noua din capitolele adecvate. În mai puțin de o oră aveam un mesaj nou de la Colonna:

Îmi încep povestea cu o mărturisire. Ca să se păstreze acest secret, mulți oameni au murit. Unii au pierit în timpul construirii criptei mele, care, fiind concepută de Bramante și executată de fratele meu roman Terragni, este o realizare fără egal pentru scopul ei, cu adevărat de nepătruns, dar mai presus de toate fiind protejată împotriva apei. A făcut multe victime, chiar din rândul celor mai experimentați oameni. Trei au murit în timpul mutării pietrelor mari, doi în timpul tăierii copacilor și cinci în cursul procesului de construcție. Despre alți morți nu voi pomeni, căci ei au pierit acoperiți de rușine și vor fi uitați.

Acum voi dezvălui natura inamicului cu care mă confrunt și a cărui putere mereu mai mare se află la baza acțiunilor mele. Cititorule, te vei întreba de ce am datat această carte în 1467, cu vreo treizeci de ani înainte de a scrie aceste cuvinte. Am făcut-o din următorul motiv: în acel an a început războiul care continuă și acum și pe care suntem pe cale să îl pierdem. Cu trei ani înainte de acel moment, Sfinția sa, Paul al II-lea, i-a concediat pe copiii de la Curte, declarându-și astfel intențiile de atacare a frăției mele. Cu toate astea, membrii din generația unchiului meu erau oameni puternici, cu multă influență, iar cei expulzați s-au îngrămădit în Accademia Romana, pe care bunul Pomponio Leto o susținea. Paul a observat că nu ne-am împuținat, așa că furia i-a devenit și mai mare. În acel an, 1467, a zdrobit Academia cu forța. Pentru ca toți să-i cunoască tăria hotărârii, l-a aruncat în temniță pe Pomponio Leto și l-a acuzat de sodomie. Alții din grupul nostru au fost torturați. Cel puțin unul dintre ei va muri.

Acum suntem confrunțați cu un vechi inamic, renăscut pe neașteptate. Acest nou spirit se întărește devenind tot mai puternic, așa că nu-mi rămâne de ales decât să realizez, cu sprijinul unor prieteni mai înțelepți ca mine, acest proiect al cărui secret îl dezvălui aici. Nici măcar preotul, așa filosof cum e, nu poate concepe mărirea lui.

Continuă, cititorule, și îți voi dezvălui mai multe.

— Copiii de la Curte erau umaniștii, a explicat Paul. Papa credea că umanismul alimenta corupția morală. El voia ca operele poetilor antici să le rămână ascunse copiilor. Papa Paul a dat un exemplu cu Leto. Din cine știe ce motiv, Francesco a luat asta drept o declarație de război.

În acea noapte cuvintele lui Colonna mi-au rămas în minte, ca în multe alte nopți care au urmat. Pentru prima dată am ratat joggingul de dimineață împreună cu Katie, fiind prea obosit ca să mă mai dau jos din pat. Ceva îmi spunea că Paul se înșela în privința noii șarade – „Câte brațe de la picioarele tale la orizont?” – și că nu Eratostene și geometria constituiau soluția. Charlie mi-a

confirmat că distanța până la orizont depindea de înălțimea observatorului. În plus, mi-am dat seama că, și în situația în care am fi putut găsi un singur răspuns pe care să-l calculăm în *braccia*, acest răspuns ar fi un număr imens, mult prea mare ca să fie folosit drept cifru.

— Când și-a făcut Eratostene calculele? am întrebat eu.

— Cam în anul 200 î.Hr.

Asta ne conducea spre o fundătură.

— Cred că greșești, am spus eu. Până acum toate șaradele au fost legate de cunoștințe și descoperiri din epoca Renașterii. Francesco ne testează în privința cunoștințelor dobândite de umaniști în anii 1400.

— Moise și *cornuta* trebuiau să aibă de-a face cu lingvistica, a replicat Paul, agățându-se de idee. Corectarea unor traduceri greșite, așa cum a făcut Valla cu *Donnatio Constantini*.

— Iar șarada din Rithmomachia a avut de-a face cu matematica, am mers eu mai departe. Așadar Colonna n-ar folosi matematica din nou. Cred că alege o disciplină diferită de fiecare dată.

Mi-am dat seama că rolul meu se schimbase doar când Paul s-a arătat atât de surprins de claritatea gândirii mele. Acum eram egali și parteneri în aceeași întreprindere.

Am început să ne întâlnim amândoi la Ivy în fiecare seară, în zilele când Camera Președintelui arăta mai bine, așteptându-mă ca Gil să apară oricând ca să vadă ce mai facem. Luam cina la etaj, cu Gil și cu Katie, pe care o despărțeau doar câteva săptămâni de procesul de alegere a clubului unde avea să fie membră, apoi mă întorceam jos la Paul și la Francesco Colonna. Mi-am zis că e mai bine să o las pe Katie singură, mai ales că încerca din greu să facă o figură cât mai bună pentru admiterea în club. Ocupată cu ritualurile de admitere, Katie părea să nu fi observat prea tare tot mai dese mele dispariții din viața ei.

Însă totul s-a schimbat în noaptea care a urmat unei a treia dimineți în care n-o însoțisem la jogging. Eu credeam că eram pe cale de a găsi o soluție la șaradă, când, printr-o pură întâmplare, ea și-a dat seama cum îmi petreceam eu timpul în care ar fi trebuit să fim împreună.

— Asta este pentru tine, mi-a zis ea, intrând în camera noastră din Dod.

Gil lăsase iarăși ușa descuiată, iar Katie nu mai ciocănea atunci când credea că sunt singur.

Era o ceașcă de supă pe care mi-o adusese de la un magazin din apropiere. Credea că îmi petreceam timpul afundat în pregătirea lucrării de diplomă.

— Ce faci? m-a întrebat ea. Te lupți cu *Frankenstein*?

Apoi a văzut cărțile împrăștiate în jurul meu, titlul fiecăreia având cel puțin o referire la Renaștere. N-am crezut niciodată că e posibil să minți fără să o știi. O amăgisem săptămâni de zile cu diverse pretexte – Mary Shelley, insomnia mea, presiunile la care trebuia să facem amândoi față, toate se adunaseră și ne împiedicau să petrecem mai mult timp împreună – și, în cele din urmă, chestia asta m-a purtat undeva departe, separându-mă atât de ușor de adevăr, încât distanța parcursă într-o zi nu părea cu nimic mai mare decât cea parcursă în ziua precedentă. După cum credeam eu, Katie știa că lucrez la teza lui Paul, numai că nu voia să audă de asta. Era un aranjament convenabil la care ajunseserăm fără să fi discutat despre el.

A urmat o conversație cu multe momente de tăcere, întreținute de felul în care se uita ea la mine, în vreme ce eu încercam să-i susțin privirea. Într-un târziu, Katie a pus ceașca de supă pe dulapul meu și și-a încheiat haina. A aruncat o privire prin încăpere, ca și cum ar fi vrut să-și amintească locul fiecărui lucru, apoi s-a îndreptat spre ușă și a închis-o după ea.

Voiam să o sun chiar în seara aceea – așa cum știam că și-ar fi dorit, așteptând singură în camera ei, lângă telefon, după cum am aflat apoi și de la colegile ei de cameră – numai că în cursul evenimentelor intervenise ceva neprevăzut. Cartea aceea era o amantă fantastică, făcându-și simțită prezența exact în momentele oportune. Imediat după plecarea lui Katie, în minte mi s-a ivit soluția la șarada lui Colonna. Ca o adiere de parfum și o otheadă aruncată într-un decolteu adânc, chestia asta m-a făcut să uit de orice altceva.

Soluția o constituia orizontul dintr-o pictură: punctul de convergență într-un sistem de perspective. Șarada nu avea legătură cu matematica, ci cu arta. Se încadra profilului celorlalte șarade, bazându-se pe o disciplină specifică Renașterii dezvoltată de aceiași umaniști pe care Colonna părea să-i apere. Măsura de care aveam noi nevoie era distanța, în *braccia*, dintre partea frontală a picturii, unde se găseau personajele principale, și linia teoretică a orizontului, unde pământul se întâlnea cu cerul. Amintindu-mi de preferința lui Colonna pentru Alberti în domeniul arhitectural, când Paul folosisese *De re aedificatoria* ca să descifreze prima șaradă, m-am îndreptat prima dată spre Alberti.

Pe suprafața pe care vreau să o pictez, scria Alberti în tratatul pe care îl găsisem între cărțile lui Paul, hotărâsc cât de mari vreau să fie siluetele umane din prim-planul picturii. Împart înălțimea personajului în trei părți, care vor fi proporționale cu măsura denumită în mod comun braccio. Căci, așa cum se poate vedea din relația între membre, trei *braccia* reprezintă înălțimea medie a unui corp omenesc. Poziția adecvată pentru punctul central nu este mai înaltă față de linia de bază decât înălțimea omului care urmează să fie reprezentat în pictură. După aceea trag o linie prin punctul central, iar această linie este o limită sau o graniță pentru mine, nedepășită de nimic. De aceea oamenii pictați la mai mare distanță sunt mult mai mici decât cei din plan apropiat.

Linia centrală a lui Alberti, așa cum demonstrau limpede ilustrațiile însoțitoare, era orizontul. Conform acestui sistem, linia era plasată la aceeași înălțime cu silueta unui om din prim-plan, a cărui înălțime era de trei *braccia*. Ca atare, soluția șaradei – numărul de *braccia* de la picioarele omului până la orizont – era exact acest număr: trei.

Paul a avut nevoie doar de o jumătate de oră ca să-și dea seama cum să aplice cifrul. Prima literă a fiecărui al treilea cuvânt din capitolele următoare, așezată pe un rând, dezvăluia următorul pasaj al mesajului lui Colonna.

Și-acum, cititorule, îți voi dezvălui natura compoziției acestei lucrări. Cu ajutorul fraților mei, am studiat cărțile de coduri ale arabilor, ale evreilor și ale anticilor. Am învățat practica denumită gematria de la cabaliști, conform căreia, când în Facerea se scrie că Avraam a adus 318 slujitori ca să-l ajute pe Lot, înțelegem că numărul 318 se referă doar la Eliezer, servitorul lui Avraam, căci asta este suma literelor ebraice ale numelui lui Eliezer. Am învățat practicile grecilor, ai căror zei vorbeau în șarade și ai căror generali, așa cum se spune, își deghizau sensul adevărat al cuvintelor cu viclenie, ca atunci când Histiaeus a tatuat un mesaj pe scalpul sclavului său, astfel încât Aristagoras să poată rade capul omului ca să citească mesajul.

Îți voi dezvălui acum numele acelor învățați a căror înțelepciune a modelat șaradele mele. Pomponio Leto, maestru al Academiei Romane, elev al lui Valla și vechi prieten al familiei mele, m-a instruit în materie de limbă și traducere, acolo unde ochii și urechile mele m-au trădat. În artă și în armonia numerelor am fost îndrumat de francezul Jacques Lefevre d'Etaples, admirator al lui Roger Bacon și al lui Boethius, care cunoșteau toate sistemele de calcul pe care intelectul meu nu le putea percepe. Marele Alberti, care la rândul lui a învățat de la maeștrii Masaccio și Brunelleschi (fie ca geniul lor să nu fie niciodată uitat), m-a instruit cu multă vreme în urmă în arta orizonturilor și a picturilor. Îi

păstrez mereu o vie recunoștință. Cunoștințele despre scrierile sacre ale descendenților lui Hermes Trismegistul, primul profet al Egiptului, le datorez înțeleptului Ficino, maestru al limbilor și al filosofiei, care nu are egal între urmașii lui Platon. În cele din urmă îi sunt îndatorat pentru lucruri care urmează să fie dezvăluite lui Andrea Alpago, discipol al venerabilului Ibn al-Nafis. Iar această contribuție trebuie privită mult mai favorabil decât restul, căci în studiul omului despre el însuși, în care toate celelalte studii își găsesc originea, el contemplant perfecțiunea cel mai îndeaproape.

Aceștia, cititorule, sunt prietenii mei cei mai înțelepți, cei care au învățat ceea ce eu nu am putut, cunoștințe care în vremurile trecute erau necunoscute tuturor oamenilor. Toți pe rând au fost de acord cu singura mea cerere: fiecare, fără ca ceilalți să știe, mi-a furnizat o șaradă la care doar el și cu mine știam soluția și pe care o putea rezolva numai un alt iubitor al cunoașterii adevărate. La rândul meu, am pus aceste șarade în fragmente în interiorul textului, conform unui model pe care nu l-am spus nimănui; doar răspunsul corect poate conduce la aflarea cuvintelor mele adevărate.

Am făcut toate acestea, cititorule, ca să-mi protejez secretul, dar și ca să ți-l transmit ție, dacă reușești să descoperi ce am scris. Mai ai de rezolvat două șarade și voi începe să-ți dezvălui natura criptei mele.

A doua zi de dimineață ea nu m-a mai sculat pentru obișnuita alergare. De fapt, în tot restul săptămânii am vorbit doar cu colegele ei de apartament și cu robotul telefonic, dar nicio clipă cu Katie. Orbit de progresul pe care îl înregistram alături de Paul, nu vedeam cum peisajul vieții mele se destrăma încetul cu încetul. Aleile pe care făceam jogging și cafenelele au dispărut pe măsură ce distanța dintre noi a crescut. Katie nu mai mânca împreună cu mine la Cloister, dar eu n-am observat asta, căci timp de săptămâni de zile nici eu nu m-am mai dus să mănânc acolo. Împreună cu Paul foloseam ca șobolanii tunelele între Dod și Ivy, evitând lumina zilei, ignorând sunetele de

deasupra noastră și cumpărând cafea și sandvișuri la cutie de la nonstop-ul WaWa din afara campusului, ca să putem lucra și mânca după un orar stabilit de noi.

În tot acest timp, Katie se afla la un singur etaj distanță de mine, încercând să nu-și roadă unghiile în vreme ce trecea de la o gașcă la alta, căutând echilibrul adecvat între autoafirmare și supunere, astfel încât comitetul de evaluare să o privească favorabil. Că nu și-ar fi dorit amestecul meu în viața ei în acele momente era o concluzie la care ajunseseam aproape chiar de la început, fiind pentru mine o scuză pentru a petrece zile lungi și nopți târzii lucrând împreună cu Paul. În același timp, eram prea ocupat ca să mă gândesc că ea ar fi apreciat o companie, un chip prietenos la care să se întoarcă seara, un tovarăș pe măsură ce diminețile deveneau mai răcoroase și mai întunecate, un sprijin din partea mea, mai ales acum, că ajunsese la prima răscruce importantă a vieții ei de la Princeton. Nu mi-am imaginat niciodată că selecția putea fi o probă importantă pentru ea, o experiență care îi testa tenacitatea mult mai mult decât farmecul personal. Eram ca un străin; n-am știut niciodată prin ce a trebuit să treacă în serile petrecute la Ivy.

Gil mi-a spus în săptămâna care a urmat că Ivy a acceptat-o. Gil își aduna forțele pentru o seară lungă în care să ducă veștile, bune sau rele, fiecărui candidat în parte. Parker Hassett ridicase câteva obstacole în calea lui Katie, alegând-o ca subiect al mâniei personale, probabil deoarece știa că era una dintre favoritele lui Gil. În cele din urmă însă, și Parker a cedat. Ceremonia de admitere pentru grupa de membri noi urma peste o săptămână, după terminarea procesului de inițiere, iar balul anual Ivy era programat pentru weekendul de Paște. Gil a programat evenimentele cu atât de multă atenție, încât mi-am dat seama că voia să-mi transmită un mesaj. De fapt, îmi oferea

șansa de a mă apropia din nou de Katie. Era un calendar al reabilitării mele.

Dacă lucrurile stăteau așa, atunci nu eram, ca iubit, mai breaz decât fusesem ca cercetaș. Dragostea, îndepărtată de la obiectul ei firesc, își găsisse un altul. În săptămânile care urmaseră l-am văzut tot mai puțin pe Gil, iar pe Katie absolut deloc. Am auzit un zvon cum că ea ar fi devenit interesată de un student mai mare de la Ivy, o versiune nouă a fostului ei jucător de *lacrosse*. Între timp însă, Paul descoperise o nouă șaradă și începuserăm amândoi să ne întrebăm ce secret se ascundea în cripta lui Colonna. Dormitând de mult în sufletul meu, o veche poezioară se trezise din somn și se pregătea să mă transporte în alt anotimp al vieții mele.

Nu-ți face prieteni și celor vechi dă-le un șut
Tot ce vreau eu este argint și aur mult.

CAPITOLUL 17

Țârâitul telefonului mă trezește din somn. Ceasul arată nouă și jumătate. Împleticindu-mă cobor din pat și ajung la receptor înainte ca sunetul să îl trezească pe Paul.

— Dormeai? e primul lucru pe care mi-l spune Katie.

— Ceva de genul ăsta.

— Nu-mi vine să cred că a fost vorba de Bill Stein.

— Nici nouă. Ce se întâmplă pe afară?

— Sunt la redacție. Poți veni aici?

— Acum?

— Ești ocupat?

Ceva din vocea ei nu-mi place deloc; este o răceală pe care sunt suficient de treaz ca să o simt.

— Lasă-mă să fac un duș scurt. Ajung acolo în cincisprezece minute.

Când ea a închis telefonul, eu și începusem să mă dezbrac.

Două ființe îmi ocupă mintea în vreme ce mă pregătesc: Stein și Katie. Cei doi apar și dispar în mintea mea de parcă cineva acționează un comutator ca să verifice funcționarea unui bec. Când lumina se aprinde, o văd pe Katie, dar când e stinsă zăresc curtea de la Dickinson, acoperită de zăpadă, tăcută după plecarea ambulanței.

Revenind la realitate, îmi arunc hainele în living, având grijă să nu-l scol pe Paul. Căutându-mi ceasul, observ ceva: camera e mai curată decât am lăsat-o la culcare. Cineva a îndreptat covoarele și a golit coșurile de gunoi. Un semn rău. Asta înseamnă că Charlie n-a dormit deloc azi-noapte.

Apoi zăresc un mesaj scris pe tabla de perete:

Tom,

N-am putut dormi. M-am dus la Ivy să mai lucrez. Sună când te trezești.

Mă uit în dormitor. Patul lui Paul e gol. Privesc iarăși tabla și zăresc cifrele de deasupra textului: 2:15. Paul a lipsit toată noaptea.

Ridic receptorul din nou, gata să formez numărul Camerei Președintelui, când aud tonul mesageriei vocale.

— Vineri, rostește vocea preînregistrată când apăs tastele. Unsprezece cincizeci și patru p.m.

Urmează apelul pe care îl ratasem, cel care se înregistrase probabil în vreme ce eu și Paul eram la muzeu: „Tom, sunt Katie. O pauză. Nu știu unde ești. Poate că deja vii spre mine. Karen și Trish vor să mănânce acum tortul de ziua mea. Le-am spus să te aștepte pe tine. O nouă pauză. Cred că ne vedem când ajungi aici”.

Simt cum receptorul îmi ia foc în mână. Fotografia alb-negru pe care i-am cumpărat-o de ziua ei pare fadă în ramă, un cadou mult mai ieftin decât ar fi fost cu o zi înainte. Fusesem nevoit să întreb pe la cunoștințe de numele altor fotografi în afara lui Ansei Adams și Mathew Brady. Nu am învățat niciodată suficient de multe despre trecutul lui Katie ca să am idee de gusturile ei. Gândindu-mă la toate astea, decid să nu iau fotografia cu mine.

*

Pe drumul către birourile ziarului *Prince* păstrez un ritm alert. Katie mă așteaptă la intrare și mă conduce spre camera obscură, descuind și încuind ușile pe măsură ce înaintăm. E îmbrăcată la fel cum era și la Holder: cu un tricou și o pereche de blugi vechi. Părul ei e strâns simplu la spate, ca și cum nu s-ar fi așteptat la companie, iar gulerul tricoului este îndoit în afară. Zăresc un lănișor de aur atârându-i la gât, iar în apropiere de una din

coapse privirea îmi cade pe o gaură mică în blugi prin care i se vede albul pielii.

— Tom, zice ea, arătând spre o fată de la un computer din colț, vreau să cunoști pe cineva. Ea este Sam Felton.

Sam îmi zâmbește ca și cum m-ar cunoaște. Este îmbrăcată în pantaloni ca de călărie și o cămașă cu mâneci lungi pe care scrie: *DACĂ JURNALISMUL AR FI UȘOR, L-AR FACE ȘI NEWS-WEEK*. După ce întinde mâna spre un buton de pe reportofonul de lângă ea, fata își scoate o cască din ureche.

— Perechea ta de diseară? o întreabă ea pe Katie, ca să se asigure că auzise bine.

Katie îi confirmă, dar nu adaugă și ce așteptam eu: „Prietenul meu”.

— Sam lucrează la articolul cu Bill Stein, rostește ea în schimb.

— Să vă distrați la bal, îmi urează Sam, înainte de a reveni la reportofon.

— Tu nu vii? o întreabă Katie.

Cred că ele două se cunosc și de la Ivy.

— Mă îndoiesc.

Sam face un gest înspre computer, pe al cărui ecran se văd mai multe rânduri de cuvinte, ca un mușuroi de furnici în spatele unui geam. Deja îmi amintește de Charlie în laboratorul lui, motivat de cât de multe i-au rămas de făcut. Întotdeauna vor fi mai multe știri de scris, mai multe teorii de demonstrat, mai multe fenomene de observat. Inutilitatea delicioasă a sarcinilor imposibil de îndeplinit este magnetul celor obsedați de muncă.

Katie o privește cu compasiune, iar Sam se întoarce la transcrierile ei.

— Despre ce anume voiai să discutăm? o întreb eu.

Însă Katie mă conduce în camera obscură.

— E cam cald aici, spune ea, deschizând o ușă și dând la perete niște draperii negre. Poate că vrei să-ți dai haina jos.

O fac. Katie mi-o ia și o atârnă de un cuier ascuns în spatele ușii. Am evitat interiorul acestei încăperi încă din ziua când am cunoscut-o, îngrozit de teama de a nu-i distruge cumva filmele.

Katie se duce la o frânghie de rufe spânzurată de-a lungul unui perete. Pe ea sunt înșirate poze, prinse cu agrafe.

— N-ar trebui să fie mai mult de douăzeci și patru de grade aici, spune ea, altfel căldura poate voala negativele.

Ar putea la fel de bine să vorbească greaca din punctul meu de vedere. Surorile mele m-au învățat cândva o regulă: ori de câte ori te întâlnești cu o fată, fă-o întotdeauna pe un teren pe care îl cunoști bine. Restaurantele franțuzești nu impresionează pe nimeni dacă nu știi să citești meniul, iar filmele lacrimogene sunt cu dublu tăiș dacă nu pricepi intriga. Aici, în camera obscură, posibilitățile de a comite greșeli par nenumărate.

— Lasă-mă o secundă, spune ea, agitându-se dintr-o parte a camerei în cealaltă, iute ca un colibri. Aproape că am terminat.

Deschide capacul unui mic recipient, răsuțește filmul pe un tambur, apoi îl așază sub un șuvoi de apă. Încep să mă simt sufocat. Camera obscură este mică și aglomerată, mesele sunt copleșite de tăvi și plăci, rafturile sunt pline de soluții revelatoare și fixatoare. Katie pare să se simtă ca peștele în apă aici. Îmi amintește de modul în care își strânsese părul la recepție, înfășurându-l în jurul acelor de păr ca și cum ar fi văzut ce făcea.

— Să aprind luminile? întreb eu, începând să mă simt inutil.

— Doar dacă vrei în mod special. Negativele s-au fixat.

Așa că rămân ca o sperietoare în mijlocul încăperii.

— Cum se mai simte Paul? întreabă ea.

— Bine.

Urmează o tăcere plină de sens, iar Katie pare să-și piardă interesul pentru conversație, ocupându-se de un alt set de fotografii.

— Am trecut pe la Dod imediat după douăsprezece și jumătate, reia ea. Charlie mi-a spus că ai fost cu Paul.

În vocea ei se citește o blândețe neașteptată.

— A fost frumos din partea ta să stai cu el, continuă ea. Povestea asta trebuie să fie groaznică pentru Paul. Pentru toată lumea, de altfel.

Vreau să-i povestesc despre scrisorile lui Stein, dar îmi dau seama câte explicații ar trebui să îi ofer. Katie revine lângă mine cu o mână plină cu poze.

— Ce sunt astea?

— Am dezvoltat filmul nostru.

— De pe câmpul din film?

Katie dă din cap.

Câmpul din film este un loc pe care Katie m-a dus să îl văd, un spațiu deschis în Battlefield Park din Princeton care pare să fie mai întins și mai neted decât oricare altă porțiune de teren de la est de Kansas. În mijlocul acestui spațiu se înalță un stejar singuratic, ca un străjer care nu vrea să-și părăsească postul, amintind parcă de ultimul gest al unui general care a murit sub ramurile copacului în timpul Războiului de Secesiune. Katie a văzut pentru prima dată locul într-un film cu Walter Matthau, iar de atunci copacul a încântat-o peste măsură. Locul se numără printre puținele pe care ea le vizitează mereu, ca pe un rozariu de priveliști care îi definesc tot mai bine viața pe măsură ce se întoarce la ele. La mai puțin de o săptămână de la prima ei noapte petrecută în Dod, m-a dus și pe mine să-l văd. A fost ca și cum bătrânul stejar era o rudă a ei, iar noi trei formam o familie. Adusesem cu mine o pătură, o lanternă și un coș cu de-ale gurii. Katie și-a adus film și un aparat foto.

Fotografiile sunt de o măiestrie neașteptată, ca o immortalizare a noastră în chihlimbar. Le privim

împreună, trecându-le de la unul la celălalt.

— Ce părere ai? întreabă ea.

Văzându-le, îmi amintesc cât de călduroasă a fost iarna. Lumina slabă de ianuarie are nuanța mierii. Iată-ne, îmbrăcați cu pulovere subțiri, fără haine groase, căciuli sau mănuși. Ramurile copacului din spatele nostru își arată vârsta venerabilă.

— Sunt minunate, îi spun.

Katie zâmbește stingherită, încă neștiind cum să primească un compliment. Observ pete pe degetele ei, de culoarea cernelii tipografice, de la vreunul dintre agenții chimici închiși în vreo sticlură din camera obscură. Degetele ei sunt lungi și subțiri, dar au o vagă asperitate, rezultatul prea multor filme înmuiate în prea multe băi chimice. „Așa eram noi doi împreună – spun gesturile ei cu forța a o mie de cuvinte simultane. Îți amintești?”

— Îmi pare rău, rostesc eu.

Las fotografiile din mână, dar Katie îmi atinge degetele cu cealaltă mână.

— Nu e din cauza zilei mele de naștere, spune ea, îngrijorată că poate nu înțelesesem mesajul.

Aștept.

— Azi-noapte, după ce ați plecat de la Holder, unde v-ați dus tu și Paul?

— Să-l vedem pe Bill Stein.

Face o pauză auzind numele, dar decide să continue.

— În legătură cu lucrarea lui Paul?

— Era o urgență.

— Și când am trecut pe la tine imediat după miezul nopții?

— Eram la muzeul de artă.

— De ce?

Nu îmi place direcția în care îndreaptă ea discuția.

— Îmi cer scuze că nu am venit la tine. Paul a crezut că poate găsi cripta lui Colonna și trebuia să se uite la unele hărți mai vechi.

Katie nu pare surprinsă. Continuă cu o voce gâtuită și eu îmi dau seama că trage deja concluzia către care se îndrepta.

— Credeam că ai terminat-o cu teza lui Paul, spune ea.

— Așa credeam și eu.

— Nu te poți aștepta să stau cu mâinile în sân și te urmăresc cum cădem în aceeași capcană, Tom. Data trecută nu ne-am vorbit săptămâni întregi. Ezită, neștiind cum s-o spună mai bine. Merit ceva mai mult.

Calea masculină de tratare a problemei este disputa, găsirea unei poziții care se poate apăra și menținerea ei, chiar dacă nu din toată inima. Simt argumentele îngrămădindu-se în mintea mea, ca niște mici scuturi de autoapărare, dar Katie mă oprește.

— N-o face, spune ea. Vreau să te gândești la asta.

Nu trebuie să o spună cu glas tare. Mâinile ni se despart. Katie lasă pozele în mâna mea. În camera obscură se lasă din nou liniștea. Iar această liniște pare întotdeauna să fie de partea lui Katie.

„Alegerea a fost făcută, vreau eu să-i spun. Nu trebuie să mă gândesc la asta. E simplu: te iubesc mai mult decât iubesc acea carte.”

Dar să-i spun asta acum n-ar fi o idee bună. În parte, chestiunea nu este aceea de a răspunde corect la întrebare, ci de a demonstra că eu sunt corectabil, că pot fi încă adus pe calea cea bună, chiar dacă am luat-o de două ori razna. Cu douăsprezece ore în urmă am ratat ziua ei de naștere din pricina *Hypnerotomachiei*. Orice promisiune ar părea deșartă acum, chiar și pentru mine.

— Bine, accept eu în cele din urmă.

Katie își duce o mână la gură și începe să-și roadă o unghie, apoi își dă seama și se oprește.

— Ar trebui să mă apuc de lucru, spune ea, atingându-mi iarăși degetele. Hai să mai vorbim pe

tema asta diseară.

Mă uit fix la unghia ei, dorindu-mi să pot inspira mai multă încredere.

Katie mă împinge spre draperiile negre, îmi dă haina, apoi ne întoarcem amândoi în cameră.

— Trebuie să dezvolt restul rolurilor înainte ca fotografiile din anii mai mari să ia în stăpânire camera obscură, spune ea pe drum, mai mult pentru urechile lui Sam decât pentru urechile mele. Tu mă ții din treabă.

Figura ei de stil se irosește. Sam continuă să își țină căștile pe urechi, concentrată la scrisul ei. Nici măcar nu observă plecarea mea.

La ușă, Katie își ia mâinile de pe mijlocul meu. Pare gata să vorbească, dar n-o face. În schimb se întinde și mă sărută pe obraz, așa cum o făcea în primele noastre zile împreună, ca recompensă pentru joggingul de dimineață. Apoi îmi ține ușa deschisă, iar eu ies.

CAPITOLUL 18

„Iubirea învinge toate piedicile.”

În clasa a șaptea am cumpărat de la un magazin cu suvenire din New York o brățară de argint cu această inscripție pentru o fată pe care o chema Jenny Harlow. Mi-am zis că prin acea brățară am reușit un portret al tânărului cu care ar fi vrut ea să se întâlnească: rafinat, pentru că provenea din Manhattan; romantic, prin gândul cu rezonanță poetică și elegant, prin patina ei lucioasă. Am lăsat brățara fără niciun bilet în vestiarul lui Jenny de Valentine's Day, apoi am așteptat toată ziua un răspuns, zicându-mi că ea avea să-și dea în mod sigur seama de la cine era cadoul.

Rafinat, romantic și elegant nu formau, din păcate, un set de caracteristici care să mă indice direct pe mine. Probabil că un tip de clasa a opta, pe nume Julius Murphy, dispunea de aceste calități în măsură mult mai mare decât mine, deoarece el a fost cel care a primit un sărut de la Jenny Harlow la sfârșitul acelei zile, în vreme ce eu am rămas doar cu bănuiala amară că în urma vacanței pe care familia mea o petrecuse la New York nu mă alesesem cu nimic.

Întreaga experiență, ca de altfel o mare parte a copilăriei mele, s-a bazat pe o neînțelegere. Abia mult mai târziu mi-a trecut prin minte că brățara nu fusese făcută în New York și în mod clar nu era din argint. Însă în acea noapte de Sfântul Valentin tata mi-a explicat ceea ce credea el a fi cea mai grosieră interpretare greșită, anume că motoul cu rezonanță poetică nu era chiar atât de romantic precum crezuserăm eu, Jenny și, probabil, Julius.

— E posibil să fi rămas cu o impresie greșită de la Chaucer, a început el, cu un zâmbet de înțelepciune paternală. „Iubirea învinge toate piedicile” înseamnă mai mult decât broșa stareței.

Mi-am dat seama că această conversație urma să semene mult cu cea pe care o avuseserăm despre copii și berze cu câțiva ani în urmă: bine intenționată, dar bazată pe o înțelegere profund greșită a ceea ce învățam eu la școală.

A urmat o lungă explicație, despre al zecelea poem pastoral al lui Vergiliu și *omnia vincit amor*, cu digresiuni despre zăpezi din Sithonia și oi etiopiene, toate acestea contând pentru mine mult mai puțin decât motivul pentru care Jenny Harlow nu mă găsea romantic și motivul pentru care găsisem o cale atât de inutilă de a irosi doisprezece dolari. Mi-am zis că, dacă dragostea învinge toate piedicile, atunci dragostea nu-l cunoscuse niciodată pe Julius Murphy.

Însă tata era un om înțelept în felul lui. Când a văzut că mesajul lui nu ajunge la mine, a deschis o carte și mi-a arătat o poză care îi ilustra punctul de vedere.

— Gravura asta a fost făcută de Agostino Carracci. Se numește *Dragostea învinge totul*, mi-a spus el. Ce vezi la ea?

În partea dreaptă a gravurii se găseau două femei goale. În partea stângă, un băiețel bătea un satir mult mai mare și mai musculos.

— Nu știu, am răspuns eu, neștiind din care parte a gravurii aveam de învățat ceva.

— *Acela*, mi-a zis tata, arătând spre băiețel, este Dragostea.

A făcut o pauză, lăsându-mi timp să-i înțeleg bine vorbele.

— Nu se presupune că e de partea ta. Te bați cu el; încerci să desfaci ceea ce el le face altora. Însă e prea puternic. Vergiliu spune că, oricât am suferi, chinurile noastre nu îl pot îndupleca.

Cred că m-am oprit la cea mai simplă interpretare: încercând să o impresionez pe Jenny Harlow și să o fac să i se aprindă călcâiele după mine, m-am luat la trântă cu Dragostea, dar chiar brățara mea cea ieftină mi-a demonstrat că gestul meu fusese inutil. Însă am simțit, chiar și atunci, că tata s-a folosit de Jenny și de Julius ca de două obiecte de recuzită pentru lecție. În realitate, dorise să-mi ofere o mostră de înțelepciune la care ajunsese după multe eforturi și cu care spera să mă impresioneze câtă vreme eșecurile mele nu atinseseră încă dimensiuni catastrofale. Mama mă avertizase cu privire la iubirea îndreptată spre ținte greșite, având în gând *Hypnerotomachia*. Acum tata îmi oferea punctul lui de vedere, mascat sub pildele lui Vergiliu și Chaucer. Prin asta spunea că știa perfect cum se simțea ea și poate chiar îi dădea dreptate. Însă cum putea el să se împotrivească farmecului exercitat de carte, ce putere avea el împotriva forței cu care se lupta, când Dragostea învingea totul?

N-am știut niciodată care din ei doi avea dreptate. Cred că lumea este un soi de Jenny Harlow. Suntem cu toții niște pescari cărora le place să spună povești despre peștele mare care a scăpat din năvod. Nici în ziua de astăzi nu prea știu cum stareța lui Chaucer l-a interpretat pe Vergiliu sau cum a interpretat Vergiliu dragostea. În mintea mea nu a rămas decât desenul arătat de tata, mai precis partea în care cele două femei goale se uită cum Dragostea îl bate măr pe satir. M-am întrebat mereu de ce a așezat Carracci două femei în acea gravură, când avea nevoie doar de una. Undeva în chestia asta zace și morala întregii

povești: în geometria iubirii, totul este triunghiular. Pentru fiecare Tom și Jenny, există câte un Julius; pentru fiecare Katie și Tom, există câte un Francesco Colonna; iar limba dorinței este bifurcată, sărutând două ființe, dar iubind una singură. Iubirea trasează hotare între noi precum un astronom care urzește o constelație din stele, unind puncte în tipare care n-au nicio bază în natură. Vârful fiecărui triunghi devine inima altuia, până când acoperișul realității devine un mozaic de povești romantice. Luate împreună, ele formează modelul unei rețele. Iar în spatele lor, cred eu, se află Dragostea. Dragostea este singurul pescar perfect, cel care aruncă plasa cea mai fină, din care nu poate scăpa niciun peștișor. Răsplata lui e să stea singur în taverna vieții, de-a pururi un băiețel între bărbați, sperând să poată spune într-o zi povestea despre peștele care a scăpat din plasă.

*

Umbla zvonul că iubita mea Katie își găsise pe altcineva. Fusesem înlocuit de un tip din anul trei pe nume Donald Morgan, o prăjină de om care purta un blazer în momente în care era suficientă o simplă cămașă și care se lăuda că va fi succesorul lui Gil la președinția clubului Ivy. Am dat din întâmplare peste noul cuplu într-o seară de la sfârșitul lui februarie la cafeneaua Small World, același loc unde îl cunoscusem pe Paul cu trei ani în urmă, și evident că a avut loc un schimb de „politețuri” reci. Donald a reușit să îngaima două sau trei chestii insipide înainte de a-și da seama că nu sunt un potențial votant în alegerile pentru președinția clubului, moment în care a tras-o afară pe Katie din cafenea și a urcat-o în bătrâna lui mașină Shelby Cobra.

L-am privit dând de trei ori la cheie înainte ca motorul să pornească în sfârșit. Nu știu dacă, parcă răsucindu-mi un cuțit în rană, s-a mai agitat în loc

un minut, așteptând ca drumul să fie complet liber înainte de a pleca, special ca să mă enerveze sau din orgoliu masculin. Nu m-am uitat decât la Katie și am văzut că ea nu a privit nicio secundă în direcția mea, nici măcar când se îndepărtau; mai rău, Katie părea să mă ignore mai degrabă din mânie decât din stinghereală, ca și cum din vina mea și nu dintr-a ei ajunseserăm în acea situație. Ideea despărțirii m-a măcinat până când am decis că nu puteam decât să renunț. Mi-am zis să o las cu Donald Morgan. Să își amenajeze un culcuș cât mai moale la Ivy.

Katie avea, bineînțeles, dreptate. Era vina mea. Mă chinuiam de săptămâni întregi cu a patra șaradă – „Ce au în comun un scarabeu orb, o bufniță și un vultur cu cioc încovoiat?” – și mi-am dat seama că norocul mă cam părăsise. În universul Renașterii, animalele reprezentau niște subiecte înșelătoare. În același an în care Carracci își făcuse gravura, *Omnia Vincit Amor*, un profesor italian pe nume Ulisse Aldrovandi publicase primul din cele paisprezece volume despre istoria naturală. Într-unul dintre cele mai faimoase exemple ale abordării sale a clasificărilor, Aldrovandi a scris doar două pagini de identificare a diverselor rase de pui, după care a adăugat trei sute de pagini de mitologie despre pui, rețete culinare pe bază de pui și chiar tratamente cosmetice folosind ca ingredient principal puiul.

Între timp, Pliniu cel Bătrân, autoritatea lumii antice în materie de animale, a așezat unicornii, vasiliștii⁴⁸¹ și manticorii în rând cu rinocerii și lupii și, în același timp, a împărtășit credințele despre modul în care ouăle de găină puteau prevedea sexul copilului unei femei gravide. La mai puțin de zece zile după ce mă apucasem de șaradă, mă simțeam ca unul dintre delfinii descriși de Pliniu, fermecat de muzica umană, dar incapabil să-mi creez o muzică a mea. Cu siguranță Colonna

avusese ceva genial în gând cu acea șaradă; eu însă nu percepeam magia acestui gând.

Trei zile mai târziu s-a petrecut prima întârziere de la termenul limită al tezei mele, atunci când mi-am dat seama, pe jumătate îngropat într-un munte de fotocopii după materialele lui Aldrovandi, că ciorna capitolului final din *Frankenstein* zăcea neterminată pe biroul meu. Îndrumătorul meu, dr. Montrose, un bătrân profesor de engleză foarte haios, mi-a văzut privirea injectată și și-a dat seama că eram prins în ceva important. Nebănuind că nu Mary Shelley mă ținuse treaz atâtea nopți, a lăsat ca termenul limită să treacă nepedepsit. Am ratat și următorul termen și așa, pe nesimțite, a început cea mai proastă perioadă a ultimului meu an, o perioadă de mai multe săptămâni când nimeni nu părea să observe că eu mă retrag încet din propria viață.

Dormeam la cursurile de dimineață, iar în timpul prelegerilor de după-amiază mă chinuiam să găsesc în gând soluțiile șaradelor. Au fost mai multe nopți în care l-am văzut pe Paul întrerupându-și devreme studiul, puțin după ora unsprezece, ca să se ducă împreună cu Charlie la Hoagie Haven pentru a mânca un sandviș. Mă invitau mereu să merg cu ei sau îmi propuneau să-mi aducă ceva la întoarcere, dar îi refuzam întotdeauna, la început mândrindu-mă cu aerul ascetic pe care îl căpătase viața mea, ulterior pentru că începusem să socotesc o fărădelege modul în care ei păreau să-și ignore munca. În noaptea în care Paul a ieșit la înghețată cu Gil în loc să cerceteze mai amănunțit *Hypnerotomachia*, mi-am imaginat pentru prima dată că Paul nu-și dădea toată silința în cadrul parteneriatului nostru.

— Ți-ai pierdut concentrarea, i-am reproșat la un moment dat.

Îmi stricasem ochii citind în întuneric și cearta nu se putea nimeri într-un moment mai prost.

— Ce-am făcut? m-a întrebat Paul, răsucindu-se pe călcâie înainte de a se urca în patul lui, crezând că a auzit greșit.

— Câte ore petreci cu cercetările pe zi?

— Nu știu. Poate opt.

— Eu am muncit zece ore pe zi toată săptămână. Și tu te duci la înghețată?

— Am lipsit zece minute, Tom. Și în seara asta am mers foarte bine. Care-i problema?

— E aproape martie. Termenul nostru limită e peste o lună.

Paul a lăsat să treacă neobservată chestia cu „noastră”.

— O să obțin o amânare.

— Poate că ar trebui să muncești mai mult.

Probabil că era pentru prima dată când cineva rostea astfel de cuvinte în prezența lui Paul. L-am văzut furios doar de câteva ori, dar niciodată cum a fost în acele clipe.

— Dar *muncesc* din greu. Cu cine crezi că vorbești?

— Mă apropii de descifrarea șaradei. Tu unde ești?

— Te apropii? Paul a clătinat din cap. Nu faci scena asta fiindcă te apropii. O faci pentru că te-ai blocat. Șarada aia n-ar trebui să-ți ia atât de mult. N-ar trebui să fie atât de grea. Ți-ai pierdut doar răbdarea.

M-am uitat urât la el.

— Așa e, a continuat el, ca și cum aștepta ocazia de zile întregi. Eu aproape că am descifrat *următoarea* șaradă și tu continui să lucrezi la ultima. Am sperat să nu se ajungă aici. Lucrăm fiecare în ritmul lui și tu nici măcar nu vrei ajutorul meu. Perfect, fă-o singur. Însă nu încerca să arunci chestia asta în cârca mea.

În acea noapte nu ne-am mai vorbit.

*

Dacă l-aș fi ascultat, poate că mi-aș fi învățat lecția mai devreme. În loc de asta, am făcut tot posibilul pentru a dovedi că Paul greșește. Am început să muncesc până târziu și să mă trezesc mai devreme, creându-mi obiceiul de a-mi pune ceasul să sune cu cincisprezece minute înainte în fiecare zi, sperând că Paul va observa disciplina forțată din viața mea. În fiecare zi găseam o cale nouă de a petrece mai mult timp cu Colonna și în fiecare noapte îmi număram orele rămase ca un avar care își numără monedele. Opt ore luni; nouă ore marți; zece ore miercuri și joi; aproape douăsprezece ore vineri.

„Ce au în comun un scarabeu orb, o bufniță și un vultur cu cioc încovoiat?” Pliniu scria că scarabeii cu corn sunt atârnați de gâtul nou-născuților ca remediu împotriva bolii; scarabeii aurii fac o miere otrăvitoare și nu pot supraviețui într-o localitate din apropiere de Tracia denumită *Cantharolethus*; scarabeii negri se strâng în colțuri întunecate și pot fi găsiți cel mai des în băi. Dar scarabeii *orbi*?

Apoi, mai economiseam niște timp nemailuând masa la Cloister; fiecare drum spre Prospect Avenue mă costa o jumătate de oră, iar aglomerația probabil că mă mai întârzia încă o jumătate de oră. Am încetat și să mai lucrez în Camera Președintelui de la Ivy, atât ca să evit o întâlnire cu Paul, cât și ca să economisesc minutele irosite cu drumul până acolo. Dădeam cât mai puține telefoane, mă bărbieream și făceam duș doar atunci când era strict necesar, îi lăsam pe Gil și pe Charlie să răspundă la ușă și creasem o adevărată știință a economisirii prin renunțarea la micile mofturi din viața mea.

„Ce au în comun un scarabeu orb, o bufniță și un vultur cu cioc încovoiat?” Aristotel scria că, dintre creaturile care pot zbura și căroră nu le curge sânge prin vene, unele sunt coleoptere, sau cu o aripă-teacă, precum scarabeul; dintre păsările

care zboară noaptea, unele au gheare încovoiate, precum corbul și bufnița; iar la bătrânețe partea superioară a ciocului vulturilor se mărește treptat și se încovoiaie, astfel încât pasărea moare încet pentru că nu se mai poate hrăni. Dar ce au *în comun* cele trei?

Hotărâsem să o socotesc pe Katie o cauză pierdută. Orice ar fi fost ea pentru mine, devenise altcineva pentru Donald Morgan. Răspunsul la întrebarea cum de-i vedeam atât de mult când eu îmi părăseam încăperea atât de puțin timp se afla probabil în gândurile și în visele mele, unde ei doi se făceau constant de râs. Erau în toate colțurile și pe toate aleile, ascunși în umbre și în nori. Se țineau de mână, se sărutau și sporovăiau fără griji, ca să-i văd eu, de parcă ar fi vrut să-mi demonstreze că o inimă superficială este ușor de rănit, dar se vindecă la fel de ușor. Cu mult timp în urmă Katie își lăsase un sutien negru în camera mea. Nu-mi amintisem niciodată să i-l înapoiez și sutienul a devenit un soi de trofeu al meu, un simbol al unei părți din ea pe care o lăsase în urmă și pe care Donald n-o putea avea. Aveam viziuni cu ea stând goală în dormitorul meu, amintiri din ziua când ne bucuraserăm atât de mult unul de celălalt încât ea uitase de sine, uitase că eram un străin și se eliberase de orice inhibiție. Mi-au rămas întipărite în minte toate detaliile formelor ei, fiecare pistrui de pe spatele ei, fiecare umbră de sub sânii ei. Katie a dansat pe melodia de la ceasul meu cu alarmă, trecându-și o mână prin păr și ținând în cealaltă un microfon invizibil, dând tot acel spectacol numai și numai pentru mine.

„Ce au în comun un scarabeu orb, o bufniță și un vultur cu cioc încovoiat?” Toate zboară – dar Pliniu spune că uneori scarabeii se târăsc. Toate respiră – dar Aristotel afirmă că insectele nu inspiră aer. Nu învață niciodată din propriile greșeli, căci Aristotel afirmă că „multe animale au memorie... dar nicio altă creatură cu excepția

omului nu-și poate aminti trecutul după chef”. Însă chiar și oamenii refuză să învețe din greșelile trecutului. Folosind o astfel de unitate de măsură, suntem cu toții niște scarabei orbi și niște bufnițe.

Joi, patru martie, am atins punctul culminant cu *Hypnerotomachia*. În acea zi am petrecut paisprezece ore recitind părți din operele a șase istorici ai naturii renascentiști și întocmind douăzeci și una de pagini cu însemnări scrise mărunt. Nu m-am dus la niciun curs, am luat toate cele trei mese la biroul meu și în acea noapte am dormit exact trei ore și jumătate. Nu mă mai ocupasem de *Frankenstein* de săptămâni întregi. Deși absorbit de studiul meu, gândurile mi se opreau și la Katie, ceea ce-mi dădea un impuls incontrollabil de a-mi face viața țândări. Măiestria cu care mă autodistruseam mă făcuse probabil dependent. Oricum, ceva se întâmpla cu mine, căci nu făcusem aproape niciun fel de progres în privința șaradei.

— Închide cărțile, mi-a spus Charlie într-un târziu în acea noapte de vineri, luând poziție. M-a tras de guler în fața unei oglinzi. Uită-te la tine!

— N-am nimic – am început eu, ignorând privirea de lup pe care mi-o aruncam singur din oglindă, de pe chipul cu ochii roșii și nasul înroșit.

Însă Gil i-a luat partea lui Charlie.

— Tom, arăți ca naiba. A intrat în dormitor, un gest pe care nu-l mai făcuse de săptămâni de zile. Ascultă, ea vrea să-ți vorbească. Încetează cu încăpățânarea asta!

— Dar nu sunt încăpățânat. Am doar alte lucruri de făcut.

Charlie a făcut o grimasă.

— Cum ar fi lucrarea lui Paul?

M-am strâmbat, așteptând ca Paul să-mi sară în apărare. Numai că el a stat acolo, în spatele lor, fără să scoată o vorbă. Timp de mai bine de o săptămână sperase că răspunsul căutat de mine

avea să apară, că progresam serios cu șarada, chiar dacă dureros de încet.

— Mergem la Blair, a zis Gil, referindu-se la concertul *a cappella* în aer liber de vinerea.

— Toți patru, s-a grăbit Charlie să adauge.

Gil a închis cu blândețe cartea de lângă mine.

— Katie o să fie acolo. I-am spus că o să vii.

Însă când am deschis cartea la loc și am declarat că eu nu merg, pe chipul lui a apărut o expresie pe care mi-o amintesc și acum. O expresie pe care n-o mai văzusem niciodată pe chipul lui Gil – una pe care o rezerva întotdeauna pentru Parker Hassett și pentru măscăricii care nu știau niciodată când să se oprească.

— Vii, a insistat Charlie, făcând un pas spre mine.

Dar Gil i-a făcut semn să renunțe.

— Las-o baltă! Hai să mergem!

Apoi am rămas singur.

*

Nu încăpățânarea sau mândria și nici măcar devotamentul față de Colonna m-au ținut departe de concertul de la Blair Arch. Cred că de vină au fost gustul amar al înfrângerii și inima frântă. De fapt, o iubeam pe Katie și, într-un fel ciudat, iubeam la fel de mult *Hypnerotomachia*, dar eșuasem în tentativa de a le cuceri pe amândouă. Expresia de pe chipul lui Paul atunci când ieșise din cameră îmi spunea că pierdusem lupta cu șarada, indiferent dacă eu eram conștient de asta sau nu; în același timp, expresia de pe chipul lui Gil însemna că el știa că pățisem același lucru și cu Katie. Privind fix câteva desene din *Hypnerotomachia* – aceleași pe care Taft avea să le folosească în discursul lui o lună mai târziu, cele în care Cupidon mâna femeile în pădure într-o șaretă în flăcări – m-am gândit la gravura lui Carracci. Iată-mă acum, lovit fără milă de băiețelul acela, în

vreme ce întreaga scenă este privită de cele două iubiri ale mele. Asta voise tata să-mi spună, asta era lecția pe care spera să o pot învăța. „Chinurile noastre nu îl pot îndupleca. Dragostea învinge totul.”

Richard Curry i-a spus odată lui Paul că cele două lucruri cel mai greu de contemplat în viață sunt eșecul și bătrânețea; iar cele două sunt unul și același lucru. Perfecțiunea reprezintă consecința firească a eternității. Dacă aștepti suficient de mult, totul își atinge gradul maxim de dezvoltare. Cărbunele devine diamant, nisipul devine perla, maimuțele devin oameni. Pur și simplu nu ne este dat nouă, pe parcursul unei vieți de om, să vedem aceste transformări, așa că fiecare eșec ne aduce aminte de moarte.

Însă eu cred că iubirea pierdută reprezintă o specie aparte de eșec. Este o amintire a faptului că unele transformări, oricât ar fi de dorite, nu se produc niciodată; că unele maimuțe nu vor fi niciodată oameni, oricâte epoci de maturizare ar parcurge omenirea. Ce poate gândi o maimuță care, având la dispoziție o mașină de scris și o eternitate în față, nu-l poate prețui pe Shakespeare? Îmi era imposibil să suport ideea de a o auzi pe Katie spunând că vrea să punem punct, că relația noastră nu mai exista. Și să merg la Blair Arch și să o văd acolo cuibărindu-se în brațele lui Donald Morgan ar fi însemnat să renunț de bunăvoie la toate perlele și diamantele din viitorul meu.

Și atunci s-a întâmplat: chiar în clipa în care ajunsesem în faza maximă a autocompătimirii, s-a auzit un ciocănit în ușă. A urmat o răsucire a clanței și, așa cum se mai întâmplase de o sută de ori înainte, a apărut Katie. Vedeam că sub haină purta puloverul care îmi plăcea mie cel mai mult, cel de culoarea smaraldului, care i se asorta cu culoarea ochilor.

— Tu ar trebui să fii la concert, au fost primele cuvinte pe care le-am îngăimat, probabil cea mai

proastă combinație din cele pe care le-ar fi reprodus o maimuță.

— Și tu, mi-a replicat ea, măsurându-mă din cap și până în picioare.

Știam cât de groaznic trebuia să arăt. Lupul pe care mi-l arătase Charlie în oglindă era cel pe care îl vedea Katie acum.

— De ce ai venit? am întrebat, privind spre ușă.

— Nu vine nimeni, mi-a spus așezându-se în fața mea. Sunt aici ca să-ți poți cere scuze.

Pentru o secundă am crezut că Gil o pusese să facă asta, inventând ceva despre cât de rău mă simțeam și cum nu știam ce să spun. Însă o nouă privire mi-a dat de înțeles altceva. Katie știa că n-aveam nicio intenție să-mi cer scuze.

— Ei bine?

— Crezi că e vina mea? am întrebat.

— Toată lumea crede asta.

— Care toată lumea?

— Hai, Tom. Cere-ți scuze!

Disputa asta nu făcea decât să mă înfurie mai tare pe mine însumi.

— Bine. Te iubesc. Mi-aș fi dorit ca relația noastră să meargă, îmi pare rău că n-a mers.

— Dacă ai fi vrut ca relația să meargă, de ce n-ai făcut nimic în sensul ăsta?

— Uită-te la mine, i-am răspuns. Barba de patru zile, părul nepieptănat. Asta este ceea ce am făcut.

— Ai făcut-o pentru carte.

— E același lucru.

— *Eu* sunt la fel de importantă cum este cartea?

— Da.

S-a uitat urât la mine, ca și cum mi-aș fi săpat singur groapa. Știa însă ce aveam de gând să spun; doar că nu acceptase asta niciodată.

— Tata și-a petrecut întreaga viață studiind *Hypnerotomachia*, am început eu. Iar pe mine nu m-a emoționat niciodată ceva atât de mult ca lucrul la cartea asta. Îmi pierd somnul din pricina ei, nu mănânc din pricina ei, visez la ea. M-am trezit

privind în jur, căutând cuvintele potrivite. Nu știu cum să mă exprim altfel. E ca și cum aș merge pe câmpul tău de bătaie să văd copacul. Fiind lângă ea am senzația că totul e în regulă, că nu mai sunt un rătăcit. Îmi feream privirea. Așadar, ești la fel de importantă cum este această carte pentru mine? Da. Bineînțeles că ești. Ești singurul lucru care e la fel de important în viața mea.

„Am comis o greșeală. Am crezut că vă pot avea pe amândouă. Am greșit”, aș fi vrut să-i mărturisesc.

— De ce sunt aici, Tom?

— Ca să răsucești cuțitul în rană.

— De ce?

— Ca să mă faci să-mi cer scu...

— Tom. Mă oprișe cu o singură privire. De ce sunt eu aici?

„Pentru că simți la fel ca mine.”

„Da.”

„Pentru că era prea important ca să lași totul în seama mea.”

„Da.”

— Ce vrei? am întrebat-o.

— Vreau să nu mai lucrezi la carte.

— Asta-i tot?

— Asta-i tot? *Asta-i tot?*

I se citea brusc emoția în voce.

— Ar trebui să te compătimesc pentru că ai renunțat la noi ca să te comporți ca un nemernic și să trăiești închis în cartea aia? Ticălosule, am stat patru zile cu jaluzelele trase și ușa încuiată. Karen i-a sunat pe părinții mei. Mama a venit cu primul zbor din New Hampshire.

— Îmi pare ră...

— *Taci!* Încă n-am terminat. M-am dus pe câmpul de bătaie să-mi văd copacul și n-am putut. N-am putut fiindcă acum e copacul nostru. Nu mai pot asculta muzică pentru că fiecare cântec îmi amintește de ceea ce fredonam noi în mașină, sau în camera mea, sau aici. Îmi trebuie o oră ca să mă

pregătesc pentru cursuri pentru că mă simt amețită jumătate din timp. Nu-mi găsesc ciorapii, nu-mi găsesc sutienul negru preferat, iar Donald mă întreabă mereu: „Iubito, ce s-a întâmplat? Iubito, ce s-a întâmplat?”, iar eu îi răspund: „Nu s-a întâmplat nimic, Donald”.

Și-a șters ochii cu manșetele.

— Asta nu e ce..., am început eu iarăși.

Însă tot nu-mi venise încă rândul.

— Cel puțin cu Peter am putut înțelege. Nu ne potriveam. Iubea jocul de *lacrosse* mai mult decât mă iubea pe mine; știam asta. Voia să mă aducă în pat, iar după aceea și-a pierdut interesul. Katie și-a trecut o mână prin păr, încercând să-și îndepărteze șuvițele care se udaseră de lacrimi. Dar cu tine? M-am bătut pentru tine. Am așteptat o lună ca să te las să mă săruți pentru prima dată. Am plâns după noaptea în care am dormit împreună pentru că am crezut că te voi pierde. S-a oprit, străfulgerată de idee. Iar acum te pierd în fața unei cărți. A unei cărți. Cel puțin spune-mi că nu e vorba de ceea ce cred eu, Tom. Spune-mi că în tot acest timp te-ai văzut cu cineva din anul tău. Spune-mi că totul s-a întâmplat pentru că ea nu face toate chestiile stupide pe care le fac eu, nu dansează goală în fața ta ca o idioată deoarece crede că îți place să o vezi cântând, nu te scoală la ora șase dimineața ca să ieșiți la jogging pentru că vrea să se asigure, în fiecare dimineață, că ești încă acolo. Spune-mi ceva!

Și-a ridicat privirea spre mine, frântă într-un mod de care știam că se simțea stânjenită, iar eu nu mă puteam gândi decât la un singur lucru. A existat o noapte, nu la multă vreme după accident, când am acuzat-o pe mama că nu i-a păsat de tata. „Dacă l-ai fi iubit, i-am spus eu, l-ai fi sprijinit în munca lui.” Nu pot descrie expresia care i-a apărut pe chip în acea secundă și care îmi spunea că nu există nimic mai rușinos în lume decât ceea ce tocmai rostisem.

— Te iubesc, i-am spus lui Katie, pășind spre ea, ca să-și poată ascunde capul în cămașa mea și să devină astfel invizibilă pentru câteva clipe. Îmi pare atât de rău.

Și cred că acela a fost momentul când lucrurile au început să se schimbe. Maladia mea în fază terminală, povestea de dragoste cu cartea despre care credeam că-mi intrase în sânge, a început treptat să-și piardă puterea de seducție asupra mea. Triunghiul se prăbușea. În locul lui se ivea o pereche de puncte, o stea binară, între polii căreia distanța era cât se poate de mică.

A urmat o înșiruire de tăceri, compusă din toate lucrurile pe care ea simțea nevoia să le spună, dar știa că n-ar trebui să o facă și din toate lucrurile pe care eu voiam să le spun, dar nu știam cum.

— O să-i spun lui Paul, am îngăimat eu într-un târziu, cu cea mai sinceră voce de care eram în stare, că o să încetez lucrul la carte.

Mântuire. Faptul că nu mă mai împotriveam argumentelor ei, faptul că îmi dădusem în sfârșit seama de ce era mai bine pentru fericirea mea a fost suficient încât Katie să facă un gest pe care eu cred că îl păstra pentru mult mai târziu, când avea să se asigure că revenisem cu picioarele pe pământ. M-a sărutat. Iar acel moment de contact a creat un nou început, la fel ca fulgerul care i-a mai dat o șansă monstrului din povești.

În acea noapte nu l-am văzut pe Paul. Am petrecut noaptea cu Katie și am sfârșit prin a-i comunica și lui Paul decizia mea a doua zi, la internat. Nici el nu a părut surprins. Suferisem atât de mult din pricina lui Colonna, încât simțea că e posibil să renunț la primul semn de ușurare. Oricum fusese convins de Gil și de Charlie că era cel mai bun lucru și nu-mi purta pică pentru asta. Poate că a ghicit că voi reveni. Poate că ajunsese destul de departe ca să creadă ca va da de capăt singur șaradelor. Oricare ar fi fost motivul, când i-am arătat raționamentul meu – lecția despre Jenny

Harlow și gravura lui Carracci – a părut să fie de acord. Îmi dădeam seama după expresia lui că știa mai multe despre Carracci decât mine, dar nu m-a corectat nici măcar o dată. Având mai multe motive ca oricine să creadă că unele interpretări sunt mai bune decât altele și că acelea corecte contau cel mai mult, Paul s-a dovedit generos în privința schimbării mele de atitudine, la fel cum fusese întotdeauna. Cred că pentru el era vorba de mai mult decât de o cale de a-și arăta respectul; era modul lui de a-și arăta prietenia.

— E mai bine să iubești ceva care te poate răsplăti prin iubire, mi-a spus el.

Era singurul lucru pe care trebuia să-l spună.

*

Așadar, ceea ce începuse ca lucrarea lui Paul redevenea lucrarea lui Paul și doar a lui. La început se părea că va fi capabil să o scoată singur la capăt. Rezolvase cea de-a patra șaradă, cea care scosese tot untul din mine, în numai trei zile. Bănuiesc că ideea o avusese în minte tot timpul, dar nu mi-o dezvăluise fiindcă știa că nu-i voi accepta sfatul. Răspunsul se găsea într-o carte intitulată *Hieroglyphica*, scrisă de un om pe nume Horapollo, apărută în Italia renascentistă în anii 1420, cu scopul declarat de a rezolva problema veche de secole a descifrării hieroglifelor egiptene. Socotit de umaniști drept un soi de învățat într-ale limbii egiptene vechi, Horapollo era de fapt un cărturar din secolul al V-lea care scria în greacă și care probabil nu știa mai multe despre hieroglife decât știau eschimoșii despre vară. Unele dintre simbolurile din *Hieroglyphica* aveau de-a face cu animale care nici măcar nu erau egiptene. Cu toate acestea, datorită efervescentei umaniste legate de cunoștințele noi, textul lui a devenit extrem de popular, cel puțin în cercurile restrânse unde

popularitatea și limbile moarte nu se excludeau reciproc.

Conform lui Horapollo, bufnița este un simbol al morții, „căci bufnița se năpustește brusc asupra corbilor tineri noaptea, așa cum moartea înșfacă omul pe neașteptate”. Tot Horapollo scrie că un vultur cu ciocul încovoiat semnifică un bătrân care moare de foame, „căci atunci când un vultur îmbătrânește, ciocul lui se încovoiaie și el moare de foame”. În cele din urmă, scarabeul orb este o metaforă pentru un om care moare din cauza insolației, „căci un scarabeu moare atunci când e orbit de soare”. În ciuda motivațiilor criptice ale lui Horapollo, Paul a știut imediat că dăduse peste sursa corectă de rezolvare a șaradei. Totodată, a observat foarte repede ce aveau în comun cele trei animale: moartea. Aplicând cuvântul latin pentru moarte, *mors*, drept cifru, Paul a descifrat imediat cel de-al patrulea mesaj al lui Colonna.

Tu, cel care ai ajuns atât de departe, stai alături de filosofi din zilele mele, care în timpul tău au ajuns probabil praf și pulbere, dar care în timpul meu erau uriași ai omenirii. În curând voi pune pe umerii tăi povara a ceea ce rămâne, căci mai sunt multe de povestit și în mine crește teama că secretul meu se răspândește prea ușor. Mai întâi însă, ca semn de respect pentru ceea ce ai obținut, îți voi oferi începutul poveștii mele, ca tu să îți dai seama că nu te-am supus în zadar la cazne până acum.

În ținutul fraților mei există un predicator care a pogorât mare jale peste iubitorii cunoașterii. I-am ținut piept cu toată influența și măiestria noastră, dar acest om ne ridică semenii împotriva. Tună și fulgeră în piețe și de la diverse amvonuri, iar oamenii obișnuiți de toate națiile își iau armele ca să ne facă nouă rău. La fel cum Dumnezeu, din gelozie, a făcut praf și pulbere turnul de pe câmpia Shinar, pe care oamenii îl construiseră înalt către cer, tot așa El ridică pumnul împotriva noastră, a celor care încercăm același lucru. Cu mult timp în urmă am sperat că oamenii vor să fie scoși din neștiință, așa cum sclavii vor să fie eliberați din robie. Este o

condiție sub demnitatea noastră și contrară firii noastre. Cu toate acestea, descopăr acum că rasa oamenilor este de fapt lașă prin natură, o pură înșelătorie precum bufnița din șarada mea, despre care ai crede că trebuie să-i placă lumina soarelui, dar care preferă întunericul. Până la terminarea criptei mele nu vei mai auzi despre mine, cititorule. Să fii un prinț al unor asemenea oameni cum sunt supușii mei este același lucru cu a fi un soi de rege al cerșetorilor. Cartea asta va fi unicul meu copil; fie să trăiască mult și să te servească bine.

Paul abia dacă a făcut vreo pauză ca să mai privească o dată textul. A trecut mai departe la a cincea și ultima șaradă, pe care o descoperise câtă vreme eu mă luptam cu a patra: „Unde se întâlnesc sângele și spiritul?”

— Este cea mai veche întrebare filosofică din carte, mi-a spus el, în vreme ce eu mă învârteam prin cameră, pregătindu-mă să petrec o noapte cu Katie.

— Care?

— Intersecția dintre minte și trup, dualitatea materie-spirit. O poți observa la Sfântul Augustin, în *contra Manichaeos*. O poți observa în filosofia modernă. Descartes a crezut că poate plasa sufletul undeva în apropiere de glanda pineală din creier.

A continuat așa, răsfoind o carte luată de la Firestone și vorbind despre filosofie, în vreme ce eu îmi făceam bagajul.

— Ce citești? am întrebat, scoțând de pe raft exemplarul meu din *Paradisul pierdut* ca să-l iau cu mine.

— Galen, a răspuns Paul.

— Cine?

— Cel de-al doilea părinte al medicinei occidentale, după Hippocrat.

Mi-am amintit. Charlie îl studiasse pe Galen la un curs de istorie a științei. Cu toate astea, după standardele Renașterii, Galen nu era o prospătură:

murise cu o mie trei sute de ani înainte de apariția *Hypnerotomachiei*.

— De ce? l-am întrebat eu.

— Cred că șarada are de-a face cu anatomia. Francesco probabil a crezut că există un organ în corp unde sângele și spiritul se întâlnesc.

În acea clipă, Charlie s-a ivit în ușă cu niște resturi de măr în mână.

— Despre ce discutați voi doi, amatorilor? ne-a luat de sus, auzind că se vorbește despre ceva din domeniul medical.

— Un organ ca ăsta, a continuat Paul, ignorând întreruperea. *Rete mirabile*. A arătat spre o diagramă din carte. O rețea de nervi și vase de sânge la baza craniului. Galen credea că aici spiritul vital se transformă în spirit animalic.

— Și ce nu e în regulă cu chestia asta? am întrebat eu, uitându-mă la ceas.

— Nu știu. Nu merge drept cifru.

— Asta pentru că nu există la oameni, a intervenit Charlie.

— Ce vrei să spui?

Charlie și-a înălțat privirea și a luat o ultimă mușcătură din măr.

— Galen a disecat doar animale. *Rete mirabile* este ceva ce el a găsit la un berbec sau o oaie.

Expresia de pe chipul lui Paul s-a schimbat.

— Tot el a făcut praf anatomia cardiacă, a continuat Charlie.

— Nu există sept? a zis Paul, ca și cum ar fi știut la ce se referea Charlie.

— Ba da. Numai că nu are pori în el.

— Ce este un sept? m-am interesat eu.

— Peretele de țesut dintre două părți ale inimii. Charlie s-a dus către Paul și a răsfoit cartea până la o diagramă a sistemului circulator. Galen a înțeles totul pe dos. Spunea că sunt găuri mici în sept prin care sângele circulă între camerele inimii.

— Și nu sunt?

— Nu, a izbucnit Paul, lăsând impresia că muncise la șaradă mai mult decât crezusem eu. Dar și Mondino a comis aceeași greșeală în legătură cu septul. Vesalius și Servetus și-au dat seama cum stau lucrurile, dar abia pe la mijlocul anilor 1500. Leonardo l-a continuat pe Galen. Harvey nu a descris sistemul circulator decât în anii 1600. Șarada este de la sfârșitul anilor 1400, Charlie. Trebuie să fie vorba de *rete mirabile* sau de sept. Nimeni nu știa că aerul se combină cu sângele în plămâni.

Charlie a chicotit.

— Nimeni din Occident. Arabii și-au dat seama cu două sute de ani înainte ca prietenul tău să scrie cartea asta.

Paul a început să-și răsfoiască hârtiile. Crezând că povestea era tranșată, m-am întors să plec.

— Trebuie să fug. Ne vedem mai târziu.

Dar chiar când porneam spre hol, Paul a găsit ce căuta: textul în latină al celui de-al treilea mesaj al lui Colonna.

— Doctorul arab, a exclamat el. Se numea cumva Ibn al-Nafis?

Charlie a dat din cap.

— Ăsta e.

Paul se emoționase brusc.

— Probabil că Francesco a luat textul din Andrea Alpago.

— Cine?

— Omul pe care îl menționează în mesaj. „Discipolul venerabilului Ibn al-Nafis.” Înainte ca eu sau Charlie să scoatem vreo vorbă, Paul începuse deja să vorbească singur. Cum se spune „plămân” în latină? *Pulmo*?

M-am îndreptat spre ușă.

— Nu stai să vezi ce spune mai departe? m-a întrebat Paul, ridicându-și privirea.

— Ar trebui să fiu la Katie în zece minute.

— Chestia asta va lua doar cincisprezece. Poate treizeci.

Cred că abia în acel moment i-a trecut prin minte cât de mult se schimbaseră lucrurile.

— Ne vedem dimineață, i-am răspuns.

Înțelegând, Charlie a zâmbit și mi-a urat mult noroc.

*

Cred că a fost o noapte importantă pentru Paul. Și-a dat seama că-și pierduse pentru totdeauna partenerul de cercetări. Totodată, și-a mai dat seama că, indiferent care era mesajul final al lui Colonna, acesta nu putea conține tot secretul acelui om, când în primele patru părți fuseseră dezvăluite atât de puține. Cea de-a doua parte a *Hypnerotomachiei*, pe care noi o presupuseserăm a fi doar de umplutură, în realitate trebuia să conțină noi texte cifrate. Și orice satisfacție ar fi simțit Paul în urma dezvăluirii cunoștințelor medicale ale lui Charlie sau din cauza rezolvării celei de-a cincea șarade, aceasta a dispărut imediat când a văzut mesajul lui Colonna și și-a dat seama că are dreptate.

Mă tem pentru tine, cititorule, la fel cum mă tem pentru mine. Așa cum ai simțit, la începutul acestui text intenția mea a fost să-ți dezvălui secretele mele, indiferent cât de adânc le ascundeam prin coduri. Ți-am urat să găsești ceea ce cauți și am fost ghidul tău.

Acum însă descopăr că nu am suficientă încredere în propria creație ca să continuu în această manieră. Poate că nu pot judeca adevărata dificultate a șaradelor conținute aici, chiar dacă creatorii lor mă asigură că nimeni altcineva decât un filosof adevărat nu le poate rezolva. Poate că și acești oameni înțelepți sunt geloși pe secretul meu și m-au condus intenționat pe căi greșite ca să poată fura ceea ce este pe bună dreptate al nostru. Predicatorul ăsta este cu adevărat deștept și are prozelitiți în fiecare tabără; mă tem să nu-mi întoarcă soldații împotriva.

Ca atare, ca să te apăr pe tine, cititorule, îmi voi continua drumul început. Dacă te-ai obișnuit să găsești o șaradă în interiorul capitolelor mele, de aici înainte nu vei mai găsi niciun fel de șaradă și nicio soluție care să te călăuzească. Pe durata călătoriei lui Poliphilo mă voi folosi numai de Regula Celor Patru, dar nu-ți voi oferi nicio sugestie asupra naturii ei. De-acum doar intelectul tău te poate îndruma. Fie ca Dumnezeu și geniul să te păstorească pe drumul cel bun, prietene.

Cred că doar încrederea în forțele proprii l-a împiedicat pe Paul să-și contemple abandonul imediat. Eu îl părăsisem; Colonna îl părăsise; acum naviga de unul singur. La început a încercat să mă implice iarăși în proces. Rezolvasem atâtea împreună, încât a crezut că ar fi o dovadă de egoism să-mi permită să nu fiu de față la descoperirea soluției. Credea că suntem atât de aproape și că mai aveam atât de puține de făcut.

Așa a trecut o săptămână, apoi încă una. Eu reînnodasem relația cu Katie, reînvățam să fiu cu ea, să o iubesc numai pe ea. Atât de multe se petrecuseră în săptămânile cât fuseserăm despărțiți, încât eram mai mult decât interesat să recuperez timpul pierdut. Mâncam pe rând la Cloister și la Ivy. Ea avea prieteni noi; împreună ne cream obiceiuri noi. Au început să mă intereseze chestiuni legate de familia ei. Mi-am dat seama că, după ce i-am recâștigat încrederea complet, Katie a început să-mi povestească diverse lucruri.

Între timp, tot ce învățase Paul despre șaradele lui Colonna a început să-l trădeze. Ca un trup ale cărui funcțiuni decad treptat, *Hypnerotomachia* rezista la toate medicamentele pe care el încerca să i le administreze. Regula Celor Patru era prea vagă; Colonna nu dăduse niciun indiciu despre originea ei. Charlie, eroul celei de-a cincea șarade, stătea cu Paul în unele nopți, îngrijorat de efectul produs de abandonul meu. Nu mi-a cerut niciodată

ajutorul, știind ce îmi făcuse cartea prima dată, dar înțelegeam de ce stă lângă Paul, ca un doctor care supraveghează un pacient despre a cărui boală se teme că va evolua rău. Peste toată această poveste începea să se lase întunericul, un dezastru pentru iubitorul de carte, iar Paul era neajutorat. Fără ajutorul meu avea să sufere până în weekendul de Paște.

CAPITOLUL 19

Pe drumul de întoarcere spre Dod, răsfoiesc printre pozele făcute de Katie în Battlefield Park din Princeton. Instantaneu după instantaneu, am surprins-o în mișcare, alergând spre mine, cu părul fluturându-i în vânt, cu gura pe jumătate deschisă, cu vorbele prinse undeva dincolo de raza de acțiune a aparatului foto. Plăcerea de a-mi imagina vocea ei în aceste poze este adevărata bucurie pe care o resimt atunci când le privesc. Peste alte douăsprezece ore am s-o văd la Ivy. Am s-o însoțesc la balul pe care ea l-a anticipat aproape de când ne-am cunoscut. Știu ce va aștepta să spun. Că am luat o decizie pe care o respect; că mi-am învățat lecția. Că nu mă voi întoarce la *Hypnerotomachia*.

Când ajung înapoi în cameră, mă aștept să-l găsesc pe Paul la birou, dar patul lui e tot gol, iar acum au dispărut și cărțile de pe dulap. Pe ușă stă lipit un bilet, scris cu litere mari și roșii.

Tom,

Unde ești? M-am întors să te caut. Am descoperit ce înseamnă 4S-10E-2N-6! M-am dus să iau atlasul topografic de la Firestone, apoi trec pe la McCosh. Vincent spune că are schița. 10:15.

P.

Citesc mesajul din nou, punând cap la cap informațiile. În subsolul McCosh Hall se află biroul lui Taft din campus. Însă ultimul rând îmi dă fiori: „Vincent spune că are schița”. Ridic telefonul și sun la sediul echipei de intervenție din campus. Charlie ajunge la telefon în câteva secunde.

— Ce s-a întâmplat, Tom?

— Paul s-a dus să-l întâlnească pe Taft.

— Ce? Credeam că se duce să discute cu decanul despre Stein.

— Trebuie să-l găsim. Poți găsi pe cineva să te înlo...

N-apuc să termin, că un sunet înfundat întrerupe convorbirea și îl aud pe Charlie cum discută cu cineva la celălalt capăt al firului.

— Când a plecat Paul? întreabă el, revenind la telefon.

— Acum zece minute.

— Vin. O să-l prindem din urmă.

*

Volkswagen-ul Karmann Ghia din 1973 al lui Charlie apare în spatele internatului cincisprezece minute mai târziu. Bătrâna mașină arată ca o broască de metal ruginită. Nici nu apuc să mă așez bine pe scaunul din dreapta, că Charlie bagă mașinuța în marșarier.

— Ce ți-a luat atât de mult? îl întreb eu.

— Când plecam, o reporteriță a apărut la sediu, îmi răspunde el. Voia să discute cu mine despre noaptea trecută.

— Și?

— Cineva de la departamentul de poliție i-a povestit ce a spus Taft la interogatoriu.

Cotim pe Elm Drive, unde zloata de pe asfalt face șoseaua să arate ca un ocean încremenit.

— Nu tu mi-ai spus că Taft îl cunoaște pe Richard Curry de multă vreme?

— Mda. De ce?

— Pentru că el le-a declarat polițiștilor că îl știe pe Curry numai datorită lui Paul.

Chiar atunci când intrăm în partea de nord a campusului îl zăresc pe Paul în curtea dintre bibliotecă și departamentul de istorie, îndreptându-se spre McCosh.

— Paul! îl strig eu pe geam.

— Ce faci? izbucnește Charlie, trăgând mașina cât mai aproape de Paul.

— Am rezolvat-o! exclamă Paul, surprins să ne vadă. Toată povestea. Am nevoie doar de schiță. Tom, n-o să-ți vină să crezi. Este cel mai ului...

— Ce? Spune-mi!

Dar Charlie nu vrea să audă nimic din toate astea.

— Nu te duci la Taft, proclamă el.

— Nu înțelegi. E rezolvată...

Charlie se lasă pe claxonul mașinii, umplând curtea cu zgomote.

— Ascultă-mă bine, îl întrerupe el. Paul, treci în mașină. Mergem acasă.

— Are dreptate, îl susțin și eu. N-ar fi trebuit să vii aici singur.

— Mă duc la Vincent, rostește Paul încet, începând să meargă iarăși în direcția biroului lui Taft. Știu ce fac.

Charlie dă cu spatele, păstrând pasul cu Paul.

— Crezi că o să-ți dea pur și simplu ce vrei?

— El m-a sunat, Charlie. A spus că asta va face.

— A recunoscut că l-a furat de la Curry? îl întreb eu. De ce ți-ar da schița acum?

— Paul, intervine Charlie, oprind mașina. Nu-ți va da nimic.

Auzindu-l cât e de tranșant, Paul se oprește.

Charlie își coboară tonul vocii și îi explică ce aflase de la reporteriță.

— Noaptea trecută, când poliția l-a întrebat pe Taft dacă se poate gândi la cineva care să-i fi făcut rău lui Stein, Taft a declarat că se poate gândi la doi oameni.

Expresia de pe chipul lui Paul începe să se modifice, iar emoția descoperirii îi dispare treptat.

— Primul era Curry, continuă Charlie. Cel de-al doilea ești tu. Face o pauză, ca să se facă bine înțeles. Așa că nu-mi pasă ce ți-a spus individul la telefon. Trebuie să stai departe de el.

Pe lângă noi trece gâfâind o veche camionetă albă. Zăpada scârțâie sub cauciucurile ei.

— Atunci ajutați-mă, ne roagă Paul.

— O vom face. Charlie deschide portiera. Te ducem acasă.

Paul își înfășoară mai bine haina în jurul trupului.

— Ajutați-mă venind cu mine. După ce iau schița de la Vincent, nu mai am nevoie de el.

Charlie se uită prost la el.

— Tu ne auzi măcar?

Însă povestea are anumite aspecte pe care Charlie nu le înțelege. Habar n-are ce înseamnă faptul că Taft a ascuns schița în tot acest timp.

— Sunt atât de aproape de a avea schița în mâinile mele, Charlie, îi spune Paul. Nu trebuie decât să am grijă de ceea ce am descoperit. Și tu îmi spui să mă duc acasă?

— Ascultă, începe Charlie, spun doar că trebuie să...

Însă îl întrerup eu.

— Paul, venim cu tine.

— *Cum???* izbucnește Charlie.

— Haide!

Deschid portiera.

Paul se întoarce, neașteptându-se la o asemenea mutare.

— Dacă are de gând să se ducă și fără noi, îi spun eu lui Charlie printre dinți, intrând înapoi în mașină, atunci merg și eu.

Paul își reia drumul către McCosh, în vreme ce Charlie se gândește ce să facă.

— Taft nu poate face nimic dacă ne vede pe toți trei, insist eu. Știi bine asta.

Charlie oftează încet, trimițând un nor de aburi în aer. În cele din urmă își face loc în zăpadă ca să parcheze mașina și scoate cheile din contact.

*

Drumul pe jos durează o eternitate prin zăpada proaspăt depusă. Biroul lui Taft se află undeva pitit prin măruntaiele clădirii McCosh, unde holurile

sunt atât de înghesuite și scările atât de abrupte, încât suntem obligați să mergem în șir indian. E greu de crezut că Vincent Taft poate respira aici, darămite să se mai și miște. Chiar și eu am senzația că sunt prea mare pentru un astfel de loc. Probabil că Charlie are senzația că e prins într-o capcană.

Mă uit înapoi ca să mă asigur că e încă acolo. Vederea lui în urma noastră, umplând spațiul ușilor și acoperindu-ne spatele, îmi conferă suficientă încredere ca să înaintez. Pricep acum ceea ce nu voisem să recunosc înainte: dacă Charlie n-ar fi venit cu noi, n-aș fi putut merge mai departe.

Paul ne conduce pe un ultim coridor, către camera singuratică de la capăt. Fiind sfârșit de săptămână și, în plus, vacanță, toate celelalte birouri sunt încuiate și întunecate. Văd o rază puternică de lumină ieșind pe sub ușa albă pe care stă atârnată o tăbliță cu numele lui Taft. Vopseaua de pe ușă este scorojită. Spre capătul de jos al ușii se vede o linie ușor decolorată, semnul lăsat de o veche inundație venită din tunelele subterane aflate chiar sub podeaua subsolului, ca o pată rămasă necurățată încă de la sosirea lui Taft acolo.

Paul ridică mâna să ciocănească, dar în aceeași clipă se aude o voce dinăuntru:

— Ai întârziat.

E mârâitul specific al lui Taft.

Clanța geme sub apăsarea mâinii lui Paul. Îl simt pe Charlie lovindu-se de spatele meu.

— Hai, intrați, șoptește el, împingându-mă înainte.

Taft stă singur în spatele unui imens birou vechi, cufundat într-un fotoliu de piele. Și-a aruncat sacoul de tweed pe spătar și, cu mânecile cămășii suflecate până la coate, corectează niște pagini de manuscris cu un pix roșu care pare minuscul în pumnul lui gigantic.

— *Ăștia* de ce au venit aici? întreabă el, autoritar.

— Dați-mi schița, rostește Paul, trecând direct la subiect.

Taft se uită la Charlie, apoi la mine.

— Stați jos, ne invită el, îndreptându-și două degete groase spre niște scaune.

Privesc în jur, încercând să îl ignor. Rafturi de lemn pline cu cărți se aliniază prin micul birou pe toate părțile, acoperind pereții albi. Pe suprafețele de lemn se văd dăre de praf în locurile unde cărțile au fost scoase pentru a fi citite. Pe covor se observă o dâră acolo unde Taft a făcut cărare mergând de la birou la ușă.

— *Luați loc*, repetă Taft.

Paul vrea să refuze, dar Charlie îl împinge pe scaun, dorind să termine mai repede cu toată povestea asta.

Taft scoate o cârpă și se șterge la gură.

— Tom Sullivan, rostește el, ca și cum și-ar fi dat în sfârșit seama cine sunt eu.

Dau din cap, dar nu scot nicio vorbă. Deasupra capului său, pe perete, este montat un vechi instrument din lemn, un stâlp al infamiei, cu fălcile deschise. Singurele pete de culoare sau de lumină din încăpere sunt date de maroniul-roșcat al cotoarelor de cărți și de auriul paginilor împodobite.

— Lăsați-l în pace, spune Paul, așezându-se. Unde e schița?

Mă surprinde cât de hotărâtă pare vocea lui.

Taft ezită și își duce ceașca de ceai la buze. Ochii lui au o căutătură ciudată, ca și cum s-ar aștepta ca unul dintre noi să sară la bătaie. În cele din urmă, se ridică de pe fotoliul de piele, își suflecă și mai mult mânecile cămășii, apoi se duce către un spațiu gol din rafturile cu cărți unde există un seif încastrat în perete. Formează combinația cu o mână păroasă, apoi trage de mâner și deschide ușa. Își bagă mâna înăuntru și scoate un carnețel cu coperte din piele.

— Asta e? întreabă Paul cu voce slabă.

Taft îl deschide și scoate ceva dinăuntru, dar e doar o hârtie cu antetul institutului, datată cu două săptămâni în urmă.

— Vreau să știi cum stau lucrurile, spune Taft. Citește!

Când văd ce efect are hârtia asupra lui Paul, mă aplec ca să citesc și eu.

Decanului Meadows,

Ca urmare a conversației noastre din 12 martie privitoare la Paul Harris, iată informațiile adiționale pe care le-ați cerut. Așa cum știți, domnul Harris a solicitat mai multe amânări și a păstrat secretul privind conținutul muncii sale. Am înțeles de ce doar atunci când, la insistențele mele, mi-a înaintat un raport final privind progresele înregistrate. Veți găsi atașată o copie a articolului meu, „Dezvăluirea misterului: Francesco Colonna și *Hypnerotomachia Poliphili*”, programat pentru apariție la toamnă în *Renaissance Quarterly*. Totodată, veți găsi atașată și o copie a raportului privind progresul înregistrat de domnul Harris, în scopul comparării. Vă rog să mă contactați dacă mai aveți întrebări.

Cu sinceritate,
dr. Vincent Taft

Rămânem cu toții fără grai.

Nemernicul se întoarce spre Charlie și spre mine.

— Am muncit la asta treizeci de ani, spune el, cu o indiferență ciudată în voce. Iar acum rezultatele nici măcar nu poartă numele meu. Nu mi-ai fost niciodată recunoscător, Paul. Nici atunci când te-am prezentat lui Steven Gelbman. Nici atunci când ai primit acces special la Sala Cărților Rare. Nici atunci când ți-am acordat multiple amânări datorate muncii tale ineficiente. Niciodată.

Paul e prea șocat ca să răspundă.

— Nu-ți voi permite să mă dai la o parte, continuă Taft. Am așteptat prea mult.

— Dar au și celelalte rapoarte ale mele, îngaimă Paul. Au dosarele lui Bill.

— N-au primit niciun raport de la tine, spune Taft, deschizând un sertar și scoțând de acolo un teanc de formulare. Și cu siguranță că nu au niciun dosar de la Bill.

— Vor ști că n-a fost opera dumneavoastră. N-ați publicat nimic despre Francesco de douăzeci și cinci de ani. Nici măcar nu mai lucrați la *Hypnerotomachia*.

Taft se trage de barbă.

— *Renaissance Quarterly* a primit deja trei schițe preliminare ale articolului meu. Iar azi-noapte am primit mai multe telefoane de felicitare în urma discursului pe care l-am ținut.

Amintindu-mi de datele de pe scrisorile lui Stein, îmi dau seama de proveniența acestei idei, de lunile de suspiciune reciprocă între Stein și Taft legată de cine anume va reuși să fure primul cercetarea lui Paul.

— Dar el are concluziile, intervin eu, când văd că Paul nu reacționează. Pe care nu le-a spus nimănui.

Mă aștept ca Taft să fie surprins neplăcut, dar el pare amuzat.

— Concluzii atât de repede, Paul? se miră el. Și cui trebuie atribuit acest succes neașteptat?

E clar că știe de jurnal.

— Dumneata l-ai lăsat pe Bill să-l găsească, spune Paul.

— Încă nu știți ce a descoperit, insist eu.

— Iar tu, rostește Taft, întorcându-se către mine, ești la fel de amețit cum și era tatăl tău. Crezi că, dacă un băiat poate desluși semnificația acelui jurnal, nu o pot face și eu?

Paul e amețit. Privirea îi aleargă roată prin încăpere.

— Tata credea că sunteți un idiot, îi spun eu.

— Tatăl tău a murit așteptând o muză care să-i șoptească la ureche, râde Taft. Cercetarea înseamnă rigoare, nu inspirație. Nu m-a ascultat niciodată și a suferit pentru asta.

— A avut dreptate cu cartea aia. Dumneata te-ai înșelat.

În ochii lui Taft se citește ura.

— Știu ce a făcut, băiete. N-ar trebui să fii atât de mândru.

Mă uit în fugă la Paul, neînțelegând, dar Paul s-a îndepărtat cu câțiva pași de birou, către raftul cu cărți.

Taft se apleacă puțin.

— Îl poți învinovăți de ceva? A eșuat, s-a acoperit de rușine. Respingerea cărții lui a fost lovitura de grație.

Mă răsucesc pe călcâie, simțindu-mă ca și cum aș avea un cuțit înfipt în spate.

— Și a făcut-o cu propriul fiu în mașină, continuă Taft. Cât de evident.

— A fost un accident... îngaim eu.

Taft zâmbește fioros.

Fac un pas spre el. Charlie își înfinge o mână în pieptul meu, dar îl îndepărtez. Taft se ridică încet de pe fotoliu.

— *Tu* i-ai făcut-o, rostesc eu, vag conștient că am început să tip.

Mâna lui Charlie mă oprește din nou, dar eu îl îndepărtez, pășind înainte până când tăblia biroului mi se înfinge în cicatricea de pe picior.

Taft iese din spatele biroului, venind aproape de mine.

— Te provoacă, Tom, rostește Paul încet, din cealaltă parte a încăperii.

— Și-a făcut-o *singur*, aruncă Taft.

Ultimul lucru pe care mi-l amintesc, înainte de a mă înfinge în el cu toată forța, este zâmbetul de pe fața lui. Taft cade, prăbușindu-se sub propria greutate, cu un zgomot care face podeaua să se cutremure. Totul pare să se învârtă în jurul meu. Se

aud voci țipând, vederea mi se încețoșează și mâinile lui Charlie încearcă din nou să mă tragă înapoi.

— Haide, spune el.

Încerc să mă eliberez, dar strânsoarea lui e mai puternică acum.

— *Haide*, îi repetă el lui Paul, care continuă să se holbeze la Taft întins pe jos.

Dar e prea târziu. Taft se ridică împleticindu-se, apoi se întinde spre mine.

— Stai departe de el, îl avertizează Charlie, întinzând o mână spre Taft.

Taft se uită urât la mine printre brațele lui Charlie. Paul aruncă o privire prin încăpere, căutând ceva, fără să ia în seamă agitația din jur. În cele din urmă, Taft își revine în fire și întinde mâna după telefon.

Pe chipul lui Charlie apare brusc teama.

— Să mergem, spune el, dându-se înapoi. Acum.

Taft apasă trei taste, unele pe care Charlie le-a văzut prea des ca să se înșele.

— Poliția, spune Taft în receptor, privind drept spre mine. Vă rog să veniți imediat. Sunt atacat în biroul meu.

Charlie mă împinge afară pe ușă.

— Du-te! zice el.

Chiar atunci, Paul se repede la seiful deschis și scoate tot ce mai rămăsese înăuntru. Apoi începe să tragă de hârtii și de cărți de pe rafturi, răvășind și răsturnând tot ce-i cade în mână. Când își dă seama că are un teanc de hârtii de-ale lui Taft în mână, Paul se retrage și iese pe ușă, fără să arunce vreo privire către Charlie sau către mine.

Pornim în goană după el. Ultimul lucru pe care îl aud dinspre biroul lui Taft este glasul individului, anunțând numele noastre echipajelor de poliție. Vocea i se aude prin ușa deschisă, răsunând pe coridor.

Gonim pe coridor către scările întunecate de la subsol, când de sus se simte un val de frig. Doi ofițeri ai poliției din campus au apărut în capul scărilor, la parter.

— Rămâneți pe loc! strigă unul din ei din capul scării înguste.

Încremenim pe loc.

— Poliția campusului! Nu mișcați!

Paul se uită peste umărul meu către capătul coridorului, strângând hârtiile din mâna stângă.

— Fă cum îți spun ei, îl sfătuiește Charlie.

Însă eu știu ce i-a atras atenția lui Paul. Undeva pe acolo se află o toaletă de serviciu. În interiorul ei se găsește o intrare spre tunele.

— Tunelele nu sunt sigure, rostește Charlie printre dinți, apropiindu-se de Paul ca să-l împiedice să fugă. Au început construc...

Polițiștii confundă mișcarea acestuia cu intenția de fugă și unul se repede în jos pe scări, exact în clipa în care Paul țâșnește spre ușă.

— *Stai!* țipă inspectorul. *Nu intra acolo!*

Dar Paul este deja la intrare, deschide panoul de lemn și dispare înăuntru.

Charlie nu ezită nicio secundă. Înainte ca vreunul din copoi să-și dea seama, el este cu doi pași mai în față, înaintând repede spre ușă. Aud o bufnitură când sare în tunel, încercând să-l oprească pe Paul. Apoi vocea lui răsună de jos, strigându-l pe Paul.

— Ieșiți imediat! tună polițistul, împingându-mă în față.

Ofițerul se apleacă și strigă din nou, dar singurul răspuns primit este tăcerea.

— Cheamă..., începe primul ofițer să spună, când un zgomot îngrozitor se aude dinspre tunele, iar sala cazanelor de lângă noi începe să sfârâie.

Îmi dau seama imediat ce s-a întâmplat: a explodat o țeavă de aburi. Iar acum îl aud și pe

Charlie urlând.

*

Într-o secundă sunt în pragul toaletei de serviciu. Gaura de acces este în beznă profundă, așa că sar în gol. Când ating solul, simt adrenalina la maximum, săgetându-mă ca un fulger, iar durerea aterizării se stinge înainte de a mi se întinde în corp. Mă forțez să mă ridic. Charlie geme în depărtare, conducându-mă spre el, în vreme ce polițistul țipă undeva deasupra. Unul din inspectori are prezența de spirit să-și dea seama ce se petrece.

— Chemăm o ambulanță, strigă el înspre tunel. Mă puteți auzi?

Mă deplasez printr-o ceață densă și umedă. Căldura devine mai puternică, dar eu nu mă pot gândi decât la Charlie. Câteva secunde bune, șuieratul țevii de abur reduce orice altceva la tăcere.

Gemetele lui Charlie sunt mai clare acum. Înaintez, încercând să ajung la el. În cele din urmă îl găsesc, la un cot de țevă. Stă încovrigat și zace nemișcat. Hainele îi sunt în dezordine, iar părul îi stă lipit de cap. Pe măsură ce privirea mi se obișnuiește cu întunericul, văd la distanță o gaură într-o țevă imensă de la nivelul solului.

— Mmm, geme Charlie.

Nu pricep.

— Mmm...

Îmi dau seama că încearcă să-mi rostească numele.

Pieptul îi este ud learcă. Aburul l-a lovit drept în pânțe.

— Te poți ridica? îl întreb, încercând să-i petrec brațul pe după umăr.

— Mmm... mormăie el, pierzându-și cunoștința.

Strângând din dinți, încerc să îl ridic, dar parcă aș încerca să mișc un munte din loc.

— Haide, Charlie, îl implor eu, săltându-l puțin de pe loc. Nu-mi leșina în brațe!

Îmi dau seama că este din ce în ce mai slăbit. Trupul lui se lasă tot mai greu în brațele mele.

— Ajutor! urlu eu în depărtare. Vă rog să mă ajutați!

În cămașa lui se văd niște găuri, acolo unde presiunea aburului a distrus materialul, udându-l pe Charlie până la piele. Abia îi mai simt respirația.

— *Mmm...* horcăie el, încercând să mă prindă de mână cu un deget.

Îl apuc de umeri și îl scutur din nou. Într-un târziu aud pași. Un fascicul luminos sfâșie aburul. Zăresc un doctor – chiar doi – care aleargă spre mine.

În mai puțin de o secundă ajung suficient de aproape ca să le zăresc fețele. Dar când fasciculele lanternelor luminează în sfârșit trupul lui Charlie, îl aud pe unul din ei exclamând:

— O, Iisuse!

— Ești rănit? mă întreabă celălalt, pipăindu-mi pieptul cu mâinile.

Mă holbez la el, neînțelegând nimic. Apoi, uitându-mă la cercul trasat pe stomacul meu de lanterna omului, pricep. Apa împrăștiată pe pieptul lui Charlie nu e de fapt apă. Sunt murdar tot de sângele lui.

Ambii paramedici se ocupă acum de Charlie, încercând să îl ridice în picioare. Ajunge și un al treilea doctor și încearcă să mă ia de acolo, dar mă lupt cu el, încercând să stau lângă Charlie. Treptat simt că îmi vine rău. Mă simt total dezorientat din cauza întunericului și a căldurii. Două mâini mă conduc afară din tunel, îi văd pe cei doi ofițeri, acum cu alți doi polițiști în spatele lor, urmărind cu toții cum echipajul ambulanței mă scoate la suprafață.

Ultimul lucru pe care mi-l amintesc este expresia de pe chipul inspectorului în vreme ce stă

acolo, urmărindu-mă cum apar din beznă, plin de sânge din cap până-n picioare. La început pare ușurat să mă vadă scăpat teafăr din nenorocire. Apoi expresia i se schimbă și ușurarea îi dispare din priviri când își dă seama că sângele nu e al meu.

CAPITOLUL 20

Mă trezesc pe un pat din Centrul Medical Princeton, la câteva ore de la accident. Paul stă lângă mine, bucuros să mă vadă treaz, iar un polițist stă de pază în fața ușii. Cineva m-a schimbat într-o cămașă de spital care foșnește ca un scutec când mă ridic în capul oaselor. Sub unghiile mele se vede sânge, negru ca pământul, iar în aer simt un miros familiar, pe care mi-l amintesc din precedenta experiență spitalicească. Mirosul bolii amestecat cu dezinfectant. Mirosul medicamentelor.

— Tom? rostește Paul.

Mă proptesc în cot ca să mă întorc cu fața spre el, dar durerea îmi săgetează brațul.

— Ai grijă, mă avertizează el, aplecându-se puțin spre mine. Doctorul spune că te-ai rănit la umăr.

Pe măsură ce devin tot mai conștient, simt durerea sub bandaj.

— Ce ți s-a întâmplat acolo jos? întreb eu.

— A fost o prostie. Am reacționat instinctiv. Nu m-am putut întoarce la Charlie după explozia țevii. Tot aburul venea în direcția mea. M-am întors prin cea mai apropiată ieșire și poliția m-a adus aici.

— Unde e Charlie?

— La urgență. Nu are voie nimeni să intre la el.

Vocea i se stinge. După ce se freacă la ochi, privește pe ușă. O femeie în vârstă trece pe coridor într-un cărucior cu roțile, cu repeziciunea unui puști într-o mașinuță de carting. Polițistul se uită la ea, dar fără să zâmbească. Pe pardoseala de ceramică se vede o inscripție care avertizează: ATENȚIE: SUPRAFAȚĂ ALUNECOASĂ.

— Se simte bine? îl întreb eu.

Paul își menține privirea ațintită asupra ușii.

— Nu știu. Will spune că era chiar lângă țeava spartă când l-au găsit.

— Will?

— Will Clay, prietenul lui Charlie. Paul își lasă o mână pe balustrada patului. El te-a scos afară.

Încerc să-mi aduc aminte, dar nu zăresc decât niște siluete în tunele, vag luminate de lanterne.

— El și Charlie au schimbat tura când voi doi ați venit după mine, adaugă Paul.

În vocea lui se simte o mare tristețe. Este convins că totul s-a petrecut din vina lui.

— Vrei s-o sun pe Katie și să-i spun că ești aici? mă întreabă el.

Clatin din cap. Vreau să îmi revin întâi.

— O s-o sun eu mai târziu.

Bătrâna în cărucior trece din nou pe coridor. De această dată zăresc ghipsul de la piciorul ei stâng, întinzându-se de la genunchi la degete. Părul îi este ciufulit, iar pantalonii îi sunt suflecați deasupra genunchiului, însă în ochi i se zărește o sclipire. Îi aruncă ofițerului un zâmbet sfidător când trece pe lângă el, ca și cum nu și-ar fi rupt un os, ci ar fi comis intenționat un act de încălcare a legii. Charlie mi-a povestit odată că pacienții în vârstă se simt bine uneori după o căzătură ușoară sau dacă fac o formă de boală fără complicații. Pierderea unei bătălii le amintește de faptul că totuși continuă să câștige în războiul vieții. Brusc am sentimentul acut al absenței lui Charlie. Mă lovește pustietatea acolo unde mă aștept să aud vocea lui.

— Trebuie să fi pierdut o groază de sânge, spun eu.

Paul își privește mâinile. În tăcerea lăsată, aud un zgomot dincolo de paravanul dintre patul meu și patul alăturat. Chiar atunci, în încăpere intră o doctoriță. Ofițerul de la ușă o oprește. Cei doi schimbă în șoaptă câteva cuvinte.

— Thomas? întreabă ea, venind încruntată la căpătâiul patului meu, cu un carnet în mână.

— Da?

— Sunt doctorul Jansen. Se duce în partea opusă a patului ca să-mi examineze brațul. Cum te simți?

— Bine. Ce face Charlie?

Femeia îmi cercetează un pic brațul, suficient cât să mă strâmb nițel.

— Nu știu. Este la urgență de când a ajuns aici.

Nu am mintea suficient de limpede ca să-mi dau seama ce înseamnă faptul că ea îl recunoaște pe Charlie după numele mic.

— Se va face bine?

— E prea devreme de spus, zice ea, fără să-și ridice privirea.

— Când îl putem vedea? o întreabă Paul.

— Fiecare lucru la timpul lui, răspunde femeia, ridicându-mă mai sus pe pernă. Cum te simți acum?

— Bine.

— Și acum? întreabă din nou apăsând cu două degete pe clavicula mea.

— Bine.

Continuă să mă pipăie pe spate, pe coate, la încheietura mâinii și la cap. Folosește și stetoscopul pentru mai multă siguranță, după care, în sfârșit, se oprește. Doctorii sunt ca pariorii; caută mereu combinația corectă. Pacienții sunt ca niște mașinării cu monede; dacă li se răsucesc brațele suficient de mult timp, s-ar putea ca doctorul să dea peste combinația câștigătoare.

— Ai noroc că n-a fost mai rău, îmi spune ea. Nu există nicio fractură, dar țesutul moale a fost lovit serios. O să simți durerea când va înceta efectul analgezicului. Pune gheață de două ori pe zi timp de o săptămână, apoi va trebui să te întorci ca să te mai examinăm o dată.

Femeia miroase foarte obișnuit – o combinație între sudoare și săpun. Aștept să scoată un carnet cu rețete, amintindu-mi de dulapul plin cu medicamente pe care l-am avut după accident, dar n-o face.

— Cineva de afară ar vrea să vorbească cu tine, îmi spune ea în schimb.

Pentru că o spune cu atâta amabilitate, pentru o secundă îmi imaginez că în hol e un prieten – poate Gil, care s-a întors de la club, sau poate chiar mama, care a venit cu avionul din Ohio. Brusc, nu mai știu cât timp a trecut de când m-au scos din subteran.

Însă în cadrul ușii apare un alt chip, unul pe care nu l-am mai văzut înainte. O altă femeie, dar nu o doctoriță și cu siguranță nu mama mea. E scundă și îndesată, înfășurată într-o fustă neagră până la glezne și purtând ciorapi negri. O bluză albă și un sacou roșu îi conferă un aer maternal, dar primul meu gând este că femeia este administrator la universitate.

Doctorița și femeia își aruncă una alteia o privire, apoi schimbă locurile, una plecând și cealaltă intrând. Femeia cu ciorapi negri se oprește lângă pat și îi face semn lui Paul, care se ridică și se duce la ea. Cei doi au o scurtă conversație pe care n-o aud – apoi, pe neașteptate, Paul mă întreabă dacă sunt bine, așteaptă ca eu să dau din cap și iese din încăpere, de unde îl preia un bărbat care aștepta lângă ușă.

— Domnule polițist, rostește femeia, vrei să închizi ușa după tine?

Spre surprinderea mea, omul dă din cap și închide ușa, lăsându-ne singuri.

Femeia vine lângă mine și se oprește să arunce o privire către patul de dincolo de paravan.

— Cum te simți, Tom?

Se așază pe scaunul pe care stătuse Paul, făcându-l să dispară sub trupul ei masiv. Are niște obraji bucălați. Când vorbește, obrajii ei par plini de alune.

— Nu atât de bine, rostesc eu îngrijorat.

Îmi întorc partea dreaptă a corpului spre ea, arătându-i bandajul.

— Vrei să-ți aduc ceva?

— Nu, mulțumesc.

— Fiul meu a fost aici luna trecută, rostește ea absentă, căutând ceva în buzunarul hainei. Apendictomie.

Tocmai vreau s-o întreb cine este, când ea scoate un mic portofel de piele din buzunarul de la piept.

— Tom, eu sunt detectiv Gwynn. Aș vrea să discut cu tine despre cele petrecute astăzi.

Deschide portofelul ca să-mi arate insigna, apoi îl bagă la loc în buzunar.

— Unde e Paul?

— Discută cu detectivul Martin. Aș vrea să-ți pun câteva întrebări despre William Stein. Știi cine era?

— A murit azi-noapte.

— A fost ucis. Lasă ca o tăcere scurtă să-i accentueze ultimul cuvânt. L-a cunoscut vreunul dintre colegii tăi de apartament?

— Paul. Au lucrat împreună la Institutul de Studii Avansate.

Femeia scoate un carnetel din buzunarul hainei.

— Îl cunoști pe Vincent Taft?

— Cât de cât, răspund, sesizând că e vorba de ceva important.

— Ai fost la biroul lui mai devreme astăzi?

Simt în tâmpile cum îmi crește tensiunea.

— De ce?

— Te-ai luat la bătaie cu el?

— N-aș numi-o bătaie.

Femeia își notează ceva.

— Tu și colegii tăi ați fost în muzeu noaptea trecută? întrebă ea, răsfoind un dosar pe care îl ținea în mână.

Întrebarea pare să aibă o mie de implicații. Mă gândesc. Paul și-a acoperit mâinile cu mânecile cămășii când a atins scrisorile lui Stein. Nimeni nu ne-ar fi putut vedea chipurile în întuneric.

—Nu.

Polițista își frecă buzele una de cealaltă, așa cum procedează unele femei după ce se rujează. Nu reușesc să înțeleg limbajul trupului ei. În cele din urmă, scoate o foaie de hârtie din dosar și mi-o dă. Este o fotocopie a paginii pe care eu și Paul am semnat pentru a intra în muzeu. Data și ora sunt stampilate lângă fiecare intrare.

— Cum ai intrat în biblioteca muzeului?

— Paul avea codul de acces, spun eu, renunțând la minciuni. L-a primit de la Bill Stein.

— Biroul lui Stein a fost inclus în scena crimei. Ce căutați?

— Nu știu.

Detectivul îmi aruncă o privire plină de compasiune.

— Cred că prietenul tău Paul a intrat într-un bucluc mai mare decât crezi tu, zice ea.

Aștept să îmi explice mai clar ce înseamnă acest bucluc, să-mi dea un termen legal, dar n-o face. În schimb, rostește:

— Pe foaia asta de acces este numele tău, nu? Ridică hârtia și o ia înapoi. Și tot tu l-ai atacat pe doctorul Taft.

— N-am...

— Ce ciudat că prietenul tău Charlie a fost cel care a încercat să-l resusciteze pe William Stein.

— Charlie e paramedic...

— Dar unde era Paul Harris?

Pentru o clipă, masca de amabilitate dispare. Parcă i se ridică o perdea de pe ochi și aerul de bonomie se face nevăzut.

— Trebuie să te gândești la tine, Tom.

Nu-mi dau seama dacă e un avertisment sau o amenințare.

— Prietenul tău Charlie e în aceeași barcă, continuă ea. Dacă reușește să scape din chestia asta... Așteaptă, lăsând cuvintele în suspensie. Tu spune-mi adevărul!

— Dar am făcut-o.

— Paul Harris a plecat din amfiteatru înainte de sfârșitul discursului lui Taft.

— Da.

— Știa unde e biroul lui Stein.

— Lucrau împreună. Da.

— A fost ideea lui să dați buzna în muzeul de artă?

— Avea chei. N-am dat buzna.

— Și a fost ideea lui să dați iama prin biroul lui Stein.

Știu că nu e cazul să răspund. În acest moment nu există răspunsuri corecte.

— A alergat de la poliția campusului până în dreptul biroului lui Taft, Tom. De ce să fi făcut asta?

N-ar înțelege și nici nu are chef să înțeleagă. Știu încotro se îndreaptă interogatoriul ăsta, dar nu mă pot gândi decât la ce a zis ea despre Charlie.

„Dacă reușește să scape din chestia asta.”

— Este un student strălucit, Tom. ăsta e renumele lui aici. Apoi profesorul Taft i-a descoperit plagiatul. Cine crezi că i-a spus lui Taft?

Cărămidă după cărămidă, ea construiește parcă un zid între mine și prietenul meu.

— William Stein, turuie ea mai departe, știind că am trecut dincolo de punctul în care o pot ajuta. Imaginează-ți cum s-a simțit Paul. Cât de furios trebuie să fi fost!

Brusc se aude un ciocănit în ușă. Înainte ca vreunul din noi să poată spune ceva, ușa se deschide.

— Doamnă detectiv? rostește un alt om al legii.

— Ce e?

— Cineva de aici vrea să vă vorbească.

— Cine?

Omul se uită la un cartonaș din mână.

— O doamnă decan de la colegiu.

Polițista mai rămâne lângă mine câteva clipe, apoi se ridică și pleacă spre ușă.

După plecarea ei se lasă o tăcere încordată. Trece așa o vreme. Văzând că nu se întoarce, mă ridic mai bine pe pat și privesc în jur după cămașă. M-am săturat de spitale și mă simt suficient de bine ca să-mi îngrijesc singur brațul. Vreau să-l văd pe Charlie; vreau să aflu ce i-au spus lui Paul. Haina îmi atârnă de marginea patului. Încep să-mi mut greutatea corpului ușor ca să mă dau jos din pat.

Chiar atunci, clanța se mișcă și ușa se deschide. Detectivul Gwynn se întoarce.

— Ești liber să pleci, spune ea brusc. Cineva de la biroul decanului te va contacta.

Nu pot decât să mă întreb ce s-a întâmplat acolo. Femeia îmi dă cartea ei de vizită și mă privește cu atenție.

— Dar vreau să te gândești la ce ți-am spus, Tom.

Dau din cap. Pare că mai vrea să adauge ceva, dar se abține. Fără să mai scoată vreo vorbă, se răsucesce pe călcâie și pleacă. După ce ușa se închide, e deschisă pe neașteptate de altcineva. Încremenesc, așteptându-mă să intre decanul. Dar de această dată este un chip prietenos. Este Gil, încărcat cu tot felul de pachete. În mâna lui stângă se află exact lucrurile de care am eu mai multă nevoie acum: un schimb curat de haine.

— Ești bine? întreabă el.

— Mda. Ce se petrece?

— Am primit un telefon de la Will Clay. Mi-a povestit ce s-a întâmplat. Cum ți-e umărul?

— Bine. Ți-a spus ceva de Charlie?

— Puțin.

— E-n regulă?

— E mai bine decât atunci când a ajuns aici.

Ceva sună ciudat în modul în care o spune Gil.

— Ce s-a întâmplat? întreb eu.

— Nimic, rostește Gil în cele din urmă. Au vorbit polițaii cu tine?

— Mda. Și cu Paul. L-ai văzut afară?

— Este în sala de așteptare. Richard Curry e cu el.

Mă dau jos din pat.

— E cu el? De ce?

Gil ridică din umeri, uitându-se la mâncarea de spital.

— Ai nevoie de ajutor?

— Cu ce?

— Ca să te îmbraci.

Nu sunt singur că glumește.

— Cred că mă descurc.

Zâmbește, în vreme ce eu mă lupt ca să mă descotorosesc de cămașa de spital.

— Hai să vedem ce face Charlie, zic eu, obișnuindu-mă iarăși să stau în picioare.

Acum el ezită.

— Ce s-a întâmplat?

Pe chip îi apare o expresie ciudată, de stinghereală și de furie în același timp.

— Ne-am certat rău azi-noapte, Tom.

— Știu.

— Adică după ce tu și Paul ați plecat. Am spus niște lucruri pe care n-ar fi trebuit să le spun.

Îmi amintesc ce curat era livingul de dimineață. De aceea nu dormise Charlie.

— Nu contează, spun eu. Hai să mergem să-l vedem.

— Nu cred că vrea să mă vadă chiar acum.

— Bineînțeles că vrea.

Gil se scarpină cu degetul sub nas, apoi spune:

— Doctorii nu vor să-l deranjăm. O să vin mai târziu.

Își scoate cheile din buzunar. În ochi are o expresie de tristețe. În cele din urmă, își lasă mâna pe clanță.

— Sună-mă la Ivy dacă ai nevoie de ceva, zice el, după care deschide ușa și pășește afară pe coridor.

Ofițerul a dispărut și nu se mai vede nici bătrâna cu scaunul ei cu roțile. Cineva a luat plăcuța

galbenă de avertizare. Aștept ca Gil să se uite înapoi, dar el n-o face. Înainte de a putea rosti vreo vorbă, el este deja la ieșire și dispare.

*

Charlie mi-a descris odată ce au însemnat epidemiile pentru relațiile interumane în secolele trecute, cum bolile îi făceau pe oameni să-i alunge pe cei infectați și să se teamă de cei sănătoși, până când copiii ajunseseră să nu mai stea la aceeași masă cu părinții și totul parcă începuse să se destrame.

— Nu te îmbolnăvești dacă nu vii în contact cu alții, i-am spus eu, plin de înțelegere față de cei care preferaseră izolarea ca să evite epidemiile.

Atunci Charlie s-a uitat la mine și cu câteva cuvinte a emis cel mai bun argument în favoarea medicilor pe care l-am auzit vreodată și care cred că se aplică în egală măsură și prietenilor.

— Poate că nu, mi-a zis el. Dar nici nu te faci bine așa.

Senzația pe care o am văzându-l pe Gil cum pleacă – cea care m-a făcut să mă gândesc la ce mi-a spus Charlie – este aceeași care mă încearcă atunci când intru în sala de așteptare și îl găsesc pe Paul stând de unul singur: acum suntem amândoi pe cont propriu în povestea asta și nu e de bine. Paul pare un personaj insolit acolo, singur pe un rând de scaune albe din plastic, ținându-și capul în mâini în vreme ce privește în gol în podea. Este figura pe care o face întotdeauna când meditează profund, cu degetele împletite pe ceafă și ținându-și ambele coate pe genunchi. Au fost multe nopți în care m-am deșteptat și l-am găsit stând așa la biroul lui, cu un creion în mână lângă veioza veche care arunca o pată de lumină peste paginile caietului său de notițe.

Gândindu-mă la asta, primul meu gând este să-l întreb ce a găsit în jurnal. Vreau să știu, în ciuda a

tot ce s-a întâmplat. Vreau să-l ajut. Vreau să-i amintesc de un vechi parteneriat, ca să nu se mai simtă singur. Însă văzându-l aplecat cum stă acum, luptându-se cu el însuși pe marginea unei idei, îmi dau seama ce trebuie să fac. Trebuie să-mi amintesc cum a muncit ca sclavul la teza lui după plecarea mea, câte dimineți a venit la micul dejun cu ochii roșii, câte nopți i-am dus cești de cafea neagră de la WaWa. Dacă ar putea număra cineva sacrificiile făcute de el pentru cartea lui Colonna și le-ar calcula la fel cum un prizonier scrijelește zilele scurse pe perete, acestea ar copleși în greutate eforturile depuse de mine când mă ocupasem de cercetări. Cu luni de zile în urmă Paul mi-a cerut ajutorul, dar eu am refuzat să i-l ofer. Iar acum nu-i pot oferi decât compania mea.

— Hei, rostesc eu încetișor, ducându-mă spre el.

— Tom... spune el, ridicându-se.

Ochii îi sunt injectați.

— Ești bine? îl întreb.

Își trece mâneca hainei peste față.

— Mda. Dar tu?

— Sunt în regulă.

Se uită la brațul meu.

— Se va vindeca, îl asigur eu.

Înainte de a apuca să-i povestesc despre Gil, un doctor tânăr cu barbă intră în sala de așteptare.

— Cum se simte Charlie? îl întreabă Paul.

Urmărind expresia doctorului, simt cum mă trece un fior, ca și cum aş sta pe șinele pe care va trece un tren în viteză. Doctorul poartă mănuși verde-pal, de aceeași culoare ca pereții spitalului unde am fost internat pentru recuperare după accident. O culoare cam neplăcută, ca de piure de măsline amestecat cu lămâie. Terapeutul mi-a spus să nu mă mai uit în jos, fiindcă n-aveam să învăț niciodată să merg din nou dacă mă uitam mereu la acele din picior. Femeia mi-a spus să privesc mereu în față. Întotdeauna în față. Așa că m-am uitat la verdele pereților.

— Starea lui e stabilă, spune omul cu mănuși.

„Stabilă”, îmi zic eu în gând. O vorbă de doctor. Două zile după ce mi-au oprit sângerarea la picior starea mea a fost stabilă, însemna doar că muream mai încet decât înainte.

— Îl putem vedea? îl întreabă Paul.

— Nu, i se răspunde. Charlie este încă inconștient.

Paul ezită, ca și cum termenii „inconștient” și „stabil” s-ar exclude reciproc.

— Se va face bine?

Pe chipul doctorului apare o expresie de blândețe amestecată cu fermitate.

— Cred că ce a fost mai rău a trecut, spune într-un final.

Paul schițează un zâmbet, apoi îi mulțumește doctorului. Nu-i povestesc lui Paul ce înseamnă aceste vorbe în realitate. În sala de urgențe oamenii se spală pe mâini și șterg podelele, așteptând următoarea targă de pe ambulanță. Pentru doctori ce a fost mai rău a trecut. Pentru Charlie ce e mai rău abia începe.

— Slavă Domnului, rostește Paul, aproape ca pentru sine.

Uitându-mă la el acum, văzând ușurarea care i se așterne pe chip, îmi dau seama de ceva. Nu am crezut nicio clipă că Charlie va muri din pricina celor întâmplare în tunel. N-am crezut nicio clipă că s-ar putea întâmpla așa ceva.

Câtă vreme eu completez formularele de externare, Paul abia îmi vorbește; se mulțumește să mormăie ceva despre cruzimea cuvintelor pe care mi le aruncase Taft în față la el în birou. Nu prea am hârțogăraie de completat, doar un formular sau două de semnat, o legitimație de campus de arătat și, în vreme ce mă lupt să mă semnez cu mâna bandajată, îmi dau seama că decanul a fost deja aici, ușurându-mi formalitățile în avans. Mă întreb din nou ce i-a putut spune ea detectivului ca să ne elibereze pe amândoi.

Atunci îmi amintesc ce mi-a spus Gil.

— A fost și Curry aici?

— A plecat chiar înainte să ieși tu. Nu arăta prea bine.

— De ce?

— Purta același costum ca azi-noapte.

— Știa de Bill?

— Mda. Aproape ca și cum ar fi crezut... Paul lasă ideea neterminată. Mi-a zis: „Ne înțelegem unul pe altul, fiule”.

— Ce mai înseamnă și asta?

— Habar n-am. Cred că voia să mă ierte.

— Să *te ierte*?

— Mi-a spus că n-ar trebui să-mi fac griji. Totul are să fie bine.

Sunt năuc.

— Cum poate crede că ai comis o crimă? Ce i-ai spus?

— I-am explicat că n-am făcut-o eu. Paul ezită. N-am știut ce altceva să spun, așa că i-am povestit ce am descoperit.

— În jurnal?

— Nu mă puteam gândi la altceva. Părea atât de obosit. Mi-a povestit că n-a putut dormi din pricina grijilor.

— Grijilor legate de ce anume?

— Legate de mine.

— Ascultă, îi spun eu, începând să sesizez în vocea lui cât de mult l-a afectat întâlnirea cu Richard Curry. Habar n-are ce vorbește.

— „Dacă aș fi știut ce ai de gând să faci, aș fi procedat altfel.” Asta e ultimul lucru pe care mi l-a spus.

Îmi vine să spun ceva neplăcut despre Curry, dar trebuie să-mi amintesc că omul care a rostit astfel de lucruri este cel mai apropiat de ideea de tată pentru Paul.

— Ce ți-a spus polițista? se interesează el, schimbând subiectul.

— A încercat să mă sperie.

— Credea același lucru ca Richard?

— Da.

— Au încercat să te facă să recunoști?

— Doamna decan a apărut înainte ca ei să pună întrebarea și mi-a spus să nu răspund la nicio întrebare.

— Ce-ai de gând să faci?

— Mi-a spus că ar trebui să-mi găsesc un avocat.

O rostește ca și cum ar fi mai ușor de găsit un vasilisc sau un unicorn.

— O să găsim noi o rezolvare, îi spun eu.

După ce termin cu hârtiile de externare, pornim amândoi spre ieșire. Lângă ușă se vede un ofițer de poliție, care ne privește în timp ce ne apropiem de el. Un vânt rece ne ia în primire chiar din clipa când pășim afară.

Plecăm pe jos înapoi spre campus. Străzile sunt pustii, cerul se întunecă, iar pe lângă noi trece pe bicicletă un băiat care are de livrat o comandă de pizza. Bicicleta lasă un amestec de mirosuri în urma ei, ca un norișor de abur și arome și, în timp ce vântul suflă mai tare, împrăștiind zăpada în aer precum particulele de praf, stomacul meu începe să geamă, ca o amintire a faptului că ne-am întors printre cei vii.

— Vino cu mine la bibliotecă, spune Paul când ne apropiem de strada Nassau. Vreau să-ți arăt ceva.

Se oprește la intersecție. În spatele unei curți albe se vede Nassau Hall. Mă gândesc la pantalonii legați odinioară de cupolă, la limba de clopot care nu era acolo.

— Să-mi arăți ce anume?

Paul își ține mâinile în buzunare. Merge cu capul în pământ, luptându-se cu vântul. Trecem prin poarta FitzRandolph fără să privim în urmă. Legenda spune că poți trece prin poartă în campus de câte ori vrei, dar dacă ieși prin ea o singură dată, nu vei mai absolvi niciodată.

— Vincent mi-a spus să nu am niciodată încredere în prieteni, îmi zice apoi Paul. Susține că prietenii sunt nestatornici.

Un ghid îndrumă un mic grup de vizitatori, tăindu-ne calea. Vizitatorii arată ca niște colindători. Ghidul le spune că Nathaniel FitzRandolph a donat pământul ca să fie construită Nassau Hall. Este îngropat acolo unde se află acum curtea Holder.

— N-am știut ce să fac atunci când a explodat țeava. Nu mi-am dat seama că Charlie a intrat în tunel ca să mă găsească.

Traversăm spre East Pyne, îndreptându-ne către bibliotecă. În depărtare se văd sălile de marmură ale vechilor societăți de dezbattere. Whig, clubul lui James Madison și Cliosophic, clubul lui Aaron Burr. Vocea ghidului se aude în spatele nostru. Am sentimentul tot mai intens că sunt un turist aici, un vizitator, că am mers printr-un tunel în beznă din prima zi când am ajuns la Princeton, așa cum am făcut prin subsolurile curții Holder, înconjurate de morminte.

— Apoi te-am auzit venind după el. Nu ți-a păsat de ce era acolo jos. Știai doar că e rănit.

Paul se uită pentru prima dată la mine.

— Te auzeam strigând după ajutor, dar nu vedeam nimic. Mi-era prea frică să mă mișc. Nu mă gândeam decât la ce fel de prieten sunt eu. *Eu* sunt prietenul trădător.

— Paul, rostesc eu, oprindu-mă brusc. Nu trebuie să te chinuiești așa.

Suntem în curtea de la East Pyne, o clădire care arată ca o mănăstire, unde ninsoarea cade prin spațiul deschis din mijloc. În mintea mea revine brusc tata, deoarece îmi dau seama că el s-a plimbat pe aceste alei înainte de nașterea mea și a văzut aceleași clădiri. Pășesc pe urmele pașilor lui fără ca măcar să-mi dau seama, deoarece niciunul dintre noi nu a lăsat nici cea mai mică urmă acest loc.

Paul se întoarce, văzându-mă că mă opresc și pentru câteva secunde suntem singurele ființe vii dintre acei pereți de piatră.

— Ba da, trebuie, zice el, întorcându-se către mine. Fiindcă atunci când o să-ți povestesc ce am descoperit în jurnal, tot restul o să ți se pară neînsemnat. Iar tot restul nu este neînsemnat.

— Spune-mi doar dacă este o chestie măreață, așa cum am sperat noi.

Pentru că, dacă este, atunci cel puțin umbra lăsată de tata pe pământ a fost suficient de importantă.

„Privește înainte, îmi șoptește terapeuta undeva, în minte, întotdeauna înainte.”

Numai că acum, la fel ca atunci, sunt înconjurat de ziduri.

— Da, răspunde Paul, știind perfect ce vreau să spun. Este.

Pe chipul lui se aprinde o scânteie care mă face să absorb cu totul cele două cuvinte. Sunt iarăși șocat, lovit în moalele capului de senzația pe care speram să o descopăr. Ca și cum tatăl meu ar fi revenit printr-o metodă incredibilă, ca și cum s-ar fi întors și ar fi fost reabilitat dintr-o singură lovitură.

Habar n-am ce are Paul de gând să-mi arate, dar ideea că e mai mult decât mi-am imaginat este suficientă ca să mă simt cuprins de un sentiment de care îmi era mai dor decât îmi dădeam seama. Un sentiment care mă face să privesc iarăși înainte și chiar să văd ceva în fața mea, altceva decât un zid. Mă face să mă simt plin de speranță.

CAPITOLUL 21

Pe drumul către Firestone trecem pe lângă Carrie Shaw, o studentă de anul trei pe care o recunosc de la un curs de engleză de anul trecut și care ne salută. Am schimbat cu ea priviri dulci săptămâni întregi peste masa de seminar înainte ca eu să o cunosc pe Katie. Mă întreb câte s-au schimbat pentru ea de atunci. Mă mai întreb dacă ea își dă seama câte s-au schimbat pentru mine între timp.

— Mi se pare așa ciudat faptul că am fost atras în jocul *Hypnerotomachiei*, spune Paul, în vreme ce ne continuăm drumul spre est, către bibliotecă. Totul a fost atât de indirect, atât de conjunctural. La fel cum a fost pentru tatăl tău.

— Te referi la întâlnirea cu McBee.

— Și cu Richard. Dacă nu s-ar fi cunoscut unul cu altul? Dacă n-ar fi urmat cursul ăla împreună? Dacă n-aș fi citit niciodată cartea tatălui tău?

— N-am mai fi stat aici.

La început o ia drept o dorință de a fi lăsat în pace, apoi își dă seama ce vreau să spun. Fără Curry, McBee și *Documentul Belladonna*, nu ne-am fi cunoscut niciodată. Am fi trecut unul pe lângă celălalt prin campus la fel cum tocmai făcusem eu și Carrie, salutându-ne, întrebându-ne unde ne mai văzuserăm înainte și gândindu-ne în treacăt cât era de păcat că trecuseră patru ani și în jurul nostru continuau să fie atâtea chipuri necunoscute.

— Câteodată, spune Paul, mă întreb de ce a trebuit să-l cunosc pe Vincent. De ce a trebuit să-l cunosc pe Bill. De ce întotdeauna trebuie să o iau pe calea cea mai lungă pentru a ajunge la un rezultat.

— Ce vrei să spui?

— Ai observat cum indicațiile șefului de port nu ajung chiar la țintă? Patru spre sud, zece spre est,

doi spre nord, șase spre vest. Se învârt într-un cerc mare. Aproape că termini acolo unde ai început.

Înțeleg în sfârșit conexiunea: plaja largă a circumstanțelor, modul în care drumul lui alături de *Hypnerotomachia* a traversat spațiul și timpul, de la doi prieteni din Princeton în zilele tatălui meu, la trei oameni în New York, la un tată cu fiul lui în Italia și înapoi acum la doi prieteni din Princeton – totul seamănă cu ciudata șaradă a lui Colonna, direcțiile care se înfășoară în jurul propriei axe.

— Nu crezi că are sens faptul că tatăl tău este cel care m-a incitat să încep cu *Hypnerotomachia*? întreabă Paul.

Ajungem la intrare, iar Paul deschide ușa bibliotecii ca să trec, apoi ne adăpostim amândoi înăuntru. Acum suntem în vechiul centru al campusului, unde totul este din piatră. Vara, când mașinile gonesc cu geamurile deschise și muzica la maximum și toți studenții poartă pantaloni scurți și tricouri, clădirile precum Firestone, capela sau Nassau Hill par niște peșteri într-o metropolă. Însă când temperatura scade și zăpada se așterne peste tot, niciun alt loc nu este mai confortabil.

— Noaptea trecută am început să meditez, continuă Paul. Prietenii lui Francesco l-au ajutat să proiecteze șaradele, nu? Acum prietenii noștri ne ajută să le rezolvăm. Tu ți-ai dat seama de prima. Katie a răspuns la a doua. Charlie o știa pe ultima. Tatăl tău a descoperit *Documentul Belladonna*. Richard a dat peste jurnal.

Ne oprim la poartă și le arătăm paznicilor legitimațiile de campus. Așteptând ascensorul către nivelul C, acela de la subsol, Paul arată spre o plăcuță metalică de pe ușa liftului. Acolo este gravat un simbol pe care nu l-am mai observat până acum.

— Aldine Press, spun eu, recunoscând simbolul din vechiul birou al tatei de acasă.

Tipograful lui Colonna, Aldus Manutius, și-a extras celebra emblemă cu delfinul și ancora, una dintre cele mai faimoase din istoria tipăriturilor, din *Hypnerotomachia*.

Paul dă din cap și îmi dau seama că plăcuța face parte din ideea pe care o enunțase. Oriunde s-ar fi întors, în această spirală de patru ani înapoi către începuturi, a simțit o mână pe umărul lui. Întregul său univers îl stimulase să persevereze, ajutându-l să descifreze codurile cărții lui Colonna.

Ușile ascensorului se deschid și intrăm.

— Oricum, mă gândeam la toate astea noaptea trecută, spune el, apăsând butonul pentru nivelul C. La modul în care totul a părut să parcurgă un cerc complet. Și chestia asta m-a izbit.

Un clopot bate deasupra capetelor noastre, iar ușile se deschid în cea mai întunecată zonă a bibliotecii, la zeci de metri sub nivelul solului. Rafturile înalte până la tavan ale nivelului C sunt atât de pline, că par proiectate să susțină greutatea celor cinci etaje de deasupra noastră. Spre stânga se găsesc Serviciile Microform, încăperile întunecate unde profesorii și studenții absolvenți se înghesuie lângă mașinările de citit microfilme. Paul mă îndrumă printre rafturi, mângâind cu degetul cotoarele prăfuite ale cărților pe măsură ce trecem pe lângă ele. Îmi dau seama că mă duce spre cabina lui de studiu individual.

— Există un motiv pentru care totul revine de unde a plecat în această carte. Începuturile sunt cheia *Hypnerotomachiei*. Prima literă a fiecărui capitol generează acrostihul despre Fra Francesco Colonna. Primele litere ale termenilor de arhitectură generează prima șaradă. Nu este o coincidență faptul că Francesco a făcut ca totul să se întoarcă la origini.

La distanță văd șirurile lungi de uși metalice verzi, asemănătoare vestiarelor de liceu. Camerele din spatele ușilor nu sunt cu mult mai mari decât niște vestiare. Numai că sute de studenți în anul

patru se închid în aceste vestiare timp de săptămâni de zile ca să-și scrie tezele în liniște. Cămăruța lui Paul, pe care n-am mai văzut-o de luni de zile, se găsește în colțul cel mai depărtat.

— Poate că obosisem, dar m-am gândit: Ce-ar fi dacă el știa exact ce face? Dacă îmi puteam da seama cum să descifrez a doua jumătate a cărții concentrându-mă asupra unui element din prima șaradă? Francesco a spus că n-a lăsat niciun fel de soluție, dar n-a pomenit nimic despre lipsa indiciilor. Iar eu aveam coordonatele din jurnalul șefului de port ca să mă ajute.

Ajungem în fața cabinei lui. Paul începe să formeze combinația de acces. Pe mica fereastră dreptunghiulară a fost lipită o foaie de hârtie groasă și neagră, astfel fiind imposibil pentru cineva de afară să vadă ce se petrece înăuntru.

— Am crezut că acele coordonate se referă la o locație fizică. Cum se ajunge de la un stadion la criptă, totul măsurat în stadii. Chiar și șeful de port credea că indicațiile se refereau la geografie. Paul clatină din cap. Nu gândeam ca Francesco.

Paul descuie ușa și o deschide larg. Cămăruța este plină de cărți, teancuri peste teancuri, ca o versiune în miniatură a Camerei Președintelui de la Ivy. Ambalaje de mâncare zac împrăștiate pe podea. Pe pereți sunt lipite foi de hârtie, groase, fiecare dintre ele scrijelite cu un mesaj. „Phineus fiul lui Belus nu era regele Phineus din Salmydessus”, scrie pe o foaie. „Verifică Hesiod: Hesperethousa sau Hesperia și Arethousa?” scrie pe alta. „Cumpără mai mulți biscuiți”, scrie pe o a treia.

Ridic un teanc de fotocopii de pe unul din cele două scaune înghesuite în încăpere și încerc să mă așez fără să răstorn totul în jur.

— Așa că m-am întors la șarade, spune Paul. Despre ce era prima șaradă?

— Moise. Cuvântul latin însemnând „coarne”.

— Corect. Se întoarce ca să închidă ușa în spatele nostru. Era vorba de o traducere greșită. Filologie, lingvistică istorică. Era despre *limbaj*.

Începe să caute într-un teanc de cărți de pe marginea biroului său. În cele din urmă găsește ce căuta: *Istoria artei Renașterii* de Hartt.

— De ce am avut noroc cu prima șaradă? întreabă el.

— Pentru că am avut eu visul ăla.

— Nu, ripostează el, găsind pagina cu sculptura lui Moise făcută de Michelangelo, imaginea care a stat la debutul prieteniei dintre noi. Am avut noroc deoarece șarada se referea la ceva verbal și noi căutam ceva fizic. Lui Francesco nu-i păsa de coarnele fizice; lui îi păsa de un cuvânt, de o traducere greșită. Am avut noroc deoarece acea traducere greșită s-a manifestat singură în sens fizic. Michelangelo l-a sculptat pe Moise cu coarne și tu ți-ai amintit de asta. Dacă n-ar fi fost manifestarea fizică, n-am fi descoperit niciodată răspunsul lingvistic. Însă cheia erau cuvintele.

— Așa că ai căutat o reprezentare lingvistică a direcțiilor.

— Exact. Nord, sud, est și vest nu reprezintă indicii fizice. Sunt indicii verbale. Când m-am uitat la a doua parte a cărții, mi-am dat seama că am dreptate. Cuvântul *stadia* apare lângă începutul primului capitol. Uite, spune Paul, găsind o foaie de hârtie unde încercase el ceva.

Pe pagină sunt scrise trei propoziții: *Gil and Charlie go to the stadium to watch Princeton vs. Harvard. Tom waits as Paul catches up. Katie takes photographs while winsomely smiling and mouthing, I love you, Tom*¹⁹¹.

— Dulce? mă mir eu.

— Nu pare cine știe ce, nu? E un soi de bla-bla, cam ca povestea lui Poliphilo. Dar pune literele într-o matrice, spune el, întorcând foaia. Vei obține asta:

G i l a n d C h a r l i e g o t o t
h e s t a d i u m t o w a t c h P r
i n c e t o n v s . H a r v a r d .
T o m w a i t s a s P a u l c a t c
h e s u p . K a t i e t a k e s P h
o t o g r a p h s w h i l e w i n s
o m e l y s m i l i n g a n d m o u
t h i n g , I l o v e y o u , T o m

Aștept să-mi sară ceva în ochi, dar nu se
întâmplă nimic.

— Asta-i tot? întreb eu.

— Asta-i tot. Urmează direcțiile. Patru sud, zece
est, doi nord, șase vest. *De Stadio* – „de la
stadion”. Începe cu „s”-ul din „stadium”.

Găsesc un creion pe biroul lui și încerc ce îmi
spune el, deplasându-mă în jos cu patru spații, apoi
în dreapta cu zece, în sus cu două și în fine în
stânga cu șase.

G i l a n d C h a r l i e g o t o t
h e S t a d i u m t o w a t c h P r
i n | e t o n v s . H a r v a r d .
T o | w a i T – – – – – U l c a t c
h e | u p . K a t i e t | k e s P h
o t O – – – – – L e w i n s
o m e l y s m i l i n g a n d m o u
t h i n g , I l o v e y o u , T o m

Scriu literele S-O-L-U-T.

— Acum repetă procesul, spune el, începând cu
ultima literă, încep din nou de la T.

G i l a n d C h a r l i e g o t o t
h e S t a d i u m t o w a t c h P r
i n | e t o n v s . H a r v a r d .
T o | w a i T – – – – – U l c a t c
h e | u p . | a t i e t | k e s P h
o t O – – – | – – – – – L e w i N s

o m e l y s | i l i n g a n d m | u
t h i n g , I - - - - - O m

Acum se vede clar, scris pe pagină: S-O-L-U-T-I-O-N^[10].

— *Asta-i* Regula Celor Patru, spune Paul. Este extrem de simplă după ce înțelegi cum funcționează mintea lui Colonna. Patru direcții *în interiorul* textului. Repetă mecanismul la nesfârșit și vei găsi cuvintele întregi.

— Dar trebuie să-i fi luat lui Colonna luni de zile ca să scrie cartea.

Paul dă din cap.

— Amuzant aici este că eu am observat mereu existența anumitor rânduri în *Hypnerotomachia* care păreau mai dezorganizate decât altele – locuri unde cuvintele nu prea se potriveau, unde finalurile propozițiilor erau plasate ciudat, unde apăreau cele mai bizare neologisme. Acum totul capătă sens. Francesco trebuia să scrie textul ca să se potrivească cu tiparul. Asta explică de ce a folosit atât de multe limbi. Dacă un cuvânt banal nu se potrivea în spațiu, trebuia să încerce echivalentul latin, sau să inventeze el însuși ceva. Ba chiar a făcut o alegere proastă cu tiparul de lucru. Privește.

Paul arată spre locul în care apar „O”, „L” și „N”.

— Vezi cât de multe litere de cifru sunt pe linia aia? Și va mai apărea una de îndată ce te duci înapoi cu șase litere spre vest. Tiparul patru-sud, doi-nord se dublează pe sine însuși, așa că la fiecare două rânduri din *Hypnerotomachia* Francesco trebuia să găsească un text care să se potrivească tiparului format din patru litere diferite. Dar i-a mers. Nimeni timp de cinci sute de ani nu s-a prins de asta.

— Dar literele în carte nu sunt tipărite astfel, spun eu, întrebându-mă cum a aplicat el tehnica

textului ca atare. Literele nu sunt spațiate în mod egal într-o matrice. Cum îți dai seama exact care este nordul și sudul?

Paul dă din cap.

— Nu poți, fiindcă este greu să-ți dai seama clar care literă se află direct deasupra sau dedesubtul alteia. A trebuit să lucrez matematic în loc de grafic.

Continuă să mă uimească modul în care el se joacă cu simplitatea și complexitatea în cadrul aceleiași idei.

— Să luăm ca exemplu ce am scris eu. În acest caz, sunt... – numără ceva – optsprezece litere pe rând, corect? Dacă ți le imaginezi în gând, „patru-sud” va însemna întotdeauna patru rânduri în jos, ceea ce e același lucru cu șaptezeci și două de litere la dreapta punctului inițial de pornire. Folosind aceeași metodă matematică, „doi-nord” va însemna același lucru cu treizeci și șase de litere spre stânga. O dată ce știi lungimea standard a rândului lui Francesco, poți aplica metoda matematică și poți calcula astfel totul. După o vreme începi să capeți îndemânare în numărarea literelor.

Îmi dau seama că, în cadrul parteneriatului nostru, singurul lucru pe care îl aveam și care se putea compara cu viteza de gândire a lui Paul era intuiția mea – norocul, visele, asocierile datorate șansei. Faptul că am lucrat împreună ca egali nu pare un lucru corect în ceea ce-l privește.

Paul mototolește foaia de hârtie și o aruncă în coșul de gunoi. Câteva secunde privește în jur, apoi ridică un vraf de cărți și mi-l pune în brațe, după care ia și el un teanc. Probabil că analgezicul continuă să își facă efectul, fiindcă umărul nu-mi tresare de durere sub povară.

— Sunt uimit că ți-ai dat seama, îi spun eu. Și ce spune până la urmă?

— Ajută-mă mai întâi să pun astea la loc pe rafturi, răspunde el. Vreau să eliberez locul ăsta.

— De ce?

— Pentru siguranță.

— Față de cine?

Îmi întoarce o jumătate de zâmbet.

— Ca să nu primesc amenzi de la bibliotecă?

Ieșim din cabină și Paul mă conduce pe un coridor lung care se pierde în întuneric. De o parte și de alta a coridorului sunt rafturi cu cărți, care se ramifică în raftulețe mai mici, ca niște fundături care conduc spre alte fundături. Ne aflăm într-un colț al bibliotecii vizitat atât de rar, încât bibliotecarii țin lumina stinsă aici, lăsând vizitatorii să aprindă singuri becurile atunci când vin.

— Nu mi-a venit să cred când am terminat, spune el. Tremuram chiar dinainte să termin cu descifrarea. Se terminase. După atâta amar de vreme, era *gata*.

Se oprește în dreptul unuia dintre cele mai depărtate rafturi, unde abia îi disting conturul feței.

— Și a meritat, Tom. Nici măcar n-am sesizat ce se află în a doua jumătate a cărții. Ți amintești ce am văzut în scrisoarea lui Bill?

— Da.

— Cea mai mare parte a acelei scrisori era o minciună. Știi că munca îmi aparține, Tom. Cel mai mult Bill a lucrat la traducerea câtorva caractere arabe. A făcut unele copii și a verificat câteva cărți. Tot restul am făcut eu de unul singur.

— Știu, îi spun.

Paul își acoperă gura cu mâna pentru o secundă.

— Nu e adevărat, să știi. Fără tot ce a descoperit tatăl tău și Richard și fără ceea ce ați rezolvat voi, ceilalți, mai ales tu, nu aș fi reușit. Nu am făcut chiar totul de unul singur. Voi, ceilalți, mi-ați arătat calea.

Paul invocă numele tatei și pe cel al lui Richard Curry ca și cum cei doi ar fi niște sfinți, doi martiri de pe desenele prezentate în discursul lui Taft. Pentru o clipă mă simt ca Sancho Panza care îl

ascultă pe Don Quijote. Știu că uriașii pe care îi vede el sunt doar niște mori de vânt, și totuși el este cel care vede clar în beznă, iar eu sunt cel care se îndoiește de ceea ce vede. Mă gândesc că poate în asta constă tot farmecul: suntem animale cu imaginație. Doar un om care vede uriași se poate cățăra pe umerii lor.

— Dar Bill a avut dreptate într-o privință, reia Paul. Rezultatele vor arunca o umbră peste toate studiile istorice de până acum. Pentru multă vreme de aici încolo.

Îmi ia stiva de cărți din brațe și brusc mă simt imponderabil. Coridorul din spatele nostru se întinde până la o lumină depărtată, iar holișoare se ramifică de o parte și de alta a coridorului. Îl văd pe Paul zâmbind, chiar și în întuneric.

CAPITOLUL 22

Începem să facem drumuri înspre și dinspre cabina lui Paul, punând la loc zeci de cărți, pe cele mai multe lăsându-le aiurea, de parcă n-ar vrea decât să scape de ele.

— Îți amintești ce se petrecea în Italia înainte de publicarea *Hypnerotomachiei*? întreabă Paul.

— Doar ce scria în ghidul Vaticanului.

Paul îmi pune o altă stivă de cărți în brațe, după care ne întoarcem amândoi în întuneric.

— Viața intelectuală a Italiei în zilele lui Francesco se învâрте în jurul unui singur oraș, continuă el.

— Roma.

Însă Paul clatină din cap.

— Mai mic decât Roma. De mărimea Princetonului – a campusului universitar, nu a orașului.

Observ cât este de încântat de descoperirea lui și cât de real a devenit totul pentru el.

— În acel oraș, reia el, sunt mai mulți intelectuali pe metru pătrat decât ți-ai putea imagina vreodată. Genii. Polivalenți. Gânditori care caută răspunsurile mari la întrebările mari. Autodidacți care au învățat singuri limbi antice pe care nu le știe nimeni altcineva. Filosofi care combină elemente religioase din Biblie cu idei din texte grecești și romane, misticism egiptean și manuscrise persane atât de vechi că nimeni nu știe de când datează. Este leagănul umanismului. Gândește-te la șarade. Profesori universitari jucând Rithmomachia. Traducători care îl interpretează pe Horapollo. Anomiști care îl revizuiesc pe Galen.

În mintea mea apare domul Santa Maria del Fiore. Tatei îi plăcea să-l denumească orașul de origine al cărturarilor moderni.

— Florența, spun eu.

— Corect. Dar ăsta e doar începutul. În toate disciplinele, acolo se aflau cele mai mari nume din Europa. În arhitectură era Brunelleschi, care a creat cel mai mare dom din ultimii o mie de ani. În sculptură era Ghiberti, care a creat un set de basoreliefuri atât de frumoase încât sunt cunoscute drept „ușile paradisului”. Și îl mai ai pe asistentul lui Ghiberti, care a devenit părintele sculpturii moderne – Donatello.

— Nici pictorii nu erau de ignorat, îi amintesc eu.

Paul zâmbește.

— Cea mai mare concentrare de genii din istoria artei occidentale se găsea în acest oraș micuț. Cu toții aplicau tehnici noi, inventau noi teorii ale perspectivei, transformând pictura dintr-un meșteșug în știință și în artă. Trebuie să fi fost zeci de astfel de genii, precum Alberti, care ar fi fost considerat un pictor de primă mână în oricare alt colț al lumii. Însă în acest oraș ei sunt niște artiști de mână a doua. Iar asta se întâmplă deoarece se întrec cu giganți. Masaccio. Botticelli. Michelangelo.

Picioarele lui Paul zboară pe coridoarele întunecate pe măsură ce ideile i se îmbulzesc mai multe în minte.

— Vrei oameni de știință? continuă el. Ce zici de Leonardo da Vinci? Vrei politicieni? Machiavelli. Poeti? Boccaccio și Dante. Și mulți dintre tipii ăștia erau contemporani. Iar peste toți tronează familia de Medici, o familie atât de bogată încât își poate permite să ia sub protecția sa atâția artiști și intelectuali câți poate produce orașul.

Cu toții, împreună, în același oraș mic, practic în același timp. Cei mai mari eroi ai culturii occidentale, trecând unii pe lângă alții pe străzi, știindu-se pe numele mic, vorbind unul cu altul, întrecându-se, influențându-se și încurajându-se să meargă mai departe decât ar fi reușit oricare să o

facă de unul singur. Totul într-un loc unde frumusețea și adevărul domnesc, unde familiile de frunte se întrec în a finanța cele mai mărețe opere de artă, care pot subvenționa cei mai străluciți gânditori și care pot deține cele mai mari biblioteci. Imaginează-ți toate astea. E ca un vis. O imposibilitate.

Ne întoarcem în cabina lui Paul și el se așază în sfârșit pe un scaun.

— Apoi, în ultimii ani ai secolului al XV-lea, cu puțin înainte de scrierea *Hypnerotomachiei*, se întâmplă ceva și mai uluitor. Ceva ce toți cercetătorii epocii Renașterii cunosc, dar niciunul nu a legat fenomenul de carte. Șarada lui Francesco vorbea despre un predicator puternic din ținutul fraților lui. Eu pur și simplu nu-mi puteam da seama care era conexiunea.

— Credeam că Luther a apărut abia în 1517. Colonna scria în anii 1490.

— Nu e vorba de Luther. La sfârșitul anilor 1400, un călugăr dominican a fost trimis la Florența ca să se alăture unei mănăstiri denumite San Marco.

Brusc sunt străfulgerat de o idee.

— Savonarola.

Marele predicator evanghelist, cel care a însuflețit Florența la hotarul dintre secole, încercând să insuflă cu orice preț credința în sufletele oamenilor din oraș.

— Exact, îmi confirmă Paul. Savonarola este ca o săgeată dreaptă și neînduplecată – cea mai dreaptă și mai neînduplecată din istorie. Iar când el ajunge la Florența, începe să predice. Le spune oamenilor că au un comportament ticăloșit, că arta și cultura lor sunt profane, că guvernarea orașului este injustă. Le spune că Dumnezeu se uită cu neplăcere la ei. Le spune să se căiască.

Clatin din cap.

— Știu cum sună, continuă Paul, dar culmea e că are dreptate. Într-un fel, Renașterea este o epocă

a ateismului. Biserica e coruptă. Papa este numit pe criterii politice. Prospero Colonna, unchiul lui Francesco, moare într-un presupus atac de gută, dar unii oameni cred că Papa Alexandru l-a otrăvit pentru că provenea dintr-o familie rivală. Asta e lumea din acele momente, unde oamenii îl suspectează pe papă de crimă. Iar asta era doar începutul – l-au suspectat de sadism, de incest și de multe altele.

Între timp, în ciuda cunoștințelor artistice și științifice acumulate, Florența este un permanent butoi cu pulbere. Facțiunile se luptă una cu alta în stradă, familii puternice completează unele împotriva celorlalte ca să câștige puterea și, deși se presupune că orașul e o republică, familia de Medici controlează totul. Moartea este un eveniment la ordinea zilei, șantajul și constrângerile sunt și mai obișnuite, in Justiția și inechitatea reprezintă o lege a vieții. Este un loc destul de tulburător, mai ales având în vedere toate lucrurile frumoase create acolo.

Așadar Savonarola ajunge în Florența și vede răul înconjurându-l din toate părțile. Îi îndeamnă pe cetățeni să-și spele păcatele, să înceteze cu jocurile de noroc, să înceapă să citească Biblia, să-i ajute pe sărmani și să le dea de mâncare celor flămânzi. La San Marco începe să-și adune adepți. Chiar unii dintre umaniștii de frunte îl admiră. Își dau seama că e un individ citit și cultivat în spirit filosofic. Încetul cu încetul, Savonarola începe să fie din ce în ce mai cunoscut.

Îl opresc pe Paul.

— Credeam că asta se întâmpla în vremea când familia de Medici continua să controleze orașul.

Paul clatină din cap.

— Din nefericire pentru ei, ultimul lor moștenitor, Piero, era un idiot. Nu era în stare să conducă orașul. Oamenii începeau să-și reclame cu insistență libertatea. Strigătele lor au ajuns tot mai puternice în Florența și în cele din urmă familia de

Medici a fost expulzată. Ți amintești cel de-al patruzeci și optulea desen? Copilul din șaretă, care măcelărește cele două femei?

— Cel prezentat de Taft în cadrul discursului său.

— Corect. Așa l-a interpretat Vincent întotdeauna. Pedepsa trebuia să fie pentru trădare. A spus ce crede el că înseamnă?

— Nu. Voia ca publicul să rezolve misterul.

— Dar a cerut opinii despre copilul din desen. De ce are o spadă – ceva de genul ăsta?

Mi-l imaginez pe Taft stând sub imagine, umbra lui fiind proiectată pe ecran.

— De ce forțează el femeile să tragă de șaretă prin pădure, apoi le omoară pe drum? rostesc eu ca în transă.

— Teoria lui Vincent este că personajul Cupidon trebuia să fie Piero, noul moștenitor al familiei de Medici. Piero se comporta ca un copil, așa că ăsta e modul în care l-a reprezentat artistul. Din cauza lui, familia de Medici a pierdut controlul asupra Florenței și a fost alungată din oraș. Așa că desenul îl arată retrăgându-se prin pădure.

— Prin urmare, cine sunt femeile?

— Vincent spune că ele personifică Florența și Italia. Acționând ca un copil, Piero le-a distrus pe amândouă.

— Pare posibil.

— Este o interpretare bunicică, este Paul de acord, pipăind ușor cu palma pe sub biroul lui, căutând ceva. Numai că nu e și cea corectă. Vincent a refuzat să accepte că regula acrostihului constituie cheia aici. N-ar fi crezut niciodată că prima dintre aceste imagini este cea importantă. El vedea lucrurile numai prin ochelarii lui de cal.

Ideea e că atunci când de Medici au fost expulzați, celelalte familii de vază s-au întâlnit pentru a discuta despre un nou guvern în Florența. Singura problemă era că nimeni nu avea încredere în nimeni. În cele din urmă au fost de acord ca să-l

pună la conducere pe Savonarola. El era omul despre care toți știau că e incoruptibil.

Așadar popularitatea lui Savonarola crește și mai mult. Oamenii încep să-i asculte cu atenție predicile. Negustorii se pun pe citit Biblia în timpul liber. Pariorii nu mai discută atât de deschis despre jocurile de cărți. Oamenii beau mai puțin și sunt mai calmi. Numai că Savonarola vede că relele persistă. Așa că își accelerează programul de îmbunătățire civică și spirituală.

Paul se apleacă și mai mult sub birou. Cu un zgomot de bandă dezlipită, scoate de acolo un dosar cu coperte de meșină. Înăuntru se găsește un calendar pe care Paul l-a întocmit cu mâna lui. Când răsfoiește paginile, observ sărbători religioase necunoscute încercuite cu pix roșu – zile de sfinți, zile de sărbătoare – în vreme ce cu negru sunt niște însemnări pe care nu le pot discerne.

— Este februarie 1497, spune el, arătând spre luna din calendar. Suntem cu doi ani înainte de publicarea *Hypnerotomachiei* și se apropie Postul Mare. Tradiția era următoarea: de vreme ce Postul Mare era o perioadă de abstenență, ea era precedată de o perioadă de carnaval, un festival imens, astfel ca oamenii să se simtă bine înainte de începerea postului. Cele patruzeci de zile de post încep întotdeauna cu Miercurea Cenușii, carnavalul culminând cu Mardi Gras.

Anumite aspecte din ceea ce îmi povestește el îmi par cunoscute. Tata trebuie să-mi fi povestit odată despre toate astea, înainte de a se depărta de mine sau de a mă depărta eu de el. Sau poate e vorba de puținul învățat în biserică, înainte de a fi suficient de matur ca să decid singur cum să îmi petrec diminețile de duminică.

Paul dezvăluie o altă diagramă. Titlul spune: FLORENȚA, 1500.

— Carnavalul în Florența reprezenta o perioadă de mare dezordine, de beții și de desfrâu. Bande de tineri blocau intrările pe străzi și obligau oamenii

să plătească o taxă de trecere. Apoi își cheltuiau banii obținuți pe alcool și jocuri de noroc.

Paul arată spre un spațiu mare în mijlocul desenului.

— Când erau cu toții complet beți, se strâneau în jurul focurilor în piața principală și terminau noaptea cu o mare bătaie, fiecare grup aruncând cu pietre în altul. În fiecare an oamenii erau răniți, ba chiar uciși.

Bineînțeles că Savonarola este cel mai înverșunat dușman al carnavalului. În ochii lui, este vorba de o provocare împotriva creștinătății, care îi conduce pe cetățenii Florenței spre ispite păcătoase. Iar el recunoaște că există o singură forță, mai puternică decât celelalte, care contribuie la corupția din oraș. Aceasta îi învață pe oameni că autoritățile păgâne pot rivaliza cu Biblia, că trebuie adorate înțelepciunea și frumusețea din lucrurile necreștine. Îi determină pe oameni să creadă că viața umană este o luptă de dobândire a cunoștințelor și a plăcerilor lumești, abătându-i de la singurul lucru care contează: mântuirea. Acea forță se numește umanism. Iar cei mai mari susținători ai ei sunt intelectualii de frunte ai orașului, umaniștii.

Atunci Savonarola vine cu ideea că asta reprezintă probabil menirea sa istorică. Decide ca de Mardi Gras, ultima zi a carnavalului, să se organizeze un eveniment uriaș care să demonstreze progresul și transformarea orașului, dar care în același timp să le reamintească florentinilor de păcatele lor. Lasă bandele să cutureiere orașul, dar le oferă un scop. Le spune să strângă obiecte necreștinești din fiecare cartier și să le aducă în piața principală. Apoi le așază pe toate într-o mare piramidă. Iar în acea zi, de Mardi Gras, când bandele de stradă se strâng de obicei în jurul focurilor și se bat cu pietre, Savonarola le pune să construiască un alt gen de rug.

Paul se uită la hartă, apoi mă fixează cu privirea.

— Focul purificator al deșertăciunilor, spun eu.

— Corect. Tinerii se întorc cu căruțele pline de obiecte. Vin cu pachete de cărți de joc și zaruri. Table de șah. Cu pomade, parfumuri, plase de păr, bijuterii. Cu măști de carnaval și costume. Dar, și mai important, cu cărți păgâne. Manuscrise de scriitori greci și romani. Sculpturi clasice și picturi.

Paul își bagă schița înapoi în dosar. Vocea îi devine gravă:

— De Mardi Gras, pe 7 februarie 1497, orașul se strânge să vadă spectacolul. Istoria spune că piramida avea optsprezece metri înălțime și o bază de douăzeci, fiind apoi toată transformată în scrum. Întreaga piramidă s-a transformat în scrum.

Rugul purificator al deșertăciunilor umane a fost un moment de neuitat în istoria Renașterii. Paul face o pauză, privind dincolo de mine spre însemnările de pe pereți. Hârtiile foșnesc ușor când ventilatoarele împing aerul în cabină. Savonarola devine faimos. În scurt timp este recunoscut în Italia și dincolo de hotarele țării. Predicile lui sunt tipărite și citite în mai multe țări. Este admirat și urât. Michelangelo era captivat de el. Machiavelli îl socotea un impostor. Dar toată lumea avea o opinie despre el și toată lumea îi recunoștea puterea. Toată lumea.

Văd unde vrea să ajungă Paul.

— Inclusiv Francesco Colonna.

— Chiar așa. Iar aici intervine *Hypnerotomachia*.

— Așadar e un manifest?

— Oarecum. Francesco nu-l putea suferi pe Savonarola. Pentru el, Savonarola reprezenta cel mai rău soi de fanatism, tot ce era mai rău în creștinism. Era distructiv. Răzbunător. Refuza să-i lase pe oameni să-și folosească darurile cu care îi înzestrase Dumnezeu. Francesco, pe de altă parte, era un umanist, un iubitor al Antichității. El și verii lui își petrecuseră tinerețea studiind cu mari

profesori poezia și proza antică. La vârsta de treizeci de ani strânsese una dintre cele mai importante colecții de manuscrise originale din Roma.

Cu mult înainte de primul rug purificator, Francesco se apucase să strângă opere de artă și cărți, angajând negustori din Florența care să cumpere tot ce puteau și să trimită totul pe una dintre proprietățile lui din Roma. Situația asta a generat neînțelegeri între Francesco și familia lui, deoarece familia credea că el irosea banii pe prostii florentine. Însă pe măsură ce Savonarola câștiga putere, Francesco devenea și mai hotărât: nu suporta să se gândească la piramida care se prefăcea în scrum și căuta să preîntâmpine repetarea unei asemenea acțiuni, indiferent de costuri. Busturi de marmură, picturi de Botticelli, sute de obiecte neprețuite. Și, mai presus de toate, cărțile. Volumele rare, de neînlocuit. Francesco se afla la capătul opus al universului intelectual față de Savonarola. Pentru el, cele mai mari violențe din lume se comiteau împotriva artei și a cunoașterii.

În vara lui 1497, Francesco face un drum la Florența ca să vadă cu ochii lui ce se petrece acolo. Și ceea ce toți ceilalți admiră la Savonarola – Sfințenia sa, abilitatea de a nu se gândi decât la mântuire – îl face pe Francesco să simtă ura și teama cele mai profunde. Francesco vede unde poate duce obsesia lui Savonarola: la distrugerea celei mai mărețe capodopere ale primei perioade de înflorire de la căderea Romei antice. Vede moartea artei, moartea cunoașterii, moartea spiritului clasic. Și moartea umanismului: sfârșitul luptei de depășire a granițelor și de trecere dincolo de limite pentru explorarea tuturor posibilităților gândului.

— *Despre asta* scria el în a doua jumătate a cărții?

Paul dă iarăși din cap.

— Francesco a scris totul în carte, toate lucrurile pe care era prea înspăimântat să le rostească răspicat în prima parte. A înregistrat ce a văzut în Florența și lucrurile de care se temea. Că influența lui Savonarola creștea. Că ajungea chiar până la regele Franței. Că avea admiratori în Germania și în Italia. Cu cât Francesco scrie mai mult, cu atât vezi cum teama îi crește în intensitate. Devine tot mai convins că Savonarola are în spate legiuni de adepți, în fiecare țară creștină. „Acest predicator, scrie el, reprezintă doar începutul unui nou spirit al creștinătății. Se vor ridica mai mulți predicatori fanatici și vor fi tot mai multe focuri purificatoare pe tot cuprinsul Italiei.” El spune că Europa a ajuns în pragul revoluției religioase. Și, prin prisma apropierei perioadei Reformei, *are dreptate*. Savonarola nu va trăi ca să fie martor al Reformei, dar, așa cum ai spus și tu, câțiva ani mai târziu, când va pune lucrurile în mișcare, Luther își va aminti de Savonarola ca de un erou.

— Prin urmare Colonna a prevăzut totul.

— Da. Și după ce îl vede pe Savonarola cu proprii ochi, Francesco decide să ia poziție. Hotărăște să își folosească relațiile ca să facă ceea ce foarte puțini oameni din Roma sau din Occident ar fi putut face. Folosind o mică rețea de prieteni de încredere, el începe să strângă tot mai multe opere de artă și manuscrise rare. Intră în legătură cu o rețea imensă de umaniști și de pictori ca să strângă împreună cât mai multe comori și cât mai multe artefacte ale cunoașterii și ale desăvârșirii spiritului uman. Mituiește stareți și librari, aristocrați și negustori. Comercianții călătoresc în toate orașele continentului pentru el. Ajung până la ruinele Imperiului Bizantin, unde învățătura antică este încă bine păstrată. Trec în teritoriile păgânilor pentru a strânge texte arabe. Se duc la mănăstiri din Germania, Franța și din Nord. Și în tot acest timp, Francesco își păstrează secretă identitatea, fiind protejată de prietenii apropiați și de frații lui

umaniști – singurii care știu ce intenționează el să facă cu toate aceste comori.

Îmi amintesc brusc de jurnalul șefului de port. Genovezul care se întreba ce putea fi cărat pe o navă atât de micuță care venea dintr-un port atât de obscur. Întrebându-se de ce un nobil precum Francesco Colonna ar fi atât de interesat de ea.

— Găsește capodopere, continuă Paul. Lucrări pe care nimeni nu le-a văzut de sute de ani. Titluri despre care nimeni nu știa că există. *Eudemus*, *Protrepticus* și *Gryllus* de Aristotel. Imitații greco-romane de Michelangelo. Toate cele patruzeci și două de volume de Hermes Trismegistul, profetul egiptean despre care se credea că era mai bătrân decât Moise. Găsește treizeci și opt de piese de Sofocle, douăsprezece de Euripide, douăzeci și trei de Eschil, toate considerate pierdute astăzi. Într-o singură mănăstire germană găsește tratate filosofice de Parmenide, de Empedocle și de Democrit, toate depozitate acolo de călugări cu secole în urmă. O iscoadă din Adriatica descoperă lucrări ale pictorului antic Apelles – portretul lui Alexandru, Afrodita Anadyomene și descendenții lui Protogene – iar Francesco este atât de emoționat încât ordonă iscoadei să le cumpere pe toate chiar dacă ar putea fi falsuri. Un librar din Constantinopol îi vinde *Oracolul Caldeean* contra unei cantități de argint echivalente cu greutatea unui porc – iar Francesco consideră totul un târg excelent, deoarece autorul oracolelor, persanul Zarathustra, este singurul profet cunoscut mai bătrân decât Hermes Trismegistus. La capătul listei lui Francesco apar șapte capitole din Tacitus și o carte de Livy ca niște mărunțișuri. Aproape că uită să menționeze jumătate de duzină de opere semnate Botticelli.

Paul clatină din cap, imaginându-și totul.

— În mai puțin de doi ani, Francesco Colonna adună una dintre cele mai mari biblioteci de artă și

literatură antică din lumea Renașterii. Introduce doi marinari în cercul său de intimi pentru ca aceștia să-i manevreze navele și să-i transporte mărfurile. Îi angajează pe fii membrilor de încredere ai Academiei din Roma ca să protejeze caravanele care călătoresc prin Europa. Testează oamenii pe care îi bănuiește de trădare, supraveghindu-le fiecare mișcare astfel încât el să-și poată acoperi urmele. Francesco știa că își putea încredința secretul doar unei elite selecte și era dispus să facă totul pentru a-l proteja.

Mă izbește acum cu o forță deplină descoperirea făcută de mine și de tata: un singur fir pierdut într-o pânză de comunicații dintre Colonna și asistenții săi, o rețea proiectată cu singurul scop de a proteja secretul nobilului.

— Poate că Rodrigo și Donato nu au fost singurii pe care i-a testat el, sugerez eu. Poate că au existat mai multe scrisori impregnate cu beladonă.

— Probabil, răspunde Paul. Iar când a terminat, Francesco a pus tot ce avea într-un loc unde nimeni nu se gândea să caute. Un loc unde el crede că bogățiile acumulate vor fi în siguranță față de inamicii lui.

O simt înainte de a o auzi.

— Le cere capilor familiei sale ca aceștia să îi acorde acces la terenurile întinse pe care le dețineau în afara Romei, sub pretextul unei întreprinderi profitabile. Numai că, în loc să realizeze o construcție deasupra pământului, în mijlocul codrilor unde strămoșii lui mergeau la vânătoare, Francesco își proiectează o criptă. Un imens seif subteran. Doar cinci dintre oamenii lui cunosc locația.

Apoi, pe măsură ce se apropie 1498, Francesco ia o decizie crucială. În Florența, Savonarola pare mai popular ca oricând. Declară că de Mardi Gras va înălța un rug purificator mai mare decât cel anterior. Francesco înregistrează o parte a acestui

discurs în *Hypnerotomachia*. Spune că întreaga Italie este cuprinsă de febra acestei noi forme de nebunie religioasă – și, ca atare, se teme pentru comorile lui. Deja și-a cheltuit practic întreaga avere, iar cu Savonarola câștigând teren în mintea occidentalilor Francesco simte că bunurile sunt tot mai greu de deplasat și de ascuns. Așa că strânge laolaltă tot ce a colecționat, pune totul în criptă și o sigilează pe vecie.

Încet, în mintea mea reapare unul dintre cele mai ciudate detalii ale celui de-al doilea mesaj. Acum totul capătă sens. „Cripta mea, scria Colonna, este o realizare fără egal pentru scopul ei, cu adevărat de nepătruns, dar mai presus de toate fiind protejată împotriva apei.” Și-a hidroizolat seiful, știind că, altfel, închise în subsol, comorile lui ar fi putrezit.

— Decide ca în zilele dinaintea aprinderii rugului purificator să meargă la Florența, reia Paul. Se va duce la San Marco. Și, într-o încercare finală de a-și apăra cauza, îl va înfrunta pe Savonarola. Apelând la dragostea de învățătură a omului, la respectul lui pentru adevăr și pentru frumusețe, Francesco va încerca să-l convingă să renunțe la arderea lucrurilor cu valoare perenă. Va încerca să-l oprească pe omul bisericii de la distrugerea a ceea ce umaniștii consideră sacru.

Dar Francesco este un realist. După ce aude predicile lui Savonarola, își dă seama cât de feroce este individul și cât de convins că focurile purificatoare sunt pline de virtuți. Dacă Savonarola nu i se alătură, Francesco știe că are o singură alternativă. Trebuie să demonstreze Florenței cât de barbar este profetul în realitate. Se va duce la rug și va scoate el însuși obiectele din piramidă. Dacă Savonarola încearcă să aprindă oricum rugul, Francesco va fi martirizat prin ardere, în fața întregului oraș. Astfel, îl va forța pe Savonarola să devină un asasin. Doar așa, crede el, Florența se va

răscula împotriva fanatismului – iar o dată cu Florența și restul Europei.

— Era dispus să moară pentru credința lui, rostesc eu, pe jumătate pentru mine însumi.

— Era dispus să *ucidă* pentru credința lui, spune Paul. Francesco avea cinci prieteni umaniști apropiați în frăția lui. Unul era Terragni, arhitectul. Doi erau într-adevăr, Matteo și Cesare. Ultimii doi erau Rodrigo și Donato, iar aceștia au plătit cu viața pentru că l-au trădat. Francesco ar fi făcut orice ca să protejeze idealul în care credea.

Spațiul îngust al cabinei pare să se întoarcă în timp pentru o secundă, unghiurile ciocnindu-se unul de altul ca niște fragmente de timp care se intersectează. Îl văd iarăși pe tata, bătând la vechea lui mașină de scris din birou *Documentul Belladonna*. Știa exact ce însemna acea scrisoare, dar nu cunoștea contextul ei. Acum Paul îi găsise și încadrarea în spațiu. Deși descoperirea asta are darul de a aduce satisfacție, pe măsură ce Paul își continuă povestea simt cum devin tot mai trist. Cu cât aud mai multe despre Francesco Colonna, omul disperat care nu putea avea încredere nici măcar în prietenii lui, cu atât mă gândesc mai tare la Paul, muncind ca un sclav la *Hypnerotomachia*, la fel cum procedase Colonna, la celălalt capăt al unui singur fir de ață al timpului care unește un scriitor și un cititor. Poate că Vincent Taft a încercat să-l întoarcă pe Paul împotriva noastră, spunându-i că prietenii lui erau niște trădători, dar cu cât văd mai bine ce a făcut Paul pentru această carte – cum trăiește de ani de zile în interiorul ei, așa cum eu am trăit doar câteva luni – cu atât înțeleg mai bine. Francesco Colonna, asemenea unui om în carne și oase, a fost cel care l-a făcut pe Paul să se îndoiască.

CAPITOLUL 23

— În lunile dinaintea plecării lui Francesco spre Florența, continuă Paul, el își ia singura măsură de precauție pe care o socotește suficient de bună. Decide să scrie o carte. O carte care va dezvălui locația criptei, dar numai unui cărturar – nu unui profan și, mai presus de toate, nu unor fanatici. Este convins că nimeni nu poate rezolva misterul cu excepția unui adevărat iubitor al cunoașterii – unul care s-ar teme de Savonarola la fel de mult ca el și care n-ar permite niciodată arderea comorilor. Iar Francesco visează la o epocă în care umanismul să domnească din nou și în care colecția lui de capodopere să se găsească în siguranță.

Așa că își termină cartea și îl roagă pe Terragni să i-o livreze în mod anonim, prin curier, lui Aldus. Pretinzând că e proprietarul ei, el spune că îl va obliga pe Aldus să păstreze cartea ascunsă. Nu se va declara autorul cărții, astfel ca nimeni să nu bănuiască ce e în ea.

Apoi, pe măsură ce se apropie carnavalul, Francesco îi recrutează pentru misiunea lui pe arhitect și pe cei doi frați, singurii trei membri ai cercului Academiei Romane rămași, și pleacă la Florența. Sunt oameni cu principii, dar Francesco înțelege cât de dificilă este sarcina lor, așa că insistă ca fiecare om să depună jurământul că va muri, dacă se va dovedi necesar, în Piazza della Signoria.

În noaptea dinaintea rugului purificator, el le cere celor trei prieteni să i se alăture la masă și la rugăciune. Își amintesc despre aventurile avute împreună, povestesc despre călătoriile întreprinse, despre lucrurile pe care le făcuseră de-a lungul vieții lor. În ciuda atmosferei relaxate, Francesco spune că vede o umbră neagră deasupra capetelor

lor. Are o noapte albă și a doua zi se duce să se întâlnească cu Savonarola.

Din acel moment, textul este scris de arhitect. Francesco spune că Terragni este singurul om în care are încredere pentru o asemenea sarcină. Știind că va avea nevoie de cineva care să aibă grijă de interesele lui dacă i se întâmplă ceva în Florența, îi conferă lui Terragni un imens vot de încredere. Îi dă arhitectului cifrul final și îi cere să adauge un post-scriptum, codat în ultimele capitole, ca să descrie ce s-a întâmplat cu prietenii de la Academia Romană. Lasă pe seama lui Terragni responsabilitatea de a superviza *Hypnerotomachia* după ce aceasta ajunge la Aldus, ca să fie sigur că ajunge la tipar. Francesco spune că a avut o viziune a propriei morți și știe că nu poate întreprinde tot ce vrea de unul singur. Îl ia pe Terragni cu el ca să consemneze întâlnirea cu Savonarola.

Savonarola îi așteaptă în chilia lui din mănăstire. Întâlnirea a fost aranjată dinainte, așa că ambele părți s-au pregătit. Încercând calea diplomației, Francesco îi spune lui Savonarola că îl admiră și că împărtășește aceleași obiective și aceeași ură față de păcat. Îl citează pe Aristotel în privința virtuții.

Savonarola contraatacă citându-l pe Toma d'Aquino, cu un pasaj aproape identic. Îl întreabă pe Francesco de ce preferă o sursă păgână unei surse creștine. Francesco îl laudă pe Toma d'Aquino, dar spune că acesta s-a inspirat din Aristotel. Savonarola își pierde răbdarea și le răspunde cu un verset din Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel: „Căci mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer peste toată fărădelegea și peste toată nedreptatea oamenilor care țin nedreptatea drept adevăr”.

Francesco îl ascultă cu groază. Îl întreabă pe Savonarola de ce nu prețuiește arta și învățătura, de ce este atât de înverșunat în distrugerea lor. Îi

spune lui Savonarola că ar trebui să se unească împotriva păcatului, că numai credința este sursa adevărului și a frumuseții, că ei doi nu au de ce să fie dușmani. Dar Savonarola clatină din cap. El spune că adevărul și frumusețea sunt doar niște *slujitori* ai credinței. Dacă se transformă în altceva, atunci trufia și profitul conduc oamenii spre păcat.

„Și așa, îi spune el lui Francesco, nu am cum să fiu atras în ispită. În cărțile și în pânzele alea există mai mult rău decât în tot restul obiectelor care vor fi arse. Căci, dacă jocul de cărți și zarurile îi pot distra pe cei simpli, «înțelepciunea» dumitale reprezintă tentația celor puternici și cu influență. Cele mai mari familii din acest oraș se bat ca să-ți devină patroni. Filosofii dumitale predică poezilor, ale căror opere sunt citite de mulțimi. Voi contaminați pictorii cu ideile voastre, iar picturile lor atârnă în palatele prinților, în vreme ce frescele lor împodobesc pereții și tavanele tuturor bisericilor. Voi ajungeți la duci și la regi, deoarece ei se înconjoară cu adepții voștri, cerând îndrumare de la astrologi și ingineri care vă sunt îndatorați și vă angajează cărturarii ca să le traducă cărțile. Nu, spune el, nu voi lăsa ca trufia și profitul să mai guverneze în Florența. Adevărul și frumusețea pe care le iubești dumneata sunt idoli falși, deșertăciuni care duc oamenii în ispită și în păcat.”

Francesco e pe punctul de a pleca, dându-și seama că nu va găsi niciodată sprijin pentru cauza lui la Savonarola, dar într-o ultimă clipă de mânie se întoarce și îi spune lui Savonarola ce are de gând să facă. „Dacă nu vreți să acceptați cererile mele, îi spune el, atunci voi arăta lumii întregi că sunteți un nebun și nu un profet. Voi lua fiecare carte și pictură de pe rug până când focul mă va distruge, așa încât mâinile dumitale să fie pătate de sângele meu. Iar lumea se va întoarce împotriva dumitale.”

Apoi se pregătește iarăși de plecare, dar Savonarola spune ceva complet neașteptat.

„Hotărârea mea nu poate fi schimbată, spune el, dar, dacă ești dispus să mori pentru aceste convingeri, atunci îți datorez respectul meu și te privesc ca pe un fiu. Orice cauză care e adevărată în ochii lui Dumnezeu va fi renăscută și orice martir care se dedică unei cauze sfinte se va ridica din propria cenușă și va fi dus în rai. Nu vreau să văd cum un om care are convingerile dumitale pierde, dar oamenii pe care îi reprezinți și care dețin obiectele pe care intenționezi să le salvezi sunt animați doar de lăcomie și de vanitate. Uneori lucrarea lui Dumnezeu este aceea de a-i sacrifica pe cei nevinovați ca să-i testeze pe credincioși și poate că așa ceva se va întâmpla și acum.”

Francesco vrea să-l contrazică, să-i spună că frumusețea și cunoștințele nu ar trebui sacrificate ca să mântuie sufletele oamenilor corupți, dar se gândește la semenii lui, Donato și Rodrigo, și își dă seama de adevărul vorbelor lui Savonarola. Își dă seama că vanitatea și lăcomia apar chiar și printre umaniști. Înțelege că nu există o cale de conciliere. Savonarola îi cere să plece din mănăstire, deoarece călugării trebuie să se pregătească de ceremonie și Francesco se supune.

Când se întoarce la oamenii lui cu vestea, aceștia încep pregătirile pentru ultimul act. Cei patru bărbați, Francesco și Terragni, Matteo și Cesare, se duc în Piazza della Signoria. În vreme ce ajutoarele lui Savonarola pregătesc rugul, Francesco, Matteo și Cesare încep să ia din grămadă texte și picturi, așa cum promisese Francesco. Terragni stă undeva alături, urmărind și scriind. Oamenii săi îl întreabă pe Savonarola dacă nu ar fi cazul să se oprească din pregătiri, dar el le spune să continue. În vreme ce Francesco și frații lui fac drum după drum, cărând în brațe cărți și așezându-le într-o stivă la o distanță sigură, Savonarola le spune că rugul va fi totuși aprins. Îi anunță că vor muri dacă mai continuă ceea ce începuseră. Toți trei bărbații îl ignoră.

Între timp, întregul oraș s-a strâns în piață, așteptând să vadă focul. Mulțimea cântă. Flăcările pornesc la baza piramidei și cresc în intensitate. Francesco și cei doi prieteni ai săi își continuă drumurile. Pe măsură ce focul se încinge, își înfășoară cârpe în jurul gurii ca să nu inhaleze fumul. Poartă mănuși ca să-și apere mâinile, dar focul le arde imediat. La cel de-al treilea sau de-al patrulea drum, fețele le sunt negre de fum. Mâinile și picioarele li s-au înnegrit din pricina scotocirii prin foc. Ei simt că moartea este aproape și în acel moment, scrie arhitectul, înțeleg toți trei măreția martiriului.

În vreme ce stiva de obiecte salvate crește, Savonarola ordonă unui călugăr cu o roabă să le arunce din nou în flăcări. Și astfel, tot ce încearcă să salveze ei trei este dus înapoi pe rug. După șase sau șapte drumuri, tot ce a scos Francesco din foc a ars deja. Matteo și Cesare renunță la picturi, deoarece pânzele sunt arse. Toți trei sting flăcările de pe copertele cărților cu mâinile goale, pentru ca paginile să nu ardă. Unul dintre ei începe să strige în agonie numele lui Dumnezeu.

Deja nu mai există speranță de a salva ceva. Toate operele de artă de pe rug sunt distruse, iar cele mai multe cărți sunt complet înnegrite. Călugărul cu roaba continuă să împingă obiectele înapoi în foc. Fiecare dintre drumurile lui strică ceea ce toți trei împreună reușiseră să salveze la un drum. Treptat liniștea se lasă peste mulțime. Fluierăturile și ocările se sting. Oamenii care au strigat la Francesco, spunându-i că e un prost pentru că încearcă să salveze cărțile, acum tac. Câțiva le strigă chiar să înceteze. Dar cei trei își continuă drumurile, înainte și înapoi, băgându-și mâinile în flăcări, cățărându-se pe mormane de cenușă, dispărând secunde întregi în fum și ivindu-se apoi din nou. De-acum cel mai puternic zgomot din piață este trosnetul focului. Cei trei icnesc după aer ca peștii pe uscat. Au inhalat prea mult

fum ca să mai poată țipa. De fiecare dată când se întorc la stiva lor, spune arhitectul, li se vede carnea înroșită de pe mâini și picioare, acolo unde focul le-a ars pielea.

Primul dintre ei cade cu fața în jos în cenușă. Este Matteo, cel mai tânăr dintre ei. Cesare se oprește să-i dea o mână de ajutor, dar Francesco îl trage de acolo. Matteo nu se mai mișcă. Flăcările îl învăluie și corpul i se prăbușește pe rug. Cesare încearcă să strige la el, să-i spună să se ridice, dar Matteo nu răspunde. În cele din urmă, Cesare se duce împleticindu-se spre locul unde a căzut fratele lui. Când ajunge aproape deasupra lui Matteo, se prăbușește și el. Francesco urmărește întreaga scenă de la marginea rugului. Când aude vocea lui Cesare strigându-l pe Matteo, apoi ascultă cum vocea se stinge sub asaltul focului, își dă seama că a rămas singur și cade în genunchi. Pentru câteva clipe nu se mișcă.

Chiar atunci când mulțimea îl crede mort, Francesco se forțează să se ridice în picioare. Ducându-se pentru ultima dată la foc, ia de acolo doi pumni de cenușă și pornește împleticindu-se spre Savonarola. Unul dintre călugări îi blochează calea, dar Francesco încremenește locului. Își desface degetele și lasă cenușa să cadă printre ele ca niște firicele de nisip. Apoi spune: „*Inde ferunt, totidem qui vi vere debeat annos, corpore de patrio parvum phoenica renasci*”. Este din Ovidiu. Înseamnă: „O mică pasăre Phoenix se naște din trupul tatălui, sortită să trăiască același număr de ani”. Apoi cade la picioarele lui Savonarola și moare.

Istorisirea lui Terragni se oprește o dată cu înmormântarea lui Colonna. Francesco și cei doi frați au parte de funeralii aproape împăratești din partea familiilor și a prietenilor umaniști. Iar noi știm că martiriul lor nu a fost zadarnic. În câteva săptămâni, opinia publică s-a ridicat împotriva lui Savonarola. Florența s-a săturat de extremismul

lui, de blestemele lui întunecate. Dușmanii împrăștie zvonuri despre el, încercând să-i provoace căderea. Papa Alexandru îl excomunică. Când Savonarola se opune, Alexandru îl declară vinovat de erezie și învățături care îndeamnă la răzvrătire. Este condamnat la moarte. Pe data de 23 mai, la doar trei luni de la moartea lui Francesco, Florența pregătește un nou rug în Piazza della Signoria. Chiar acolo, pe locul celor două ruguri anterioare, Savonarola este spânzurat, apoi trupul îi este incinerat după ce este tras în țeapă.

— Ce s-a întâmplat cu Terragni? întreb eu.

— Tot ce știm este că și-a onorat promisiunea față de Francesco. *Hypnerotomachia* a fost publicată de Aldus în anul următor, 1499.

Mă ridic de pe scaun, prea emoționat ca să mai pot sta jos.

— De atunci, spune Paul, toată lumea care a încercat să interpreteze cartea a folosit unelte din secolul al XIX-lea sau al XX-lea pentru a descuia un lacăt din secolul al XV-lea. Se lasă pe spate și oftează. Până acum.

Paul se oprește și tace. Pe coridor se aud pași înăbușiți de ușă. Mă uit uluit la el. Încet, realitatea de afară începe să se facă iarăși simțită, închizându-i pe Savonarola și pe Francesco Colonna într-un sertar al minții mele. Rămâne însă o interacțiune bizară între cele două lumi. Mă uit la Paul și îmi dau seama că el a devenit cumva piatra de hotar dintre cele două lumi, legătura care leagă trecutul de prezent.

— Nu-mi vine să cred, îi spun eu.

Ar fi trebuit ca tata să fie aici. Tata, Richard Curry și McBee. Toată lumea care a știut de această carte și a sacrificat ceva ca să o descifreze. Este un dar pentru ei toți.

— Francesco oferă indicații despre criptă din trei abordări diferite, reia Paul. Nu va fi greu de găsit locația. Dă chiar dimensiunile și listează tot

ce e în ea. Singurul lucru care lipsește este desenul încuietorii criptei. Terragni a proiectat o broască specială cilindrică pentru încuietoare. Este atât de etanșă, spune Francesco, încât jefuitorii și umezeala vor fi ținuți la distanță până când va rezolva cineva misterul manuscrisului. Spune mereu că va oferi schița încuietorii și instrucțiunile de deschidere, dar întotdeauna e distras de altceva și vorbește mai ales despre Savonarola. Poate că i-a spus lui Terragni să includă descrierile în ultimele capitole, dar Terragni avea atât de multe lucruri de făcut încât nu s-a mai ocupat și de asta.

— Iar tu asta cauți în biroul lui Taft.

Paul confirmă dând din cap.

— Richard spune că în jurnalul șefului de port pe care l-a găsit cu treizeci de ani în urmă a descoperit un desen. Cred că Vincent l-a păstrat atunci când l-a lăsat pe Bill să găsească restul jurnalului.

— L-ai luat înapoi?

Clatină din cap.

— Nu am luat decât un vraf de însemnări vechi de-ale lui Vincent.

— Și ce ai de gând să faci? îl întreb eu.

Paul caută altceva sub birou.

— Sunt la mâna lui Vincent.

— Cât de multe i-ai spus?

Mâinile lui se întorc la vedere, goale. Pierzându-și răbdarea, își dă scaunul înapoi și se lasă în genunchi.

— Nu cunoaște niciun detaliu despre criptă. Știe doar că există.

Observ niște dâre vagi pe podea, urme sub forma unor sferturi de cerc care conduc spre picioarele de metal ale biroului.

— Noaptea trecută am început să întocmesc o hartă cu tot ce a povestit Francesco despre criptă în a doua jumătate din *Hypnerotomachia*. Locația, dimensiunile, reperele de teren. Știam că Vincent ar putea căuta ce descoperisem, așa că am pus

harta acolo unde îmi păstram cele mai bune descoperiri.

Se aude un clinchet de metal frecat de metal și din colțul de jos al biroului Paul scoate o șurubelniță. Bucata lungă de bandă adezivă care a ținut unealta lipită de partea de jos a biroului atârână ca o buruiană în mâna lui. Paul trage banda de pe șurubelniță, apoi împinge biroul spre noi. Picioarele din față alunecă pe gresia podelei și brusc în raza vizuală se ivește conducta de aerisire. Capacul e prins de perete în patru șuruburi. Vopseaua s-a șters de pe toate patru șuruburile.

Paul începe să deșurubeze capacul. Câte un șurub pe rând. La sfârșit, își bagă mâna în conductă și o scoate cu un plic plin de hârtii. Primul meu instinct este să privesc pe geam, ca să văd dacă nu ne urmărește cineva. Acum pricep rostul hârtiilor negre care acoperă geamurile.

Paul deschide plicul. Mai întâi scoate două fotografii, fiecare din ele extrem de uzată. Prima este cu Paul și Richard Curry în Italia. Stau în Piazza della Signoria din Florența, chiar în fața Fântânii lui Neptun. Încețoșată pe fundal se vede o copie după *David* de Michelangelo. Paul este îmbrăcat cu pantaloni scurți și cară un rucsac. Richard Curry este îmbrăcat în costum, dar cravata îi este desfăcută la gât și gulerul este descheiat. Zâmbesc amândoi.

Cea de-a doua poză este cu noi patru, din anul doi de colegiu. Paul îngenunchează în mijlocul pozei. Poartă o cravată împrumutată și ține o medalie în sus. Noi ceilalți stăm în jurul lui, cu doi profesori în fundal, care par amuzați. Paul tocmai câștigase concursul anual de eseuri al Societății Francofile de la Princeton. Noi trei am apărut ca personaje din istoria Franței ca să-l sprijinim. Eu sunt Robespierre, Gil este Napoleon, iar Charlie, îmbrăcat cu o rochie imensă pe care am găsit-o la un depozit cu costume de închiriat, este Maria Antoaneta.

Paul nu pare să facă ceva cu pozele. Le aşază cu blândeţe pe birou, obişnuit să le vadă. După aceea goleşte restul plicului. Ceea ce am socotit greşit drept un vraf de hârtii este de fapt o singură foaie mare, împăturită de mai multe ori ca să intre în plic.

— Asta e, spune el, desfăşurând foaia pe birou.

Este o hartă topografică făcută de mână, pe care sunt desenate tot felul de detalii. Liniile de elevaţie sunt desenate în cercuri inegale, cu marcaje direcţionale brute, ca într-un soi de reţea. În apropiere de mijloc, marcat cu roşu, este un obiect ascuţit în formă de cruce. Conform legendei din colţ, crucea are dimensiunea unui dormitor al nostru.

— Asta e? întreb eu.

Paul dă din cap.

Este enorm. Pentru câteva secunde rămânem amândoi tăcuţi, cercetând desenul.

— Ce ai de gând să faci cu harta? mă interesez eu, acum că Paul îşi golise cabina.

Paul îşi desface pumnul. Cele patru şuruburi ale conductei de aerisire se rostogolesc ca nişte seminţe în palma lui.

— Să o pun undeva în siguranţă.

— Înapoi în zid?

— Nu.

Se apleacă să pună capacul la loc, părând că a luat o decizie de natură să-l calmeze. După aceea se ridică şi începe să scoată hârtiile negre de pe geamuri. Mesajele dispar unul câte unul. Regi şi monştri, nume antice, însemnări pe care el nu a vrut niciodată să le arate altcuiva.

— Aşadar, ce vrei să faci cu ea? întreb eu, continuând să mă uit la hartă.

Paul strânge şi mototoleşte celelalte foi în mână. Pereţii sunt iarăşi goi. După ce se aşază şi împătoreşte cu calm harta, spune cu glas indiferent:

— Ți-o dau ție.

— Ce?

Paul pune harta la loc în plic și mi-o dă mie. Păstrează pozele pentru el.

— Am promis că vei fi primul care află. Meriți asta.

O spune ca și cum își respectă doar cuvântul dat.

— Și ce vrei să fac eu cu ea?

Zâmbește.

— Să n-o pierzi.

— Dacă se apucă Taft să o caute?

— Asta e și ideea. Dacă o va face, va veni să mă caute pe mine. Paul face o pauză înainte de a vorbi din nou: Și, în plus, vreau să te obișnuiești cu ideea de a o avea prin preajma ta.

— De ce?

Se așază iarăși pe scaun.

— Pentru că vreau să lucrăm împreună. Vreau să găsim cripta lui Francesco împreună.

În sfârșit, înțeleg.

— Anul viitor.

Paul încuviințează.

— În Chicago. Și în Roma.

Ventilatorul pornește iarăși, șopotind prin conducta de aerisire.

— Asta e a ta, rostesc eu, incapabil să spun altceva. E lucrarea ta. Tu ai terminat-o.

— E mult mai mult decât o lucrare de diplomă, Tom.

— E mai mult și decât o teză de doctorat.

— Exact.

Acum simt ceva în vocea lui. Acesta este doar începutul.

— Nu vreau să fac asta singur, spune el.

— Și ce pot face *eu*?

Zâmbește.

— Deocamdată ține harta bine. Las-o să-ți ardă în buzunar pentru o vreme.

Îmi dă o stare de nervozitate să simt cât de ușor este plicul și cât de fragil pare ceea ce țin eu în mână. Faptul că înțelepciunea *Hypnerotomachiei*

se poate odihni în podul palmei mele pare să contrazică realitatea aventurilor noastre.

— Haide, zice el într-un târziu, privindu-și ceasul. Să mergem acasă. Trebuie să luăm niște lucruri pentru Charlie.

Toate dovezile muncii lui au pierit pentru totdeauna. În cabină nu mai rămâne nicio urmă din Paul, din Colonna sau din șirul lung de idei care i-au legat pe cei doi peste un arc de timp de cinci sute de ani. Hârtia neagră din geam a dispărut.

CAPITOLUL 24

Ultima întrebare pe care mi-a pus-o reprezentantul de la Daedalus în cursul interviului meu pentru o slujbă a fost o ghicitoare: „Dacă o broască pică într-un puț de cincisprezece metri și trebuie să se cațere înapoi ca să iasă, urcând un metru în fiecare zi dar alunecând înapoi șaptezeci de centimetri în fiecare noapte, în câte zile va ieși broasca?”

Charlie a răspuns că nu va evada niciodată, deoarece o broască nu se mai ridică după ce a căzut cincisprezece metri. Răspunsul lui Paul a avut ceva de-a face cu un filosof antic care a murit căzând într-un puț în vreme ce se holba la stele. Răspunsul lui Gil a fost că el n-a auzit niciodată de broaște cățărându-se pe pereții puțurilor și, în definitiv, ce naiba aveau toate astea de-a face cu dezvoltarea de software în Texas?

Cred că răspunsul corect este acela că broasca are nevoie de patruzeci și opt de zile, cu două zile mai puțin decât s-ar aștepta cineva. Ideea este de a-ți da seama că broasca urcă până la urmă treizeci de centimetri pe zi – dar în ziua patruzeci și opt urcă un metru și atinge marginea puțului înainte de a aluneca la loc.

Nu știu de ce mi-a venit asta în minte chiar acum. Poate este vorba de un moment în care șaradele și ghicitorile au un fel de aură a lor, o înțelepciune care iluminează limitele experienței când nimic altceva nu o poate face. Într-o lume unde jumătate din săteni mint întotdeauna și cealaltă jumătate spune întotdeauna adevărul; unde iepurele nu prinde niciodată țestoasa deoarece distanța dintre ei se micșorează cu o infinitate de jumătăți; unde lupul nu poate fi niciodată lăsat pe același mal cu capra sau capra pe același mal cu varza fiindcă unul va fi înghițit de celălalt cu o regularitate perfectă și nimic din ce ai putea face

nu va împiedica asta – în acea lume, totul în afară de premisă este logic. O șaradă este un castel construit în aer, perfect locuibil dacă nu privești în jos. Marea imposibilitate a celor spuse de Paul – anume că o veche rivalitate dintre un călugăr și un umanist rezultase într-o criptă plină de comori ascunsă într-un codru uitat de lume – se bazează pe imposibilitatea primară ca o carte precum *Hypnerotomachia*, scrisă într-un cod, impenetrabilă, ignorată de cercetători timp de cinci sute de ani să existe. Era imposibil și totuși este la fel de reală pentru mine așa cum și eu sunt pentru mine însumi. Și dacă îi accept existența, atunci fundamentul este așezat la locul lui, iar castelul imposibil poate fi construit. Restul este doar mortar și piatră.

Când se deschid ușile ascensorului și holul bibliotecii pare imponderabil în lumina iernii, am senzația că am evadat dintr-un tunel. De fiecare dată când mă gândesc la acea ghicitoare a omului de la Daedalus, îmi imaginez surpriza broaștei când, pentru prima dată, în ultima zi, trei pași înainte nu sunt urmați de doi pași înapoi. La capătul puțului se întâmplă ceva neașteptat, o iuțire bruscă a călătoriei la final pe care o simt prea bine acum. Șarada pe care o cunoșteam din copilărie – șarada *Hypnerotomachiei* – a fost rezolvată în mai puțin de o zi.

Trecem prin poarta de acces de la intrarea în bibliotecă și șuieratul vântului se face iarăși auzit în apropiere. Paul deschide ușa, iar eu îmi strâng haina mai bine în jurul trupului. Afară se vede zăpadă pretutindeni. Nu sunt stânci, ziduri sau umbre, ci doar luciri albe, strălucitoare. În jurul meu se văd orașul Chicago și Texasul; absolvirea; Dod și casa mea. Brusc, mă trezesc plutind deasupra pământului.

*

Pornim spre sud. Pe drumul înapoi spre internat vedem un tomberon de gunoi răsturnat. De sub mobilele de zăpadă se ivesc mici grămăjoare de gunoaie, iar veverițele sunt printre ele, scoțând cotoare de măr și sticlute aproape goale cu diverse loțiuni, trecând totul prin fața nasurilor lor mici înainte de a începe să le roadă. Sunt niște creaturi micuțe și răsfățate. Experiența le-a învățat că vor găsi întotdeauna de mâncare aici, împropătată în fiecare zi, așa că pretutindeni alunele și conurile de brad zac neîngropate. Când un corb de mărimea unui vultur aterizează pe marginea tomberonului, privind în jur cu importanță, veverițele continuă să chițăie în legea lor, ignorându-l.

— Știi la ce mă face corbul ăla să mă gândesc? mă întreabă Paul.

Clatin din cap, iar pasărea își ia furioasă zborul, deschizându-și aripile mari și luând cu ea doar o pungă cu firimituri.

— La vulturul care l-a ucis pe Eschil lăsând să cadă peste el o țestoasă, continuă Paul.

Trebuie să mă uit la el ca să constat că vorbește serios.

— Eschil era chel, merge el mai departe. Vulturul încerca să spargă carapacea țestoasei lăsând-o să cadă pe o stâncă. N-avea de unde să-și dea seama de diferență.

Asta îmi amintește din nou de filosoful care a căzut în puț. Minte lui Paul întotdeauna raportează prezentul la trecut și interpretează ce este prin ce a fost.

— Dacă ai putea fi undeva acum, îl întreb eu, unde ai vrea să te afli?

Se uită amuzat la mine.

— Oriunde?

Dau din cap.

— În Roma, cu o lopată.

O veveriță înalță capul de pe o felie de pâine pe care a găsit-o, urmărindu-ne.

Paul se întoarce spre mine.

— Dar tu? În Texas?

— Nu.

— În Chicago?

— Nu știu.

Trecem prin curtea din spate a muzeului de artă, cea care separă muzeul de Dod. Aici se văd urme de pași în zigzag prin toată curtea.

— Știi ce mi-a spus Charlie? rostește Paul, privind la urmele din zăpadă.

— Ce?

— Că dacă tragi cu o armă, glonțul iese la fel de repede ca atunci când îl lași să cadă.

Pare ceva ce am învățat la cursul de introducere în fizică.

— Nu poți niciodată să învingi gravitația, continuă Paul. Oricât ai merge de repede, continui să cazi ca o piatră. Te face să te întrebi dacă nu cumva mișcarea orizontală nu e doar o iluzie. Dacă nu cumva ne mișcăm doar ca să ne convingem singuri că nu cădem.

— Unde vrei să ajungi cu chestia asta?

— La carapacea de țestoasă. Era parte din profeție. Un oracol i-a spus lui Eschil că va muri în urma unei lovituri venite din cer.

„O lovitură din cer”, repet eu în gând. Dumnezeu face glume.

— Eschil nu a putut evita împlinirea profeției, continuă Paul. Noi nu putem evita forța gravitației. Își prinde degetele împreună mimând coada unui porumbel. Cerul și pământul vorbesc deodată.

Face ochii mari, încercând să cuprindă totul cu privirea, ca un puști la Grădina Zoologică.

— Probabil că spui asta tuturor fetelor, glumesc eu.

Zâmbește.

— Scuze. Supraîncărcare senzorială. Am început să aberez. Nu știu de ce.

Eu știu. Altcineva trebuie să-și facă griji în privința criptei acum și în privința

Hypnerotomachiei. Atlas se simte mai ușor fără să mai țină lumea pe umeri.

— E ca întrebarea ta, zice el, mergând în fața mea în vreme ce ne îndreptăm spre camera noastră. Dacă ai putea fi oriunde, unde te-ai afla? Își desface mâinile și adevărul pare să i se lase în palme. Răspuns: „Nu contează, căci oriunde te-ai duce, continui să cazi”.

Zâmbește când rostește asta, ca și cum ideea că toți suntem într-o cădere liberă n-are nimic deprimant în ea. Paul pare să spună că poți merge oriunde, poți face orice, pentru că, în final, rezultatul va fi același și a fi cu mine în Dod înseamnă, în ultimă instanță, același lucru cu a fi în Roma, înarmat cu o lopată. Cred că, în felul lui și cu propriile cuvinte, Paul vrea să mărturisească faptul că e fericit.

Pescuiește din buzunar cheia și descuie. Camera pare încremenită când intrăm în ea. Atât de multe acțiuni s-au petrecut în acest loc de ieri, atâtea spargerii s-au dat, atâtea inspectori și ofițeri de poliție s-au perindat prin ea, încât este de-a dreptul neliniștitor să o vezi pustie și întunecată.

Paul se duce în dormitor să se dezbrace de haină. Ridic instinctiv telefonul și verific robotul.

„Hei, Tom, începe vocea lui Gil după un țuit. O să încerc să vă prind din urmă mai târziu, dar... se pare că n-o să pot ajunge deloc înapoi la spital, așa că... Charlie pentru mine... Tom... cravată neagră. Poți împrumuta una... e nevoie”.

Cravată neagră. Balul.

A început deja al doilea mesaj.

„Tom, sunt Katie. Voiam să te anunț că mă duc la club ca să ajut la pregătiri imediat ce termin aici, în camera obscură. Parcă ai spus că vei veni cu Gil. O pauză. Deci cred că vorbim diseară.”

Se simte că a ezitat înainte de a închide, ca și cum Katie ar fi fost nesigură că a pus suficient accent pe ultimele cuvinte, ca o amintire a unei afaceri neterminate.

— Ce se întâmplă? strigă Paul din dormitor.

— Trebuie să mă pregătesc, rostesc eu încetișor, simțind încotro se îndreaptă lucrurile.

Paul vine în living.

— Pentru ce?

— Pentru bal.

Nu înțelege. Nu i-am povestit niciodată ce am discutat eu cu Katie în camera obscură. Ce am văzut astăzi și ce am auzit de la Paul are darul de a răsturna un întreg univers. Dar în tăcerea care urmează mă trezesc în aceeași dilemă de mai înainte. Vechea amantă s-a întors ca să mă ispitească. E vorba de un ciclu pe care, până în acest moment, am fost incapabil să îl rup. Cartea lui Colonna mă seduce cu viziuni despre perfecțiune, o realitate virtuală pe care o pot moșteni plătind prețul infim al devotamentului meu nebun, al retragerii mele din lume. După ce a inventat acest târg ciudat, Francesco i-a găsit și numele: *Hypnerotomachia*, lupta pentru iubire într-un vis. Dacă a existat vreodată un moment în care să rămân ancorat în realitate, să rezist acestei băătăii și visului – dacă a existat vreodată o clipă în care să-mi amintesc o iubire care mi s-a devotat cu nebulie mie, să-mi amintesc promisiunea făcută lui Katie – acel moment a venit acum.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă Paul.

Nu știu cum să-i spun. Nici măcar nu sunt sigur ce să-i spun.

— Uite, zic eu, întinzând brațul.

Dar el nu se mișcă.

— Ia harta.

— De ce?

La început pare doar nedumerit; e prea emoționat ca să mă urmărească.

— N-o pot face, Paul. Îmi pare rău.

Zâmbetul i se șterge treptat.

— Ce vrei să spui?

— Nu mai pot munci la cercetarea asta. Îi pun harta în mână. Este a ta.

— Este a noastră, spune el, întrebându-se ce m-a apucat.

Dar nu e așa. Nu ne aparține nouă; de la început noi am aparținut cărții.

— Îmi pare rău. Nu pot s-o fac.

Nu aici; nu în Chicago; nu în Roma.

— Tu ai făcut-o, spune el. S-a terminat. Nu mai este nevoie decât de schița pentru încuietoare.

Și totuși certitudinea s-a instaurat deja între noi. În ochi îi apare o umbră de descumpănire, ca și cum forța care odinioară l-a menținut în viață l-a părăsit brusc și toată lumea s-a întors cu fundul în sus. Am petrecut atâta vreme împreună că îmi dau seama de asta fără ca el să fie obligat să scoată vreo vorbă: libertatea pe care o simt, emanciparea mea față de un lanț de evenimente care a început înainte ca eu să mă nasc, toate astea se reflectă pe dos în el.

— Nu e vorba de ori-ori, spune el, adunându-se. Le-ai putea avea pe amândouă dacă ai vrea.

— Nu cred.

— Tatăl tău a putut.

Numai că știe prea bine că tata n-a putut.

— Nu mai ai nevoie de ajutorul meu, îi spun eu. Ai obținut ce ai vrut.

Dar și eu știu că n-a obținut.

Se lasă o tăcere bizară, fiecare din noi simțind în același timp că celălalt are dreptate și că niciunul nu greșește. Matematica moralității nu funcționează. Paul pare că vrea să mă convingă, să-și pledeze pentru ultima oară cauza, dar este inutil și el o știe.

În schimb, repetă cu voce joasă o glumă pe care am auzit-o de o mie de ori de la Gil. Nu are la dispoziție alte cuvinte ca să descrie ce simte.

— Ultimul om de pe planetă intră într-un bar, murmură el. Ce spune?

Paul își întoarce capul spre fereastră, dar nu oferă niciun indiciu. Știm amândoi ce spune ultimul om de pe planetă. Se uită în berea lui,

singur și dezamăgit, și spune: „Băătură, aș dori un alt barman”.

— Îmi pare rău, îi spun cu voce tare.

Paul este însă în altă parte.

— Trebuie să-l găsesc pe Richard, îngaimă el.

— Paul?

Se întoarce.

— Ce-ai vrea să spun?

— Ce vrei de la Curry?

— Îți amintești ce te-am întrebat pe drumul către Firestone? mă întreabă el. Ce s-ar fi întâmplat dacă n-aș fi dat niciodată peste cartea tatălui tău? Îți amintești ce ai răspuns?

— Am spus că nu ne-am fi cunoscut niciodată.

O mie de mici întâmplări se adunaseră în timp pentru ca noi să ne putem întâlni – ca să putem fi aici, acum. De sub ruinele a cinci sute de ani, destinul a modelat un castel în aer pentru ca doi băieți de colegiu să poată ajunge regi. Paul vrea să spună că eu așa tratez problema.

— Când îl vezi pe Gil, spune el, ridicându-și haina de pe podea, spune-i că-și poate lua înapoi Camera Președintelui. Nu mai am nevoie de ea.

Gândindu-mă la mașina lui rămasă în pană pe o stradă laterală lângă institut, mi-l imaginez pornind pe jos prin zăpadă ca să-l găsească pe Curry.

— Nu e bine să te duci singur... încep eu.

Numai că el se duce mereu singur. Iar acum deja iese pe ușă.

*

Poate că m-aș fi luat după el, dacă un minut mai târziu nu ar fi sunat cei de la spital ca să-mi transmită un mesaj de la Charlie.

— S-a sculat și poate vorbi, spune sora medicală. Și întreabă de dumneavoastră.

Îmi pun deja căciula și mănușile.

La jumătatea drumului spre Centrul Medical Princeton ninsoarea încetează. Pe o oarecare

distanță se vede chiar soarele deasupra orizontului. Norii de pretutindeni iau forma unor tacâmuri de masă – oale de supă și cuțite, o furculiță care aleargă împreună cu o lingură – și așa îmi dau seama cât de foame îmi e. Sper că Charlie se simte atât de bine precum a spus asistenta. Sper că i se dă să mănânce.

Ajung și descopăr că ușa e blocată de o persoană mai amenințătoare din punct de vedere fizic decât Charlie: mama lui. Doamna Freeman îi explică unui doctor că, după ce a luat primul tren din Philadelphia ca să ajungă aici și a ascultat un individ de la decanat spunând că Charlie este periculos de aproape de exmatriculare, și fiind soră medicală ea însăși vreme de șaptesprezece ani înainte de a deveni profesor de științe, nu este în dispoziția necesară ca să audă un doctor explicându-i cu condescendență ce nu e în regulă cu fiul ei. După culoarea mânușilor bărbatului, îl recunosc ca fiind omul care ne-a spus mie și lui Paul că Charlie este într-o stare stabilă. Omul cu termeni spitalicești meșteșugiți și zâmbete la conservă. Nu pare să-și dea seama că încă n-a fost inventat zâmbetul care să miște un astfel de munte de femeie.

Chiar atunci când mă îndrept spre camera lui Charlie, doamna Freeman mă observă.

— Thomas, rostește ea, schimbându-și obiectul atenției.

Întotdeauna, în preajma doamnei Freeman ai sentimentul că asisti la un soi de proces geologic, că vei fi zdrobit dacă nu ești atent. Ea știe că mama mă crește singură, așa că și-a asumat sarcina de a contribui la creșterea mea.

— Thomas! repetă ea, singura persoană care îmi mai spune așa. Vino aici.

Fac un pas spre ea.

— În ce l-ai băgat? mă apostrofează ea.

— Încerca să...

Face un pas înainte, prinzându-mă într-o umbră.

— Te-am avertizat asupra chestiilor ăstora. Nu-i așa? După povestea cealaltă de pe acoperișul clădirii?

Limba de clopot.

— Doamnă Freeman, aia a fost ideea lui...

— Oh, nu. Nu din nou. Charlie al meu nu e un geniu, Thomas. Trebuie să fie *ispitit* de ceva.

Mamele. Ai crede că Charlie n-ar ști unde cade dacă îl împingi jos din tren. Doamna Freeman ne-a privit mereu ca pe niște prieteni dubioși ai lui Charlie. Punând la socoteală unicul meu părinte, lipsa părinților în cazul lui Paul și șirul de relații vitrege de care a avut parte Gil, nu suntem niște modele pozitive pentru Charlie, așa cum are el parte acasă. Și, din cine știe ce motiv, eu sunt mereu capul răutăților. Dacă ar ști ea adevărul... Și Moise avea coarne.

— Lasă-l în pace, se aude o voce slabă dinăuntru.

Ca un întreg univers pe o axă de sprijin, doamna Freeman se răsuțește pe călcâie.

— Tom a încercat să mă scoată de acolo, spune Charlie, și mai slab acum.

Urmează o fracțiune de secundă de tăcere. Doamna Freeman se uită la mine cu o privire care vrea să spună: „Nu zâmbi, nu-i nimic extraordinar în a-l scoate pe fiul meu dintr-o belea în care tu l-ai băgat”. Dar când Charlie începe să vorbească din nou, doamna Freeman îmi spune să mă duc și să vorbesc cu fiul ei înainte ca el să se epuizeze complet agitându-se în cameră. Ea mai are niște treburi de rezolvat cu doctorul.

— Și, Thomas, adaugă ea înainte ca eu să pot trece, să nu cumva să-i mai bagi cine știe ce idei în cap.

Încuviințez tăcut. Doamna Freeman este singura profesoară pe care am cunoscut-o vreodată capabilă să facă simplele propoziții să sune ca niște ordine directe.

Charlie stă proptit pe patul de spital cu câte o balustradă scurtă de metal în fiecare parte a patului, genul de bară nu atât de înaltă încât să oprească un tip mare să se rostogolească jos din pat într-o noapte proastă, dar cu înălțimea potrivită ca să lase o soră să pună o coadă de mătură între bare și să te țină ținut de pat pentru totdeauna, într-o convalescență permanentă. Eu am avut parte de mai multe coșmaruri în spital decât a avut Șeherezada povești de povestit, iar timpul nu a reușit să le șteargă pe toate din amintirea mea.

— Orele de vizită se termină în zece minute, anunță sora fără să se uite la ceas.

Duce într-o mână o tavă în formă de rinichi și o cârpă de praf în cealaltă.

Charlie o urmărește cum iese din salon. Cu voce joasă, horcăită, spune:

— Cred că te place.

De la gât în sus arată aproape perfect. Se vede o bucățică de piele roz puțin deasupra claviculei. Altfel pare doar obosit. Rana cea mai gravă este la piept. Charlie este înfășurat în bandaje până la punctul unde mijlocul îi este învelit într-o pătură, iar din loc în loc până acolo puroiul și-a croit deja drum la suprafața bandajului.

— Poți sta pe aici ca să-i ajuți să mă schimbe, zice Charlie, atrăgându-mi iarăși atenția asupra feței lui.

Ochii lui par îndurerați. În jurul nasului are ceva umed pe care el probabil și l-ar șterge imediat dacă ar putea.

— Cum te simți? întreb eu.

— Cum arăt?

— Destul de bine, luând totul în considerație.

Reușește să zâmbească. Când încearcă să se zgâiască la el însuși îmi dau seama că habar n-are cum arată. Este doar suficient de treaz ca să știe că n-ar trebui să aibă încredere în simțurile lui.

— A mai venit cineva să te vadă? mă interesez eu.

Îi ia ceva vreme ca să răspundă.

— Nu Gil, dacă la el te referi.

— Mă refer la oricine.

— Poate că n-ai observat-o pe mama afară. Charlie zâmbește și se repetă fără să-și dea seama. Trece neobservată.

Privesc iarăși pe ușă. Doamna Freeman continuă să discute cu doctorul.

— Nu-ți face griji, spune Charlie, neînțelegând. O să vină.

Însă de-acum sora a chemat pe toată lumea căreia i-ar putea păsa că Charlie este din nou conștient. Dacă Gil nu e deja aici, atunci nu vine.

— Hei, spune Charlie, schimbând subiectul. Te-ai mai liniștit în legătură cu ce s-a întâmplat?

— Când?

— Știi tu. Cu ce a spus Taft.

Încerc să-mi amintesc cuvintele. Eram la institut cu ore în urmă. Probabil că e ultimul lucru pe care și-l amintește.

— În legătură cu tatăl tău.

Charlie încearcă să-și schimbe poziția și se strâmbă.

Mă uit la balustrada patului. Doamna Freeman l-a zăpăcit suficient de mult pe doctor ca acesta să o conducă într-o cameră separată ca să continue discuțiile. Cei doi dispar dincolo de o ușă îndepărtată și holul rămâne pustiu.

— Uite ce e, spune Charlie cu greutate. Nu-l lăsa pe unul ca Taft să se joace cu mintea ta.

Asta face Charlie în pragul morții. Se gândește la problemele mele.

— Mă bucur că ești în regulă, îi spun eu.

Știu că vrea să rostească ceva inteligent, dar simte presiunea pe care o exercită asupra mâinii lui și rămâne la vorbele simple.

— Și eu.

Charlie îmi zâmbește din nou, apoi râde.

— Să fiu al naibii, spune el, clătinând din cap. Privirea lui e concentrată asupra cuiva din spatele

meu. Să fiu al naibii, repetă el.

Îmi zic că e pe punctul de a leșina. Dar când mă întorc, îl văd pe Gil în cadrul ușii, cu un buchet de flori în mână.

— Le-am furat de la aranjamentele pentru bal, spune el ezitând, ca și cum nu e sigur că e bine venit aici. Ar fi bine să-ți placă.

— Fără vin?

Vocea lui Charlie e slabă.

Gil schițează un zâmbet strâmb.

— Doar marfă ieftină pentru tine.

Face câțiva pași în față și-i întinde mâna lui Charlie.

— Sora mi-a spus că avem două minute, zice Gil. Cum te simți?

— Mi-a fost și mai bine, răspunde Charlie. Mi-a fost și mai rău.

— Cred că mama ta e aici, replică Gil, căutând încă o modalitate de a începe.

Charlie e pe cale să adoarmă, dar reușește să schițeze încă un zâmbet.

— Trece neobservată.

— Nu ne vei lăsa baltă în seara asta, nu? întreabă Gil încetișor.

— Să plec din spital? zice Charlie, prea dus ca să mai sesizeze sensul inițial al întrebării.

— Mda.

— Poate, șoptește Charlie. Mâncarea de aici este groaznică.

Capul îi cade înapoi pe pernă chiar în clipa în care sora cu față de pergament se întoarce ca să ne anunțe că timpul nostru a expirat și că Charlie are nevoie de odihnă.

— Somn ușor, șefule, spune Gil, așezând buchetul pe noptieră.

Charlie nu îl aude. Respiră deja profund prin gura deschisă.

Pe măsură ce ne depărtăm, mă uit înapoi la el, proptit pe patul lui, înfășurat în bandaje și păzit de perfuziile intravenoase. Îmi amintește de benzile

desenate pe care le citeam copil fiind. Uriașul căzut pe care medicina îl repune pe picioare. Recuperarea misterioasă a pacientului care uluiește doctorii din partea locului. Bezna cade peste Gotham, dar titlurile ziarelor sunt toate la fel. Astăzi un supererou s-a luptat cu o forță a naturii și a supraviețuit ca să se plângă în privința mâncării.

*

— O să se facă bine? întreabă Gil când ajungem la parcare vizitatorilor.

Saab-ul lui stă singuratic în parcare. Capota îi e suficient de caldă ca să topească ninsoarea.

— Cred că da.

— Pieptul lui arată destul de rău.

Nu știu care e procedura de reabilitare pentru victimele arsurilor, dar nu poate fi deloc ușor ca să te obișnuiești iarăși cu pielea ta.

— Nu credeam că o să apari, îi spun eu.

Gil ezită.

— Aș fi vrut să fiu acolo cu voi, prieteni.

— Când?

— Întreaga zi.

— Este o glumă?

Se întoarce spre mine.

— Nu. Ce mai înseamnă și asta?

Ne oprim la mașină. Îmi dau seama că sunt furios pe el, furios pe cât de greu îi este să-i spună ceva lui Charlie, furios pe cât de speriat părea să vină să-l vadă pe Charlie după-amiază.

— Ai fost unde ai vrut să fii, în răspund.

— Am venit imediat ce am auzit.

— Nu ai fost cu noi.

— Când? întreabă el. Azi-dimineată?

— Tot timpul.

— Iisuse. Tom...

— Știi de ce e acolo? îl întreb eu.

— Pentru că a luat o decizie greșită.

— Pentru că a încercat să ne ajute. Nu a vrut să ne lase singuri în biroul lui Taft. Nu a vrut ca Paul să pătească ceva în tuneluri.

— Ce vrei, Tom? Scuze? Mea culpa. Nu mă pot compara cu Charlie. Țsta e felul lui de a fi. Țsta a fost felul lui de a fi întotdeauna.

— Și ăsta era felul tău de a fi. Știi ce mi-a spus doamna Freeman înăuntru? Primul lucru pe care l-a amintit? Povestea cu furatul limbii de clopot de pe Nassau Hali.

Gil își trece degetele prin păr.

— Mă învinuiește pe mine pentru asta. Întotdeauna a făcut-o. Știi de ce?

— Deoarece crede că Charlie e un sfânt.

— Fiindcă nu poate crede că tu ești genul de persoană care să fi făcut vreodată așa ceva.

Gil expiră zgomotos.

— Și ce-i cu asta?

— Tu *ești* genul de persoană care ar fi făcut ceva de genul ăsta. Chiar *ai făcut* asta.

Pare să nu știe ce să răspundă.

— Îți poate trece prin minte că poate am băut vreo șase beri în noaptea aia înainte să dau peste voi? Poate că nu gândeam limpede.

— Sau poate erai diferit atunci.

— Da, Tom. Poate că eram.

Se lasă tăcerea. Pe capota Saab-ului se formează primul strat de zăpadă. Cumva, cuvintele parcă duc spre o confesiune.

— Ascultă, spune el. Îmi pare rău.

— Pentru ce?

— Ar fi trebuit să mă duc de prima dată să-l văd pe Charlie. Când v-am văzut pe tine și pe Paul.

— Las-o baltă.

— Sunt încăpățânat. Întotdeauna am fost încăpățânat.

Îl accentuează pe întotdeauna ca și cum ar vrea să-mi spună: „Uite ce e, Tom, unele lucruri nu s-au schimbat”.

Numai că totul s-a schimbat. Într-o săptămână, o zi, o oră. Charlie, apoi Paul. Iar acum, brusc, Gil.

— Nu știu, îi spun eu.

— Ce nu știi?

— Ce ai făcut tot timpul ăsta. De ce totul e diferit. Iisuse, nici măcar nu știu ce ai să faci anul viitor.

Gil scoate din buzunar cheile de la mașină și descuie portierele.

— Hai să mergem, spune el. Înainte să murim înghețați.

Stăm în zăpadă, singuri în parcare. Soarele aproape a alunecat dincolo de marginea orizontului, lăsând loc întunericului și îmbrăcând totul cu o nuanță cenușie.

— Urcă, spune Gil. Hai să vorbim.

CAPITOLUL 25

În acea noapte am ajuns să îl cunosc din nou pe Gil pentru prima și, probabil, ultima dată. A fost aproape la fel de simpatic precum mi-l aminteam: amuzant, interesat, inteligent când era vorba de lucrurile importante, indiferent cu lucrurile care nu contau. Ne-am întors la internat, ascultând în mașină Frank Sinatra și discutând vrute și nevrute. Conversația nu a scăzut nicio clipă în intensitate. Înainte să apuc să mă întreb ce urma să port la bal, am deschis ușa dormitorului și am găsit un frac așteptându-mă pe un umeraș, călcat și imaculat, cu un bilet atașat de învelitoarea de plastic. „Tom, dacă ăsta nu te încapă, ai dat-o în bară, G”. În mijlocul tuturor evenimentelor, el găsisese timpul să-mi ducă unul dintre costume la un magazin de închiriat haine și să ceară în schimb un frac de aceeași mărime.

— Tata crede că ar trebui să-mi iau o vacanță, spune el, răspunzând la întrebarea mea anterioară. Să călătoresc o vreme. Europa, America de Sud.

E ciudat să-ți amintești de cineva pe care l-ai cunoscut mult timp. Nu e ca și cum te-ai întoarce în casa în care ai crescut ca să observi cum și-a lăsat amprenta asupra ta, cum zidurile pe care le-ai ridicat și ușile pe care le-ai deschis de atunci au urmat toate tiparul pe care l-ai văzut pentru prima dată acolo. Este mai degrabă ca și cum te-ai întoarce acasă și ți-ai vedea mama sau sora, suficient de mature ca să nu se fi schimbat de când le-ai văzut ultima dată, dar suficient de tinere ca să nu fi îmbătrânit semnificativ între timp, și ai realiza pentru prima dată cum par ele în ochii altora, cât de frumoase ți-ar părea dacă nu le-ai cunoaște, ce au văzut la ele tatăl și cumnatul tău când le-au întâlnit prima dată și nu le cunoșteau.

— Sincer? mă întreabă Gil. Nu m-am decis încă. Nu sunt sigur că tata e cel în măsură să dea sfaturi.

Saab-ul a fost ideea lui și s-a dovedit o greșeală. Se gândea la ce și-ar fi dorit el la vârsta noastră. Vorbește cu mine ca și cum aș fi altcineva.

Gil are dreptate. Nu mai este bobocul care să lase o pereche de pantaloni să fluture deasupra lui Nassau Hall. Este mai prudent, mai circumspect ca atunci. Când îl vezi, îți lasă impresia că e plin de înțelepciune și de angajament. Autoritatea firească din vorbirea și gesturile lui este mai pronunțată acum – o calitate cultivată la Ivy. Hainele pe care le poartă sunt mai discrete cu o nuanță, iar părul, întotdeauna lăsat suficient de lung ca să fie observat, acum nu mai pare niciodată nepieptănat. Și-l îngrijește ca un adevărat profesionist și nu-ți dai niciodată seama când e tuns. A mai pus ceva carne pe el, ceea ce-l face chipeș într-un mod diferit, un pic mai matur, iar micile extravagante pe care și le adusese de la Exeter – inelul pe care îl purta pe degetul cel mic, cerceul din ureche – au dispărut în mod discret.

— Cred că o să aștept până în ultima clipă. Mă voi hotărî în cursul absolvirii – va fi ceva spontan și neașteptat. Poate că voi deveni arhitect. Poate că mă voi întoarce la navigație.

Iată-l schimbându-și hainele, dându-și jos pantalonii de lână în fața mea, nedându-și seama cât de străin i-am devenit, o persoană pe care această versiune a lui n-a cunoscut-o niciodată. Îmi dau seama că probabil sunt un străin și pentru mine, că n-am fost niciodată capabil să văd cu adevărat persoana pe care Katie a așteptat-o toată noaptea trecută, cel mai nou model, eu-cel-actualizat. Undeva aici este o șaradă, un paradox. Broaște și puțuri și cazul curios al lui Tom Sullivan, care s-a uitat în oglindă și a văzut trecutul.

— Un om intră într-un bar, spune Gil, întorcându-se la vechea postură pe care o știam bine. E complet dezbrăcat. Și poartă pe cap o rață. Barmanul spune: „Carl, astăzi arăți diferit”. Rața

clatină din cap și spune: „Harry, nici nu ți-ar veni să crezi ce mi s-a întâmplat”.

Mă întreb de ce a ales gluma asta. Poate că revine în același punct tot timpul. Cu toții am vorbit cu el ca și cum ar fi fost altcineva. Saab-ul a fost întruchiparea ideii pe care o aveam despre el și a fost greșeala noastră. Gil nu e însă numai atât, el înseamnă ceva neașteptat, ceva spontan. Un arhitect, un navigator, o rață.

— Știi ce am ascultat la radio alaltăieri? întreabă el. După ce m-am despărțit de Anna?

— Sinatra, răspund, deși știu că nu e așa.

— Samba, îmi spune el. Căutam printre posturile de radio și la WPRB se dădea muzică latino. Ceva instrumental, fără voci. Ce ritm minunat! Un ritm uluitor.

WPRB. Postul de radio al campusului care punea *Messiah* de Handel când au apărut primele femei la Princeton. Mi-l amintesc pe Gil în noaptea când l-am întâlnit pentru prima dată, lângă turnul cu clopot de la Nassau Hall. S-a ivit din beznă dansând rumba și spunând: „Și acum mișcă-te, iubito. Dansează”. Întotdeauna Gil a avut o relație specială cu muzica, cu melodiile de jazz pe care a încercat să le interpreteze la pian din ziua când ne-am cunoscut. Poate că toate lucrurile sunt în definitiv unele vechi.

— Nu-mi este dor de ea, spune el, încercând pentru prima dată să mă introducă în universul lui. Își punea tot felul de chestii în păr. Gel. I-l dăduse stilistul ei. Știi cum miroase după ce dă cineva cu aspiratorul? Un amestec de fierbinte și curat?

— Desigur.

— Așa era. Cred că și-a uscat părul până când l-a ars. De fiecare dată când își lăsa capul spre mine, mă gândeam că miroase precum covorul meu.

Gil începe să facă tot felul de asocieri libere.

— Știi cine mai mirosea așa? mă întreabă.

— Cine?

— Gândește-te. În primul an.

Fierbinte și curat. Imediat îmi vine în minte șemineul din Rockefeller.

— Lana McKnight, rostesc apoi.

Gil dă din cap.

— Nu mi-am dat niciodată seama cum de ați stat voi doi împreună atâta vreme. Atracția dintre voi era tare ciudată. Împreună cu Charlie făceam pariuri în legătură cu momentul în care aveți să vă despărțiți.

— Mi-a spus că îi place de Lana.

— Îți amintești de fata cu care se întâlnea el în anul doi? spune Gil, trecând deja mai departe.

— Charlie?

— Parcă numele ei era Sharon?

— Cu ochii de culori diferite?

— Păi ea avea un păr cu un miros minunat. Îmi amintesc că stătea în camera noastră așteptându-l pe Charlie. Întreaga cameră mirosea precum loțiunea pe care o folosea mama. N-am știut niciodată ce e, dar mi-a plăcut întotdeauna.

Îmi trece prin minte că Gil mi-a vorbit mereu doar despre mame vitrege și niciodată despre mama lui adevărată. Emoția îl trădează.

— Știi de ce s-au despărțit? întreabă el.

— Pentru că ea i-a dat papucii.

Gil clatină din cap.

— Pentru că s-a săturat să strângă după ea. Își lăsa lucrurile în camera noastră – pulovere, genți, orice – și Charlie trebuia să i le ducă înapoi. Nu și-a dat seama că era doar un scenariu al ei. Îi dădea un motiv s-o viziteze noaptea. Charlie a crezut doar că e dezordonată.

Mă lupt cu cravata, încercând să o potrivesc între marginile gulerului. Bunul de Charlie! Curățenie lună ca regulă supremă.

— Nu ea i-a dat papucii, continuă Gil. Fetele care se amorează de Charlie nu fac asta niciodată. Întotdeauna el e cel care rupe relația.

În vocea lui se citește vag indicația că acesta ar fi un fapt legat de Charlie demn de ținut minte, o

trăsătură importantă de caracter. Ca și cum asta ar explica problemele pe care le are Gil cu el.

— E un băiat bun, trage Gil concluzia.

Pare mulțumit să o lase așa. Timp de câteva secunde nu se aude niciun sunet în încăperea în afara zgomotului frecării materialului de material în vreme ce îmi scot cravata neagră și o iau de la capăt. Gil se așază pe saltea și își trece degetele prin păr. A căpătat acest obicei în vremea când își purta părul mai lung. Măinile lui încă nu s-au obișnuit cu schimbarea.

Reușesc în sfârșit să fac un nod, ca un soi de nucă având aripi. Mă uit în oglindă și decid că e suficient de bun. Îmi pun haina pe mine. Mi se potrivește perfect, chiar mai bine decât costumul meu.

Gil continuă să tacă, urmărindu-se în oglindă, ca și cum imaginea lui ar fi un tablou. Iată-ne pe amândoi, la sfârșitul lui de mandat prezidențial. E seara de adio de la Ivy. De mâine clubul va fi administrat de „oficialitățile” de anul viitor – membrii aleși de Gil în cursul procesului de selecție – iar Gil va deveni o fantomă în propria casă. Cel mai frumos an petrecut de el la Princeton se apropie de sfârșit.

— Hei, îi spun eu, traversând holul către camera lui. Încearcă să te distrezi bine în seara asta.

Nu pare să mă audă. Își pune telefonul mobil la încărcat și se uită cum licărește luminița verde.

— Mi-aș dori ca lucrurile să nu fi ieșit așa, spune în cele din urmă.

— Charlie va fi bine, îl asigur eu.

Însă Gil se uită la caseta lui cu bijuterii, o casetă micuță din lemn unde își păstrează obiectele de valoare, și își plimbă degetele pe capac, îndepărtând praful. În jumătatea de încăperea care îi aparține lui Charlie totul e vechi, dar imaculat: o pereche de pantofi de atletism din anul întâi se odihnesc la marginea dulapului, cu șireturile așezate frumos înăuntru; perechea de anul trecut

continuă să fie folosită în weekenduri. În același timp, totul din jumătatea de cameră a lui Gil pare neutilizat, nou și prăfuit în același timp. Din casetă, Gil scoate un ceas de argint – cel pe care îl poartă la ocazii speciale. Limbile s-au oprit, așa că Gil îl scutură cu blândețe, apoi îl întoarce.

— Cât e ceasul? mă întreabă el.

Îi arăt ecranul ceasului meu, iar Gil și-l potrivește pe al lui.

Afară s-a lăsat noaptea. Gil ia inelul de chei, apoi își scoate telefonul din încărcător.

— Ziua preferată a tatei la colegiu a fost ziua balului de la Ivy din ultimul lui an, îmi spune. Vorbea mereu despre ziua asta.

Mă gândesc la Richard Curry și la poveștile pe care i le-a spus lui Paul despre Ivy.

„Spunea că e ca și cum ai trăi un vis, un vis perfect.”

Gil își duce ceasul la ureche. Îl ascultă ca și cum ticăitul ar avea ceva miraculos în el, ca un ocean prins în capcana unei carcase de scoică.

— Gata? mă întreabă el, punându-și ceasul la mână și închizând încuietoarea de metal.

Acum se concentrează asupra mea, studiind cum îmi vin hainele.

— Nu-i rău, spune el. Cred că ea va fi de acord.

— Ești bine? îl întreb.

Gil își potrivește haina și dă din cap.

— Nu cred că eu le voi povesti copiilor mei despre seara asta. Dar, în fine, sunt bine.

La ușă ne uităm amândoi prin încăpere înainte de a ieși. Cu luminile stinse, apartamentul se umple de umbre. Când mă uit pe fereastră la lună pentru ultima dată, îmi vine în minte imaginea lui Paul, traversând campusul îmbrăcat cu haina lui uzată de iarnă, singur.

Gil se uită la ceas și spune:

— Ar trebui să ajungem la Țanc.

Apoi, împreună, îmbrăcați în costumele noastre negre și încălțați cu pantofi negri, pornim spre

Saab în lumina reflectată de zăpada care căpătase culoarea nopții.

*

„Un bal mascat”, îmi spusese Gil. Și era un bal mascat. Ajungem la club și descoperim că este superb decorat – centrul atenției de pe Prospect Avenue. Mobile înalte de zăpadă se înalță ca niște parapete de-a lungul zidului de cărămidă care înconjoară clubul, dar cărarea care duce la ușa de intrare a fost acoperită cu un strat subțire de pietre negre. Ca sarea grunjoasă, pietrele topesc un drum de acces peste gheață. Efectul este accentuat de cele patru draperii lungi care împodobesc ferestrele din față ale clubului, fiecare dintre ele cu o bandă verticală verde marcată de dungi subțiri aurii.

În vreme ce Gil își parchează Saab-ul pe locul rezervat lui, membrii clubului și ceilalți câțiva invitați se apropie de Ivy în perechi. Fiecare intrare este distanțată de următoarea la un interval prestabilit. Se acordă mare atenție ca perechile să nu se intersecteze. Studenții de anul patru ajung ultimii. Gil îmi spune, în vreme ce stinge farurile, că primirile călduroase sunt destinate numai membrilor absolvenți.

Trecem pragul și descoperim că în club este mare agitație. Aerul este încins de căldura umană, de aroma dulce a alcoolului și de mirosul de mâncare. Sala de primire răsună de conversații înfiripate pe loc. Gil este întâmpinat cu ovații și bătaii din palme. Studenții de anul doi și cei de anul trei plasați la etaj se întorc spre ușă ca să-i ureze bun venit, unii strigând cu voce tare numele lui Gil. Preț de câteva secunde se pare că aceasta ar putea deveni încă noaptea la care spera, o noapte așa cum avusese tatăl lui.

— Ei bine, îmi spune Gil, ignorând aplauzele când acestea se prelungesc peste măsură, acum e

acum.

Privesc în jur la transformările suferite de club. Munca depusă de Gil, planificarea, discuțiile și însărcinările date celor cu aranjamentele florale și celor cu aprovizionarea devin brusc mult mai mult decât o simplă scuză pentru ca el să plece din apartamentul nostru când lucrurile nu merg bine. Totul este altfel. Fotoliile și mesele au dispărut. În locul lor, în colțurile sălii de primire au fost plasate mese cu tăblia în sfert de cerc, toate îmbrăcate cu fețe de masă din mătase de un verde-regal și împodobite cu platouri de porțelan pline cu mâncare. În spatele fiecărei mese, la fel ca în spatele barului din dreapta noastră, se află un chelner cu mănuși albe. Pretutindeni se văd aranjamente florale, compuse doar din crini albi și orhidee negre, în varietăți cum n-am mai văzut până acum. Iar în avalanșa de fracuri și de rochii negre de gală, e foarte posibil să treci cu vederea stejarul auriu cu care au fost lambrisați pereții.

— Domnule? spune un chelner îmbrăcat cu cravată albă, care s-a ivit din senin cu o tavă cu pateuri și prăjiturile. Miel, rostește el arătând spre primele, și ciocolată albă – arătând spre celelalte.

— Gustă, mă îndeamnă Gil.

Mă conformez, înghiontit brusc în stomac de foamea pe care o am din pricina meselor ratate și a fanteziilor culinare din perioada în care fusesem internat în spital. Mă servesc iarăși când văd un alt chelner apărând cu o tavă cu pahare de șampanie. Bulele mi se urcă la cap, ajutându-mă să îmi țin gândurile departe de Paul.

În acea clipă, o formație de muzică se face auzită din anticamera sufrageriei, un loc unde se înșirau de obicei canapele. În colț au fost înghesuite un pian și o tobă, rămânând suficient spațiu între ele pentru o chitară bas și una electrică. Deocamdată cei patru cântă R&B. Știu că mai târziu, dacă Gil îi va convinge, va urma jazz.

— Mă întorc imediat, spune Gil, plecând brusc de lângă mine și îndreptându-se spre scări.

La fiecare pas, un membru al clubului îl oprește ca să-i spună ceva drăguț, să-i zâmbească și să-i strângă mâna, uneori ca să-l îmbrățișeze. Îl văd pe Donald Morgan, omul care va urma la tron, bătându-l pe spate pe Gil, felicitându-l sincer și fără afectare. Fetele din anul trei, deja un pic ameteite, se uită la Gil cu ochi încețoșați, melancolice din cauza pierderii înregistrate de club, pierderea *lor*. Îmi dau seama că Gil este eroul acestei nopți – în același timp gazdă și invitat de onoare. Oriunde s-ar duce are parte de companie. Cumva însă, când nu e nimeni alături de el – Brooks, Anna sau unul dintre noi – pare deja singur.

— Tom! se aude o voce din spatele meu.

Mă răsucesc pe călcâie și brusc nu mai simt în aer decât un singur parfum – cel cu care trebuie să se fi dat mama lui Gil și prietena lui Charlie, pentru că are același efect asupra mea. Dacă mi-am imaginat vreodată că mi-a plăcut Katie cel mai mult în șort, cu părul strâns și cămașa desfăcută, atunci am fost un prost. Fiindcă iat-o acum, îmbrăcată cu o rochie neagră, cu părul lăsat pe spate, toată numai decolteu și sâni, iar eu rămân cu gura căscată.

— Uau!

Își pune o mână pe reverul hainei mele și scutură o dâră de praf care se dovedește a fi un fulg de zăpadă care a rezistat în ciuda căldurii.

— E valabil și pentru tine, spune ea.

În vocea ei aud ceva minunat, un bun venit care mă destinde.

— Unde e Gil? mă întreabă ea.

— Sus.

Katie ia două pahare de șampanie de pe o tavă care trece pe lângă noi.

— Noroc, îmi urează ea, dându-mi un pahar. Așadar, cine ar trebui să fii?

Ezit, neștiind sigur la ce se referă.

— *Costumul* tău. Ce personaj interpretezi?

În acea clipă reapare Gil.

— Hei, îl salută Katie. Nu ne-am văzut de mult.

Gil ne măsoară pe amândoi din priviri, apoi zâmbește ca un tată mândru.

— Sunteți frumoși amândoi.

Katie izbucnește în râs.

— Și *tu* cine ar trebui să fii? îl întreabă ea.

Cu un gest al mâinii, Gil își descheie haina. Acum văd de ce a urcat la etaj. Între partea stângă a mijlocului și șoldul drept îi atârnă o centură de piele neagră. Pe centură este prinsă o teacă din piele, iar în teacă se odihnește un pistol cu mâner de fildeș.

— Aaron Burr, spune el. Promoția 1772.

— Cu stil, spune Katie, urmărind cu privirea mânerul sidefiu al armei.

— Ce mai e și asta? izbucnesc eu.

Gil pare surprins.

— Costumul meu. Burr l-a împușcat pe Hamilton într-un duel.

Își pune un braț pe spatele meu și mă duce spre platforma dintre etajele unu și doi.

— Vezi acele de cravată pe care le poartă Jamie Ness? mă întreabă în timp ce îmi arată un student în anul patru blond, al cărui papion este împodobit cu două ace.

Pe acul stâng văd un oval maro, iar pe acul drept – un punct negru.

— Ovalul semnifică o minge de fotbal^[11], spune Gil, iar punctul este un puc de hochei. Îl reprezintă pe Hobe Baker, promoția Ivy a anului 1914. Singurul om care a intrat în rândurile celebrităților atât la fotbal, cât și la hochei. Hobe a făcut parte dintr-un cor de aici – de aceea papionul lui Jamie are note pe el.

Acum Gil arată spre un alt student, înalt, cu părul roșu ca focul.

— Chris Bentham, chiar lângă Doug: James Madison, promoția 1771. Îți poți da seama după nasturii cămășii. Cel de sus este un sigiliu Princeton – Madison a fost primul președinte al asociației absolvenților. Iar cel de-al patrulea nasture este un drapel american...

În vocea lui se observă ceva mecanic, ca tonul unui ghid, parcă ar rosti un discurs învățat pe de rost.

— Alege-ți un costum, intervine Katie, alăturându-se conversației noastre de la capătul scărilor.

Mă uit în jos la ea, iar diferența de nivel mă face să apreciez încă o dată cum îi vine rochia.

— O, ascultați, spune Gil, privind dincolo de Katie. Trebuie să rezolv ceva. Vă descurcați singuri câteva clipe?

La bar, Brooks arată spre unul dintre chelnerii cu mănuși albe, care se sprijină de zid.

— Unul dintre chelneri e beat, ne spune Gil.

— Nu-i nicio grabă, îi spun eu, observând cum gâtul lui Katie pare imposibil de subțire de la această înălțime, precum tulpina de floarea-soarelui.

— Dacă ai nevoie de ceva, zice Gil, dă-mi de știre.

Începem să coborâm unul lângă celălalt. Cei patru responsabili cu muzica interpretează o melodie de Duke Ellington, paharele cu șampanie se ciocnesc, iar rujul lui Katie are un luciu roșu-intens – culoarea sărutului.

— Vrei să dansezi? o întreb când ajung lângă ea. Katie zâmbește și mă ia de mână.

„Ascultă... șinele cum vibrează... la trenul «A».”

La capătul scării, drumul meu se desparte de cel al lui Gil.

CAPITOLUL 26

Pe ringul de dans e cu zece grade mai cald decât în restul clubului. Cuplurile dansează strâns lipite, învârtindu-se. Totul seamănă cu o centură de asteroizi formată din dansatori, dar atmosfera mă face să mă simt instantaneu bine. Eu și Katie am dansat mult începând cu noaptea când ne-am cunoscut la Ivy. La fiecare sfârșit de săptămână cluburile de pe Prospect Avenue angajează formații muzicale pentru toate gusturile și în doar câteva luni am încercat toate stilurile între muzica latino și muzica de salon. Având nouă ani de step la activ, Katie are suficientă eleganță și grație cât pentru trei sau patru dansatoare, ceea ce înseamnă că noi doi aveam o medie satisfăcătoare comparativ cu alte cupluri. Cu toate astea, în calitate mea de învățăcel, am parcurs și eu un drum lung. Pe măsură ce dansăm mai mult, devenim tot mai îndrăzneți, influențați și de șampania băută. Reușesc să fac o figură de dans fără să cad peste Katie, iar ea reușește să se învârtă de brațul meu teafăr fără să disloce nimic, așa că în curând devenim periculoși pe ring.

— Am hotărât cine sunt eu, îi spun la un moment dat, trăgând-o înapoi spre mine.

Atingerea noastră este minunată, mai ales când sânii ei se apasă de pieptul meu.

— Cine ești? mă întreabă ea.

Respirăm amândoi cu greutate. Pe fruntea ei s-au format deja mici broboane de transpirație.

— F. Scott Fitzgerald.

Katie clatină din cap și zâmbește. Limba i se ivește în strungăreață.

— Nu poți, îmi spune ea. Cei ca Scott Fitzgerald nu sunt admiși aici.

Vorbim tare amândoi, tot mai aproape de urechea celuilalt, ca să acoperim muzica.

— De ce nu? întreb eu, lipindu-mi gura de câteva şuvițe din părul ei.

Și-a dat cu o picătură de parfum pe gât și miroase la fel ca în camera întunecată, iar legătura dintre acel loc și cel în care suntem acum – ideea că suntem aceiași oameni, doar îmbrăcați în mod diferit – îmi este de ajuns.

— Pentru că era membru Cottage, răspunde ea, aplecându-se în față. Iar asta înseamnă blasfemie.

Zâmbesc.

— Și până la ce oră ține balul ăsta?

— Balul? Până la începutul slujbei.

Îmi ia o secundă ca să-mi amintesc că mâine este Paștele.

— Miezul nopții? întreb eu.

Katie încuviințează.

— Kelly și ceilalți sunt îngrijorați în legătură cu numărul de participanți la slujbă.

Aproape ca la comandă, facem o nouă piruetă pe ring și Kelly Danner apare în raza noastră vizuală, arătând cu degetul spre un student îmbrăcat cu o vestă elegantă. Sunt gesturile unei vrăjitoare care vrea să transforme un prinț într-o broască râioasă. Atotputernica Kelly Danner, femeia cu care nici măcar Gil nu îndrăznește să se pună.

— Și îi fac pe toți să meargă acolo? spun eu, gândindu-mă că nici măcar Kelly n-ar putea îndeplini o asemenea sarcină.

Katie clatină din cap.

— Închid clubul și le *sugerează* oamenilor să se ducă.

În vocea ei se citește o anumită încordare când pomenește de Kelly, așa că decid să nu insist. Urmărind cuplurile din jurul nostru, nu mă pot împiedica să nu mă gândesc la Paul, care părea mereu singur aici.

Chiar în acea clipă, petrecerea se sparge brusc atunci când un ultim cuplu sosește la ușă, suficient de târziu ca să fie remarcat de toată lumea. Sunt

Parker Hassett și însoțitoarea lui. Ținându-se de promisiune, Parker și-a vopsit părul în șaten, și l-a pieptănat cu cărare pe stânga și a îmbrăcat un frac original, cu vestă albă și cravată tot albă, semănând într-un mod ciudat de bine cu John Kennedy. Partenera lui, mereu dramatica Veronica Terry, a venit și ea ca să epateze. Cu părul vopsit în culoarea platinei, cu un ruj roșu-carmin pe buze și o rochie pe care orice adiere de vânt o poate ridica mult deasupra coapselor, Veronica seamănă leit cu Marilyn Monroe. Balul mascat a început. Într-o încăpere plină de competitori, cei doi ar fi încoronați imediat.

Parker se bucură însă de o primire ca de înmormântare. În sală se lasă tăcerea; din colțuri se aud fluierături. Când Gil, de pe platforma etajului doi, este singurul capabil să calmeze mulțimea, îmi dau seama că onoarea de a ajunge ultimul ar fi trebuit să fie a lui și că Parker a vrut să-i ia fața președintelui chiar la balul organizat de acesta.

La insistențele lui Gil, atmosfera din sală se calmează treptat. Parker se duce repede în direcția barului, apoi o ia pe Veronica Terry și paharele de vin, câte unul în fiecare mână, către ringul de dans. Când se apropie, văd că se împleticește ușor; în expresia de pe chipul lui nu se citește faptul că ar înțelege că este cea mai puțin populară persoană din sală. O dată ce se apropie suficient de mult, îmi dau seama cum reușește. E deja beat criță, așa că nu-și mai dă seama de nimic.

Katie vine lângă mine când el se apropie, dar eu nu schițez niciun gest până nu le observ schimbul de priviri. Parker îi aruncă o otheadă plină de înțelese, perfidă, încărcată de sexualitate și de superioritate, iar Katie mă strânge de mână, trăgându-mă de pe ringul de dans.

— Ce a însemnat asta? o întreb eu când ajungem într-un colț mai liniștit.

Orchestra cântă ceva din Marvin Gaye. Chitarele scârțâie, tobele bubuie. Este laitmotivul

sosirii lui Parker. John Kennedy dansează cu Marilyn Monroe, ca într-un ciudat spectacol întors în timp, și toate celelalte cupluri le fac loc celor doi, de parcă ar avea de-a face cu niște leproși.

Katie pare supărată. Toată magia dansului nostru s-a evaporat.

— Nemernicul ăla, exclamă ea.

— Ce a făcut?

Dintr-o dată, totul iese la iveală — ce se întâmplase când eu nu fusesem de față, povestea pe care ea nu voise să mi-o spună decât mult mai târziu.

— Parker a încercat să mă ducă la etajul trei în timpul selecției. Zicea că o să mă pice dacă nu-i dansez în poală. Acum crede că a fost o glumă bună.

Stăm în mijlocul sălii principale, suficient de aproape de ringul de dans ca să-l vedem pe Parker cu labele pe șoldurile Veronicăi.

— Ticălosul! Și ce ai făcut?

— I-am povestit lui Gil.

Când îi rostește numele, privirea ei se îndreaptă spre scări, unde Gil discută ceva cu doi studenți în anul trei.

— Doar atât?

Mă aștept să aducă vorba despre Donald, ca să-mi amintească unde ar fi trebuit să fiu eu, dar n-o face.

— Da, răspunde ea. Gil l-a dat pe Parker afară din consiliul de selecție.

Știu că ea vrea să spună că ar trebui s-o las baltă, că nu așa ar fi vrut să aflu. A suferit destul. Numai că eu simt cum începe să-mi fiarbă sângele în vene.

— O să-i spun vreo două lui Parker, rostesc eu înverșunat.

Katie îmi aruncă o privire tăioasă.

— Nu, Tom. Nu în seara asta.

— Dar nu se poate comporta...

— Ascultă, mi-o retează ea. Las-o baltă! N-o să-l lăsăm să ne strice noaptea noastră împreună.

— Încercam doar să...

Îmi pune un deget la gură.

— Știu. Hai să mergem în altă parte.

Privește în jurul ei, dar în toate direcțiile se văd fracuri, se aud conversații și se plimbă chelneri cu tăvi cu pahare. Asta e magia clubului Ivy. Aici nu ești niciodată singur.

— Poate că putem merge în Camera Președintelui, propun eu.

Katie încuviințează.

— O să-l întreb pe Gil.

Observ încrederea din vocea ei când rostește numele lui. Gil s-a comportat decent față de ea, ba chiar mai mult de atât, poate chiar fără să-și dea seama. Katie s-a dus la el când a avut de-a face cu Parker, atunci când eu nu eram de găsit. Acum el e prima persoană la care ea se gândește, chiar pentru ceva lipsit de însemnătate. Poate că pentru ea are importanță faptul că stau amândoi de vorbă la micul dejun, chiar dacă el uită imediat ce au discutat. Gil a fost ca un frate mai mare pentru ea, la fel cum a fost pentru mine în primul an. Orice este bun pentru el este bun pentru noi amândoi.

— Nicio problemă, îi spune el. Nu va fi nimeni acolo.

Așa că o urmez pe Katie la subsol, urmărindu-i unduirile trupului pe sub rochie, felul în care i se mișcă picioarele, îngustimea șoldurilor.

Când se aprind luminile, văd încăperea unde eu și Paul am muncit împreună atâtea nopți. Locul e neschimbat, neatins de pregătirile pentru bal, ca o întreagă junglă de însemnări, desene și cărți așezate în movile împrăștiate pretutindeni, înalte cât noi.

— Nu e așa de cald aici, observ eu, căutând un subiect de discuție.

Se pare că au închis termostatul în restul clădirii, astfel ca primul etaj să nu se

supraîncălzească.

Katie privește în jur. Însemnările lui Paul sunt prinse chiar și pe șemineu; diagramele lui umplu pereții. Suntem înconjurați de Colonna.

— Poate că n-ar trebui să fim aici, spune ea.

Nu-mi dau seama dacă e îngrijorată că vom deranja lucrurile lui Paul sau că cercetările lui ne vor deranja pe noi. Cu cât stăm mai mult, măsurând încăperea, cu atât simt cum apare o distanță între noi. Nu este locul potrivit pentru ceea ce avem noi nevoie.

— Ai auzit vreodată de pisica lui Schrödinger? o întreb eu într-un târziu, deoarece este singura cale prin care pot în acest moment să exprim ce simt.

— În filosofie? se miră ea.

— Oriunde.

În singurul curs de fizică urmat de mine, profesorul a folosit pisica lui Schrödinger ca exemplu al mecanicii undelor, când cei mai mulți dintre noi nu prea pricepeam cum stă treaba cu $v = -e^2/r$. O pisică imaginară este așezată într-o cutie închisă cu o doză de cianură, care va fi administrată numai dacă este pornit un contor Geiger. Cred că poanta aici este că e imposibil să spui dacă pisica trăiește sau e moartă înainte de a deschide cutia; până atunci, teoria probabilităților cere să spui că în cutie se află părți egale de pisică vie și moartă.

— Da, răspunde ea. Ce-i cu ea?

— Mă simt ca și cum pisica n-ar fi moartă sau vie acum, îi mărturisesc eu. Nu-i nimic.

Katie încearcă să înțeleagă unde vreau să ajung.

— Vrei să deschizi cutia, spune ea într-un final, așezându-se pe masă.

Dau din cap, urcând lângă ea. Tăblia enormă de lemn ne acceptă tăcută. Nu știu cum să-i spun restul explicației mele: că noi, luați individual, suntem omul de știință și tot noi, împreună, suntem pisica.

În loc să-mi răspundă, ea începe să-și plimbe un deget în spatele tâmpiei mele drepte, dându-mi părul după ureche, ca și cum aş fi rostit ceva fermecător. Poate că ştie deja cum să-mi rezolve şarada. Katie spune de fapt că suntem mai mari decât cutia lui Schrödinger. Ca orice pisică adevărată, avem nouă vieţi.

— În Ohio ninge vreodată așa? întreabă ea, schimbând intenţionat subiectul.

Ştiu că afară ninsoarea a început din nou, cu mai multă forţă ca înainte, de parcă toată iarna s-a strâns în această furtună.

— Nu în aprilie, răspund eu.

Stăm unul lângă altul pe masă, despărţiţi doar de câţiva centimetri.

— Nici în New Hampshire, zice ea. Cel puţin nu în aprilie.

Accept ce încearcă să facă şi unde încearcă să mă ducă. Oriunde în afara locului în care suntem. Am vrut dintotdeauna să ştiu mai multe despre viaţa ei de acasă şi ce făcea familia ei la cină. Zona de nord a New England în imaginaţia mea înseamnă Alpii americani, cu munţi la fiecare cotitură şi câini Saint Bernard ducând cu ei cadouri.

— Eu şi sora mea mai mică obişnuiam să facem ceva după ce ninge, spune ea.

— Mary?

Încuviinţează.

— În fiecare an, când iazul de lângă casa noastră îngheţa bocnă, mergeam să facem găuri în gheaţă.

— De ce?

Îmi aruncă un zâmbet îngeresc.

— Ca peştii să poată respira.

În capul scărilor se aud paşi ai petrecăreţilor – mici bule de căldură aflate în mişcare.

— Luam cozi de mătură, continuă ea, şi făceam găuri pe tot întinsul iazului. Cum faci găuri într-un capac de borcan.

— Pentru licurici, spun eu.

Ea dă din cap și mă ia de mână.

— Patinatorii ajunseseră să ne urască.

— Surorile mele mă luau la săniuș, îi spun eu.

Katie îmi face cu ochiul. Își amintește că are un avantaj: ea e sora mai mare, eu sunt frățiorul mai mic.

— În Columbus nu sunt prea multe dealuri înalte, continuu eu, așa că mergeam întotdeauna pe același.

— Și ele te trăgeau spre vârful dealului pe sanie.

— Ți-am mai povestit?

— Nu, dar asta fac surorile mai mari.

Nu mi-o imaginez trăgând o sanie pe deal. Surorile mele erau puternice ca niște câini de tracțiune.

— Ți-am povestit vreodată despre Dick Mayfield? o întreb eu.

— Despre cine?

— Tipul cu care se întâlnea sora mea.

— Ce-i cu el?

— Sarah mă alunga de la telefon de fiecare dată când suna Dick.

Katie simte împunsătura din vocea mea. Și asta este caracteristic unei surori mai mari.

— Nu cred că Dick Mayfield avea numărul meu.

Zâmbește, împreunându-și degetele cu ale mele.

Nu mă pot abține să nu mă gândesc la Paul și la coada de porumbel pe care o făcuse cu mâinile.

— Dick avea numărul surorii mele, continuu eu. Nu a mai avut nevoie decât de un vechi Camaro roșu cu flăcări desenate pe margini.

Katie dă dezaprobat din cap.

— Armăsarul Dick și Aspiratorul-de-Gagici, spun eu zâmbind. Am zis asta într-o noapte când el a venit la noi și mama m-a trimis la culcare fără să mai servesc cina.

Dick Mayfield, apărut din senin în discuție. Îmi spunea Micuțul Tom. M-a luat odată la o plimbare

în Camaro și atunci mi-a dezvăluit un secret. „Nu contează cât ești de mic. Nu contează decât energia din motorul tău.”

— Mary se întâlnea cu un tip care conducea un Mustang din 1964, zice Katie. Am întrebat-o dacă fac ceva pe bancheta din spate. Mi-a răspuns că el era prea stresat să nu strice ceva la mașină.

Poveștile sexuale ascunse în povești despre mașini, ca o modalitate de a discuta despre orice fără a nu spune nimic de fapt.

— Prima mea prietenă conducea un Volkswagen părăginit, îi spun eu. Te întindeai pe bancheta din spate și simțeai un iz ca de sushi. Nu mai puteai face nimic.

Katie se întoarce spre mine.

— Prima ta prietenă conducea?

Mă agit, dându-mi seama de ce afirmasem.

— Aveam nouă ani, îi spun, dregându-mi glasul. Ea avea șaptesprezece.

Katie izbucnește în râs, apoi se lasă tăcerea. Se pare că în sfârșit a sosit clipa mult așteptată.

— I-am spus lui Paul, o anunț eu.

Katie își ridică privirea.

— Că nu mai lucrez la carte.

O vreme nu-mi răspunde nimic. Își duce mâinile la umeri, frecându-i pentru a se încălzi. După atâtea indicii și atingeri, îmi dau în fine seama că ea nu s-a obișnuit cu temperatura din cameră.

— Vrei haina mea? o întreb.

Încuviințează.

— Mi se face pielea de găină.

Mi-e imposibil să nu mă uit. Brațele îi sunt acoperite cu mici broboane. Curbele sânilor s-au albit, precum pielea unei dansatoare de porțelan.

— Uite, zic eu, dându-mi jos haina și punând-o pe spatele ei.

Brațul drept îi atinge umărul preț de o secundă, dar Katie ridică mâna și mi-l menține în aceea poziție. Se apleacă spre mine în timp ce eu stau înclinat spre ea, așteptând. Aromă parfumului ei se

simte din nou, venind dinspre şuvițele de păr. În sfârșit, iată răspunsul ei.

Katie își înclină capul și mâinile mele ajung în interiorul hainei, în spațiul întunecat unde aceasta îi atârnă peste umeri. Îmi las mâinile pe talia ei. Degetele mi se opresc pe materialul rochiei, surprinse de textura neobișnuită. Descopăr că o țin strâns și fără efort în același timp. O şuviță de păr îi cade peste față, dar ea nu și-o așază la loc. Sub buză i se vede o pată de ruj, atât de minuscule încât poate fi zărită numai de la o distanță microscopică, la care constat cu surprindere că am ajuns. Apoi Katie e prea aproape ca să ne mai concentrăm la altceva, așa că simt căldura buzelor ei lipindu-se de buzele mele.

CAPITOLUL 27

Exact când sărutul devine mai pasional, aud ușa deschizându-se. Sunt gata să sar la gâtul intrusului, dar văd că este Paul.

— Ce se întâmplă? îl întreb, dându-mă înapoi.

Paul privește uluit prin cameră.

— Vincent a fost dus iarăși la interogatoriu, reușește el să îngaime.

Surprinderea pe care o resimte când o descoperă pe Katie în camera lui este echivalată de șocul ei văzându-l pe el în această încăpere.

Sper că o să-l înfunde pe Taft.

— Când?

— Cu o oră sau două în urmă. Tocmai am vorbit cu Tim Stone de la institut.

Urmează o pauză stânjenitoare.

— L-ai găsit pe Curry? îl întreb din nou, ștergându-mă de ruj pe buze.

Numai că, în pauza care trece până la răspunsul lui, reluăm amândoi în tăcere argumentele legate de *Hypnerotomachia* și de prioritățile pe care mi le-am fixat.

— Am venit aici ca să discut cu Gil, spune el, reducând astfel conversația la tăcere.

Eu și Katie îl urmărim cum se strecoară pe lângă zid către birou, cum strânge câteva dintre vechile lui desene – cele ale cripei pe care le schițează de luni de zile – apoi dispare pe ușă la fel de rapid cum a apărut. În vârtejul pe care îl lasă în urmă, hârtiile zboară pe podea, agitându-se în curentul făcut de ușă.

Katie se dă jos de pe masă și cred că-i pot citi gândurile. Nu poate scăpa de cartea asta blestemată. Nicio decizie din lume nu mă va face să o las o dată pentru totdeauna în plata Domnului. Chiar și aici, la Ivy, unde Katie credea că va putea scăpa de ea, *Hypnerotomachia* este pretutindeni:

pe pereți, în aer, năpustindu-se peste noi când ne așteptăm mai puțin.

Spre surprinderea mea însă, Katie este concentrată doar asupra faptelor relatate de Paul.

— Haide, mă îndeamnă ea cu o izbucnire de energie. Trebuie să o găsesc pe Sam. Dacă o să-l aresteze pe Taft, va trebui să schimbe titlul.

Sus, în sala principală, îi găsim pe Paul și pe Gil discutând într-un colț. Sala pare să fi fost redusă la tăcere din pricina spectacolului oferit de vederea celui mai izolat membru al clubului făcându-și apariția la un asemenea eveniment public.

— Unde e? întreabă Katie, adresându-se partenerului lui Sam.

Sunt prea distras ca să mai aud răspunsul. Timp de doi ani mi l-am imaginat pe Paul ca fiind subiectul tuturor glumelor de la Ivy, ca o curiozitate care stă ascunsă în pivniță. Acum însă membrii clubului îl privesc cu atenție de parcă unul dintre vechile tablouri de pe pereți a prins viață. Expresia de pe chipul lui Paul exprimă nevoia de ajutor, chiar disperarea; nu dă niciun semn că ar fi conștient de faptul că a ajuns în centrul atenției întregului club. Mă apropii de ei, încercând să aud ce spun, în timp ce Paul îi dă lui Gil o hârtie cunoscută, împăturită. Harta criptei lui Colonna.

Când se întorc amândoi să plece, membrii clubului îl urmăresc pe Gil cum iese din sala principală. Studenții mai mari înțeleg primii gestul. Unul câte unul, membrii clubului încep să bată cu pumnii în mese, balustrade și în pereții lambrisați cu stejar. Primul este Brooks, vicepreședintele, urmat de Carter Simmons, trezorierul clubului. În cele din urmă, din toate părțile încep să se audă bătăile, ca un soi de tunet de rămas-bun. Aflat încă pe ringul de dans, Parker începe să bată mai rapid ca toată lumea, sperând pentru ultima dată să iasă în evidență. Dar e prea târziu. Ieșirea lui Gil, la fel ca intrarea lui când am ajuns acolo, are loc la

momentul oportun, ca într-o știință a pașilor de dans care trebuie executați cu precizie. Când zgomotul mulțimii se stinge în sfârșit, mă iau după cei doi.

*

— Merg cu Paul acasă la Taft, spune Gil când îi găsesc pe amândoi în Camera Ofițerilor.

— Ce?

— Trebuie să ia ceva de acolo. Un desen.

— Mergeți acum ?

— Taft e la secția de poliție, spune el, repetând ceea ce i-a explicat Paul. Paul vrea să-l însoțesc acolo.

Văd cum se întoarce roata. Gil vrea să ajute, la fel cum a făcut Charlie; vrea să dezmință ceea ce i-am spus în parcare spitalului.

Paul nu scoate o vorbă. Din expresia care i se citește pe chip îmi dau seama că intenția lui era să facă acest drum singur cu Gil.

Tocmai vreau să-i explic lui Gil că eu nu pot, că el și Paul vor trebui să se ducă fără mine, când totul se complică brusc, o dată cu apariția lui Katie în cadrul ușii.

— Ce se petrece? întreabă ea.

— Nimic, răspund eu. Hai să ne întoarcem jos.

— N-am prins-o pe Sam la telefon, continuă ea, înțelegând greșit mesajul. Trebuie să afle și ea despre Taft. E-n regulă dacă mă duc la birourile Prince?

Gil profită de această ocazie.

— E perfect. Tom vine cu noi la institut. Ne întâlnim din nou la slujbă.

Katie e pe punctul de a fi de acord, când expresia de pe fața mea mă dă de gol.

— De ce? întreabă ea.

Gil răspunde simplu:

— Este important.

Este una dintre puținele ocazii de-a lungul prieteniei noastre când tonul lui sugerează că importanța acțiunii la care se referă este mult mai mare decât egoismul său.

— Bine, rostește ea cu îngrijorare, luându-mi mâna. Ne vedem la capelă.

Vrea să adauge și altceva, când de dedesubt se aude un sunet înfiorător, urmat de o explozie de sticlă.

Gil se repede pe scări; noi pornim în goană după el și descoperim un dezastru complet. Un lichid de culoarea sângelui se scurge în toate direcțiile, ducând cu el cioburi de sticlă. În centru, într-un spațiu din care toată lumea plecase, se află Parker Hassett, roșu ca racul și în culmea furiei. Tocmai a răsturnat barul cu tot ce era pe el – sticle, rafturi, pahare și tot restul.

— Ce naiba se petrece? îl întreabă Gil pe un student din anul doi care urmărește scena din apropiere.

— A înnebunit brusc. Cineva i-a zis „cap sec” și atunci a luat-o razna.

Veronica Terry își ține cu mâna poalele rochiei ei albe, acum tivită cu roz și stropită cu vin.

— L-au necăjit toată seara, se plânge ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, o repede Gil, cum de l-ai lăsat să se îmbete în halul ăsta?

Veronica îi aruncă o privire tâmpă, așteptându-se la compasiune și primind în schimb apostrofări. Petrecăreții din apropiere şușotesc, abia ascunzându-și zâmbetele satisfăcute.

Brooks îi spune unui chelner să ridice barul și să reumple rafturile cu vin din pivniță, în vreme ce Donald Morgan, cu un aer de proaspăt președinte, încearcă să-l calmeze pe Parker în mijlocul curioșilor. Din mulțime se aud huiduieli și epitete de genul „porcule!” sau „bețivule!” sau chiar mai rău. Dincolo de insulte este însă râsul batjocoritor. Parker se află în cealaltă parte a încăperii față de mine, tăiat în mai multe locuri de bucățile de sticlă

spartă, stând neajutorat ca un copil în mijlocul bălții de băuturi amestecate. Când în sfârșit se întoarce către Donald, se vede că e plin de furie.

Katie își acoperă gura cu mâna. Parker se întinde după Donald și cei doi se rostogolesc pe podea, la început luându-se la trântă, apoi cărându-și reciproc pumni. Acesta este spectacolul pe care și-l dorea toată lumea. Este pedeapsa pe care o primește Parker pentru milionul de răutăți pe care le-a comis, este răzbunarea pentru ce a făcut la etajul trei, este violența care pune capăt unei perioade de doi ani de ură acumulată. Un om de serviciu se ivește cu un teu cu cârpă, încheind spectacolul când se apucă să șteargă lichidul vărsat pe jos. Pe podeaua de lemn șuvoaiele de vin și alcool se amestecă, reflectând lucirile lambriurilor din stejar de pe pereți, și nu se lasă absorbite de nimic, nici de cârpă, nici de covor și nici măcar de haine, iar cei doi continuă să se bată într-o încâlcire de brațe și picioare, ca o insectă uriașă care încearcă să se întoarcă înainte de a se îneca de-a binelea.

— Să mergem, spune Gil, ocolind scena care acum s-a transformat în bătaia de cap a altcuiva.

Paul și cu mine îl urmăm, plescăind prin amestecul de bourbon, coniac și vin.

*

Străzile pe care le străbăteam seamănă cu niște dungii negre pe o mare rochie albă. Saab-ul stă bine pe drum, chiar dacă Gil accelerează la maximum și vântul șuieră tare în jurul nostru. Pe Nassau Street două mașini s-au ciocnit. Luminile clilesc, șoferii țipă unul la altul, umbrele se joacă pe două camioane de tractare parcate în curbă. Un inspector iese din cabina lui din nordul campusului, ca o arătare roz în nebunia de semnale luminoase, și ne face gesturi disperate că intrarea este închisă – dar Paul ne ghidează spre vest,

departe de campus. Gil bagă în viteză a treia, apoi a patra, gonind ca un nebun pe șosea.

— Arată-i scrisoarea, îi cere Gil lui Paul.

Paul scoate ceva din haină și întinde hârtia în spate, unde stau eu.

— Ce e asta?

Plicul este deschis, dar colțul din stânga poartă emblema decanatului.

— Era în căsuța noastră poștală în seara asta, explică Gil.

Domnule Harris,

Această scrisoare este menită să vă înștiințeze că decanatul a început o investigație privind acuzele de plagiat aduse împotriva dumneavoastră de profesorul îndrumător al lucrării de diplomă, dr. Vincent Taft. Din cauza naturii acuzațiilor și a efectului lor asupra absolvirii dumneavoastră, săptămână viitoare va avea loc o ședință specială a Comitetului de Disciplină care va lua în considerație acest caz și va lua o decizie. Vă rog să mă contactați pentru a fixa o întâlnire preliminară și pentru a confirma primirea acestei scrisori.

Cu sinceritate,
Marshall Meadows
decan

— Știa el ce face, spune Paul după ce termin de citit.

— Cine?

— Vincent. De dimineață.

— Când te amenința cu scrisoarea?

— Știa că nu mă poate prinde cu nimic. Așa că s-a luat de tatăl tău.

Aud acuzația furișându-se în glasul lui. Totul se leagă de momentul în care l-am împins pe Taft.

— Tu ești cel care a fugit, rostesc eu printre dinți.

Zloata împrăștiă șasiul mașinii când automobilul alunecă pe o bucată de gheață.

— Și tot eu am chemat poliția, spune el.

— Ce?

— De-asta l-a luat poliția pe Vincent, explică Paul. Le-am spus că l-am văzut în apropiere de Dickinson când Bill a fost împușcat.

— I-ai mințit.

Aștept reacția lui Gil, dar el își menține privirea concentrată pe șosea. Uitându-mă în ceafa lui Paul, am ciudata impresie că mă privesc pe mine de la spate, că sunt iarăși în mașina tatălui meu.

— Asta e? întreabă Gil.

Casele din fața noastră sunt din șindrilă albă, cu scânduri în formă de pană. În locuința lui Taft toate ferestrele sunt întunecate, în spatele caselor se vede liziera pădurii institutului, acoperită de nea.

— Vincent e încă la poliție, spune Paul, aproape ca pentru sine. Luminile sunt stinse.

— Iisuse, Paul, exclam eu. Măcar știi sigur că schița e aici?

— Este singurul loc unde ar fi putut-o ascunde.

Gil nici măcar nu ne aude. Înfiorat de vederea casei lui Taft, apasă ușor pedala de frână, scoțând mașina din viteză, pregătindu-se să o ia înapoi. Însă chiar atunci când pune piciorul pe pedala de accelerație, Paul deschide portiera din dreptul lui și sare împleticindu-se din mașină.

— La naiba! Gil oprește Saab-ul și se dă jos. Paul!

Vântul șuieră, înăbușindu-i vorbele. Văd gura lui Paul rostind ceva inaudibil către noi și mâna lui arătând spre casă. Începe să înoate în direcția ei prin zăpadă.

— Paul...

Ies din mașină, încercând să vorbesc în șoaptă.

În casa învecinată se aprinde o lumină, dar Paul nu-i acordă nicio atenție. Se duce până la veranda

casei lui Taft și își lipește urechea de ușă, bătând ușor în ea.

Vântul suflă printre coloanele fațadei, aruncând fuioare de zăpadă în aer. Fereastra casei de alături se întunecă la loc. Văzând că nu primește răspuns, Paul încearcă să apese clanța, dar fără succes.

— Ce facem? întreabă Gil, care a ajuns lângă el.

Paul ciocănește din nou, apoi scoate un rând de chei din buzunar și bagă una dintre ele în yală. Sprijinindu-se cu un umăr în lemnul ușii, împinge cu putere. Balamalele încep să scârțâie.

— Nu putem face asta, zic eu, îndreptându-mă spre ei și încercând să-i conving că povestea asta a luat-o razna.

Dar Paul este deja înăuntru și cercetează cu privirea primul etaj. Fără să scoată vreo vorbă, pătrunde în interiorul casei.

— Vincent? se aude vocea lui din întuneric. Vincent, ești acasă?

Cuvintele sunt tot mai îndepărtate. Aud pași pe o scară, apoi se lasă liniștea.

— Unde naiba s-a dus? întreabă Gil, venind spre mine.

Din interior vine un miros ciudat, depărtat, dar puternic. Vântul ne suflă o rafală în spate, umflându-ne hainele și fluturând în toate direcțiile șuvițele lui Gil. Mă întorc și închid ușa în spatele nostru. În acea clipă începe să sune telefonul lui Gil.

Apăs pe un întrerupător de pe un perete, dar camera rămâne întunecată. Ochii mi s-au obișnuit cu întunericul și încep să disting lucrurile din jur. Sufrageria lui Taft se află în fața mea. Este împodobită cu mobilă în stil baroc, cu scaune cu picioare în formă de gheară, iar pereții sunt zugrăviți în nuanțe închise. În celălalt capăt se văd primele trepte ale unei scări.

Telefonul lui Gil sună din nou. El e în spatele meu, strigându-l pe Paul. Mirosul devine mai puternic. Trei obiecte zac împrăștiate pe măsuta de

lângă scară. O hârtie boțită, un set de chei și o pereche de ochelari de vedere. Brusc, totul mi se limpezește în minte.

Mă răsucesc pe călcâie.

— Răspunde la telefon!

Până ce Gil își bagă mâna în buzunar, eu mă și reped sus pe scări.

— Katie...? îl aud spunând pe Gil.

Totul este un șir imens de umbre care se intersectează. Scara pare ruptă, ca și cum s-ar vedea printr-o prismă. Vocea lui Gil devine mai puternică.

— Ce? Iisuse...

Când ajunge și el pe scări, împingându-mă din spate și înghiontindu-mă să mă grăbesc, îmi dau seama că știu deja totul.

— Taft nu e la poliție. I-au dat drumul cu mai bine de o oră în urmă, spune Gil.

Ajungem în capul scărilor la timp ca să-l auzim pe Paul țipând.

Gil mă împinge înainte, forțându-mă să alerg în direcția țipăturii. Precum umbra unui val în momentul dinaintea impactului, mă simt cuprins de senzația că am ajuns prea târziu, că totul s-a petrecut deja. Gil trece de mine, cotind pe un coridor la dreapta, iar eu sunt conștient de ce fac doar în sclipiri de timp, în pauzele dintre instincte. Picioarele își continuă mișcarea. Timpul parcă se oprește; lumea se învâрте cu o viteză mai mică.

— Oh, Doamne, geme Paul. Ajută-mă!

Pereții dormitorului sunt scăldați în razele lunii. Vocea lui Paul se aude dinspre baie. Mirosul vine clar de aici. Este un amestec de fum de artificii și capse explozive – parcă e mirosul haosului. Pe pereți se văd urme de sânge. În cadă este un cadavru. Paul stă în genunchi, aplecat peste marginea de porțelan.

Taft este mort.

*

Gil iese împleticindu-se din cameră, dar privirea mea rămâne ațintită asupra întregii scene. Taft zace pe spate în cadă, cu pânțele în sus. În piept are o gaură de glonț și o altă între ochi. Din frunte i se prelinge încă un firisor de sânge. Când Paul întinde o mână tremurândă, mă simt brusc cuprins de nevoia de a râde. Senzația vine, apoi dispare ușor. Mă simt adormit, aproape beat.

Gil sună la poliție.

— O urgență, spune el. Pe Olden Street. La institut.

Vocea se aude ciudat de tare, contrastând cu tăcerea care ne înconjoară. Paul îngaimă numărul casei, iar Gil îl repetă ca un ecou în telefon.

— Grăbiți-vă!

Brusc, Paul se ridică de jos.

— Trebuie să ieșim de aici.

— Ce?

Încep să-mi revin. Îmi las o mână pe umărul lui Paul, dar el fuge în dormitor și începe să scotocească – sub pat, în spațiile dintre ușile dulapului lui Taft, pe rafturile înalte cu cărți.

— Nu e aici... îngaimă el. Apoi se întoarce, fulgerat de o altă idee. *Harta*, izbucnește el. Unde e harta mea?

Gil se uită la mine ca și cum ar vrea să-mi spună că Paul și-a ieșit din minți.

— În seiful de la Ivy, răspunde el, luându-l pe Paul de braț. Unde am pus-o amândoi.

Dar Paul se descotorosește de Gil și fuge de unul singur spre scări. Din depărtare se aud urletele sirenelor.

— Nu putem pleca, strig eu pe urmele lui.

Gil se uită la mine, dar se ia după Paul. Sirenele sunt acum mai aproape – la câteva străzi depărtare, dar vin spre noi cu viteză. Afară, dealurile au căpătat prin fereastră culoarea metalului. Undeva, într-o biserică, a venit Paștele.

— Am mințit poliția în legătură cu Vincent, țipă Paul înapoi. Nu pot fi aici când îl vor găsi.

Ies după ei pe ușa de la intrare și alerg spre Saab. Gil pornește motorul, accelerează și mașina geme la punctul mort, suficient de tare ca luminile din casa învecinată să se aprindă. Băgând în viteză, Gil uturează iarăși motorul. Când roțile prind o porțiune de asfalt sub ele, automobilul țâșnește. Cea dintâi mașină de poliție apare la celălalt capăt al străzii exact când Saab-ul cotește pe un drum lateral. Urmărim cum polițiștii se opresc în fața casei lui Taft.

— Unde mergem? întreabă Gil, uitându-se la Paul în oglinda retrovizoare.

— La Ivy, îi răspunde el.

CAPITOLUL 28

Când ajungem, găsim clubul cufundat în liniște. Cineva a înșirat cârpe pe podeaua sălii principale ca să absoarbă alcoolul vărsat de Parker, dar bălțile de băutură continuă să lucească. Draperiile și fețele de masă sunt pătate. Personalul clubului este de negăsit. Kelly Danner pare să-i fi alungat pe toți.

Covorul de pe scările care duc la etajul doi este ud sub picioarele noastre. Acolo petrecăreții au adus alcoolul pe tălpile pantofilor. La intrarea în Camera Ofițerilor, Gil închide ușa și aprinde o plafonieră. Într-un colț sunt strânse resturile barului răsturnat. În cămin focul a fost lăsat să moară încet, dar buștenii sunt încă aprinși, împrăștiind scânteii și căldură.

Văzând telefonul de pe masă, mă gândesc la numărul pe care nu mi-l aminteam când telefonul lui Gil s-a descărcat și, brusc, îmi dau seama de explicația acestei povești. Fusesse o sincopă a memoriei, o comunicare greșită. Legătura telefonică dintre Richard Curry și Paul s-a umplut de paraziți și cumva mesajul lui Curry s-a pierdut. Cu toate acestea, Curry și-a exprimat clar pretențiile.

„Spune-mi unde e desenul, Vincent, a zis el la discursul din Vinerea Mare, și nu mă vei mai vedea. Este singura afacere pe care o mai avem de rezolvat împreună.”

Numai că Taft a refuzat.

Gil scoate o cheie și deschide seiful din mahon.

— Uite, îi spune el lui Paul, scoțând harta.

Îl văd iarăși pe Curry, înaintând spre Paul în curte, apoi pornind către capelă, către Dickinson Hall și biroul lui Bill Stein.

— Iisuse, spune Gil, cum ne vom descurca cu povestea asta?

— Cheamă poliția, îl sfătuiesc eu. Curry ar putea veni după Paul.

— Nu, se opune Paul. Mie nu mi-ar face niciun rău.

Dar Gil se referea la altceva: cum o să scoatem la capăt povestea cu fuga din casa lui Taft.

— *Curry* l-a ucis pe Taft? izbucnește el.

Încui ușa.

— Și tot el l-a ucis și pe Stein.

Camera pare brusc prea strâmtă. Resturile barului, aduse de jos, emană un iz dulce, de putregai.

Gil stă în capul mesei, fără grai.

— Nu-mi va face niciun rău, repetă Paul.

Însă eu îmi amintesc de scrisoarea găsită în biroul lui Stein. „Am o propunere pentru tine. Vom profita amândoi cu vârf și îndesat.” Urma replica lui Curry, pe care n-am înțeles-o corect până acum: „Cum rămâne cu Paul?”

— O va face, afirm eu cu tărie.

— Greșești, Tom, izbucnește Paul.

Văd din ce în ce mai limpede încotro se îndreaptă toată povestea asta.

— I-ai arătat jurnalul lui Curry când am mers la expoziție, rostesc eu. El știa că Taft l-a furat.

— Da, dar...

— Stein chiar i-a spus că aveau de gând să-ți fure lucrarea. Curry voia să pună mâna pe ea înaintea lor.

— Tom...

— Apoi, la spital, i-ai povestit tot ce ai descoperit. I-ai spus chiar și că vrei să găsești schița.

Întind mâna după telefon, dar Paul își pune palma pe receptor, ținându-l.

— Stai, Tom, mă oprește el. Ascultă-mă!

— El i-a *ucis*.

Acum e rândul lui Paul să aibă o revelație și, cu inima frântă, ne-o împărtășește, lăsându-ne cu gura căscată:

— *Da. Tocmai asta îți spun. Vrei să asculți? La asta se referea la spital. Ți amintești? Chiar înainte ca tu să intri în sala de așteptare? „Ne înțelegem unul pe altul, fiule.”* Mi-a povestit că nu poate să doarmă deoarece era îngrijorat din pricina mea.

— Și ce-i cu asta?

Vocea lui Paul tremură.

— Apoi mi-a spus: „Dacă aș fi știut ce ai de gând să faci, aș fi procedat altfel”. Richard credea că eu știam că l-a ucis pe Bill. Voia să spună că ar fi procedat altfel dacă ar fi știut că o să plec devreme de la discursul lui Vincent. Așa poliția n-ar fi venit să mă caute pe mine.

Gil începe să se plimbe nervos. În cealaltă parte a încăperii, un buștean trosnește în foc.

— Ți amintești poezia despre care a vorbit la expoziție?

— *Browning. *Andrea del Sarto*.*

— Cum era?

— „Tu faci ceea ce mulți visează numai toată viața lor, recit eu. Visează? Mor de poftă să o facă! Însă speranța li se transformă în agonie și eșuează în tentativa lor.”

— De ce să fi ales un asemenea poem?

— Fiindcă se potrivea cu pictura lui del Sarto.

Paul lovește cu palma în masă.

— Nu. Fiindcă noi am rezolvat ceea ce el, tatăl tău și Vincent n-au rezolvat niciodată. Ceea ce Richard a visat să descopere întreaga lui viață. Ceea ce el s-a străduit să facă, ceva pentru care s-a luptat din răputeri, dar în care a eșuat.

Paul pare cuprins de un sentiment de frustrare pe care nu l-am mai văzut de când lucram împreună, când părea să se aștepte ca noi doi să putem acționa ca o singură ființă și să putem gândi în același mod. „N-ar trebui să-ți ia așa de mult. N-ar trebui să fie atât de greu.” Dezlegăm iarăși o șaradă, încercând să înțelegem un om pe care Paul crede că noi doi ar trebui să-l cunoaștem la fel de bine. Din punctul lui de vedere, eu nu i-am înțeles

niciodată suficient de bine pe Colonna sau pe Curry.

— Nu pricep, spune Gil, observând că a intervenit ceva între mine și Paul, ceva ce pe el îl depășește.

— Picturile, rostește Paul, încercând să mă facă să înțeleg. Poveștile lui Iosif. Ți-am și spus ce însemnau. Doar că nu știam ce are de gând Richard. „Și iubea Israel pe Iosif mai mult decât pe toți ceilalți fii ai săi, pentru că el era copilul bătrâneților lui și-i făcuse haină lungă și aleasă.”

Așteaptă de la mine un semnal prin care să-i spun că înțeleg, dar n-o fac, pentru că nu înțeleg.

— Este un dar, rostește el într-un târziu. Richard crede că-mi oferă un dar.

— Un dar? se miră Gil. Ți-ai pierdut mințile? Ce dar?

— *Āsta*, răspunde Paul, întinzând brațele și cuprinzând totul cu ele. Ce i-a făcut lui Bill. Ce i-a făcut lui Vincent. I-a oprit să îmi fure descoperirile. Îmi oferă ce am găsit în *Hypnerotomachia*.

Când rostește toate astea, în vocea lui Paul se citește un amestec terifiant de frică, mândrie și tristețe gravitând în jurul unei neobișnuite siguranțe.

— Vincent i-a furat totul acum treizeci de ani, continuă Paul. Richard nu a vrut ca același lucru să mi se întâmple și mie.

— Curry l-a mințit pe Stein, rostesc eu, nedorind să îl las să fie prostit de un om care a fost în stare să se folosească de slăbiciunea unui orfan. L-a mințit pe Taft. Face același lucru și cu tine.

Dar Paul a depășit orice îndoială. Dincolo de groaza și de neîncrederea din vocea lui există ceva ce se apropie de recunoștință. Parcă ne aflăm într-o altă încăpere cu picturi împrumutate, o altă expoziție din muzeul paternității pe care Curry l-a construit pentru fiul pe care nu l-a avut niciodată, iar gesturile au devenit atât de mărețe, încât

motivele nu mai sunt importante. Este picătura care umple paharul. Îmi amintește brusc că nu sunt fratele lui Paul. Că noi doi credem în lucruri diferite.

Gil începe să vorbească, venind între noi ca să ne aducă pe amândoi cu picioarele pe pământ, când de afară se aude un zgomot înăbușit. Ne răsucim toți trei pe călcâie.

— Ce dracu a mai fost și asta? se repede Gil.

Atunci se aude vocea lui Curry.

— Paul, murmură el, de cealaltă parte a ușii.

Încremenim cu toții.

— Richard, spune Paul, venindu-și în fire.

Și, înainte ca eu sau Gil să-l putem opri, Paul se duce la ușă.

— Pleacă de acolo! exclamă Gil.

Dar Paul a descuiat deja, iar o mână de pe partea cealaltă a ușii a apăsător pe clanță.

Richard Curry stă dincolo de prag, îmbrăcat cu același costum negru ca noaptea trecută. Are o privire sălbatică și pare șocat. Ține ceva în mână.

— Trebuie să vorbesc singur cu Paul, rostește el cu voce horcăită.

Paul vede ceea ce trebuie să vedem cu toți: picăturile de sânge de lângă gulerul cămășii.

— Ieși de aici! urlă Gil.

— Ce ai făcut? îl întreabă Paul.

Curry se holbează la el, apoi ridică un braț, ținând ceva în mâna întinsă.

Gil face un pas către hol.

— Ieși! repetă el.

Curry îl ignoră.

— O am, Paul. Schița. Ia-o!

— Să nu te apropii de el, rostește Gil, cu voce tremurândă. Chemăm poliția.

Privirea îmi stă ațintită pe obiectul negru din mâna lui Curry. Pășesc în hol lângă Gil, ca să fim amândoi în fața lui Paul. Cu toate astea, când Gil își caută mobilul, Curry ne ia prin surprindere. Cu o singură mișcare trece printre noi, împingându-l

pe Paul înapoi în Camera Ofițerilor, după care trânteste ușa. Yala se încuie înainte ca eu sau Gil să apucăm să facem vreo mișcare.

Gil bate cu pumnul în tăblia ușii, țipând:

— Deschide!

Mă împinge în spate și forțează cu umărul ușa. Lemnul gros nici măcar nu se clintește. Ne dăm înapoi și încercăm s-o lovim amândoi, până când broasca pare să cedeze. De fiecare dată aud zgomote de cealaltă parte a ușii.

— Încă o dată, strigă Gil.

La a treia lovitură, yala metalică sare din loc și ușa se deschide cu sunetul unui foc de armă.

Ne năpustim în cameră și îi vedem pe Curry și pe Paul în colțuri opuse ale căminului. Mâna lui Curry continuă să stea întinsă. Gil sare asupra lui. Îl lovește pe Curry ca un taur și îl doboară pe podea. În cădere, capul lui Curry smulge grilajul de metal din locul lui, stârnind scânteile din foc și trezind la viață jarul.

— *Richard!* exclamă Paul, alergând spre el.

Paul îl trage pe Curry de lângă cămin și îl proptește de bar. Din capul lui curge sânge, șiroindu-i spre ochi, în timp ce încearcă să se dezmeticească. Abia acum văd desenul din mâna lui Paul.

— Te doare? îl întreabă Paul, scuturându-l de umeri. Are nevoie de o ambulanță!

Dar privirea lui Gil e concentrată pe altceva.

— Va avea grijă poliția de el.

În acea clipă simt căldura. Partea din spate a hainei lui Curry a luat foc. În același timp, barul e cuprins de flăcări.

— Dă-te înapoi! urlă Gil.

Însă eu am încremenit locului. Focul se ridică spre tavan, aprinzând draperiile trase la perete. În contact cu alcoolul, flacăra se amplifică rapid, înghițind totul în jur.

— Tom! strigă Gil. Ia-i de aici! Mă duc să caut un stingător!

Cu ajutorul lui Paul, Curry se ridică în picioare. Brusc, îl împinge pe Paul și iese împleticindu-se în hol, scoțându-și în același timp haina de pe el.

— *Richard!* strigă Paul, urmându-l.

Gil se repede înapoi și începe să strophească draperiile cu spuma din extingtor. Dar focul se extinde prea repede ca să poată fi ținut sub control. Dinspre ușă apar vâlâtuci de fum de-a lungul tavanului.

Într-un târziu ne retragem spre ușă, forțați de căldură și de fum să ieșim. Îmi acopăr gura cu mâna, simțind cum mi se strâng plămânii. Când mă răsucesc spre scări, îi disting printr-un nor gros de fum negru pe Paul și pe Curry certându-se.

Îl strig pe Paul, dar sticlele din bar încep să explodeze, acoperindu-mi vocea. Gil este lovit de primul val de cioburi. Îl trag din drum, așteptând un răspuns din partea lui Paul.

Apoi, prin norul de fum, îl aud:

— Du-te, Tom! Ieși de aici!

Pereții lucesc din pricina reflexiilor focului. Un gât de sticlă zboară prin aer în dreptul scărilor, rămâne suspendat deasupra noastră, împrăștiind scântei, apoi cade la primul etaj.

Câteva secunde nu se întâmplă nimic. Apoi sticla în flăcări cade în mormanul de cârpe îmbibate de alcool și podeaua ia foc. De jos încep să se audă pocnete, trosnete de lemn arzând și de foc împrăștiindu-se ca într-o prerie. Ușa din față este blocată. Gil urlă în telefon, cerând ajutor. Focul se ridică spre etajul doi. Creierul meu pare luminat de scântei. Când închid ochii, în spatele pleoapelor îmi joacă o lumină albă intensă. Plutesc, încins de căldură. Totul pare atât de lent, de greu. Tencuiala tavanului începe să se prăbușească pe podea. Ringul de dans lucește ca un miraj.

— Cum ieșim? strig eu.

— Pe scara de serviciu, îmi răspunde Gil. Sus!

— Paul! țip eu.

Dar nu primesc niciun răspuns. Fac un pas către scară, dar vocile lor nu se mai aud. Paul și Curry au intrat în pământ.

— Paul! urlu din nou.

Incendiul a înghițit Camera Ofițerilor și se îndreaptă spre noi. Simt o amorțeală ciudată în coapsă. Gil se întoarce spre mine și îmi arată. Cracul de la pantalon e sfâșiat. Sângele curge prin material, șuvoi negru pe negrul pânzei. Gil își scoate haina și face un garou cu care îmi leagă coapsa. Focul pare să ne închidă într-un cerc, forțându-ne să urcăm scările. Aerul e aproape negru din pricina fumului.

Gil mă împinge spre etajul trei. Sus nu se vede mai nimic, se deslușesc doar umbre mai slabe sau mai pronunțate. La capătul holului o bandă luminoasă pătrunde pe sub o ușă. Înaintăm. Focul a ajuns la piciorul scării, dar pare să rămână pe loc.

Atunci aud. Un geamăt ascuțit, sfâșietor, venind din interiorul camerei.

Sunetul ne încremenește temporar pe amândoi. Apoi Gil sare și deschide ușa. Când o face, în mine revine senzația de beție de la bal. Căldură trupească și țiuitul din urechi auzit la decolarea avionului. Atingerea lui Katie, respirația lui Katie, buzele lui Katie peste buzele mele.

Richard Curry stă în picioare și se ceartă cu Paul în spatele unei mese lungi din capătul încăperii. În mâna lui se vede o sticlă goală. Își agită capul din care șiroiește sângele. Nu mai e nimic altceva aici în afara mirosului de alcool, a rămășițelor unei sticle răsturnate pe masă, a unui dulap din perete, deschis și dând la iveală o altă rezervă de alcool, un vechi secret al președintelui Ivy. Camera e lungă cât aripa clădirii și e scăldată în lumina lunii. Rafturi cu cărți sunt aliniate pe pereți și se întind mult dincolo de capul lui Curry. Pe peretele dinspre nord se văd două ferestre. Pretutindeni sclipesc băltoace de alcool.

— Paul! strigă Gil. În spatele tău, îți blochează accesul la scara de serviciu.

Paul se întoarce să se uite, dar privirea lui Curry este ațintită asupra lui Gil și asupra mea. Sunt șocat la vederea lui. Are obrazii atât de supti, încât forța gravitațională pare să-l tragă cu totul în jos.

— Richard, rostește Paul cu fermitate, ca și cum ar vorbi cu un copil, trebuie să ieșim cu toții de aici.

— Dă-te la o parte! strigă Gil, pășind înainte.

În același timp însă, Curry sparge sticla de o masă și se lungește, tăind brațul lui Gil cu gâtul de sticlă spartă. Sângele începe să curgă printre degetele lui Gil în șuvoaie negre. El se dă înapoi, urmărind sângele cum îi curge pe braț. Văzându-l, Paul se lipește de perete.

— Ia asta, strig eu, aruncându-i batista din buzunarul meu.

Gil se mișcă extrem de încet. Când își ia mâna ca să prindă batista, văd cât de adâncă este tăietura. Sângele țâșnește imediat ce presiunea exercitată de mâna lui dispare.

— Du-te! zic eu, trăgându-l spre fereastră. Sari! Tufișurile îți vor amortiza căderea.

Dar Gil este încremenit locului și se holbează la gâtul de sticlă din mâinile lui Curry. Ușa încăperii începe să geamă din pricina presiunii aerului încins aflat de cealaltă parte a ei. Pe sub ușă începe să pătrundă fumul negru. Îmi simt ochii încețoșați și respir cu greutate.

— Paul, scâncesc eu încercând să disting ceva prin norii de fum. Trebuie să ieși!

— Richard, țipă Paul. Haide!

— Dă-i drumul! urlu eu către Curry.

Dar acum focul a început deja să scoată mugete infernale, vrând să pătrundă înăuntru. De dincolo se aud sunete groaznice, de lemn care se dărâmă sub propria greutate.

Brusc, Gil se prăbușește lângă peretele de lângă mine. Alerg la fereastră și o deschid. Îl proptesc pe

Gil de cadrul ei, luptându-mă să-l mențin în poziție verticală.

— Ajută-l pe Paul... îngaimă Gil.

E ultimul lucru pe care îl rostește înainte ca viața să înceapă să i se stingă din privire.

Un vânt turbat se stârnește în încăpere, aruncând zăpadă din tufișurile de dedesubt. Îl ridic pe Gil cât pot de blând. Pare un înger în lumina lunii. Uitându-mă la batista însângerată, sprijinit de brațul lui, încep să simt cum totul se dizolvă în jurul meu. Cu o ultimă privire, îi dau drumul. Într-o fracțiune de secundă, Gil dispare.

— Tom, se aude vocea lui Paul, atât de îndepărtată acum încât pare să fie purtată de un nor de fum. Du-te!

Mă răsucesc pe călcâie și îl văd pe Paul luptându-se în brațele lui Curry, încercând să îl tragă spre fereastră, dar bătrânul e mult mai puternic decât el. Nu vrea să se lase mișcat din loc. În schimb, Curry îl împinge pe Paul către scara de serviciu.

— Sari! aud sub mine niște voci pătrunzând prin fereastra deschisă. Sari acum!

Sunt pompierii care m-au zărit înăuntru.

Însă eu mă întorc.

— Paul! strig eu. Haide!

— Du-te, Tom, îl aud eu spunând pentru ultima dată. Te rog.

Vorbele devin prea repede îndepărtate, ca și cum Curry l-a tras deja în ceața formată de norii de fum. Cei doi intră în vechiul foc purificator, luptându-se cu flăcările ca niște arhangheli.

— Jos! este ultimul cuvânt pe care îl aud din interiorul încăperii, rostit de vocea lui Curry. Jos!

Apoi, din nou, de afară:

— Grăbește-te! Sari!

— Paul, țip eu, dându-mă înapoi spre fereastră, în vreme ce flăcările mă încolțesc.

Fumul fierbinte îmi apasă pieptul ca un pumn imens. În cealaltă parte a încăperii, ușa de la scara

de serviciu se închide cu zgomot. Nu se mai vede nimeni. Îmi dau drumul de la fereastră.

*

Sunt ultimele lucruri pe care mi le amintesc înainte să fiu înghițit de stratul protector de zăpadă. Apoi are loc o explozie, ca un răsărit de soare la miezul nopții. O țeavă de gaz care provoacă prăbușirea întregii clădiri. Apoi începe să plouă cu cenușă.

În tăcerea care urmează încep să urlu. La pompieri. La Gil. La oricine mă ascultă. Urlu că am văzut totul: cum Richard Curry, a deschis ușa către scara de serviciu și l-a tras pe Paul după el.

— Ascultați-mă!

La început, mă ascultă. Auzindu-mă, doi pompieri se apropie de clădire. Un medic se află lângă mine, încercând să înțeleagă.

— Care scări? întreabă el. Pe unde au ieșit ?

— Prin tunele, îi spun eu. Au ieșit în apropiere de tunele.

După aceea fumul se mai risipește și furtunile pompierilor scot la iveală fațada clubului. Totul începe să se schimbe. Căutările și atenția scad treptat. Încetineala cu care se mișcă pompierii pare să ne spună că nu a mai rămas nimic întreg. Înăuntru nu mai este nimeni.

— Paul trăiește, țip eu. L-am văzut.

Dar fiecare secundă care trece vine ca o lovitură împotriva lui. Fiecare minut înseamnă un pumn de țărână pe mormântul lui. După felul în care Gil se uită la mine acum, îmi dau seama câte s-au schimbat.

— Sunt bine, îi spune el medicului care îi îngrijește brațul. Își șterge obrazul ud, apoi arată spre mine. Ajutați-l pe prietenul meu!

Luna atârână deasupra noastră ca un ochi imens, iar eu stau uitându-mă dincolo de bărbații aceia tăcuți care dărmă resturile clubului și îmi

imaginez vocea lui Paul. „Cumva, spune el de undeva de departe, privindu-mă peste marginea ceștii de cafea, am impresia că e și tatăl meu.” Pe fundalul întunecat al cerului văd chipul lui, atât de plin de siguranță de sine, încât îl cred chiar și acum.

— „Deci ce crezi? mă întreabă el.

— Despre Chicago?

— Despre *noi* împreună la Chicago.”

*

Nu-mi amintesc unde am fost duși în noaptea aceea și ce întrebări ni s-au pus. Focul continua să ardă în fața ochilor mei și vocea lui Paul îmi zumzăia în urechi, ca și cum el s-ar fi putut ridica din mijlocul flăcărilor. Înainte de răsăritul soarelui am zărit o mie de chipuri care mi-au transmis mesaje de speranță: prieteni scoși din camerele lor de vestea incendiului; profesori treziți de sirene; slujba de la biserică întreruptă la mijlocul ei de întregul spectacol. Și toate aceste chipuri se strângeau în jurul nostru ca o comoară ambulantă, fiecare chip fiind o monedă, ca și cum s-ar fi luat o decizie de sus că noi trebuie să plătim prin socotirea a ceea ce a mai rămas. Poate că știam deja că intram într-o eră a sărăciei bogate, foarte bogate. Ce mai comedie neagră îngăduiseră zeii! Fratele meu Paul sacrificat de Paște. Carapacea de țestoasă a ironiei aruncată cu ură în capetele noastre.

În acea noapte am supraviețuit toți trei, împreună, din pură necesitate. Ne-am întâlnit în spital, eu, Gil, și Charlie, iarăși colegi de salon. Niciunul dintre noi nu a scos vreun cuvânt. Charlie și-a mângâiat crucifixul de la gât, Gil a dormit, iar eu m-am holbat la pereți. Fără nicio veste despre Paul, am început să credem cu toții, disperați, în mitul supraviețuirii lui, în mitul învierii lui. Trebuia să fi fost mai realist și să-mi fi închipuit

că, asemenea unei familii, nici prietenia nu e indestructibilă. Cu toate astea, mitul mi-a dat încredere în acele clipe. Atunci și mereu după aceea. Mitul, și niciodată speranța.

Căci cutia speranței zace complet goală.

CAPITOLUL 29

Ca un doctor bun, timpul s-a spălat pe mâini de povestea noastră. Chiar înainte ca Charlie să iasă din spital, aparțineam cu toții de domeniul trecutului. Colegii de an se uitau la noi de parcă eram deja depășiți, rămăseserăm amintiri fugare, înconjurați de o aură de importanță desuetă.

În decurs de o săptămână, valul de violență abătut asupra Princetonului s-a calmat. Studenții au început să se plimbe iarăși prin campus după lăsarea întinericului, mai întâi în grupuri, apoi singuri. Incapabil să dorm, mă duceam la WaWa în toiul nopții, și descopeream localul plin de oameni. Discutau mai ales despre Richard Curry. Și despre Paul. Treptat însă, aceste nume au dispărut, înlocuite de examene, de campionatul de *lacrosse* și de subiectul fierbinte al acelei primăveri: o studentă din anul patru care se culcase cu îndrumătorul ei de lucrare – episodul final al spectacolului de televiziune preferat. Chiar și titlurile pe care le citeam în vreme ce îmi așteptam rândul la casă, cele care mă distrăgeau de la gândul că sunt singur când tot restul lumii părea să fie împreună cu prietenii, sugerau că viața mersese înainte fără noi. În cea de-a șaptesprezecea zi după Paște, prima pagină din *Princeton Packet* anunța că planul de construire a unei parcări subterane în oraș fusese anulat. Abia în josul paginii doi se scria despre faptul că un absolvent bogat al universității donase două milioane de dolari pentru reconstrucția clubului Ivy.

Charlie s-a ridicat de pe patul de spital în cinci zile, dar a petrecut alte două săptămâni la recuperare. Doctorii îi propuseseră o operație estetică la piept, unde bucățile de piele se îngroșaseră și căpătaseră aspect de crustă, dar Charlie a refuzat. L-am vizitat la centrul medical în fiecare zi. Charlie voia să-i aduc chipsuri de la

WaWa, cărți pentru cursurile lui și să-i comunic scorurile de la fiecare meci jucat de Sixers. Îmi oferea mereu un motiv pentru a mă întoarce la el.

Mi-a arătat de mai multe ori cicatricele de la arsuri. La început am crezut că o face ca să-și dovedească lui însuși ceva, că nu se simte desfigurat, că e mult mai puternic decât nenorocirea care i se întâmplase. Mai târziu mi-am dat seama că de fapt era exact invers. Voia să se asigure că eram conștient de faptul că el *fusesse* transformat de toată întâmplarea. Părea să îi fie teamă că încetase să mai facă parte din viața mea și a lui Gil din clipa în care intrase în tunel după Paul. Că noi ne vedeam de viața noastră fără el, vindecându-ne rănila în tăcere. Știa că începuserăm să ne simțim ca niște străini în propria piele și voia să aflăm că și el se simte ca noi, că sufeream cu toții în același mod.

M-a surprins faptul că Gil l-a vizitat de câte ori a putut. M-am nimerit și eu acolo de câteva ori și am observat de fiecare dată o oarecare stângeneală. Amândoi se simțeau vinovați, lucru intensificat de prezența celuilalt. Oricât ar părea de irațional, Charlie simțea că ne abandonase fiindcă nu fusese cu noi la Ivy. Uneori susținea că moartea lui Paul era vina lui, că acesta fusese prețul plătit pentru slăbiciunea sa. Gil părea să simtă că el ne abandonase cu multă vreme în urmă, într-un mod mai greu de definit. Iar faptul că Charlie se considera atât de vinovat, în ciuda a tot ce făcuse, îl determina pe el să se simtă și mai rău.

Într-o noapte, înainte de a se duce la culcare, Gil mi-a cerut scuze. Mi-a mărturisit că ar fi vrut ca lucrurile să stea altfel. Meritam cu toții o soartă mai bună. Din acea noapte, nu l-am mai găsit niciodată uitându-se la filme vechi. Lua masa la restaurante care păreau din ce în ce mai îndepărtate de campus. De fiecare dată când îl invitam la prânz la clubul meu, găsea o scuză să nu vină. Mi-au trebuit patru sau cinci refuzuri ca să pricep că el nu

se temea de ce aveau să spună ceilalți, ci de ideea că pe drumul până acolo avea să treacă pe lângă Ivy. După ce a ieșit din spital, eu și Charlie stăteam tot mai mult împreună, luam amândoi micul dejun, prânzul și cina. Gil prefera să stea din ce în ce mai retras.

Treptat viețile noastre au intrat în anonimat. Dacă la început, când toată lumea se săturase să tot audă despre noi, ne simțeam ca niște paria, mai apoi, când lumea a început să uite, ne-am simțit ca niște fantome. Slujba de înmormântare a lui Paul s-a ținut în capela campusului, dar s-ar fi putut ține foarte bine și într-o sală de seminar, căci la slujbă au venit foarte puțini oameni, mai mulți profesori decât studenți, iar cei mai mulți dintre aceștia din urmă erau membri ai echipei de paramedici sau ai clubului Ivy, veniți acolo din compasiune pentru Charlie sau pentru Gil. Singurul reprezentant al corpului didactic care s-a apropiat de mine după slujbă a fost profesorul LaRoque, femeia care l-a trimis pentru prima dată pe Paul la Taft. Nici măcar ea nu părea interesată de altceva decât de *Hypnerotomachia* și de descoperirile lui Paul. Nu i-am spus nimic, procedând la fel de fiecare dată când a venit vorba despre *Hypnerotomachia*. Mi-am zis că măcar atât pot să fac, adică să nu le dezvălui străinilor secretul pe care Paul se străduise atâta să-l păstreze în cercul restrâns al prietenilor lui.

Povestea noastră a revenit pentru o scurtă perioadă în centrul atenției când a avut loc descoperirea, la o săptămână după publicarea articolului cu parcare subterană, a faptului că Richard Curry își lichidase toate activele chiar înainte de a pleca din New York către Princeton. Își pusese banii într-un fond privat, împreună cu proprietățile rămase ale casei sale de licitații. Când băncile au refuzat să dezvăluie termenii afacerii, membrii clubului Ivy au cerut să li se dea lor acei bani, drept compensație pentru daunele

înregistrate. Au renunțat însă la această pretenție atunci când consiliul de administrație al clubului a hotărât să nu cumpere nici măcar o cărămidă pentru noul sediu din banii lui Curry. Între timp, ziarele au publicat știrea că Richard Curry își lăsase toți banii unui moștenitor anonim și câțiva chiar au sugerat ceea ce eu credeam deja – anume că acei bani erau îi destinați lui Paul.

Neștiind nimic despre lucrarea lui Paul, publicul larg nu a găsit nicio logică în intențiile lui Curry, așa că oamenii au bârfit pe seama prieteniei lui Curry cu Taft până când amândoi au devenit un soi de farsă, o explicație pentru tot răul care nu-și găsea altfel nicio motivație. Casa lui Taft de la institut a devenit ca o casă bântuită. Nimeni nu voia să locuiască acolo, iar adolescenții din oraș se provocau unii pe alții să intre în ea.

Singurul lucru bun în această nouă realitate dominată de teorii fantastice și de titluri senzaționale a fost acela că în curând nimeni nu a mai putut sugera că Gil, Charlie sau eu făcusem vreo greșală. Nu eram destul de importanți ca să jucăm vreun rol în întâmplările petrecute, așa ciudate cum le considerase lumea, nici măcar atunci când emisiunile de știri locale au difuzat știrile însoțite de poze ale lui Rasputin Taft și ale nebunului de Curry care îl ucisese. Poliția și conducerea universității ne înștiințaseră că nu aveau de gând să ia vreo măsură împotriva noastră, iar pentru părinții noștri presupun că a însemnat ceva faptul că aveam să absolvim fără nicio pată la dosar. Pentru Gil nu conta prea mult, căci în cazul lui nu s-a pus niciodată problema de așa ceva. Cât despre mine, nici eu nu prea puneam chestia asta la suflet.

Totuși, acest lucru a însemnat o mare ușurare pentru Charlie. El trăia tot mai mult în umbra celor petrecute. Gil spunea că suferă de complexul persecuției, fiindcă Charlie se aștepta ca ghinionul să-l urmărească la fiecare pas, dar eu cred că

Charlie pur și simplu s-a autosugestionat că el l-ar fi putut salva pe Paul. Oricum ar fi stat lucrurile, eșecurile lui aveau să aibă urmări – dacă nu la Princeton, atunci în viitor. Charlie nu se temea atât de persecuții, cât de judecată.

*

Singurele mele momente de bucurie din ultimele zile petrecute la colegiu i s-au datorat lui Katie. La început ne-a adus de mâncare mie și lui Gil, câtă vreme Charlie continua să se afle în spital. Ca urmare a incendiului, ea și alte studente membre ale clubului Ivy puseseră bazele unui soi de cooperativă, cumpărând singure alimente și făcându-și singure de mâncare. Temându-se că noi nu mâncam, Katie gătea întotdeauna pentru trei. Apoi, a început să mă ia la plimbare, insistând că soarele avea puteri beneficătoare, că în razele cosmice existau urme de litiu care puteau fi absorbite doar în zorii zilei. S-a apucat chiar să ne facă poze, ca și cum ar fi observat în acele zile ceva care să merite să rămână viu pentru totdeauna. Fotografii din ea era convins că soluția se găsea cumva într-o expunere adecvată la lumină.

Fără Ivy în viața ei, Katie părea mai aproape de ceea ce îmi doream eu să fie și mult mai departe de fațeta lui Gil, pe care n-am înțeles-o niciodată. Era mereu într-o stare perfectă de bună dispoziție și niciodată nu își mai prindea părul în coc. Cu o noapte înainte de absolvire, m-a invitat în camera ei după un film, pretinzând că vrea să-mi iau rămas-bun de la colegele ei. Știam că are alte gânduri în minte, dar în noaptea aceea i-am spus că nu pot s-o fac. Existau acolo prea multe fotografii ale lucrurilor sigure pe care ea le ducea cu sine, cum erau familia, prietenii vechi și câinele de la piciorul patului ei din New Hampshire. O ultimă noapte într-o încăpere plină de reperele fixe din

viața ei mi-ar fi amintit de cât de nestatornică devenise viața mea.

În acele ultime săptămâni am urmărit cum se încheie ancheta legată de incendiul de la Ivy. În sfârșit, în vinerea dinaintea absolvirii, ca și cum anunțul fusese programat ca să pună capăt anului universitar, autoritățile locale au comunicat că Richard Curry, „conform relatărilor martorilor oculari, a stârnit un incendiu în interiorul clubului Ivy, provocând moartea ambilor oameni din interiorul clădirii”. În sprijinul acestei concluzii, autoritățile au prezentat două bucăți dintr-o mandibulă umană, care se potrivea cu fișa stomatologică a lui Curry. Explozia conductei de gaz nu lăsase alte dovezi în urmă.

Cu toate astea, cazul a rămas neoficial deschis și nu s-a pomenit niciodată nimic de Paul. Știam de ce. La doar trei zile după explozie, un anchetator îi mărturisise lui Gil că sperau ca Paul să fi supraviețuit: nu rămăseseră după explozie decât niște resturi minuscule și singurele care putuseră fi identificate îi aparțineau lui Curry. Zilele care au urmat am așteptat cu toții plini de speranță întoarcerea lui Paul. Când au constatat însă că el nu se întoarce, că nu se ivește într-o bună zi din pădure și nici nu apare într-un loc cunoscut, după ce ar fi suferit de amnezie pentru o vreme, anchetatorii au părut să-și dea seama că e mai bine să tacă decât să ne dea speranțe deșarte.

*

Dominante în ziua ceremoniei au fost verdeața și căldura – nicio adiere de vânt, ca și cum n-ar fi existat niciodată acel weekend de Paște. În vreme ce stăteam în curtea Nassau Hall, înconjurat de colegi îmbrăcați în robă și cu tocă pe cap, așteptând să mă aud striga, am văzut chiar și un fluture zburând, ca un soi de emblemă luată de vânt. Sus, în turn, mi-am imaginat un clopot

mișcându-se încet, fără limbă: Paul sărbătorind norocul nostru, stând parcă pe acoperișul lumii.

În lumina acelei zile se întrezăreau fantome pretutindeni. Femei în rochii de seară, de la balul Ivy, dansând pe cer ca niște îngeri și anunțând începutul unui nou anotimp. Participanți la Olimpiada Nudă strânși prin curți, fără să se rușineze de goliciunea lor, ca niște spectre ale anotimpului abia încheiat. Saluturi rostite în latină, glume pe care nu le înțelegeam, iar pentru o clipă mi-am imaginat că cel care ni se adresează este Taft; Taft și, în spatele lui, Francesco Colonna, iar în spatele lor un cor de filosofi care incantau un refren solemn, asemenea unor apostoli beți care cântă *Imnul de luptă al republicii*.

După ceremonie ne-am întors toți trei în apartamentul nostru pentru ultima dată. Charlie se ducea la Philadelphia pentru a-și petrece vara ca paramedic înainte de a începe studiile medicale în toamnă. Alesese în sfârșit Universitatea Pennsylvania, după ce ezitase destul de mult. Voia să stea în apropiere de casă. Gil a început să-și strângă lucrurile din camera lui cu o frenezie la care mă așteptam într-o oarecare măsură. A mărturisit că avea un bilet de plecare din New York în acea seară. Ne-a spus că se duce în Europa pentru o vreme. Și chiar se ducea în Italia. Avea nevoie de ceva timp ca să-și pună gândurile în ordine.

Eu și Charlie am ridicat împreună corespondența, după plecarea lui Gil. În cutia poștală erau patru plicuri mici, identice ca mărime. Conțineau formulare de înscriere pentru anuarul absolvenților, câte unul pentru fiecare dintre noi. Mi-am băgat formularul în buzunar și l-am luat și pe al lui Paul, dându-mi seama că el nu fusese încă șters de pe lista anului nostru. Pentru câteva clipe m-am întrebat dacă îi făcuseră și lui o diplomă, care stătea acum undeva, abandonată. Însă pe cel de-al patrulea plic, cel destinat lui Gil, numele lui

fusesse tăiat și în locul lui apărea numele meu, cu scrisul lui de mână. Am deschis plicul și l-am citit. Formularul fusese completat, cu o adresă a unui hotel din Italia.

Dragă Tom, scria în interiorul plicului. Am lăsat formularul lui Paul aici pentru tine. Mi-am zis că poate îl vrei. Spune-i lui Charlie că îmi pare rău că am plecat așa în grabă. Știu că tu mă înțelegeți. Dacă ajungi în Italia, te rog să mă suni.

G.

L-am îmbrățișat pe Charlie înainte de a ne despărți. O săptămână mai târziu, m-a sunat acasă ca să mă întrebe dacă plănuiam să particip la reuniunea clasei noastre din anul următor. Era genul de pretext pe care doar Charlie îl putea inventa pentru a da un telefon. Am discutat câteva ore. În cele din urmă, m-a întrebat dacă pot să-i dau și lui adresa lui Gil din Italia. Mi-a zis că a descoperit o carte poștală care i-ar face plăcere – a încercat chiar să mi-o descrie. Dincolo de vorbele lui, mi-am dat seama că Gil nu-i lăsase și lui o adresă de corespondență. Relația dintre ei nu mai fusese niciodată ca la început.

Nu m-am dus în Italia, nici în vara aceea, nici mai târziu. M-am întâlnit cu Gil de trei ori în următorii patru ani, de fiecare dată la câte o reuniune de clasă. Aveam tot mai puține lucruri să ne spunem. Elementele vieții lui au început treptat să se așeze în ordinea grațioasă a unor cuvinte dintr-o litanie. După ce s-a plictisit de drumuri, s-a întors în Manhattan, unde a devenit bancher, la fel ca tatăl lui. Spre deosebire de mine, Gil părea să îmbătrânească frumos. La douăzeci și șase de ani, și-a anunțat logodna cu o femeie superbă cu un an mai mică decât noi, care îmi amintea de o vedetă dintr-un film vechi. Văzându-i împreună, mi-a devenit limpede care urma să fie traseul vieții lui Gil.

Cu Charlie am păstrat relații mult mai strânse. Ca să fiu sincer, Charlie nu voia să renunțe la prietenia cu mine. El este indiscutabil cel mai insistent prieten pe care l-am avut vreodată, refuzând să lase o prietenie să moară doar pentru că distanțele se măresc și amintirile se șterg treptat. În primul lui an de medicină s-a însurat cu o femeie care îmi aducea aminte de mama lui. Primul lor copil, o fetiță, a fost botezată după ea. Al doilea copil, un fiu, a fost botezat după mine. Fiind burlac, îl pot analiza pertinent pe Charlie ca tată, fără să mă tem de comparații. Și nu mă înșel deloc când spun că Charlie este un tată și mai bun decât s-a dovedit a fi ca prieten. Felul în care are grijă de copiii săi îi trădează natura protectoare, energia debordantă, enorma recunoștință pentru privilegiul de a trăi – toate calitățile pe care le demonstrase din plin la Princeton. Astăzi este pediatru și e pâinea lui Dumnezeu. Soția lui spune că în unele weekenduri Charlie continuă să facă parte din echipajele de paramedici. Sper că într-o zi, așa cum el crede încă, Charlie Freeman va ajunge în fața raiului la ora Judecății de Apoi. N-am cunoscut în viața mea un om mai bun.

*

Despre mine nu sunt prea multe lucruri de spus. După absolvire, m-am întors în Columbus. Cu excepția unei singure călătorii în New Hampshire, mi-am petrecut toate cele trei luni de vară acasă. În acest timp mama a devenit mai deschisă față de mine, fie pentru că înțelegea pierderea suferită mai bine ca mine, fie pentru că nu se putea abține să nu se bucure că Princetonul rămăsese în urma mea – în urma *noastră*. Am discutat, m-a amuzat. Mâncam împreună, doar noi doi. Ne-am dus pe un deal – vechiul loc de joacă al copilăriei, cel pe care surorile mele obișnuiau să mă tragă cu sania, și acolo mama mi-a mărturisit ce plănuia să facă.

Voia să deschidă o a doua librărie, de această dată în Cleveland. Mi-a expus planul afacerii, modul cum ținea registrele, posibilitatea de a vinde casa, acum că n-aveam să mai locuim în ea. Am înțeles doar cea mai importantă parte – anume că mama începuse în sfârșit să-și vadă mai departe de viață.

Pentru mine însă problema nu era să-mi văd mai departe de viață. Problema era înțelegerea. Pe măsura trecerii anilor, celelalte lucruri neclare din viața mea păreau să se limpezească așa cum nu se întâmplase în viața tatălui meu. Îmi imaginez ce a gândit Richard Curry în acel weekend de Paște: că Paul se găsea în aceeași situație în care fusese el însuși odinioară, că ar fi fost insuportabil să-și lase fiul orfan să devină un alt Bill Stein, sau un alt Vincent Taft, sau chiar un alt Richard Curry. Vechiul prieten al tatălui meu credea în darul unui cec în alb al încrederii nelimitate; doar că ne-a trebuit nouă prea mult timp ca să-l înțelegem. Chiar Paul, în zilele când încă speram că supraviețuise, mi-a dat motive să cred că ne părăsise pur și simplu pe toți, evadând prin tunele fără să se mai întoarcă vreodată; decanul nu îi lăsase speranțe că va absolvi, iar eu nu-i dădusem nicio speranță că m-aș fi dus cu el la Chicago. Când îl întrebam unde ar fi vrut să se afle, îmi răspunsese cu sinceritate: în Roma, cu o lopată. Însă eu nu atinsesem niciodată vârstă la care să-i pot pune tatălui meu astfel de întrebări, chiar dacă, privind retrospectiv, el era probabil genul de om care ar fi dat răspunsuri oneste.

Și atunci presupun, privind înapoi, că singura cale prin care pot explica de ce am devenit absolvent de engleză după ce mi-am pierdut credința în cărți – de ce mă încercase un asemenea sentiment de împlinire lucrând la cartea lui Colonna după ce respinsesem dragostea tatei pentru acea carte – este că eu căutam, de fapt, acele rămășițe pe care credeam că tata trebuia să mi le fi lăsat undeva, cele care îi puteau reface

imaginea. Câtă vreme am fost cu Paul, cât timp am lucrat împreună la *Hypnerotomachia*, răspunsul a părut întotdeauna la o aruncătură de băț. Căci, atâta vreme cât am muncit împreună, a existat mereu speranța că în cele din urmă voi înțelege.

Când acea speranță a dispărut, mi-am onorat contractul și am devenit analist software. Slujba pe care am obținut-o rezolvând o șaradă am primit-o pentru că eșuasem în rezolvarea altei șarade. Timpul în Texas a trecut mai repede decât mi-am dat eu seama. Căldura verii de acolo nu-mi amintea de nimic din ce cunoscusem înainte, așa că am rămas acolo. Eu și Katie ne-am scris aproape săptămânal de-a lungul ultimilor doi ani ai ei de la Princeton. Treptat, am început să aștept cu nerăbdare scrisorile ei în cutia poștală, chiar și după ce au devenit mai rare. Ultima dată când am văzut-o a fost în cursul unei călătorii pe care am făcut-o la New York ca să-mi sărbătoresc împlinirea a douăzeci și șase de ani. La sfârșitul petrecerii, cred că până și Charlie și-a putut da seama că timpul intervenise între mine și Katie. În vreme ce ne plimbam prin Prospect Park sub soarele de toamnă, în apropiere de galeriile Brooklyn unde lucra Katie, am început să înțeleg că lucrurile pe care odinioară le prețuiam amândoi rămăseseră în urma noastră la Princeton și că viitorul nu reușise să le înlocuiască cu o viziune a lucrurilor care urmau să vină. Știam prea bine că ea sperase să înceapă o nouă relație în acel weekend, să traseze un nou curs al vieții ei, călăuzită de o constelație nouă. Numai că eu ajunsesem treptat să mă îndoiesc de posibilitatea renașterii, posibilitate care îl înflăcărase pe tata atâta amar de vreme și care îi păstrase credința în fiul lui. După acel weekend, am început să ies complet din viața lui Katie. La scurt timp după aceea, m-a sunat la serviciu pentru ultima dată. Știa că mingea era în terenul meu, că scrisorile mele deveniseră mai scurte și mai distante. Vocea

ei mi-a provocat o durere la care nu mă așteptasem. Mi-a spus că nu voi mai auzi de ea până când nu îmi voi da eu însumi seama ce voiam. În cele din urmă, mi-a lăsat noul ei număr de telefon și mi-a spus să o sun când lucrurile se vor schimba.

*

Lucrurile nu s-au schimbat niciodată. Nu pentru mine, în orice caz. Nu peste mult timp, noua librărie a mamei a început să meargă chiar bine, iar ea m-a sunat să am grijă de librăria din Columbus. I-am explicat că era prea greu să plec din Texas, acum că îmi fixasem rădăcinile acolo. Surorile m-au vizitat și ele, la fel și Charlie și familia lui, fiecare sfătuindu-mă cum să ies din starea în care eram și cum să trec peste probleme, oricare ar fi fost ele. Adevărul e că m-am mulțumit doar să urmăresc cum lucrurile se schimbă în jurul meu. Chipurile sunt tot mai tinere în fiecare an, dar observ aceleași trăsături în toate, ca niște monede identice, preoți noi în odăjdii vechi. Îmi amintesc că la cursul de economie la care asista și Brooks ni s-a explicat că un singur dolar, dacă circulă suficient de mult, ar putea cumpăra tot ce există pe lume – ca și cum comerțul ar fi o lumânare care n-ar putea niciodată să ardă până la capăt. Acum însă văd același dolar la fiecare schimb. Nu mai am nevoie de bunurile pe care le pot cumpăra cu el. În cele mai multe zile, abia dacă mai seamănă cu niște bunuri.

Paul a fost cel care a rezistat cel mai bine trecerii timpului. A stat întotdeauna lângă mine, strălucitor la douăzeci și doi de ani, ca un Dorian Gray incoruptibil. Cred că am început să-l sun pe Charlie în fiecare săptămână și să mă gândesc la Paul tot mai mult când a fost clar că se alegea praful de logodna mea cu o asistentă de la Universitatea din Texas – o femeie care îmi

amintea în același timp de tata, de mama și de Katie. Mă întreb dacă nu a fost bine că Paul a terminat cu viața așa cum a făcut-o. Luptând. Tânăr. În vreme ce noi, asemenea lui Richard Curry, am suferit ravagiile vârstei și dezamăgirile unei tinereți promițătoare. Acum mi se pare că moartea este singura evadare din calea timpului. Poate că Paul și-a dat seama că învinge moartea, în trecut, în prezent și în toate momentele dintre. Chiar și acum Paul pare să mă conducă la cele mai importante concluzii din viața mea. Continu să-l consider cel mai apropiat prieten al meu.

CAPITOLUL 30

Poate că luasem decizia înainte să primesc pachetul în căsuța poștală. Poate că pachetul a fost doar catalizatorul, asemenea alcoolului pe care Parker l-a vărsat pe podeaua clubului în acea noapte de coșmar. Nu am ajuns decât la treizeci de ani și mă simt deja un bătrân. Abia ne revedem la a cincea reuniune anuală și parcă au trecut deja cincizeci de ani.

Paul m-a sfătuit odată să-mi imaginez că prezentul este pur și simplu o reflexie a viitorului. Să-mi imaginez că ne petrecem toată viața privind într-o oglindă, cu viitorul în spatele nostru, văzându-l doar ca reflexie a ceea ce este acum și aici. Unii ar începe să creadă că am putea zări mai bine ziua de mâine întorcându-ne ca s-o privim direct. Dar cei care ar face asta ar pierde, fără măcar să-și dea seama, cheia către perspectiva pe care au avut-o odată. Căci singurul lucru pe care nu l-ar putea vedea ar fi ei înșiși. Întorcându-se cu spatele la oglindă, ar deveni elementul din viitor pe care privirea lor n-ar putea niciodată să-l descopere.

La acel moment, credeam că Paul parodiază înțelepciunea primită de la Taft, pe care Taft o furase de la un filosof grec, anume ideea că ne petrecem viețile mergând cu spatele spre viitor. Ce nu puteam înțelege, fiindcă eram întors cu spatele, era faptul că Paul se referea la mine. Ani de zile fusesem hotărât să-mi văd de viața mea vânând cu încăpățănare viitorul. Era ceea ce toată lumea îmi spunea că ar trebui să fac, să uit trecutul, să privesc înainte; și în cele din urmă am reușit mai bine decât s-ar fi așteptat oricine. Când am ajuns la liman însă, am început să-mi imaginez că știu exact ce simțea tata, că pot identifica modul în care lucrurile păruseră să se întoarcă împotriva lui fără nicio explicație.

Cert este că nu știu nimic în privința asta. Mă întorc acum către prezent și descopăr că n-am încercat nicio dezamăgire de genul celor prin care a trecut el. M-am descurcat bine într-un domeniu despre care nu știam nimic și care nu m-a fascinat niciodată. Superiorii mei se minunează că, după ce am plecat din birou ultimul timp de cinci ani, nu mi-am luat niciodată o zi liberă. Neștiind cauza, o socotesc în mod greșit a fi devotament.

Văzând asta acum și comparând totul cu faptul că tata nu făcea niciodată nimic din ce nu iubea, încep să înțeleg. Nu ajung să-l cunosc mai bine decât am făcut-o înainte, dar am învățat ceva despre poziția adoptată de mine în toți acești ani, întors cu fața spre viitor. Este o modalitate oarbă de a înfrunta viața, o postură care permite lumii să treacă pe lângă tine, chiar atunci când tu crezi că ești împăcat cu ea.

În seara asta, la mult timp după plecarea de la serviciu, demisionez de la locul de muncă din Texas. Am urmărit cum soarele apune peste Austin, dându-mi seama că nu a nins niciodată în tot timpul petrecut de mine aici, nici în toiul iernii și nici în aprilie. Aproape că am uitat cum e să te vâri într-un pat atât de rece încât să-ți dorești să mai fie cineva lângă tine. Texasul este atât de fierbinte, încât te face să crezi că e cel mai bine să dormi singur.

Astăzi, când m-am întors de la serviciu, pachetul mă aștepta acasă. Un tub maroniu mic, proptit de ușa mea, atât de ușor încât am crezut că ar putea fi gol. Pe exterior nu era nimic trecut în afara numărului casei mele și a codului poștal, fără adresă de returnare, doar un număr scris de mână în partea stângă. Mi-am amintit de un poster pe care Charlie zicea că mi-l va trimite, o pictură de Eakins cu un vâslaș singuratic pe râul Schuylkill. Încercase să mă convingă să mă mut în Philadelphia, spunându-mi că e orașul perfect pentru un om ca mine. Mi-a mai spus că era cazul

ca fiul lui să-și vadă mai des nașul de botez. Charlie credea că încep să o iau razna.

Așa că am deschis tubul, lăsându-l la urmă, hotărât să termin cu poșta obișnuită, ofertele comerciale, notificările de plată și dându-mi seama că nu văzusem nimic din ce ar fi semănat a scrisoare de la Katie. În lumina televizorului tubul părea gol, fără niciun poster de la Charlie și fără niciun mesaj. Abia când mi-am băgat degetul înăuntru am simțit ceva subțire făcut sul. O parte a obiectului părea aspră, cealaltă – fină. L-am scos cu mai puțină blândețe decât ar fi trebuit să o fac, având în vedere ce era.

În micul pachet se ascundea o pictură în ulei. Am desfăcut-o, întrebându-mă pentru o secundă dacă Charlie nu îmi depășise așteptările și îmi cumpărase un original. Însă, când am văzut imaginea de pe pânză, mi-am dat seama. Pictura era mult mai veche decât orice operă americană din secolul al XIX-lea, iar stilul în care era realizată depășea în vechime orice stil american, din orice perioadă ar fi fost el. Subiectul era religios. Era o pictură europeană, din prima epocă adevărată a picturii.

Este greu de explicat senzația că ții trecutul în mâini. Mirosul acelei pânze era mai puternic și mai complex decât orice altceva din Texas, unde nici măcar vinul sau banii nu au o istorie a lor. O urmă a acelui miros exista la Princeton, poate că în clubul Ivy, și cu siguranță în cele mai vechi încăperi din Nassau Hall. Însă parfumul era mult mai concentrat aici, în acest cilindru micuț. Era parfumul vârstei, puternic și consistent.

Pânza era întunecată, dar treptat mi-am dat seama foarte bine de subiect. În fundal se vedeau statuile Egiptului antic, obeliscuri, hieroglife și monumente neobișnuite. În partea frontală se putea observa un singur om, căruia i se închinău alți oameni. Văzând o urmă de pigment, m-am uitat mai îndeaproape. Roba omului era pictată cu o

culoare mai strălucitoare decât restul scenei. În deșertul prăfos, roba radia. Nu mă gândisem de ani de zile la omul din fața ochilor mei. Era Iosif, un om important în Egipt, recompensat de faraon pentru că interpreta visele. Iosif, arătându-se fraților săi care veniseră să cumpere grâne, aceiași frați care îl lăsaseră să moară cu mulți ani înainte. Iosif, cel care se întorsese în haina lui aleasă.

La baza statuiilor fuseseră pictate trei inscripții. Prima spunea: *CRESCEBAT AUTEM COTIDIE FAMES IN OMNI TERRA APERUITQUE IOSEPH UNIVERS A HORREA*. „A fost foamete în toată lumea. Atunci Iosif a deschis grânarele.” A doua: *FESTINAVITQUE QUIA COMMOTA FUERANT VISCERA EIUS SUPER FRATRE SUO ET ERUMPEBANT LACRIMAE ET INTROIENS CUBICULUM FLEVIT*. „Iosif s-a grăbit; atât de puternică era afecțiunea pe care o simțea pentru fratele lui, că îi venea să plângă.” La baza celei de-a treia statuii se vedea o simplă semnătură tipărită. *SANDRO DI MARIANO* – mai bine cunoscut după porecla dată de fratele lui mai mare: „Butoiașul” sau Botticelli. După data de sub numele lui, pânza era veche de peste cinci sute de ani.

Am rămas cu gura căscată în fața acestei relicve pe care o singură altă pereche de mâini o atinsese din ziua în care fusese sigilată sub pământ. De o frumusețe căreia niciun umanist nu-i putea rezista, de o măreție pe care Savonarola nu o putea nicicum suporta. Iat-o, aproape distrusă de timp, dar cumva încă intactă, încă vibrând sub cenușă. Trăind, după atâta amar de vreme.

Am pus-o pe masă când mâinile mele au început să tremure prea tare ca să o mai poată ține și m-am uitat din nou în tub, căutând ceva ce trecusem cu vederea. O scrisoare, un bilet, poate doar un simbol. Dar tubul era gol. Scrisul de mână de pe exterior – adresa mea redată cu atâta grijă. Dar nimic altceva. Doar timbre poștale și un cod într-un colț.

Apoi codul de rutare mi-a atras atenția: 39-055-210185- FAC4519. Exista un tipar în acest cod, precum logica unei șarade. Forma un număr telefonic de peste ocean.

În capătul îndepărtat al unui raft de cărți am descoperit un volum pe care mi-l dăduse cineva de Crăciun cu ani în urmă. Un almanah cu temperaturi, date și coduri poștale, care devenise brusc util. La sfârșit se găsea o listă cu prefixe telefonice din alte țări.

39 – era codul de țară pentru Italia.

055 – era codul de zonă pentru Florența.

Am privit cu atenție restul numerelor, începând să simt cum pulsul mi-o ia razna, iar inima îmi bate drept în urechi. 21 01 85 – un număr local de telefon. FAC4519 – posibil un număr de cameră sau un interior. Era la un hotel, într-un apartament.

„A fost foamete în toată lumea. Atunci Iosif a deschis grânarele.”

M-am uitat iarăși la pictură, apoi la tubul primit. FAC4519.

„Iosif s-a grăbit; atât de puternică era afecțiunea pe care o simțea pentru fratele lui, că voia să plângă.”

FAC4519. FAC45:19.

În casa pe care mi-o amenajasem era mai ușor să găsesc un almanah decât o Biblie. A trebuit să caut prin cutii vechi din mansardă înainte să dau peste Biblia pe care Charlie pretindea că o uitase din întâmplare la mine după ultima lui vizită. Și-a zis că poate va reuși să îmi împărtășească din credința lui și siguranța care venea o dată cu ea. Neobositul Charlie, optimist până la sfârșit.

Acum o am în fața mea. Facerea 45:19 vine ca o concluzie la povestea pictată de Botticelli. După ce se arată fraților săi, Iosif devine un aducător de daruri, la fel ca tatăl său înaintea lui. După toată suferința îndurată, el spune că își va lua frații înapoi, ei care îndură foametea în Canaan, și îi lasă să se bucure de bogăția Egiptului său. Iar eu, care

am comis cea mai mare parte a vieții greșeala de a-mi părăsi tatăl, de a crede că pot merge mai departe, dar ținându-l pe el în trecut, înțeleg acum perfect.

„...Și luând pe tatăl vostru, veniți, spune versetul biblic. Să nu vă pară rău după locurile voastre, că vă voi da cel mai bun pământ din toată țara Egiptului.”

Apuc telefonul.

„...Și luând pe tatăl vostru, veniți”, îmi zic eu, întrebându-mă cum de el a înțeles, atunci când eu nu am putut să-mi dau seama.

Pun receptorul înapoi în furcă și întind mâna spre agenda mea, ca să copiez acolo numărul înainte să se piardă cumva. În acele pagini goale, noul H de la Paul Harris și vechiul M de la Katie Marchand sunt singurele două nume din agendă. Pare nefiresc să adaug un nume acum, dar lupt cu senzația că tot ce am este acest set de cifre de pe tubul poștal, o șansă unică ce poate fi distrusă de cea mai simplă greșeală, o ocazie care poate fi transformată în praf și pulbere de o singură picătură de apă.

Măinile mi se umplu de transpirație când ridic iarăși receptorul, abia conștient de timpul care a trecut de când stau acolo, încercând să mă gândesc la cuvintele pe care le voi rosti. Pe fereastra din dormitor, în noaptea texană strălucitoare, nu se vede altceva decât cerul.

„Să nu vă pară rău după locurile voastre, că vă voi da cel mai bun pământ din toată țara Egiptului.”

Aștept tonul și încep să apăs butoanele. E un număr pe care n-am crezut niciodată că degetele mele îl vor forma și o voce pe care n-am crezut că o voi mai auzi din nou. Se aude un bâzâit îndepărtat, sunetul unei sonerii de telefon de pe alt meridian orar. Apoi, după al patrulea țârâit, o voce.

„Ați sunat la Katie Marchand, la Galeria Hudson din Manhattan. Vă rog să lăsați un mesaj.”

Apoi un țiuit.

— Katie, rostesc eu în tăcerea care urmează, sunt Tom. Aici este aproape miezul nopții, ora Texasului.

Tăcerea de la celălalt capăt este chinuitoare. Poate că m-ar fi copleșit dacă n-aș fi știut exact ce vreau să spun.

— Plec din Austin mâine dimineață. Voi fi plecat o vreme; nu știu exact cât timp.

Pe biroul meu stă o fotografie înrămată cu noi doi. Suntem ușor descentrați, amândoi ținând o parte a aparatului și îndreptându-l spre noi. În spatele nostru se vede capela campusului, nemișcată și împietrită. Chiar și acum Princetonul pare că foșnește în fundal.

— Când mă întorc de la Florența, îi spun ei, studentei de anul doi din poza mea, darul meu întâmplător, chiar înainte ca robotul din New York să întrerupă convorbirea, vreau să te văd.

Apoi pun receptorul înapoi în furcă și mă uit din nou pe fereastră. Voi avea lucruri de împachetat, agenții de turism de sunat, noi fotografii de făcut. Chiar atunci când încep să îmi dau seama de însemnătatea hotărârii mele, prin minte îmi trece un gând. Undeva, în orașul renașterii, Paul se ridică din pat, privește pe fereastră și așteaptă. Pe acoperiș se aud cum uguie porumbeii, iar în depărtare se aud sunetele clopotelor din turlele bisericilor. Noi stăm aici, fiecare pe un alt continent, la fel cum am făcut-o întotdeauna: la marginile saltelelor, împreună. Pe tavanele camerelor din orașul spre care mă îndrept vor fi sfinți, și zei, și cete de îngeri. Oriunde voi călca vor exista locuri cu amintiri pe care timpul nu le poate atinge. Inima mea este o pasăre în colivie, agitându-și aripile îndurerate de așteptare. În Italia soarele răsare.

NOTA AUTORILOR

Identitatea autorului *Hypnerotomachiei* a rămas nesigură timp de peste cinci sute de ani. În absența unei dovezi incontestabile în favoarea lui Francesco Colonna (romanul) sau a tizului său venețian, cercetătorii au continuat să se joace cu ciudatul acrostih *Poliam Frater Franciscus Columna Peramavit*, uneori citându-l ca dovadă a intenției misterioase a autorului.

Girolamo Savonarola (1452 - 1498) a fost respectat și urât în același timp de cetățenii Florenței în timpul scurtei perioade în care a fost liderul religios al orașului. Deși pentru unii el rămâne un simbol al reformei spirituale împotriva exceselor din timpul său, pentru alții este cunoscut doar ca omul care a ordonat distrugerea a nenumărate picturi, sculpturi și manuscrise în rugurile purificatoare pentru care a rămas celebru.

Până la publicarea acestei cărți, nu s-a făcut nicio conexiune între *Hypnerotomachia* și Savonarola.

Richard Curry folosește poezia lui Browning, *Andrea del Sarto*, așa cum are el nevoie, iar Tom, amintindu-și modul în care a folosit-o Curry, procedează la fel. Versul original al lui Browning spune: „Eu fac ceea ce mulți visează numai toată viața lor” (cu accentul de rigoare). Tom și Paul se referă uneori la cărți din sfera cercetării, inclusiv la cele ale lui Braudel și Hartt, prin titluri prescurtate; iar Paul, în trecerea lui entuziastă în revistă a istoriei Florenței, indică faptul că artiștii și intelectualii florentini care au trăit într-o perioadă de mai multe secole au trăit, de fapt, „în același timp”. Tom își ia libertatea de a prescurta numele oficial al Battlefield State Park din Princeton în Battlefield Park din Princeton, de a atribui *Take the A Train* lui Duke Ellington în loc de Billy

Strayhom și de a sugera, cu ocazia primei sale întâlniri cu Katie, că numele poetului E.E. Cummings trebuia să apară cu litere mici, când însuși Cummings (cel puțin din acest punct de vedere) ar fi preferat probabil folosirea majusculilor convenționale.

Autorii își asumă responsabilitatea pentru alte invenții și simplificări. Olimpiada Nudă începea în mod tradițional la miezul nopții – și nu la apusul soarelui, așa cum sugerează cartea. Jonathan Edwards a fost într-adevăr al treilea președinte de la Princeton și a murit așa cum se descrie în acest roman, dar nu el a inițiat ceremoniile de Paște descrise aici, ceremonii care sunt pure convenții. Deși cluburile de pe Prospect Avenue anunță multe evenimente formale în fiecare an, balul de la Ivy la care participă Tom este o pură ficțiune. Iar planul arhitectural al clubului Ivy, la fel ca în cazul altor câtorva locații menționate, a fost schimbat spre a se potrivi acțiunii cărții.

În sfârșit, timpul însuși și-a pus amprenta asupra câtorva dintre tradițiile de la Princeton atât de familiare pentru Tom și prietenii lui. Colegii de anul doi ai lui Katie au fost ultimii care au alergat în cadrul Olimpiadei Nude în curtea Holder în noaptea primei ninsori (deși aceasta s-a întâmplat în ianuarie, nu în aprilie). Conducerea universității a declarat ilegală Olimpiada Nudă chiar înainte de absolvirea lui Tom, în 1999. Iar copacul atât de îndrăgit de Katie, Stejarul lui Mercer, care pe vremuri se înălța în Battlefield State Park din Princeton s-a prăbușit în data de 3 martie 2000 din cauze naturale. Poate fi văzut încă în filmul I.Q. cu Walther Matthau.

Am încercat, din aproape toate punctele de vedere, să rămânem fideli pe cât posibil istoriei Renașterii italiene și Princetonului. Suntem profund îndatorați acestor două creații mărețe ale minții umane.

I.C. și D.T.

MULȚUMIRI

Datorăm numeroase mulțumiri. Scrierea acestui roman a durat aproape șase ani, iar o asemenea durată a însemnat cât o viață întreagă pentru doi tineri de douăzeci și ceva de ani.

În primul rând, mulțumiri lui Jennifer Joel – superagent, prietenă, muză – care a crezut în noi cu mult înaintea celorlalți; și lui Susan Kamil, care ne-a iubit ca pe copiii ei și care a lucrat la manuscris cu aceeași feroare cu care ar fi lucrat Tom și Paul.

Multe mulțumiri celorlalți fără de care scrierea acestei cărți nu ar fi fost posibilă: Kate Elton, Margo Lipschultz, Nick Ellison, Alyssa Sheinmel, Barb Burg, Theresa Zoro, Pam Bemstein, Abby Koons și Jennifer Cayea.

Ian ar vrea să înceapă prin a-i mulțumi lui Jonathan Tze. Ideea lucrării lui Paul, care a constituit sursa cea mai importantă a acestui roman, îi aparține pe jumătate lui. De la Princeton, mulțumiri lui Anthony Grafton, care a propus o cercetare a *Hypnerotomachiei*; lui Michael Sugrue, debordant în entuziasm și încurajările lui; și, în mod special, lui David Thum, ale cărui înțelepciune și prietenie au însemnat enorm. La Liceul de Știință și Tehnologie Thomas Jefferson, Mary O'Brien și Bettie Stegall au oferit o șansă literaturii și scrisului creator. Joshua „Ned” Gunsher a însemnat o sursă de inspirație pentru aventura lui Tom cu limba de clopot și a ajutat la schițarea *de facto* a clubului Ivy înainte ca noi să îl imaginăm în ficțiune. Timp de cincisprezece ani, compania lui David Quinn a fost un real ajutor și o lumină călăuzitoare pentru scrisul nostru; împreună cu Robert McInturff, Stewart Young și Karen Palm, el a reprezentat o parte din modelul unei cărți despre prietenie. Mai presus de toți, mama și tata, sora mea Rachel și logodnica mea,

Meredith, și-au păstrat credința când orice speranță părea pierdută, nu numai în acești ultimi șase ani, dar de fiecare dată când am fost gata să renunț. Iubirea lor face chiar și bucuria de a scrie să pară neînsemnată.

Pentru îndrumările lor editoriale și minunata lor prietenie, Dusty ar vrea mai întâi să le mulțumească lui Samuel Baum, lui Jose Liana și lui Sam Shaw. Mulțumirile se duc, de asemenea, și către cei care au fost alături de noi în cele mai diferite moduri posibile: Sabah Ashraf, Andy și Karen Bamett, Noel Bejarano, Marjorie Braman, Scott Brown, Sonesh Chainani, Dhruv Chopra, Elena DeCoste, Joe Geraci, Victor și Phyllis Grann, Katy Heiden, Stan Horowitz, familia Joel, David Kanuth, Clint Kisker, Richard Kromka, John Lester, Tobias Nanda, Nathaniel Pastor, Mike Per-sonick, Joe și Spencer Rascoff, Jeff Sahrbeck, Jessica Salins, Joanna Sletten, Nick Simonds, Jon Stein, Emily Stone, Larry Wasserman și Adam Wolfsdorf. Familiei mele, lui Hyacinth și lui Maxwell Rubin, lui Bob și lui Marge Thomason, lui Lois Rubin, familiilor Thomason, Blount, Katz, Cavanagh și Nasser, vă mulțumesc pentru nesfârșitul vostru sprijin. Mai presus de orice, le transmit toată dragostea mea lui James și Marciei Thomason, lui Janet Thomason și lui Ron Feldman, căci nu există suficiente cuvinte pentru a le mulțumi, și lui Heather Jackie, pentru care patru litere sunt suficiente: BTPT.

În final, am vrea amândoi să-i mulțumim lui Olivier Delfosse, prieten și fotograf, care, la bine sau la rău, s-a apropiat cel mai mult de statutul de al treilea autor al romanului.

DESPRE AUTORI

IAN CALDWELL a primit Premiul Phi Beta Kappa în istorie la Universitatea Princeton. Locuiește în Newport News, Virginia. DUSTIN THOMASON a câștigat Premiul Hoopes la Universitatea Harvard. Locuiește în New York. Au început să scrie acest roman după absolvire, în 1998. Cei doi sunt prieteni buni de la vârsta de opt ani.

Un misterios manuscris codificat, uciderea brutală a celui care încearcă să-i descifreze tainele și secretele de mult uitate ale unui prinț din epoca Renașterii se amestecă într-un labirint de trădări, nebunie și intrigi în romanul de debut al lui Caldwell și Thomason.

„Dacă Scott Fitzgerald, Umberto Eco și Dan Brown și-ar fi reunit eforturile pentru a scrie o carte, aceasta ar fi fost *Misterul manuscrisului*.”

Nelson DeMille

rao
international
publishing
company

ISBN 973-576-795-3

www.rao.ro
www.raobooks.com

- ^[11] Emergency Medical Technicians, echipă medicală de intervenție (n.red.)
- ^[12] Autorii cărții *Elementele stilului* (n. red.)
- ^[13] Un spirit care arată exact ca o persoană reală (n.tr.).
- ^[14] În original, *Ivy green* - „verde ca iedera” (n. red.).
- ^[15] Joc care constă în aruncarea unui disc de plastic între doi sau mai mulți parteneri. (n.red.)
- ^[16] Joc cu mingea, asemănător cu hocheiul (n.red.).
- ^[17] În original Curious George, personaj din cărțile pentru copii ale lui H.A. Rey (n.tr.)
- ^[18] Animale fabuloase, asemănătoare unui șarpe, despre care se credea că omoară prin simpla putere a privirii (n.tr.)
- ^[19] „Gil și Charlie se duc la stadion să vadă meciul Princeton contra Harvard. Tom așteaptă ca Paul să-l ajungă din urmă. Katie face poze în vreme ce zâmbește dulce și spune: «Te iubesc, Tom!»” (n.tr.).
- ^[10] „Soluție” (n.tr.).
- ^[11] Fotbal american (n.red.).

Table of Contents

PROLOG	6
CAPITOLUL 1	11
CAPITOLUL 2	26
CAPITOLUL 3	37
CAPITOLUL 4	48
CAPITOLUL 5	64
CAPITOLUL 6	74
CAPITOLUL 7	90
CAPITOLUL 8	107
CAPITOLUL 9	123
CAPITOLUL 10	139
CAPITOLUL 11	153
CAPITOLUL 12	169
CAPITOLUL 13	194
CAPITOLUL 14	215
CAPITOLUL 15	232
CAPITOLUL 16	239
CAPITOLUL 17	261
CAPITOLUL 18	269
CAPITOLUL 19	293
CAPITOLUL 20	307
CAPITOLUL 21	323
CAPITOLUL 22	333
CAPITOLUL 23	347
CAPITOLUL 24	359
CAPITOLUL 25	375
CAPITOLUL 26	386

CAPITOLUL 27	396
CAPITOLUL 28	407
CAPITOLUL 29	420
CAPITOLUL 30	433
NOTA AUTORILOR	440
MULȚUMIRI	442